

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

XII. De omnibus Germaniæ Archiepiscopatib. ac Episcopatib. Epitome
Casparis Brischii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

DE OMNIBVS
GERMANIÆ ARCHIE
EPISCOPATIBVS, AC
Episcopatibus

EPITOME
GASPARIS BRVSCII

INDEX CAPITVM TOTIVS
HVIVS LIBELLI.

Primum Caput, continet breuem saltem Catalogum omnium totius Germaniae Archiepiscopatum & Episcopatum.

Secundum, habet omnes Episcopos & Archiepiscopos Moguntinos à prima fundatione Episcopatus, ad haec usque nostra tempora.

Tertium, habet omnes Antistites Rhetorum, hoc est Churenses.

Quartum, continet omnes Constantienses.

Quantum, omnes Argentinenses.

Sextum, omnes Spirenses.

Septimum, omnes Vuormatienses.

Octauum, omnes Augustanos.

Nonum, omnes Herbipolenses.

Decimum, omnes Aureatenses, hodie Ayltetenses.

Vndecimum, omnes Hildesianos.

Duodecimum, omnes Baderbornenses.

Decimum tertium, omnes Halberstatenses.

Decimum quartum, omnes Verdenses.

Decimum quintum, omnes Babenbergenses.

DE OMNIBVS
GERMANIÆ ARCHIEPISCOPATIBVS, AC
Episcopatibus

CAPVT I.

IN vniuersa Germania constituta sunt ab Imperatoribus prius, Septem Archiepiscopales sedes, in quibus præcipui habitant omnium aliarum totius Germaniæ Ecclesiarum inspectores: videlicet

Moguntia ad Rhenum principem Germaniæ fluminum, in umbilico Germaniæ aut veteri termino inferitur à superiori sita: prima est Archiepiscopalis Germaniæ Ecclesia, ex Wormacia translata. Hæc habet comprouinciales Episcopatus sub se hodie:

1. Curiensem.	7. Augustanum.
2. Constantiensem.	8. Ayltensem.
3. Argentinensem.	9. Hildesheimensem.
4. Spirensensem.	10. Baderbornensem.
5. Vuormaciensem.	11. Halberstatiensem.
6. Herbipolensem.	12. Verdensensem.

Olim autem isti Archiepiscopatus Babenbergensis Episcopatus etiam suberat, sed exemptus est iterum, ab omni iugo Archiepiscopali, & ingenuus ac liber salutaris, mox post fundatoris Imp. Henrici secundi mortem, à Pontifice maximo, Clemente secundo, qui antea Bambergensis Ecclesia secundus fuerat Episcopus, Suidegerus dictus, in Bambergensis Episcopus, suæ Diœceseos Archiepiscopus dici & appellari potest.

Secun-

SECUNDA sedes Archiepiscopalis est Colonia in inferiori Germania ad Rhenum sita. Huius sedis comprouinciales Episcopatus sunt:

Monasteriensis, olim Mimigardeuordensis,
Traiectensis.
Leodiensis, olim Tungrensis.
Mindensis,
Osnabrugensis.

TERTIA sedes Archiepiscopalis in Germania est Treueris, ad Mosellam in Lotharingia finibus sita: Hæc habet suble comprouinciales & suffraganeatus titulo sibi coniunctos Episcopos:

Metensem,
Tullensem,
Virdunensem.

QUARTA Archiepiscopalis sedes est Magdenburgum in Saxonia in initio ad Albim sita: primatus titulo præ cæteris honorata, de qua Conradus Celtis Albim describens, in quarti libri amorum, Elegia secunda sic canit:

*Eius & adripas Madeburgum nobile splendet,
De septem sacris sedibus una nitens.*

Condidit hanc primus Cæsar qui dicitur Oddo,

Oddo Saxonica gloria summa placet.

Huius Archiepiscopatus sub sunt comprouinciales Episcopatus:

Morsenburgensis in Thuringia.
Neumburgensis vel Ciczenis aut Mammillensis, in Misnia,
Brandenburgensis in veteri Marchia.
Hauelburgensis in Saxonia.
Suberat olim & Misnensis Episcopatus, sed ille exemptus, & ex Pontificum ac Imperatorum munificentia, ingentibus & liber est.

QUINTA Archiepiscopalis sedes est, Salisburgum in Bauaria ad Salsam, siue Saltisum amnem sita, olim Iuauaria, vnde aliqui fluuium etiam Iuuarum appellarunt. De

hac sede sic canit Celtis in secundi Amorum Elegia se-
prima:

*Est locus aerias ubi Noricus excipit Alpes,
Hic magnum numen Bauara terra colit.
Hic ubi consurgit de septem sedibus una:
De Salsaciarum nomen in orbe gerens.
Qua quondam fuerat Romana Iunonia dicta,
Iuunt ut Italicos saeva per arma viros.*

Hæc Archiepiscopalis Ecclesia habet sub se comprouin-
ciales Episcopatus:

1. Tridentinum.	2. Brixiensem.
3. Patauiensem.	4. Frisingensem.
5. Viennensem.	6. Seccouiensem.
7. Gurcensem.	8. Lauentinensem.
9. Chyementsem, & olim etiam Ratisponensem: nunc ab omni Archiepiscopali iugo liber & exemptus, & solius Papæ esse dicitur.	

SEXTA sedes Archiepiscopalis est Bremis siue Brema ad Visurgin fluium in Saxonibus sita, de qua sic Celtis quarti libri amorum Elegia secunda:

*Visure Saxonice amnis clarissimus oris,
Sedibus è septem qua Bremis una micat.*

Huius sedis comprouinciales Episcopatus siue Subganeatus sunt:

1. Lubecensis, olim Aldenburgenfis.
2. Suerinensis in Mechelburgia.
3. Lebuffinensis.
4. Schlesiucensis.
5. Razemburgenfis.
6. Hamburgensis, olim Archiepiscopatus & Metropolitanus omnium Aquilonarium prouinciarum, nunc Bremensi vnitus.

SEPTIMA sedes Archiepiscopalis nominatur Riga in Liuonia ad mare Balthicum, de qua Celtis in quarti amorum, Elegia nona sic:

*Vel pete Sauromatas, ubi Renola Rigaa, surgunt,
Ultima de septem sedibus, alta micans.*

Huic subsunt Episcopatus comprouinciales:

1. Reuahensis.
2. Curienfis.
3. Oeseliensis.
4. Derptensis.

Sunt autem & alii adhuc Episcopatus in Germania, videlicet Basiliensis, Sedunensis, & Lausannensis: Hi Bisantino Archiepiscopatu subsunt: is Galliae, non Germaniae Archiepiscopatibus annumeratur.

SECUNDVM CAPVT, CONTINENS CATALOGVM OMNIVM EPISCOPORVM & Archiepiscoporum Moguntinensium,

I.

SANCTVS Crescens siue Crescentius, vnus ex primis Germaniae Apostolis: Diui Pauli auditor, comes, ac discipulus: Primus Moguntiam ad Christum conuertit, & primus numeratur eius sedis antistes ac Episcopus.

II.

Bodardus siue Budibardus.

III.

Suffronius.

IV.

S. Maximus, magnus sacrarum scripturarum interpres, & qui scriptis Artianam sectam impugnavit, circa annum Christi 345.

V.

Sidonius.

VI.

Marinnus, interfuit Synodo Coloniensi in qua Euphrates

Coloniensis Episcopus Arrianæ sectæ assecla è gubernationis fastigio deiicitur, anno Christi 399. obiit anno 403.

VII.

Sigismundus.

VIII.

Lindegasius.

} acres Arrianorum
confutatores.

IX.

S. Auræus ab Hunnis trucidatur anno Christi 454. quæ Moguntia Arrianæ Hæreseos fœda tum habitatio, ab Attyla funditus euerfa, & solo æquata est.

X.

Rudelinus, aliis Vuencelinus.

XI.

Landouoldus

XII.

Haboaldus aliis Laboaldus.

XIII.

Sigebertus vixit anno Domini 498. temporibus Clodouei Galliarum regis: quibus cœpit Veteris Monasterii Cœnobium virginum, ex liberalitate dominæ Willadis Francorum ducissæ, quæ neptis erat Sigeberti Episcopi ex Mechtilde sorore, gubernatrice prouinciarum Rhenensium.

XIV.

Ruthardus Iustiniani Imperatoris temporibus vixit, anno videlicet 525. Sub hoc Episcopo Dagobertus Galliarum Rex, Moguntiam reædificare & egregie munire cepit, translata tamen à priori loco ad Rhenum, ducentis fere passibus, quam pulchre absoluit.

XV.

Geroldus primus renouatæ Moguntia à Dagoberto Episcopo.

Episcopus, vixit temporibus Pipini & Carolomanni Gallie regum, à quibus Vuormatiensis etiam Archiepiscopus est designatus. Gessit bella pro Pipino contra Saxones Thuringiam vastantes, sed infelicitè, nam à Saxonico quodam regulo trucidatus est, vnde natum distichon:

*Ense Geroldus obit Præsul, qui dimicat ense,
Per placet ergo chorum, non adisse forum.*

XVI.

Gerulio legitimus filius Geroldi Episcopi, successit patri in utroque Episcopatu, anntientibus Pipino & Carolomanno, apud quos fuerat educatus. Is Saxonibus iterum rebellibus, ad Thuringiam defendendam etiam in militiam profectus, patrem trucidatum vltus est, propria manu interficiens regulum Saxonicum, à quo sciebat patrem suum cælum esse. Hæc cædes occasio fuit translatae Archiepiscopalis sedis ex Vuormacia ad Moguntiam. Gerulio ab utriusq; Episcopatus fastigio deiectus & Monasterio intrusus est, vt ibi penitentiam ageret de commissa cæde.

XVII.

S. Bonifacius primus Archiepiscopus, ex Augusto regum Angliæ stirpe ortus, antea Vunefridus appellatus, fundator Fuldensis, plenius erudiuit Germaniam in Christianismo, & eam ab erroribus Arrianis & aliis repurgauit, vnde Germanorum Apostolus dici meruit: fundauit & instituit auxiliis Caroli Magni, Episcopatus tres, Herbipolensem, Aylsterensem & Frysingensem, anno Christi 745. Præfuit sedi Moguntinæ laudabiliter 35. annis: Tandem valetudinarius senex proficiscitur in Frysiam, vt & illam ad Christi cognitionem converteret, & à gentilicis superstitionibus repurgaret: sed ab infidelibus ibi trucidatus, Martyrii coronam accepit, anno Christi 755. Corpus eius Fuldæ quiescit.

XVIII.

S. Lullus eligitur anno Christi 756. à superstite adhuc

Pipino, præfuit annis vno & triginta. Interfuit bellis à Carolo magno in Saxonia gestis. obiit Anno 787.

XIX.

Richolphus Caroli magni prius consiliarius intimus: eligitur anno 787. Sub eius gubernatione perit incendio pons Moguntinus, anno 812. præfuit laudabiliter annis 26. obiit anno Christi 813. sepelitur in Cænobio S. Albani à se, subsidiis tamen Caroli magni primitus fundato.

XX.

Haystolphus aliis Picandus dictus, Monachus instituti Benedictini, eligitur à Carolo magno: præfuit annis 11. Obiit 28. Ianuarii, anno Christi 825. sepelitur apud S. Albanum in sacello Diui Bonifacii.

XXI.

Odogarius eligitur à Ludouico Pio, præfuit annis viginti duobus. Abluit lauacro Baptismi Harioldum Danorum regem, conuersum ad Christum cum coniuge, liberis, & alijs quot Danorum millibus. Anno Christi 826. Idq; Moguntinæ factum in præsentia Ludouici Imp. Obiit vnde decimo Kalendarum Maii, anno Christi 847. Sepelitur apud sanctum Albanum.

XXII.

Rabanus patria Fuldensis, alibi Magnentius Maurus appellatus, Bedæ Anglici discipulus, Poeta mirificus, Theologus insignis, qui tota Biblia commentariis illustrauit, & multa etiam alia, cum prosa tum ligata oratione scripsit. Vir vitæ innocentia, & morum sanctimonia clarissimus: primum ex professore Parisiensis Gymnasii Abbas factus, postea vero ex Abbate Fuldensi, ad Archiepiscopalem dignitatem euectus, eligitur à Ludouico secundo: anno 847. Præfuit Moguntinæ sedi nouem annis, qui prius Fulde triginta duob. annis Abbatiam gubernarat: vbi incomparabilis Bibliothecæ primus collector & author extitit. Con-

didit extra muros Fuldenſis ciuitatis Monafterium montis S. Petri, in ſublimi colle ſitum. Damnauit in Synodo Moguntina Godeſchalcum Hæreticum. Obiit anno Chriſti 856. ſepelitur in patria.

XXIII.

Carolus dux Aquitaniæ, filius Regis Francorum Pipini: præfuit poſt Rabanum ſeptem annis, Obiit 4. Junii, anno ſalutis 863. Quiſcit apud ſanctum Albanum.

XXIV.

Ludibertus ſiue Lindebertus, eligitur anno Chriſti 863. præfuit laudabiliter 26. annis: condidit de paternis bonis Collegiatam Eccleſiam Moguntinam S. Mauritio dicatam. Obiit anno Chriſtianorū 889. ſepelitur apud S. Albanum.

XXV.

Sunderholdus aliis Sunzo, vir ſanctiſſimę virę, Moguntia natus, Fuldæ inſtitutus & educatus, ab Arnulpho Imperatore Moguntinam ſedem gubernandam accepit, præfuit pie & laudabiliter per vnus anni & menſium aliquot breue ſpatium, occubuit ad Rhenum, non procul à Vuormatia in expeditione contra Nordmannos, qui feuerè tam graſſabantur in prouincias ad Rhenum ſitas: idque factum 26. Junii, anno 891. ſepelitur in Cœnobio S. Albani.

XXVI.

Hatto Francorum rex, conſtituitur anno Chriſti 891. ab Arnulpho Imperatore, cuius erat compater, nam filium Imperatoris Ludouicum ſuſcepit ex lauacro Baptiſmi. Præfuit vno & viginti annis ſedi Moguntinæ: Elwangenſi Abbatia 17. Diuini Augiæ 26. annis: Fuldenſi item Cœnobio aliquandiu. Iniquus Albetto Comiti Bambergenti, qui & Henrico Aucupi Saxonie duci, poſtea Imperatori inſidiatus eſt, ſed fruſtra. Obiit anno Chriſti 913. Scribunt aliqui eum & corpore & animo à Dæmonibus in Ætnam flammium Siciliæ montem abreptum eſſe, cum tali clamore:

Sic peccata lues, atq; ruendorus.

XXVII.

Herigerus eligitur post mortem Hattonis, præfuit 11. annis: cognominabatur Pius Episcopus. Vixit Henricum Aucupem in Rom. regem. Resignauit munus Episcopi cuiusdam Ruperto, anno Christi 924. Obiit postea anno Christi 930.

XXVIII.

Rupertus substituitur ab Herigero Archiepiscopo, anno gratiæ 924. Præfuit 4. annis & 6. mensibus, & cessauit interitum anno 928. Hunc aliqui non numerandum censent inter Archiepiscopos, sed tantum coadiutorem vocant.

XXIX.

Hildebertus aliquibus Hildebrandus dux Franciæ Orientalis, & Abbas Fuldensis, eligitur in Archiepiscopus Moguntinum, anno Christi 928. Præfuit 9. annis, coronauit Aquisgrani Othonem primum, Aucupis filium. Obiit 13. Septembrium, anno Domini 938. sepelitur in Albani magnifico ac petueteri Cænobio.

XXX.

Fridericus dux Lotharingiæ, eligitur anno Domini 938. Præfuit annis pene 18. Fundator præposituræ Moguntinæ sancti Petri: cum in Rheno amisisset Giselbertum fratrem, sediciosum contra Othonem. Obiit 24. Nouembrium, anno à nato Christo 954. In Albano positus.

XXXI.

Gulielmus dux Saxonæ, Othonis Imperatoris ex Ethelthæ Angliæ regina filius: omnibus virtutibus illustris & conspicuus Princeps, omnibusque charissimus, eligitur anno Christi 954. Præfuit 14. annis. Deduxit Othonem fratrem Romam, ut ibi Imperator coronaretur à Patre Othonem: de reuersus, ex hac vita emigravit, anno Domini 968. Conditur honorifico Mausoleo apud D. Albanum.

XXXII.

XXXII.

Hatto Abbas Fuldenſis, eligitur in Archiepiſcopum Moguntinum, ab ipſo Othone Imperatore, ſed præfuit ii. ſaltem menſibus. Deuoratur à muribus in medio Rheno, iuſto Dei iudicio, propter miſere exceptos, & incendio deletos pauperes, factum id an. Domini 969. ſepelitur in templo S. Albani, prope alios Archiepiſcopos.

XXXIII.

Rupertus ſucceſſit Hattoni, & Eccleſiæ Moguntinæ præfuit annis ſex. Obiit anno 976.

XXXIV.

Willigiſus ex pago quodam Saxonico, Stroningen natus, patre Hamaxurgo, vir vt eximie doctus ac prudentiſſimus, ita omni genere optimarum virtutum maximè excellens, ac iccirco Othoni ſecundo longè chariſſimus, cuius erat Sacellanus & Conſiliarius intimus. Is ab Othone eodem in Moguntinæ ſedis ſtaſtigium eſt collocatus: Habebat ille vbique in habitatione thalamo & cœnaculo ſuo depictam rotam cum hæc inſcriptione, Willigiſe memineris, quid ſis, & quid olim fueris. Hæc rota poſtea, Inſigne Archiepiſcopatus Moguntino datum & confirmatum eſt, ab Henrico II. Claudio. Is ipſe Willigiſus primus fuit inter Archiepiſcopos Moguntinos imperii Elector. Inſtituit & educavit Imp. Othonem III. cuius erat in gubernando vniuerſo Imperio locum tenens, poſt mortem Othonis II. Poſt mortem tandem Othonis tertii elegit cum aliis Imperii Electoribus, Henricum Claudum. Egrege illuſtrauit & auxit Moguntinam cum urbem, tum Eccleſiam. Obiit an. Chriſti 1011. cum laudabiliter præſuiſſet Archiepiſcopatus 36. penè annis ſepelitur magnificè in noua Baſilica S. Stephani à ſe inchoata, & maximis ſumptibus exædificata.

XXXV.

Erbo Comes ab Hohenwart, Bauarus: eligitur poſt mortem Willigiſi, moritur eodem ſtatim anno, antequam

bbb

Pontificiam impetraret confirmationem, vnde Archiepiscoporum Catalogo ab aliquib. non annumeratur.

XXXVI.

Heriboldus, siue vt alii appellant, Ergkenboldus, Abbas Fuldenfis Erboni successit: natione Saxo. Sancto Bernardo Episcopo Hildesiano in Saxonib. & Comiti Summersenburg sanguinis propinquitate & neceitudine coniunctus. Praefuit nouem annis vtiliter, in quibus Collegiatam S. Crucis Ecclesiam fundauit & erexit: Obiit anno gratia 1020. sepelitur in templo S. Ioannis.

XXXVII.

Aribo Palatinus Rheni eligitur anno Christi 1020. praefuit annis 11. Erat Archiepiscopus eximie doctus, praeterea in sacris literis: illustravit commentariis quindocim Psalmos graduum. Extant & alia quaedam ipsius monumenta. Elegit post mortem Henrici Claudi, Comitis Saliquum. Obiit tandem an. Dom. 1031.

XXXVIII.

S. Bardo ex nobili Wederouia familia de Oppersteden natus, patre Adelberto, matre Chulcina: Abbas Fuldenfis & Hirsteldentis. Inde Moguntiam accersitus. Ipsi Archiepiscopali pie ac laudabiliter praefuit 20. annis: Erat sapientia & eruditione, & Eloquentia conspicuus, tanta, ut quicquid concionantem audirent, alterum eum Chrysostomum appellarent. Elegit Imperatorem Henricum III. cuius coniugem, Dominam Agnetem Comitissam Pictauensem vixit. Huius temporib. Moguntia coacta, & celebrata est magna Synodus, cui praesens erat Romanus Pontifex Leo IX. Alfata & Comes a Dagspurg cum 41. Germania Episcopo Henricus item Imperator cum maxima Principum ac Comitum congregatione. In ea Synodo consultatum & actum est de pacanda Gallia, in qua multi exarserant graues tumultus. Obiit S. Bardo an. Christi 1051. sepelitur in Cathedrali Ecclesia S. Martini, ab Episcopo Willigiso coepa, & a Bardone absoluta.

XXXIX.

Luidboldus siue Leopoldus, Monachus Fuldenfis ac
Præpositus Cathedralis Ecclesiæ Babenbergensis: eligitur
in Archiepiscopum an. Dom. 1051. Præfuit iudabiliter 9.
annis, Fundator Monasterii ad S. Jacobum, in monte spe-
cioso. Obiit septima Decembrium, Anni à nato Christo
1060. Sepelitur in suo nouo Cœnobio.

XL.

Sigefridus Baro ab Eppenstein, Abbas Fuldenfis, voca-
tur ad gubernaculum sedis Moguntinæ, an. Christi 1060.
Profectus est ad terram Sanctam cum aliis quibusdã Ger-
mania Episcopis ac Principib. anno Christi 1063. Inde fœ-
litter reuersus erexit in honorem B. Virginis Mariæ, insi-
gnem Ecclesiam Collegiatam, ad nostram Dominam ho-
die appellatam. Elegit & vixit contra Henricum IV. Ru-
dolphum Sarracena Ducem. Obiit exul tandem in Hassia
Cœnobio Halungen à se locupletato, anno Christi 1084.
cum Archiepiscopatu præfuisset annis viginti quatuor. Se-
pelitur Halungi.

XLI.

Wezilo successit Sigefrido, Præfuit autem 4. tantum
annis. Erat insigni doctrina conspicuus, ac celebris concio-
nator, multisq. præclaris virtutib. præditus. Adhæsit fideliter
Henrico IV. contra omnes alios Germaniæ Episcopos,
quibus ob hanc solam causam inimicus erat, obiit an. Christi
1089.

XLII.

Ruthardus Erfordiæ prius Abbas ad D. Petrum, eligitur
statim post mortem Wezilonis: præfuit vno & viginti an-
nis. Exulauit octennium in Thuringia & Saxonia: eiectus
Moguntia ab Henrico IV. Restitutus verò est ab Henrico
V. Cumq. Moguntiam rediisset, cœpit in Ringonia de suis
ædificare Cœnobium S. Ioannis, quod vulgò Episcopi
montem nuncup. re accolæ solent, obiit anno Dominicæ
incarnationis 1109. sepultus est in Episcopi monte.

XLIII.

Adalbertus Lotharingæ Dux, secundum Othonem Frysingensem : etsi alii Comitem Sarbruggensem fuisse velint, eligitur ab Henrico V. in Archiepiscopum Moguntinum, cuius antea fuerat & Cancellarius, & intus etiam Consiliarius. Præfuit Adalbertus iste 28. annis sedis Moguntinæ. Elegit Imperatorem Lotharium Saxonem, Gebhardi Comitis à Supplenburg filium. Sub hoc Archiepiscopo Cathedralis Basilica Moguntina cum magna parte urbis incendio perit. Fundavit Monasteria Ringowiz potentissima Erbachium & Schwabenheimū: Aschafenburgi, & Oppidum, & Castrum, mœnib. fossis ac turribus munivit. Decessit tandem ex hac mortali vita, 24. Iulii, anno gratiæ 1137. Sepelitur in Cœnobio Erbach.

XLIV.

Adalbertus II. Comes Sarbruggensis. Adalberti primi ex sorore nepos, constituitur ab Imp. Conrado III. Archiepiscopus Moguntinus, qui prius Præpositus fuerat in Basilica D. Virginis Erfordianæ. Præfuit annis 4. obiit anno Domini 1141 Augusti 27. Huius Archiepiscopi soror nupsit Conradi III. Imp. fratri, Friderico Sueuorum Duci.

XLV.

Marcolffus fortassis Marcellus, Aschafenburgensis Canonorum Collegii Præpositus, honestus ac doctus vir, eligitur post mortem Adelberti: præfuit 2. annis, non integris tamen. Decessit ex hac vita Idib. Iulii, anni Christianæ redemptionis 1142. Instaurator multorum Cœnobiotorum non procul à Moguntia sitorum.

XLVI.

Henricus cognomento Fælix. Præpositus Moguntinus, vir pius & honestus: eligitur anno 1142. Præfuit laudabiliter & pacifice annis 10. & postea Romæ accusatus à suis Canonicis, quorum impiam vitam sæpè reprehendere solebat, à Legato quodam Pontificio, iussu Eugenii tertii Pontificis

Pont. Max. eiicitur è gubernationis fastigio. In Saxoniam ergo secedens, Einbeci quiete vixit, donec post pauculos menses, ibi ex hac mortali vita emigraret, anno videlicet Domini 1154. Sepelitur Einbeci cum hac inscriptione simplici. Anno Domini M. C. LIII. Nonis Septemb. obiit reuerendus Pater, Henricus Archiepisc. Mogunt.

Ad Christum Sospes, eat huius corporis hospes.

XLVII

Arnoldus nobilis heros à Selenhofen è Ringouia natus, & Decanus Aquilgrancensis, & Barbarossa Cancellarius: eligitur à Capitulo siue Senatu Canonicorum Mogunt. anno Christi 1153. consiliis etiam & sententia Friderici Barbarossa, qui Arnoldum summè amabat, propter acumen ingenii, admirabilem facundiam, & summam prudentiam, cum summa etiam mansuetudine ac humanitate coniunctam. Praefuit annis 15. multa durissima perpeffus, tandem anno Domini 1168. in die S. Ioannis Baptistæ, miserè à suis Moguntinis ciuib. incomparabili Tyrannide trucidatus in Cœnobio S. Iacobi, vestibusq; exutus, & in sterquilinum præcipitatus est: vnde à pauperib. quibusdam iterum extractus, mortuus etiam per integrum triduum horribilib. modis tractatus: tandem verò à Canonicorum Collegio clam quaesitus, in urbem portatus, & cum summo luctu terræ mandatus est, in D. Virginis collegiata Ecclesia. Fridericus Barbarossa audiens amicum charissimum tam miserè trucidatum esse: authores funesti consilii gladio è medio tolli, totamq; penè Moguntiam miserè lacerari & vastari, mœnia dirui, fossas impleri, Cœnobium S. Iacobi funditus euertere, ac totam urbem omnibus immunitatibus, iuribus, ac Privilegijs exui curauit. Sic Moguntia 36. annis vasta ac lacerata, tandem consensu Imperatoris Othonis quarti denovo instaurata, & reedificari cœpta est.

XLVIII.

Conradus Comes de Wittelsbach, Rheni Palatinus: frater Othonis Palatini, eius scil. qui Philippum Imperatorem

Bamberge interfecit: Archiepiscopus autem Salisburgensis, eligitur & constituitur Archiepiscopus Moguntinus, à Friderico Barbarossa: contra Rudolphum Zeringie Ducem à S. B. Q. Moguntino electum, statimq; in itinere Romano versus mortuum: Item contra Christianum Comitem à Buche, quem Landgravius Hassia, & Esfordensis Respub. intruderant, at Imp. Fridericus Barbarossa ex Mediolano adueniens statim euiebat. Praefuit autem Conradus iste vix biennium, cum & ipse ab Imp. Friderico, è Moguntina Cathedra deturbaretur: eo quod Octavianum Cardinalem à S. Cecilia non velleret habere & gnoscere pro Romano Pontifice, Romam igitur fugiens Conradus, ad Pontificem Alexandrum, propter quem tale periculum inciderat, Episcopus ibi Sabiniensis electus & designatus Cardinalis, à Galero donatus est, seq; deinde semper adhuc Archiepiscopum Moguntinum & Episcopum Sabiniensem omnibus publicis literis professus est. Post eiectionem hunc Conradum, praefuit Archiepiscopatu Moguntino Christianus Comes de Buche patria Thuringus vir prudentissimus, reuocatus ab Imp. 13. annis: qui cum ex hac vita emigraret, reliquit ex Italia Moguntinam Conradus, qui à Moguntinis humanissime exceptus, gubernauit eam sedem adhuc annis 17. laudabiliter ac vtilissime. Profectus interim cum aliis quibusdam Germaniae Episcopis ac Principibus, ad terram Sanctam in eo itinere Leonem Armeniae regem coronauit ex mandato Henrici VI, quemadmodum Conradus Herbipolensis antistes Amalricum Regem Cypri. Missus tandem ab Imp. in Hungariam, ad pacandos & in gratiam reducendos reges Hungariae fratres, qui capitali odio inter se dissiderant, obiit in reditu Pataui in Bauaria, in Vigilia Simonis & Iudae: anno Christi 1205. cum praefuisset intra & extra Moguntiam, annis 37. Sub eo perit incendio insignis Bibliotheca Moguntinensis. Sepelitur Moguntia.

XLIX.

Christianus Comes à Buche, Thuringus: eligitur ab Hassiae Landgrauio, contra Rudolphum Zeringie Ducem

mox post trucidatum Arnoldum: eiicitur autem statim ab Imperatore Friderico, & in eius locum Conradus Salisburgensis Archiepiscopus substituitur: qui cum vix duobus annis quiete praefuisset, deturbatus est & ipse, vt supra etiam dictum est à Friderico Imperatore: & reuocatus Moguntiam, iste Christianus Comes, non iam amplius à Landgrauio Hestia, sed ab Imperatore ipso. Erat is Princeps & corporis proceritate, & omnibus ingenii bonis clarissimus: & idcirco Friderici Imperatoris supremus Cancellarius, quem in Italiam proficilcentem, sequutus ille, multa ibi praclara facinora adidit: prope Tusculum parua manu Germanorum quindecim millia Romanorū cecidit. Mortuus tandem in Italia, non procul à Roma, an. Christi 1183, cum praefuisset Archiepiscopali sedi Moguntinae 13. annis, cum summa laude. Eo defuncto rediit Moguntiam è Roma Conradus Episcopus Sabinensis, qui rursus Moguntinum Archiepiscopatum gubernauit annis septendecim, vt supra.

L.

Sigefridus II. Baro ab Eppenstein eligitur post mortem Contadi Archiepiscopi ab vna parte Capituli. Contra hunc ab Imp. Philippo & altera Senatus Canonicorum parte eligebatur Lupoldus Episcopus Wormaciensis in Archiepiscopum etiam Moguntinum. Hoc Schisma durauit quam diu viueret Imperator Philippus. Sigefridus in Italiam concedens, Rome à Pontifice clementer exceptus, Cardinalitiae dignitate tit. S. Sabinae donatus, tam diu ibi vixit, donec Philippus Imperator è medio tolleretur per Othonem Comitem Wittelsbachianum. Tum Moguntiam reuersus, à suis honorifice exceptus, aliquamdiu, ibi tranquilla gubernatione vltus est: Tandem iterū ab Othone I. eiectus, quod contra ipsum à Pont. Romano excommunicatum, alium iam Imperatorem eligendum, Electoribus Imperii significasset: apud Herman. Landgrauū Hassiae Pontificis summum amicum exulauit: Donec tandem vna

cum Archiepiscopo Treuerensi, & Rege Bohemiae Fridericum Henrici VI. filium, designaret Imperatorem, quem & Aquilgrani coronauit. Cumq; ita viginti quinque annis varia fortuna Archiepiscopatum tenuisset, decessit ex hac vita mortali, ad aliam, Erfordia anno Christi 1230. Vbi in Diua Virginis, magna æde, honorifica sepultura donatus est.

L I.

Sigefridus III. & ipse ex Baronum de Eppenstein honestissima familia prognatus, patruelis Sigefridi ante-cessoris sui: eligitur anno 1230. præfuit annis 18. bene & laudabiliter. Erat magnanimus Princeps, & insignis bellator, qui aliquando trecentis tantum militibus, hostes octingentos ad vnum omnes prostrauit. Bella gessit contra seditionem Moguntiam, eamq; debellatam parere sibi coegit. Elegit Gulielmum Hollandiæ Ducem in Imperatorem Romanum, obiit tandem Bingæ an. Domini 1248. sepelitur Moguntia in Cathedrali Ecclesia, ante aram Diua Virginis.

L II.

Christianus II. eligitur in die S. Apostolorum Petri & Pauli, anno Domini 1249. antea Præpositus Cathedralis Ecclesiæ Moguntinæ, vir doctus ac prudentissimus. Scripsit Historiam exaurationis Henrici V. & vitam Arnulphi Episcopi Moguntini, & aliorum quorundam antecessorū suorum. Pacis quàm belli studiosior: præfuit duob. annis, & resignauit gubernationem, an. Christi 1251. quo etiam decessit ex hac vita legitur. Admonitus aliquoties à Rege Gulielmo, vt iuuaret eum belligerantem: comiter se excusauit, dicens, Episcopum debere concionari, non belligerari: hoc innuisse Christum, cum dixisset Petro, Recede gladium in vaginam tuam. Tum verò se obtemperaturū summo studio, si verbum Dei prædicare iuberetur: quæ propria esset boni Episcopi functio.

L III.

Gerardus Comes Syluester de Eppenstein, prouincia Rhenen-

Rhenensis, Minorita Erfordianus : eligitur à Senatu Canonorum in Archiepiscopum Moguntinum, an. Domini 1251. præsuit nouem annis. Iuuit Theodoricum Comitem de Eberstein, consanguineum suum, infelix bellum gerentem contra Albertum Ducem Brunsvicentem, à cuius Capiteo quodam Gotingensi uterque captus, Duci præsentatus, Theodoricus Comes pedib. suspensus, vitam ita miserè finiuit, Archiepiscopus verò in vinculis ab Alberto Duce, per integrum annum detentus est, liberatus tandem & redemptus ab Alberto Duce, per Richardum Cornubiæ Comitem, Anglum ambientem fasces Rom. imperii, octo milib. argenti marcis. Migravit ex hoc seculo Erfordia, ubi & terræ mandatus est in Franciscanorum Collegio, anno Christi 1260.

LIV.

Wernerus Comes à Falckenstein, Præpositus Cathedralis Ecclesie Moguntinæ creatur, & eligitur Archiepiscopus statim post mortem Gerardi. Præsuit 24. annis, & trib. mensib. summa cum laude. Vicit ingenti prælio Ioannem Comitem Spanheimensem seditiosum ac fratri Henrico in partiendo Comitatu admodum iniuriam. Emit Arcem Wildenbergensem: & Oppidum Ammerbacense cum Monasterii etiam eiusdem advocatia. Sub hoc Episcopo, Iudæi Moguntini omnes cæsi, & bona eorum omnia confiscata sunt, Erfordiam rebellem & contumacem mille puri argenti marcis multavit, obiit 2. Aprilis, anno Christi 1284. sepelitur in Cathedrali Ecclesia honorifice: Post eius ex hac vita discessum, vacabat sedes Moguntina duob. annis integris, & tribus mensib. propter discrepantes sententias eorum, qui alium Archiepiscopum eligere debebant: quorum aliqui Gerhardum quendam Comitem de Eppenstein, alii vero Doctorem Petrum, Rudolphi Regis Archiatrum Canonicum Moguntinum, ac Basilientem postulabant tam diu, donec res per Pontificem Honorium IV. componeretur.

LV.

Hainricus II. Knoderer appellatus, & alio cognomente Gurtelknopff, à cingulo Franciscano, Algouus, patria Isnenfis, pistoris cuiusdam filius: Monachus primùm Franciscanus Lucernæ in Heluetiis: confessor Rudolphi Habspurgii, nondum ad Imperii gubernationem euecti. Ex Lucerna Basileam profectus, Guardianus ibi designatus est Monasterii Franciscanorum: cumq; & doctrina & honestate vitæ, laudem sibi comparasset Basileæ maximam, electus est etiam in eius loci Episcopum, an. Christi 1274. Præfuit ibi annis vndecim laudabiliter, Exorsus est Monasterium S. Clara, in Basilea, anno Saluatoris nostri 1276. Interfuit centum equitum comitatu pugna, in qua cæsus est à Rodolpho Habspurgio, Romanorum Imperatore: Otocum Bohemiarum Rex: Anno Christi 1278. Fuit Doctor Sacrae Pagine, & Nigromanticus insignis, quæ duo tamen studiorum genera (vt Ouidii versu vtat)

Nec bene conueniunt, nec in vna sede morantur.

Tandem anno humanæ redemptionis 1286. à Pont. Max. Honorio IV. Archiepiscopatu Moguntino præfuit: præfuit anno vno, mensib. 11. dieb. 7. obiit in vigilia S. Matthiæ, Anno Christi 1288. sepelitur in Cathedrali Ecclesia Moguntina, ante aram SS. Petri & Pauli Apostolorum Oderat clerum, cui & ipse inuisus erat, vnde ab aliquo Distichon in eum lusum est:

*Nudipes Antistes, non curat clerus ubi stes,
Dum non in cælis, stes ubicumq; velis.*

LVI.

Gerhardus II. aliis Gebhardus, Baro de Eppenstein, Canonicus Moguntinus, & Archidiaconus Treuerensis: interea etiam post mortem Archiepiscopi Wernheri electus, sed à Pontifice repudiatus: iam post Henricum defunctum iterum à parte aliqua Collegii Canonicorum reperitur: aliis quibusdam cuidam Emerico à Schoneck suffragantibus. Sed obtinuit Gerhardus gubernaculum, fauore Pontificis Max. Nicolai quarti: præfuit laudabiliter 16. annis, gessit bellum

bellum contra Comitē Hanouienſem, cuius ditionem incendiis ac rapinis mire vaſtauit. Elegit contra Regem Adolphum, Albertum Auſtrium. Interfuit pugnae, in qua Imp. Adolphus Anaxouianus caſus, & miſere interemptus eſt. Deceſſit ex hac mortali vita, ſubitanea morte: in con- clau ſuo, vbi mortuus & ſellae inſidens, à miniſtris inuen- tus eſt. Sepelitur in Summo Moguntinenſi, quinta Martii, Anno Chriſti 1304.

LVII.

Petrus Aichſpaldius Treuerenſis, honeſtis ſed tenuis for- tuna parentibus, natus: Henrici Comitis Lucelburgenſis, nondum Imp. Medicus, Canonicus Moguntinus, & à Pon- tifice Honorio IV. Baſilienſis Episcop. conſtitutus, cui no- uem annis praefuit. Hunc an. Chriſti 1304. Henricus Lu- celburgius Princeps, Pictauiam ablegauit ad impetran- dum à Rom. Pontifice, Comiti Balduino fratri ſuo octo- decim annorum adoleſcenti, Archiepiscopatum Mogunti- num. Quod cum Episcop. Petrus poſt multas petitiones apud Pont. Clement. V. obtinere nō poſſet, & ipſe iam in- ſecto negotio in Germaniā redire decreuiſſet, Accidit, vt ſubito in magnum morbum incideret Rom. Pontifex, qui audiens Episcopum iſtum eſſe Medicum, accerſitum ad ſe conſuluit. Petrus vt erat Medicus inſignis, intra triduum Pontificem integræ valetudini foeliciter reſtituit: Vt eſſet igitur Pontifex pro tali beneficio gratus, Episcopum Pe- trum ad ſe vocatum in hæc verba alloquutus eſt. Quia tam foelix eſſet corporum curator, maximè conuenire, vt & in- ſignis conſtituatur Animarum Paſtor, curator, & Medicus, conferre ſe igitur ei in recompensationem tam foelicè reſti- tuit ſibi priſtinæ valetudinis clauum & gubernaculum Moguntini Archiepiscopatus: quem hoc tempore puero gubernandum committere omninò non poſſet. Sic ab ipſo Pontifice electus & confirmatus Petrus, Archiepiscopatu Moguntino bene, laudabiliter & vtiliter praefuit annis ſex- decim. Fundauit & extrui curauit inſignem Carthuſiam Moguntinam, anno Chriſti, 1308. Coronauit Pragæ in re-

gem Bohemiae, Ioannem filium Henrici Lucelburgensium Imperatoris: Id proprium ius est cuiusque Archiepiscopi Moguntini, coronare videlicet Bohemiae Regem, eius coronato benedicere. Hunc Archiepiscopum in Praga abiturum, donavit Rex Bohemiae aurea sella, nobilissimus gemmis vndiquaque distinctam ac insignitam: Hanc hodie adhuc Moguntiae praesentem D. Martini sellam vulgus appellat. Post mortem Henrici Imperatoris, elegit Lodouicum Bauarum, obiit tandem plenus dierum in die S. Bonifacii, anno Christianae salutis 1320. Sepelitur in Cathedrali Ecclesia Moguntina, cum honesto virtutum suarum Elogio.

LVIII

Matthias Comes à Buchegk, Burgundio Monachus Benedictini instituti in Maurbachio Alsatiae potentissimo cenobio: constituitur Archiepiscopus Moguntinus, à Ioanne XXII. Pont. Max. anno Christi 1320. iterum mediato Baldouino Lucelburgensi, praefuit octo annis. Eisdem in clerum seditiosam compescuit: Landgrauum Alsatiae Henricum Vassallum omnino rebellem, & multis modis sibi, suisque iniuriam magna clade affecit, oppugnans, & ad deditionem adigendo Oppido Giessen, obiit 10 Septembris, anno Christi 1328. non sine suspitione venen-

LIX.

Baldouinus Comes Lucelburgius, & Germanus fratris Henrici VII. Romanorum Imperatoris. Archiepiscopus prius Treuerensis, antea etiam aliquoties Moguntinam parte cleri inter se discordis postulatus, sed semper à Pontifice prohibitus: iam defuncto Matthia à maiori parte cleri Moguntini, iterum eligitur & constituitur administrator Archiepiscopatus Moguntini, id officium gessit, & duas ita Archiepiscopales sedes simul gubernauit annis tribus. Postea cum ab alia Canonorum parte alius interim Archiepiscopus electus esset, qui iam confirmationem Pontificiam etiam impetrarat, cessit Baldouinus, Treuerensi Archiepiscopatu contentus: qui tamen vtilissimè praefuerat Moguntinae sedi, & eam multis oppidis & pagis
LX.

L X.

Henticus Comes à Firnenburg, Bußmannus cognominatus, Praepositus Bonuae, eligitur in Eltfeldo oppidulo ab aliquibus Baldwino Treuerensi non admodum propiciis Canonicis, & statim Rotnam petens à Pontifice Ioanne XXI. confirmationem huius electionis, & consecrationem impetrauit. Ad quietam tamen Archiepiscopatus Moguntinorū possessionem non nisi tribus iam integris annis elapsis peruenit, anno videlicet Christi 1331. à duobus Pontificiis legatis ob hanc solam causam in Germaniam missis, introductus & in sedem Archiepiscopalem, praesente adhuc Baldwino collocatus. Praesuit quiete quidem, sed non admodum vulter 15. annis: Baldouinum Treuerensem summe colens, a quo plurimum adiutus est in multis grauibus negotiis. Ille amicitiam dignitatem coronandi Regem Bohemiae, de qua supra, venditam auro, adeo auri erat studiosus amansque: fuit semper & amicitia & beneuolentia summa coniunctus Ludouico Bauaro contra Pontificis excommunicationem, Idcirco à Clemente VI. è fastigio Archiepiscopatus Moguntini deiectus est, & exauthoratus anno Christianae redemptionis 1346. Sed is nihil curans Pontificis contra se latam sententiam, assumens Chunonem Falkensteinensem Comitem in Coadiutorem, integrum adhuc octennium, etsi satis inquiete, & periculose, tamen retinuit clauum sedis Moguntinae: cum magna rerum totius Archiepiscopatus iactura, sacerdotes enim capiebantur, cenobia vastabantur, templa diripiebantur, pagi incendio concremabantur, & aliarum eiusmodi barbarum nullus erat finis. Donec tandem anno Christi 1353. euocatus est ex hac vita, in ipsa S. Thomae Apostoli vigilia. Elegit Eduardum Angliae Regem, Fridericum postea Marchionem Misniae: qui cum tam periculosum onus suscipere nollent, elegit Guntherum Comitem Schwarzenburgensem, qui mox veneno è medio sublatus Francofordiae in Basilica S. Barthol. sepultus est.

L X I.

Gerlacus Comes Anaxouianus, Adolphi Imperatoris

nepos, antea Decanus summi Collegii Moguntini, eligitur an. Christi 1346. sed quia exauthoratus Henricus cedere nequaquam volebat, ad quietam Archiepiscopalis sedis possessionem, nisi post mortem Henrici peruenire non potuit: id factum est tandem an. Christi 1354. Elegit cum alitis imperii electorib. Carolus IV. Imp. Ioannis Bohemorum Regis filium. Post mortem Henrici, quiete praefuit Gerlacus 16. annis, tam laudabiliter ac utiliter, ut omnibus esset charissimus, obiit Lumbagine & Lithiasi, Aichasenburgi, in die S. Scholasticae, an. Christi 1371. Sepelitur magnifice in Monasterio Erbachiano, cum honesto virtutum suarum Elogio.

LXII.

Ioannes Dux Lucelburgensis & Comes S. Pauli, Galus vulgo cognominatus, filius Venceslai Ducis Brabantiae & Lucelburgi, eius videlicet, qui frater fuerat Caroli I. Archiepiscopus Argentinensis à Romano Pontifice constitutus an. Christi 1366. praefuit ibi quinque annis pie & honeste: postea à Gregorio XI. ad Archiepiscopatus Moguntini etiam gubernationem euectus est, an. Christi 1371. etiam si electus Moguntinus alium quendam elegerat, Chunonem videlicet Comitem de Falckenstein Archiepiscopum Treuerensem: qui contentus sua Treueri, libenter cessit Archiepiscopatus Ioanni. Praefuit Ioannes Archiepiscopus duobus tantum annis, & obiit subitanea morte apud Eltsfeldum, non sine veneni suspitione: Auehitur inde Erbachium, ac ibi honorifice sepelitur, anno aeternae salutis 1373.

LXIII.

Adolphus Comes Anaxouianus, Gerlaci Anaxouiani Archiepiscopi supra celebrati, ex fratre nepos: Episcopus antea Spirensis, vnanimi totius cleri Moguntini consensu designatur Archiepiscopus etiam sedis Moguntinae: contra hunc Romanus Pontifex Gregorius XI. Ludouico Bambergeni Antistiti, Marchioni Misniae suffragabatur, & eum honorem deferri volebat: quod & Carolo Imp. placebat. Adolphus igitur quietam Archiepiscopatus possessionem conse-

consequi non potuit, nisi post mortem Ludouici Bamber-
gentis Episcopi. Præfuit igitur Spiræ 10. annis, & an. Dom.
1380. resignata Spirensis Ecclesie gubernatione, Moguntia
ueniens, sed isti Archiepiscopali quiete ac pacifice, nec mi-
nus laudabiliter deinde præfuit annis 8. obiit tandem Hayl-
genstadi, in Februario anni à nato Christo 1388. Sepelitur
Moguntia. Carolus I V. donauit eum (antequam decede-
ret ex mortali vita) Pago Hochst ad mœnum sito, iam non
inamano oppido, infra Francofurtum.

LXIV.

Conradus Baro à Weinsperg, Canonicus Moguntinus,
eligitur concordib. suffragiis totius Capituli in Archiepi-
scopum Moguntinū, an. Christi 1388. Princeps tranquillus
ac pacificus. Præfuit 7. annis. Sub eius gubernatione tri-
ginta sex ciues Moguntini Waldensium fratrum secta pro-
fessi, Bingham abducti, & ibi combusti sunt. Obiit Archiepi-
scopus iste tandem vndecima Septembrium, anno Chi-
stianæ salutis 1395. Sepelitur honorifice in Cathedrali Ec-
clesia S. Martini, ante aram trium Regum.

LXV.

Ioannes Comes Anaxouianus, Adolphi Archiepiscopi
Germanus frater, impetrauit Archiepiscopatum Mogunti-
num Romæ, ubi à Bonifacio IX. confirmatus est: cōtra Do-
minum Godefridum Comitem Lyningensem ordinarie à
Clero Moguntino electū, heroem pium ac egregie doctū.
Præfuit potenter & prudenter 23. annis. Erat gubernator
sapiens ac callidissimus. Elegit in Imperatorem, deposito
Wenceslao Bohemo ignauo rege: Rupertum Palatinum,
anno Christi 1400. post cuius mortem iterum elegit Sigis-
mundum Imperatorem. Edificauit primus castrum Hochst
ad Manum, obiit 23. Septembrium, an. Dom. 1419. in die
S. Teclæ. Sepelitur Moguntia in Cathedrali Ecclesia.

LXVI.

Conradus Comes Rhenensis, eligitur à toto Senatu Ca-
pituli Moguntini in ipsa die S. Gereonis Rudishemii extra
Moguntia, propter tumultuantes ibi ciues: præfuit pacifice

ac laudabiliter 14. annis & octo mensib. Emit à Baronibus de Eppenstein oppidū Steinheim cum 14. pagis, mulierum aquarum & fyluarum iurib⁹. Postremò gubernationis suae anno, ad arma commotus, infelicitè pugnavit còtra Ludouicum Hassiæ Landgraviū, obiit decima Junii, anno Christi 1434. Sepelitur Moguntia in Cathedrali Basilica Diui Martini.

LXVII.

Theodoricus pincerna & Dominus ab Erbach, eligitur Bingæ, concordib. totius Canoniorum Senatus Suffragiis confirmatur à Pontific. Eugenio IV. Præfuit 24. annis Princeps clementia, pacis studio, & multis aliis præclaris virtutibus præcipuè ornatus: venationum tamen quàm Ecclesiasticarum ceremoniarum studiosior. Alioquin inæ pomposus ac splendidus, & qui semper in Curia sua Archiepiscopali trecentos aut quadringentos equos alere. Post mortem Imperatoris Sigismundi elegit cum aliis electis Albertum Austriam: & iterum post mortem Alberti, Fredericum Austriam. Monasterium S. Jacobi denuò inlustravit. Sub huius Archiepiscopi gubernatione, inuenitur Moguntia Ars Typographica ab opulento quodam Ioanne Gutenbergero: qui omnia sua collocavit in huius artis inuentionem & illustrationem. Euocatus est Archiepiscopus iste Theodoricus ex hac mortali vita in Maioribus 1459. Aschafenburgi in vrbe à se pulchrè illustrata, cuius etiam collegiata Ecclesia terre honorifice est mandata.

LXVIII.

Dietherus Dominus ab Eysenburg, eligitur 20. Julii anno 1459. à maiori parte Senatus Canoniorum: præfuit annis trib. non integris tamen, & in summa inquiete. Nam contra hunc elegit Pontifex Pius II. Adolphum Comitem Anaxouensem: ex quo Schismate multa in Germania bella nata sunt, & sedes Moguntina miserè lacerata & dilueta, irreparabilia damna ppeffa est, adeò verū est: Discordia res maximas dilabi, Còcordia verò crescere ac augeri. Sub eo occupatur ab Adolphi Anaxouiani exercitu Moguntia prodita.

prodita à duobus ciuibus, Dudone & Ordeuino; idque nocturno tempore factum est; ciuibus nihil tale metuentibus, sed securè dormientibus. Vrbs direpta est; ciues quingenti caesi, multi capti; virgines & foeminae vitiatæ sunt. Dietherus fute per muros vrbs demissus fuga sibi consuluit, & cymba trans Rhenum vectus, loca rura petiuit. Postea res Francofordiæ composita & transacta est: Dietherus cessit, retenta tamen aliquot oppidorum possessione: Adolphus in archiepiscopalis sedis gubernatione mansit annis tredecim, post factam istam compositionem. Quo ex hac vita sublato, reuocatur iterum ad gubernandam sedem Moguntinam Dietherus Eiseimburgius, & septem adhuc annis quiete & pacifice, ac laudabiliter praefuit, in quibus archiepiscopale castrum Moguntinum de nouo ex fundamentis instaurauit & extruxit; q̄ S. Martini castrum in honorem praecipui Moguntinae sedis patroni nuncupauit. Fundauit item & exortus est Academiam Moguntinam primus, ad quam illustrandam & confirmandam priuilegia apud Pontificem Romanum impetrauit. Postea dysenteria decessit septima Maii, anno Christi 1482. cum à prima ipsius electione 23. lugubres ac funesti anni praterissent. Sepelitur honorificè in Cathedrali Ecclesia S. Martini, cum tali Elogio:

*Bi Praesul factus Comes Eysenberg Dietherus,
Moguntinam Arcem struxerat atq; scholam:
Hoc voluit tumulo corpus condi miserandum,
Ciuibus at heretis dans animamq; Deo.*

LXIX.

Adolphus Secundus: comes Anaxouianus violentia se fecerunt in Archiepiscopatum contra Dietherum legitime electum. Consequutus est confirmationem à Pontifice Pio Secundo. Praefuit annis tredecim: Quantas & quam perniciosas turbas excitauit, supra dictum est in Diethero. Certum autem est Moguntia constitisse hoc Schisma, vigesies centenis millibus autearum: Decessit ex hac vita

Eltenfeldi 16. Septembrium, anni 1475. Sepelitur in Monasterio Erbachiano.

LXX.

Albertus Saxonie Dux, Ernesti filius, à Diethero Eysenburgio liberaliter educatus, adolescens octodecim annorum, consilio morituri Dietheri ad Archiepiscopatus Moguntini possessionem ac gubernationem eligitur à toto Clero Moguntino, confirmatur à Pontifice Sixto Quarto. Præfuit duobus annis ita laudabiliter, ut summam spem de se excitaret apud omnes bonos. Deceffit acuta febris correptus, prima Maii, anno Christi 1484. Sepelitur in Basilica S. Martini. Irrogauit S. P. Q. Erfordensi insignem multam, cum propter vastatum & in vrbem translatum quoddam monialium cœnobium ex monte Cyriaci, & arcem cœnobii loco extructam, sine suo consensu: tum quod ea Respublica aliquoties seditionem mouisset, in illustrem domum Saxoniam, ex qua natus est Albertus.

LXXI.

Bertholdus Princeps Hennebergensis, Decanus summae Basilicæ Moguntinæ, concordibus totius Capituli sententiis eligitur in Archiepiscopum Moguntinum, eodem statim anno, quo decesterat Albertus: confirmatur ab Innocentio Octauo. Et sequente anno, Maii 20. maxima pompa consecratur à Joanne Vangionum, Ludouico Nemetum & Bertholao Panodensium Episcopis in præsentia plurimorum Abbatum, ac totius Cleri Moguntini. Præfuit prudenter & vtiliter vno & viginti annis erat egregie doctus, sapientissimus, multisque egregiis virtutibus conspicuus Princeps, pacis, ac tranquillitatis publicæ studiosissimus: ad quam feliciter & facilius conseruandam, author fuit ille Maximiliano Imp. constituendi Sueuici fœderis, contra publicæ pacis turbationem vsurpandi. Fuit Friderico & Maximiliano Imperatoribus longè charissimus. Interfuit anno 1495. magnis Comitibus Vornim

Vormacienſibus, in quibus conſtituendæ Imperialis Cameræ, ac iudicii ad promouendam iuſtitiam author fuit: ante enim iſta tempora iuſtitiam & ius in aulis Cæſarum petere necesse erat, quod vt laborioſum erat, ita maximos etiam requirebat ſumptus. Fuit Maximiliani Imp. per multos annos Cancellarius aulæ, aulam nuſquam non ſequens: quod officium in comitiis Vormacienſibus reſignans domum in ſuam ſedem archiepiſcopalem conſeſſit: Erat ſeuere reſormator diſciplinæ Monafteriorum, præfertim ſeruini ſexus. Obiit anno Chriſti 1505. Verollis ſine morbo Gallico, quod mali genus tum recens Germaniam perualerat: ſepelitur honorificè, & cum ſummo omnium ſuorum lectu, in Summo Moguntinensi.

LXXII.

Jacobus nobilis à Liebenſtein, Sæuicus: antea Decanus Cathedralis Baſilicæ Moguntinæ, eligitur Archiepiſcopus vniuerſi totius Cleri conſenſu, anno Chriſti 1504. confirmatur à Julio Secundo. Præfuit quatuor annis non integris, ſemper aduerſa laborans valetudine propter Lumbaginem, qua miſerè vexabatur. Interfuit Comitiis Coloniæ à Diuo Maximiliano celebratis anno Chriſti 1505. Obiit anno Chriſti 1508. Menſe Septembri, ſepelitur in Summo Martiriano.

LXXIII.

Vriel à Gemingen, nobilis heros: Sæuicus, eligitur ſexta Kalendarum Octobris, anno Chriſti 1508. ex Decano in Archiepiſcopum. Is erat Doctor legum, vir doctus & ſapientiffimus, qui prudentiffimè præfuit Sedi Moguntinæ quinque annis, quatuor menſibus, diebus verò duodecim, obiit tertia Februarii, anno Chriſti 1514. Sepelitur Moguntinæ in Baſilica S. Martini. Huius Archiepiſcopi temporibus mirè tumultuabatur plebs Erfordiana aduerſus ſenatum ſuum: quo tumulu concitati eſſent ad arma ciuilia Vriel Archiepiſc. iſte, & Fridericus Elector Saxon. niſi Maximilianus Imp. ſua autoritate in-

terposita, misisset Laurentium Episcopum Herbipolensem, Principem prudentissimum, ad totum hoc dissidium componendum.

LXXIV.

Albertus Secundus, Marchio Brandenburgensis, Ioannis Marchionis Electoris filius: Ioachimi Electoris frater germanus, Canonicus Moguntinus & Treuerensis: Archiepiscopus Magdenburgensis & Germanie Primas, Halberstatis item Episcopatus Administrator factus, anno Christi 1513. & à Leone Decimo confirmatus: Eligitur vnanimi totius Capituli Moguntini consensu, in Archiepiscopum etiam Moguntinum non de Martii, anno Christi 1514. Sic vnus duabus archiepiscopilibus Sedibus simul gubernandis consensu Leonis Decimi praefectus est, quod hactenus inauditum erat, & vnquam contigerat Principi. Donatus est Galero Cardinalitio ab eodem Pontifice Leone Decimo, coronatus Augustæ Vindelicorum à Thoma Cardinale tituli S. N. sti legato Pontificio, & à Matthia Langio Cardinale Caccensi, anno Christi 1518. Huius Coronationis pompa celebrata & descripta est à Iacobo Manlio Friburgensi, Imperatoris Maximilliani Historiographo. Elegit Albertus iste Imperator Carolum V. Augustissimum ipsiusq; fratrem Ferdinandum, quibus summis terrarum orbis Principibus, longè fuit ille ad finem vsq; vitæ suæ charissimus. Praefuit Magdenburgensi Archiepiscopatu, & Halberstati Episcopatu annis triginta duobus: Moguntinæ vero sedis vno & triginta annis. Decessit ex hac lachrymans valle, in Arce Moguntina 8. Kalend. Octobris, anno Christi 1545. Sepelitur in Basilica S. Martini Cathedrali post summam aram sub rubeo marmore.

LXXV.

Sebastianus ab Heusenstein, Hesus: Doctor Legum ac Princeps sapientissimus, eligitur in Archiepiscopum Moguntinum, in die S. Lucae Euangelistæ, anno Christi

1146. Interfuit magnis comitiis Augusta, anno Christi
 1547. habitis à D. Carolo V. Imp. Augustissimo. Præ-
 est adhuc laudabiliter ac vtilissimè hoc anno Christianæ
 salutis 1549.

TERTIVM CAPVT
 CONTINENS CATALO-
 GVM OMNIYM CVRIENSIS ECCLE-
 SIÆ EPISCOPORYM.

E piscopus Churensis vel Curiensis, in Rhetis, vnaus
 ex vetustissimis Germaniæ Episcopatibus, cœpit circa
 annum Christianæ redemptionis 440. Huius primum
 Episcopum contendunt aliqui fuisse S. Lucium: sed nu-
 merus annorum non conuenit. Lucium hunc aliqui re-
 gio stemmate apud Britannos ortum & natum esse affir-
 mant, conuersumq; esse ad Christianam fidem, anno
 Christi 176. imperante Marco Antonino. Venisse autem
 illum amore propagandæ doctrinæ, de Filio Dei Iesu Chri-
 sto, humani generis vnico & solo liberatore, ex Britannia
 in Germaniam: vt Christum Germanis etiam adhuc Ido-
 lolatris concionaretur, & eos ad Christum conuerteret.
 Idcirco illum primum fecisse Salisburgi, postea Augusta
 Vindelicorum: vbi cum eiiceretur ab infidelibus, dicitur
 Charam cum sorore S. Emerita celsisse: vbi cum itidem
 idolatricas opiniones reprehenderet, & aliquandiu con-
 cionaretur Christum liberatorem: ab infidelibus tum
 Rhetis casti, & martyrio coronati sunt S. Lucius, & S. E-
 merita. S. Lucius Churæ in Martis castro, S. Emerita apud
 Timontium. Alii (quorum sententia mihi verior
 esse videtur) istum primum Bauarorum ac Rhetorum do-
 ctorem, Lucium Cyrenæum fuisse iudicant. Simonis bo-
 niillius tenis (qui Christo crucem portabat) filium. Hunc,
 doctrinam de crucifixo Christo, prædicasse Ratisponæ ad

Danubium certum est. Inde fortassis Salisburgum & Augustam, & Churam etiam tandem peruenit, ut supra dictum est. Est Chura extra vrbis muros cœnobium S. Lucii peruetustum, in vitifero colle situm, quod ab eo ceptum & Oratorii loco conditum aiunt. Episcopi vero qui Churenſi Sedi præfuerunt ad hæc nostra vique tempora, hi tali serie ac ordine numerantur,

I.

Asimo interfuit Chalcedonenſi Concilio, Leone primo Pontificatum, Valentiniano verò & Martiano Imperium tenentibus, anno Domini 452. In primo Tomo Conciliorum fol. 363. fit huius Episcopi talis mentio. Ego Abundantius Episcopus Ecclesiæ Comensis in omnia supra scripta, pro me ac pro absente, sancto fratre meo Asimone Episcopo Ecclesiæ Curiensis, primæ Rheticiensis & subscripsi: Anathema dicens his, qui de incarnationis dominicæ Sacramento impia senserint.

II.

Puricius aliis Pruricius, secundus Curiensis Episcopus, cuius temporibus legitur S. Fridolinus fuisse Churæ, qui templum S. Hilariæ condidit, quod nunc D. Martini dicatum est.

III.

Claudianus.

IV.

Vrsicinus, aliis Viscinus.

V.

Sidonius.

VI.

Eddo: horum omnium & multorum subsequen-
tium sola supersunt nomina.

VII.

Valen-

Valentianus obiit septuagenarius 8. Septembr. Indictione 11. Sepelitur apud S. Lucium Churæ in perueteri Cœnobio, vt testatur verus inscriptio Cryptæ eius templi: quod monumentum constituit ei Paulinus successor.

VIII.

Paulinus Valentiani ex fratre nepos. Episcopus egregie doctus.

IX.

Theodorus.

X.

Verendarius.

XI.

Constantius.

XII.

Ruthardus, alibi Luithardus.

XIII.

Baldeburtus præfuit anno Christi 720. Sub huius Antistitis gubernatione captum & inchoatum est à S. Pirminio Monasterium Fabarianum, ordinis D. Benedicti, supra Maiafeldum in Alpibus Rhetie, paululum à Rheno situm.

XIV.

Paschalis comes Brigantinus, Vigilii Præfidis Rhetie filius: Episcopus Curienfis, habuit vxorem, Dominam Esopetiam comitissam de Rhetia alta: quæ etiam in vetustis diplomatibus nominatim ponitur, & se subscripsit Antistitam Churiensem: præsertim in fundatoris literis vetustissimi monialium cœnobii Caczes in Tumiliafca supra Rhetium sui. Eius Cœnobii fundatores fuerunt, iste Paschalis Episcopus & eius filius Victor, successor patris in Episcopatu. Prima eiusdem Abbatisa legitur fuisse Domina

Vespula, Paschalis Episcopi ex Esopcia coniuge filia: cuius soror Vrsicina eiusdem loci monialis fuit.

XV.

Victor legitimus filius Paschalis Episcopi & Dominae Esopciae, successit patri in Episcopatus gubernatione. Verus fundator vna cum parente suo Monasterii virginum Vestalium in Khaczes: anno Christi 760. Terrae mandatus est in hoc suo Monasterio, in quo talis legitur inscriptio. Victor Episcopus Curiensis vna cum matre sua fundator huius Monasterii: & cum eo Paschalis, Episcopus Curiensis, genitor & antecessor eius.

XVI.

Vigilius comes Bregantinus, Iactati comitis ac regii Praesidis in Rhetia filius: successit Episcopo Victori.

XVII.

Thello Victoris Rhetici Tyranni, qui S. Placidum apud Disertinam interfici fecit, filius. Vixit Pipini Gallorum regis temporibus. Condidit & extruxit Cathedrallem Ecclesiam Churiensem, quae ad haec nostra usque tempora illa sa mansit ac duravit. Dotavit Disertinense Monasterium. Obiit anno Christianae redemptionis 784.

XVIII.

Constantius successit Tello, anno 784. Huic Carolus Magnus dedit Parochiam Selestadianam in Alsatia: quam donationem postea Imperator Ludovicus Pius confirmavit.

XIX.

Remigius alius Remedius, praefuit anno Christi 811. & adhuc anno Christianae salutis 822. Sub Imperatore Ludouico Pio.

XX.

Victor Secundus, doctus & eloquens Episcopus, & testatur supplices literas & orationes contra Rodericum &

& Heloinum Comites, Episcopatus quædam bona per vim tenentes, ad Ludouicum Imperatorem scriptæ, quæ adhuc extant. Hos comites, aut raptores potius ad restitutionem coëgit Imperator Argentinæ, anno Christianæ salutis 825, quo obiit iste Episcopus Victor.

XXI.

Verendarius antea Episcopi Victoris Vicarius, sæpe Orator & Legatus ad Ludouicum Imperatorem missus, successit Episcopo Victori. Hunc in tuitionem suam accepit Imperator Ludouicus, anno Domini 826. Deiectus est è fastigio gubernationis, anno Christi 833, à seditiosis filiis Imperatoris Ludouici, quod Ludouico fideliter adhæsisset. restituitur post pauculos menses ab ipso Ludouico è vinculis filiorum liberato. Vixit adhuc anno Domini 844, quo priuilegia à Lothario Cæsare est consequutus.

XXII.

Ellovel Hesso aut Heso: accepit priuilegia à rege Ludouico anno Christi 849. & iterum anno 872. Vixit adhuc anno gratiæ 879.

XXIII.

Rotharius successit Essoni. Huic Carolus Crassus Galliarum rex dedit ditionem & villam Fluminis, anno Domini 881. Obiit iste Episcopus, anno Christianæ salutis 887.

XXIV.

Theodulphus siue Dietolphus, eligitur anno Christi 887. à Clero Curiensi: Confirmatur anno 888, ab Imperatore Arnolpho. Interfuit Triburgensi Concilio prope Moguntiam ab eodem Arnolpho celebrato, anno Christi 895. Præfuit adhuc anno Domini 913, quo priuilegium quorundam confirmationem obtinuit apud Conradum Imp.

XXV.

Waldo eligitur anno 914. Huic dedit Conradus rex

Difertinense Monasterium in Rhetia situm. Eidem dedit priuilegia Henricus auceps, anno 921. Vvormacia. Otho Magnus dono dedit ei Pludentum oppidulum Drusianæ vallis: anno Domini 940. obiit Vvaldo iste tandem anno 948. cum triginta annis laudabiliter præfuisset Churiensi Episcopatu.

XXVI.

Harobertus successit Vvaldoni, anno 948. confit. matur ab Othone Primo, cum quo anno Domini 854. reduxit in gratiam filium Ludolphum. Et cum Episcopatus his temporibus per irruptiones Saracenorum multis damnis esset affectus: dedit Imperator Otho Episcopatu quædam bona prædia in Zizers pago & in Alsatia, obiit iste Episcopus anno Domini 969. cum laudabiliter præfuisset annis vno & viginti.

XXVII.

Hildiboldus eligitur statim post mortem Haroberti. Huic dedit Imperator Otho Secundus, anno Christi 980. perpetuo possidendam pensionem vectigalium pontis Clauennensis in Prægallia. Otho Tertius dedit eodem Priuilegia, anno 988.

XXVIII.

Vvaldo II. alibi Vualcho dictus, successit Hildeboldo. Huius temporibus dono dedit Otho Tertius Episcopatu & Ecclesiæ Churiensi totum oppidum Clauennæ in Prægallia situm, cum omnibus ad id pertinentibus bonis ac redditibus, anno Christianæ Salutis 995.

XXIX.

Henricus sequutus Vvaldonem, non diu præfuit. Aliqui verò Catalogi eum Vlicum, alii Vrberum appellant.

XXX.

Rupertus successit Henrico. Obiit anno Domini incarnationis 1005.

XXXI.

Vlricus constituitur Episcopus Churiensis anno 1005. consequutus est privilegia ab Imperatore Henrico Secundo, anno Domini 1015.

XXXII.

Hartmannus siue Artemannus, Churæ natus, Baro de Plana terra, successit Episcopo Vlrico: fuerat prius Monachus Benedictini instituti apud Einsidlen, & deinde Abbas Fabarianus, inde Churam accitus est ad gubernandam Sedem Episcopalem. Huic privilegia dedit Conradus Secundus, anno Domini 1030. & iterum Vlmæ anno Christi 1037. Obiit in Decembri, anni Christianorum 1039.

XXXIII.

Diethmarus Churiensi Episcopatu præficitur ipsis Calendis Februariis, anni à nato Christo 1040. Confirmatur ab Henrico III. Vlmæ, obiit anno Christi 1070. cum triginta annis & laudabiliter ac vtilissime præfuisset.

XXXIV.

Henricus prius Monachus diuitis Augiæ, eligitur in Episcopum, anno Domini 1070. Præfuit annis octo, obiit anno 1078. Interfuit anno Christi 1074. Concilio Moguntino, in quo excommunicabatur Pontifex Gregorius Septimus: etiamsi isti Pontifici magis adhereret quàm Imperatori Henrico Quarto, contra quem cum aliis quibusdam elegit Rudolphum. Quod Henricus Quartus egregiè vltus est, excitans contra Episcopum Guelphones, qui anno Domini 1078. Rhetiam Curientem rapinis ac incendiis mirè deuastabant, & cum multa præda in Bauriam redibant. Ob hanc acceptam cladem post pauculos menses, Henricus Episcopus mærore animi consumptus ex hac mortali vita emigravit.

XXXV.

Nordenbertus aliis Volipertus, comes à Summuntio, Baurus: summi prius Canonorum Augustensium senatus præpositus, homo mirè ambitiosus & gloriæ cupi-

dus, venit anno Domini 1079. ad possessionem ac gubernaculum Episcopatus Curienfis, non per legitimam vocationis, aut electionis ostium, sed per Simoniacæ prauitatis cuniculos, largitionibus videlicet ac muneribus, quibus emebat verius deprædatum Episcopatum à suis Galphini Bauariam tenentibus, quàm precibus obrinebat. Præfuit sex annis vtiliter: & in Synodo Quedelburgi congregata, ab Hermanno Saxonum duce post Rudolphum, Episcopis quibusdam in Imp. Electo, anno 1085. ex Episcopatu vicissim deturbatur. Is postea ædificans de suo Monasterium Heppacense, ibi vitam finiuit anno 1087. Huic aliqui Catalogi successisse affirmant Henricum quendam, sed eum ab Henrico IV. mox iterum electum: Postea Abbatem quendam Campidonensem, Eberhardum nomine aliquandiu tenuisse clauum Curienfis Episcopatus, donec tandem ab Henrico Imp. ipso electus & constitueretur verus Episcopus.

XXXVI.

Odalricus constituitur Episcopus Rhetia Curienfis, anno Domini 1104. ab ipso Imperatore Henrico IV. à quo eodem anno ablegatus est Romam cum Archiepiscopis Brunone Treuerensi & Henrico Magdenburgensi & Episcopis Othone Bambergensi, & Eberhardo Erfordensi ad impetrandam à Paschali Secundo Henrici V. coronationem. Hunc Henricum V. excitauit ille postea parentem, ex quo multa mala & incommoda grauissima orta sunt.

XXXVII.

VVido vel Guido Sueuus & Canonicus Augustanus successit Odelrico. Interfuit anno Domini 1114. comitiis Basiliensibus. Vbi ab Henrico V. confirmationem priuilegiorum suorum consequutus est.

XXXVIII.

Conradus comes à Bibregk, Sueuus; comitis Bertoldi à Bibregk, & Dominae Demuthæ comitissa à Zolern

lem filius : Canonicus Augustanus Churienfis & Con-
 stantienfis : qui anno 1126. cum fratribus suis Bertholdo
 & Sifrido, Rockhenburgum infigne Præmonſtratenſis
 ordinis cœnobiū in Sueuia fundavit & extruxit. Is inquam
 Henrici V. temporibus in Episcopum Churienſem electus
 & confirmatus eſt. Huic Lotharius Saxo priuilegium de-
 dit anno 1139. Idem ex cœnobio Churenſi S. Lucii ciectis
 Benedicctinis Monachis non admodum honeſtè aut piè
 viuentibus, Præmonſtratenſibus ſedem illam habitan-
 dam dedit, euocatis è Rogkenburgenſi ſuo conuentu
 Monachis. Conſtituit autem vt S. Lucii cœnobiū eſſet
 ſub uifitatione & cura Roggenburgenſi.

XXXIX.

Conradus II. ſucceſſit Conrado comiti à Bibregk: ſed
 quo anno, id nuſquam inuenio. Conſequutus is eſt o-
 mnium ſuorum priuilegiorum confirmationem ab Im-
 peratore *Friderico Barbaroſſa*, anno Domini 1165.

XL.

Adalgotus Viberus, quem aliqui Analgotum, alii A-
 dolphum vocant, monachus prius Claraualenſis : eli-
 gitur poſt Conradum Secundum. Fuit inſignis Oeco-
 nomus : & Monafteriorum S. Lucii extra muros Chu-
 renſes ſtri, Kazeſium in Tamiliaſca, Scandinenſis in Ga-
 ſternis, & S. Mariæ montis in Athefina prouincia ſum-
 mus illuſtrator. In cœnobio montis S. Mariæ inueni-
 tur adhuc in crypta templi ab eo confectata tale monu-
 mentum :

*Præſul Adalgotus ad cuncta decentia promptus,
 Conſecrat hanc cryptam, diuinis uſibus aptam.*

XLI.

Egino ſucceſſit Adalgoti, ſed quo anno, id ignòratur.
 Hic primus Episcopus Churienſis à *Friderico Barbaroſſa*
 princeps eſt ſalutatus & habitus, ob inſignes ſuas uirtutes,
 & ſingularem fidem *Friderico* datam & fideliter præſti-

ram. Ille Eginus inuestiuit aduocatus Churiensis Episcopatus Fridericum Sueuiæ Ducem, Friderici Imperatoris filium: in præsentia Henrici Sexti, anno Domini 1170. Obiit Eginus anno 1174.

XLII.

Vlricus Baro à Degernfeld supra Clingehoum in Comitatu Badensi, vir admodum ambitiosus, ac magnarum pomparum amantissimus: Abbas prius ad S. Gallum octo annis, consequutus est ad abbatia possessionem, cui 33. annis fideliter & laudabiliter præfuit, Episcopatum etiam Churiensem, à Friderico Barbarossa, anno Domini 1174. Sedit Churæ octo annis: & anno Domini 1182. Episcopatum resignauit, retenta Sangallensis Abbatia possessione, vrgebatur enim à Pontifice Alexandro Tertio, qui in Synodo Romæ congregata decreuerat, ne quis duas simul haberet prælaturas, si quis vel haberet, resignaret alterutram, Tandem Sangallensis etiam Abbatia Magistratu se abdicauit, senio confectus anno Christianæ Salutis 1199. quo huic quoque mortali vitæ Colophonem imposuit.

XLIII.

Bruno eligitur anno Domini 1182. Nihil de eo initio, quàm has Barbaras voces, parum episcopauit, quibus annotator significare voluit, non diu eum Sedi Churiensi præfuisse, post pauculos enim menses à prima electione, valedixit huic mortali vitæ, ad aliam meliorem concedens.

XLIV.

Henricus Canonicus Churiensis & Salisburgensis, eligitur anno Domini 1183. Huius Episcopi temporibus dono dedit & obtulit, anno Domini 1194. nobilis quidam Heros Rudigerus à Lymbach in præsentia Henrici VI. S. Lucio Churiensi Parrochiani Benedurensis, tam præposituram in dextra Rheni supra Feldkirchium sitam. Is vnicum filium habens, puerum cum miterè amissit dormiens.

in mentem aſtuo tempore, in collectis ariſtarum manipulis, in quibus ſemper magis magisq; coaceruatis ſuffocatus perit. Pater ignarus primum, quo perueniſſet puer, vocuit: quo die inueniret eum ſeu viuum ſeu mortuum, eodem ſe ſtatim omnes poſſeſſiones ſuas oblaturum ei Diuo, cui dies inuenti pueri eſſet ſacra. Cum autem inueniretur in die S. Lucii, facta eſt iſta Donatio Cænobio S. Lucii Churienſi, in quo puer terræ mandatus eſt.

XLV.

Reinharius ſucceſſit Henrico Antiftiti. Is præfuit anno Domini 1201. & conſequutus eſt immunitates quafdam & ſuorum priuilegiorum confirmationem anno Domini 1209, ab Imp. Othone IV.

XLVI.

Arnoldus comes Metenſis ſue de Amafia, præfuit Episcopatu Churienſi poſt Reinbarium. Sub huius Antiftitis conductu, profectus eſt Fridericus Neapolitanus & Sicilia Rex Barbaroſſæ nepos, ex filio Henrico VI. conſiliis Innocentii Tertii, è Sicilia per Italiam ac Episcopatum Churenſem in Germaniam, ad occupandam Imperii poſſeſſionem contra Othonem IV. id factum anno Domini 1213.

XLVII.

Henricus Comes de Rhetia alta, Canonicus Churienſis: &

XLVIII.

Albertus Præpoſitus Conſtantia ad S. Stephanum, per diſcordiam electi, altercati ſunt inter ſe de poſſeſſione Episcopatus, donec in bienni ſpacio ambo morerentur, & ita contentioni imponeretur ſinis.

XLIX.

Rudolphus Baro à Gutingen, Abbas prius Sangaleniſis, largitionibus Episcopatum Churienſem impetravit anno 1315. Cum autem infelix eſſet Oeconomus, & mul-

ta cum Episcopatu tum Abbatia abligiret, seuerè aliquoties à suis reprehensus: Imp. Fridericum accedere, & eius opem contra suos implorare decreuerat, qui tum in Apulia bellum gerebat: sed in eo itinere graui morbo correptus, Romæ ex hac vita emigravit 17. Septembrium, anni à nato Christo 1226. Sepelitur apud S. Iohannem in Laterano.

L.

Bertholdus Canonicus Constantiensis, eligitur Episcopus Curiensis, anno 1226. Præfuit 7. annis: Interfici-
tur in ruanfensi pago, anno Domini 1233.

LI.

Vlricus comes Kiburgius, Hartmanni frater: conuen-
tualis primum Einsidlenfis in Heluetia, Præpositus postea
Beronensis cœnobii in Ergouia, Canonicus Churenfis &
aliquandiu Coadiutor Bertholdi Episcopi, eligitur bene
constituitur Episcopus Rhetorum, anno Domini
1233. Præfuit 4. annis, primus fundator S. Montis prope
Vitudurum: obiit anno 1237.

LII.

Volcardus à Nyvvenburg, eligitur anno 1237. Deo-
tur priuilegiis anno 1239. à Friderico Secundo, & iterum
anno 1249. benè & laudabiliter præfuit annis quatuor-
decim, in quibus ædificauit VVardevvallam castrum
Engedinis montibus situm, & castrum Fridovv prope
zers. recuperauit etiam castrum Fluminis. Moritur
anno Domini 1251.

LIII.

Henricus comes à Monte forti, eligitur anno Christi
1251. confirmatur à Conrado Quarto, & iterum anno
1262. à richardo Cornubiæ Principe, Anglorum regis
fratre, à quibusdam Germaniæ principibus Electoribus
designato Imperatore. Præfuit utilissimè, & summa cum
laude Churiensi Episcopatu, annis vno & viginti: Eriguit
castra, Asperi montis & rheams: absoluit castrum Fridovv
capitulum

captum à Volcardo, Furstenouium vero Tumiliaſcæ ar-
cem de nouo adificans, vt & arcem Herremburgum in
Werdenbergenſi comitatu ſitam. Vicit ingenti prælio
Longobardos, anno 1255. prope ſuperius Amiſtum, obiit
anno gratiæ 1272. Sepelitur apud Ramuſiam ſeu Ramun-
cenſe caſtrum.

LIV.

Conradus Baro à Bello monte, eligitur anno ſalutis
1272. Præfuit annis decem. Impetrauit Præiulia & con-
firmationem à Rudolpho Habſburgo, anno 1275. Extru-
xit arcem Furſtenburgum in Atheſina valle prope fanum
S. Floriani, conſenſu & fauore Meinhardi Aultriæ ducis.
Profecturus anno domini 1282. ad Synodum Moganti-
nam, obiit in itinere, ſepelitur in cœnobio Montis S. Marię.

LV.

Fridericus comes de Monte forti, Vlrici Brigantini co-
mitis, & Guilielmi Abbatis Sangalleniſis frater: eligitur an-
no 1281. Conſideratur Petro Epifcopo Sedunenſi in vr-
be Valeſiana, talib. conditionibus vt neuter alterum deſe-
reret, quacunq; tempeſtate ingruente. Adiuuit fratrem
Guilielmum bella gerentem contra Rodolphum regem: at
infeliciter, nam captus à Werdenbergenſi comite Hugo-
ne, anno 1283. per biennium detentus eſt in custodia arcis
werdenbergenſis, inde aliquando auferere volens, map-
pis ac loquibus ſciſſis, pro funibus vtens, & per feneltras è
ſumma turri ſeſe demittens, cum media iam turris parte
deſcendiſſet, laceratis & conſractis funibus, in terram de-
cidit, & ea nocte adhuc expirauit. Id factum eſt anno Chri-
ſtiani ſalutis 1285.

LVI.

Vlricus eligitur anno 1285. de hoc nihil inuenitur
proſus.

LVII.

Bertoldus ſecundus ſucceſſit Vlrico. Præfuit adhuc
ddd

anno 1299. quo in gratiam rediisse legitur cum Ioanne
quodam Barone de Vacz.

LVIII.

Sifridus Baro de Flumine, eligitur post Bertoldum, con-
firmatur ab Alberto Austro Imp. à quo & privilegiorum
confirmationem impetrauit, anno 1306. & necum ab
Henrico VII. anno Christi 1310. Is plenus dierum re-
natus Episcopatum Rudolpho Montfortio, cum consensu
Canonorum Churensum: ipse vero in cœnobium
Geilhausen concedens, ibi vitam monasticam agens, post
pauculos menses ex hac vita emigravit.

LIX.

Rudolphus comes Montis fortis, Episcopus Constancien-
sis, & Administrator Curienfis, anno 1323. & subsequen-
tibus: Arbonæ sepultus.

LX.

Hermannus Baro ab Eschenbach & Arbona, Monachus
Einsidlenfis, postea Abbas apud Fabarium, tandem
etiam Episcopus apud Churam Rhetia.

LXI.

Ioannes auditor Rotæ in Curia Romana: præfuit
1327. & 1328. nihil aliud de eo habetur, quam fuisse
amicum cleri, & trucidatum esse anno 1332.

LXII.

Ulricus à Lentzenburg, Magister Theologia & orator
Heremitarum, vir strenuus, dictus Scultetus: eligitur
Episcopum Churensem, anno Domini 1332. Præfuit
ginti tribus annis, obiit anno Domini 1355. apud Sarnen-
tium, fuit egregius bellator. Inuestiuit feudis Martisfelden
castri, & pincernarum officii, Albertum seniore. Au-
ducem: anno 1337. in Thermis Badenfibus. Emit Riet-
gum castrum Tumiliafcæ pro 2500. aureis à nobili viro
Lando W. Sepelitur in Ecclesia Churenfi Cathedrali.

LXIII.

Petrus natione Bohemus, Curialis antea Romæ: eligitur in Episcopum Curientem, anno 1355. Præfuit 14. annis, & in Moraviam advocatus Olomuntinus Episcopus designatus est, vbi proximo anno obiit, videlicet anno Domini 1369. Invenit feudis Albertum & Leopoldum duces Austria, anno 1366. Huic Carolus. 4. Imp. dedit potestatem eudendi obulos in valore Augustanorum Noriber. 1369, anno 1360. & Vectigal Churenti duplicavit.

LXIV.

Fridericus à Neuczingen Cancellarius Leopoldi Austriae ducis, eligitur anno 1369. in Episcopum Churientem: vbi cum præfuisset octo pene annis, ad Brixensis Episcopatus gubernationem se promoturi facile passus est anno Christi 1376. quod desperaret se debita Episcopatus Churientis solvere posse.

LXV.

Ioannes Alberti Austriae ducis Cancellarius, eligitur anno 1377. Attulit tecum in promptis pecuniis thesaurum 8. millium aureorum, quibus multa castra redemit. Præfuit 12. annis laudabiliter, ita ut restituerit diligentem Oeconomiam administratione Episcopatum pristinae potentiae dignitati, cuius res aliquandiu angustae erant, & mirum in modum afflictæ. Sub hoc Episcopo capit cœnobium Vallis Dominarum vicinum Feldchyrchio, tum aureum Molendinum appellatum. Decessit ex hac lachrymarum valle, anno 1389. Sepelitur in Basilica Cathedrali cum longo Elogio, parieti affixo.

LXVI.

Hartmannus comes de Werdenberg, dominus Sarinensis antea ordinis Joannitarum: eligitur in Episcopum Churientem, anno 1389. præfuit 26. annis. obiit Churæ anno 1416. vbi etiam sepultus est. Erat contentiosus & bellator. Sub hoc Episcopo dono dedit Churienti Ecclesiae

perpetuo possidendam totam vallem Telinam, in qua nascuntur,

Oroties laudata tibi dulcissima vina

Rhetica, ab Augusto Liniâ bella tuo:

Communitatem item in Burmio, & communitatem in Busclasio, castrum item & Oppidum & totam vallem Clauennam & Plurium, cum omnibus ad hæc loca omnia pertinentibus iuribus ac bonis: anno Christi 1404. nobilissimus heros Modestinus Vicecomes, Barnabæ Mediolanensis filius. Ab hoc ipso Episcopo accepit in feudum Ernestus Austriæ dux officium Pincernæ Churenensis, & totum comitatum Tyrolensem, anno domini 1415. sicuti antea acceperant ab Ulrico Episcopo, duces Austriæ Fridericus, Albertus & Otho. Redegit Hattmannus iste in potestatem Episcopatus multas arcas, Ramuncensem, Griffensteini, item Haldensteini castrum quod prope Churam in sinistra Rheni, & in sublimi ac quasi pendente scopulo (vix nomen arci contigit) situm, olim dominæ Annæ ab Haldenstein erat, nunc vero strenui ac magnifici Galliarum, ad Rhetos Oratoris, Ioannis Iacobi Castilionensis ac domicilium, qui hac tempestate arcem ibi ædificat, firmiterque spectaculum non Rheticæ solum, sed totius superioris Germaniæ.

LXVII.

Ioannes Abundi, dictus Naso, eligitur in Episcopus Rheticæ Churiensis anno Christi 1416. Præfuit viginti quatuor annis. Interfuit concilio Constantiensi inchoato pro fæderationem cū Helueticis, anno Christi 1419. Obiit anno 1440. Ab hoc Ioanne Episcopo petiit feudorū collationem, & inuestituram Fridericus Austriacus: anno 1426.

LXVIII.

Conradus à Rechberg Sueuus, matre comitissa de Brunetio aditus: præpositus Constantiensis, designatur Episcopus Churenensis anno 1440. Præfuit quatuor annis, & resignans Constantiam ad suam præposituram rediit.

LXXI.

LXIX.

Henricus Baro ab Heu Wen: Episcopus antea Constantiensis, assumitur ad gubernandam etiam Rhetiam Churiensem anno domini 1444. Præfuit Churenfi sedi 10. annis, Constantiensi vero 36. Deiectus est à Churiensi Episcopatu anno 1454. Inuestiuit feudis officii pincernarum, & comitatus Tirolensis, anno 1446. Sigismundum Austriæ Archiducem. Obiit tandem Constantiæ anno domini 1472. vbi etiam terræ mandatus est in facello à se fundato. Hæc aliqui Anthonium quendam à Pontifice missum & Episcopatu intrusum narrant, sed ille non est receptus, ergo isti Catalogo non immiscendus.

LXX.

Leonhardus prius Austriæ ducum Cancellarius eligitur anno redemptionis humanæ 1454. Præfuit quinq; annis, obiit anno domini 1459. Sub hoc Episcopo nihil memorabile gestum aut actum est: Nisi quod totum oppidum Mariafeldum incendio periit tam tristi & calamitoso, vt tres tantum ædes priuatæ cum castro & Ecclesia Parochiali manserint illæ: Id factum est in die vndecim millium virginum, anno salutis 1458.

LXXI.

Ortliebo Baro de Brandis, eligitur anno 1459. Præfuit triginta duobus annis, obiit anno domini 1491. Is inuestiuit feudis officii Pincernarum & prouinciarum ad comitatum Tyrolensem pertinentium Sigismundum, Austriæ Stiria & Carinthiæ ducem, anno domini 1460. Sub eius gubernatione periit incendio, & conflagrauit tota Chura, anno 1464, exceptis tribus Monasteriis, virginum in Curia Episcopali, D. Lucii extra muros, & S. Nicolai Dominicastrorum ordinis in infima parte vrbs siti.

LXXII.

Henricus sextus, Baro ab Heu Wen, eligitur anno 1491. Præfuit 12. annis, cum summa difficultate & resignauit, &

paulo post, obiit Furstenbergi anno domini 1530. Sepelitur in media pene Basilica Churiensi marmoreo & sublimi Mausoleo.

LXXIII.

Paulus Ziglerus à Zigelbergo, Dominus Baroni Germanus frater Nicolai Zigleri, eius videlicet qui Maximiliano Imperatori à Secretis fuit. Præfuit Episcopatu Churenensi inter maximas difficultates ac subditorum suorum molestias & iniurias infinitas annis 38. in quibus multa indigna perpessus est à seditiosis suis, & rebellibus rusticis, quorum furori tandem cedens ad Furstenburgum Athesinæ provincie arcem secessit, vbi mœrore confectus, subitane morte tandem ex hac vita emigravit, anno domini 1514. vicesima quinta Augusti, anno domini 1516. acceptam in investituram feudorum officii pincernarum, & comitis Tirolensis Maximilianus Imperator. Hic obiter sciendum Austria Archiduces Pincernas, dominos de Marmontibus Marfallos, Comites Metenses vel Amasios Dapiferos Episcopatus Churenensis. Hodie vero Dapiferorum & Imperatorum officium confert Episcopus suo arbitrario familiarum voluerit.

LXXIV.

Lucius Iter, nobilis Rhetus: artium Philosophiae Professor Colonienfis, de quo non incommode dicere quis possit, vetus illud Poeta:

Iugenio magnus, corpore parvus erat.

Præpositus antea Basilicæ Churenensis, eligitur quatuordecimo Octob. anni à nato Christo 1541. in Episcopum Churenensem Rheticæ & Rhetie Churenensis. Accepit privilegia à Ferdinando 27. Februarii, anni 1543. Noribergæ. Consecratur à Iohanne Constanciensi Episcopo Mortenburgeni presentia Abbatum Wingartensis ac Petershusani vicesima Ianuarii, anno Christi 1545. Ab eo accepit investituram feudorum Divus Ferdinandus Rom. Hungaricæ & Bohemie rex, Duci Caroli V. Imp. frater, anno domini 1545.

Exerxit inter multa alia quibus arcem Episcopalem insigniuit magnificas etiam ædes pro præposito Andrea de Salicibus optima spei, & expectationis adolescentulo, qui est Episcopi Lucii de sorore nepos, filius magnifici & longe clarissimi Capitanei Domini Antonii de Salicibus.

QVARTVM CAPVT DE OMNIBVS EPISCO- PIS CONSTAN- cienſibus.

CONSTANCIENSIS Episcopatus non Constantia, sed in Ergouia apud veterem Vindonissam cepit, in confluentibus magis Araris ac Rusa, insignium fluviorum: sub Clodouo Galliarum rege, primo ad Christum conuerso, & S. Remigi manibus baptisato. Eius gubernatores ac Antistites ad hæc nostra vsq; tempora hi numerantur.

I.

S. Paternus.

II.

S. Lando: Hos nominat Petrus de Natalibus in suo Diario.

III.

Maxentius.

IV.

Bubulcus seu Boulco. Is interfuit Concilio Epaonensi, quod celebratum est, annum Christi circiter 498. ibi se subscripsit, Bubulcus Episcopus Vindonissensis.

V.

Grammatius: interfuit Concilio Aurelianensi, in Gallis celebrato, anno domini 546. Is se etiam subscripsit Episcopum Vindonissensem.

ddd

VI.

S. Maximus vel Maximinus. Vixit Clotarii fecūdi, & Dagoberti magni, patris scilicet, & filii, potentissimorum Gallia regum temporibus. Et hunc Clotarius rex transfudit in vereri Vindonissa in regiam Villam Constanciam, a Constancio primo, Imp. Aug. extrui ceptam: id factum circa annum Domini 570. Sic Maximus iste vltimus Vindonissensis, & primus Episcopus Constancienſis dicitur esse.

VII.

Rudolphus alibi Rudilo dictus.

VIII.

Vrsinus.

IX.

Gaudentius qui obiit anno Christi 618.

X.

Martinus ab aliquibus Martianus, ab aliis Marianus dicitur: Huius temporibus circumſcripſit certis ſuis limitibus Dagobertus Episcopatum Constancienſem, habetur adhuc in Bulla Friderici Barbarossa. Huic deſignati etiam idem rex multa insignia privilegia, quibus hodie huc vritur Ecclesia Constancienſis. Id factum est anno Christi 633.

XI.

Ioannes, propter summam vitam innocentiam Beatus appellatus, patria & gente Rhatus Churienſis: discipulus S. Galli Scoti Heremita, & concionatoris accolarum Laurentii Acroniani, qui cum ipse ad gubernationem Constancienſis Ecclesiae vocaretur, honore oblatum humillime deprecatus, hunc Ioannem charissimum suum amicum ac sodalem in urbem ducens, Ecclesiae commendavit, in praesentia Actonis Nemetum, Theodori Augustudinensis, & Alberti Lugdunensis Episcoporum, item Gunzonis siue Cunzoni.

Suetonius

Suenorum ducis, residentiam suam, tum Vberlingæ ad lacum Acronianum habentis. Hæc introductio & electio Episcopi Ioannis facta est anno 650.

XII.

Obhardus Bosso cognominatus.

XIII.

Pictavius.

XIV.

Seuerus.

XV.

Astropius.

XVI.

Ioannes secundus: hunc alij Haunum appellant.

XVII.

Ruffo alius Bufo dictus.

XVIII.

Audonius. Huius meminit Hermannus Contractus, obiit anno Domini 736.

XIX.

Ernfridus alius Anefridus eligitur anno 736. à rege Carolo Martello. Erat prius Abbas Diuitis Augiæ in lacu Veneto, eius cœnobij gubernationem retinuit etiam cum Episcopatu, consensu Caroli. Præfuit Episcopatu 10. annis & obiit anno 746.

XX.

Sidonius vel Snodius accepit baculum pastorem anno 746. Præfuit 14. annis, obiit dysenteria: in templo Sangallensi, anno 760. Homo ambitiosus & auarus: Tenuit etiam Abbatiam Diuitis Augiæ: Ac ut Sangallensem quoque consequeretur, nihil intentatum reliquit, tam diu, donec S. Othmarum pium abbatiæ Sangallensis gubernatorem capi & in vincula coniici curaret: cuius Tyrannidis confirmatores, & quasi satellites erant Warinus & Rut-

hardus comites Altorffenses, Welphorum siue Catalogorum appellatione noti. His temporibus liberalissime donauit Ecclesias, Solaturreslem in Heluetiis, Colmariensem in Alsatia, & Constantiensem, Domina Bertrada Pipini Galliarum regis coniunx, Caroli Magni mater.

XXI.

Ioannes monachus Diuitis Augiæ, successit Sidonio in gubernatione non Episcopatus tantum, sed & vtriusque abbatia, cui Sidonius etiam præfuerat: electus & confirmatus à rege Pipino. Præfuit sapienter ac vtiliter annis pene 22. obiit anno Domini 781. Sepelitur in Diuitis Augiæ cello D. Chiliano dedicato. Post hunc Ioannem ponunt aliqui Catalogi tres alios Episcopos Constantienses Gæolgolphum, Fidelem & Theobaldum, sed numeri annorum non conueniunt, nisi forte isti tres vno anno ex hac terra emigrarint omnes. Nec meminit horum Hermannus Contractus, ergo & hoc loco omittendos duxi: Præterea minime enim nihil etiam de ipsis extat.

XXII.

Egino eligitur anno Domini 781. Præfuit annis 32. obiit anno gratiæ 813. Is etiam flagrans habendi cupiditate statim monasterij Sangallensis Abbati waldoni gratia infidiatus est. Reliquit post se crucem habentem purpuream 50. marcas, argenti vero 35. & preciosissimas gemmas hac inscriptione:

Hoc tropheum Christi Egino pro lucæ perenni,

Virgo Maria tuo sacro dicaui honori.

Cui prece queso tua tribuantur regna Polorum.

Hæc crux postea anno Domini 1476. ab Episcopo Hermanno de Landenberg aucta & renouata, & tota auro facta est, cum tali inscriptione:

Hæc crux, argento tribuit quam præsul Egino,

Auro commutata datur, nunc sic renouata.

XXIII.

V Volfoleon Eginonis Episcopi ex fratre nepos.

hachus antea Sangallensis, qui Episcopus factus, non minus fuit iniurius Sangallensi abbatia, quam fuerat Eginus: sed qui cum summo tandem dedecore quiescere cogebatur à Ludouico Pio. Præfuit Constantia annis 18. obiit anno Domini 831. Sub eo ædificari cœptum est Monasterium Radolphinæ Cellæ, à Radolpho Episcopo Veronensi, qui patria gente Alemannus fuit. Stumpfius Helueticorū Chronographus, hic Theodorum quendam inserit, qui Basilicam Tigurinam à Carolo Magno fundatam consecravit: illum ego non Episcopum, sed Suffraganeum fuisse arbitror. Catalogi enim veteres non habent eum.

XXIV.

Salomon primus, vir pius, mitis ac pacificus & bonus gubernator, eligitur anno domini 831. Præfuit summa cum laude annis 42. obiit anno domini 873. Construxit antequam designaretur Episcopus, collegium regularium Canoniorum in honore S. Stephani, in pago suorum parentum, à se Salmonfach appellato. Id Collegium postea Episcopus factus ex Thurgouia in urbem Constantiensem transtulit, in Parochiam S. Nicolai, quæ iam S. Stephani Cathedralis Basilica, ab hoc Salomone sic dicta & constituta est. Is idem Salomon primus fundator & monasterij, & oppidi, quod Episcopi Cellam vocant, celebratur: in quo frequentius quam Constantia habitasse dicitur. Ad hunc scripsit Epistolam Pontifex Max. Nicolaus primus, quæ extracta in Decreto Cap. Scisciratur &c.

XXV.

Bathogo succedens Salomoni, præfuit quatuor annis, quibus maxima fuit annonæ difficultas. Obiit anno Christianæ salutis 877.

XXVI.

Gebhardus electus est post Bathogonem, anno Domini 878. Præfuit quiete quatuor annis: vir pius & religiosissimus: postea cum Nortmanni & Gallia & Germaniæ extremam minitarentur vastationem, ipse etiam pio

affectu tuenda patriæ, & pugnandi pro aris & focis cum aliis principibus ad arcendos & prohibendos eiusmodi grassatores à Germania, profectus: ab hostibus infidelibus captus, & trucidatus est, anno Christi 885,

XXVII.

Salomon secundus, Gebhardo Martyri Dei subrogatus est anno Christi 885. Præfuit sex annis. Obiit anno Domini 891. Sub hoc Episcopo Imp. Carolus Crassus ab omnibus principibus suis desertus Arnolpho ab ipsis electo cedens, abdicavit se Magistratu Imperij, & in summa paupertate viuens, vix demensum habuit: At non in tali egestate vixit, nam anno Christi 888. à quodam ministro suo, in pago Neydingen ad Danubium sito interceptus, inde in Augiam diuitem auectus, & in choro maius Ecclesiæ propiciam Diuæ virginis terræ honorifice condatus est.

XXVIII.

Salomon tertius comes vel Baro à Ramschwag, cuius familiae hodie adhuc nobiles heroes in Rhetia habitant. Diuo Ferdinando regi à summis consiliis: Is primum Monachus Sangalli fuit, nam castrum Ramschwag, in quo natus erat, non procul abest à Sangallo, etiam si vastatum sit, & tantum rudera ac vestigia quædam eius apparatus. Institutus ab Ilone insigni quodam & doctissimo Sangallensis monasterij professore liberaliter, doctus etiam factus sit ipse, ita vt sint adhuc in Sangallensi & Constantiensi Bibliothecis libri, latine ab eo scripti. Ex monacho factus est Imperatoris Ludouici secundi Sacellanus, post cuius mortem sequentibus etiam Imp. quatuor seruiuit, quibus omnibus longe charissimus fuit: præcipue vero Arnolpho Imperatori ita charus erat, vt ille eum duodecim Monachorum (inter quæ erant & Sangallense & Campidonense) amplissimum Abbatem constitueret: quibus omnibus summa sapientia & pietate præfuit. Constituitur ergo

Arnolpho Imperatore Episcopus etiam Constantiensis, anno Domini 891. vbi vnanimi totius cleri consensu cum summo gaudio acceptus est: Præfuit ibi 29. annis, & laudabiliter & vtiliter. Donauit & illustrauit liberalissime ac copiosissime Ecclesiam Cathedralē, multis aureis & argenteis clinodiis, plurimis item optimis libris, preciosissimis vestibus, pagis item integris & annuis prouentibus maximis. Impetravit item non veterum solum, ab Imperatoribus priuilegiorum confirmationem, sed & noua priuilegia præsertim à Conrado Saliquo. Erat procera corporis statura, formosa facie, & optimis moribus præditus: mitis, clemens, benignus & hospitalis erga pauperes, facundus & eloquens, & qui ipse quoque sapissime è suggestu ad populum concionari solebat. Auaritia & superbia nunquam in eo animaduersa sunt. Urbem Constantiensem maxime amplauit & locupletauit, nam eo transfuit ut in natura munitum locum tempore Hunnorum irruptionis in Germaniam, totam circumiacentis prouinciæ clerum: Quod sub Ludouico tertio factum est. Anno domini 914. à Bertholdo & Erchingero Sueuiæ ducibus captus, & in castrum Algowiæ Theobaldsburgum (cuius nominis mons Lindauo vicinus est) abductus, aliquandiu ibi detentus est: Quæ Tyrannis seminarium fuit multorum dissidiotorum & maximorum tumultuum, & aliqui duces propterea capite multati sunt à Conrado Saliquo Rom. Imp. Valedixit tandem isti mortali vitæ, & ad æternam cōcessit anno redemptionis 919. in die trium regum: Sepelitur cum maximo honorum omnium luctu in dextra Cathedralis Ecclesiæ Constantiensis.

XXIX.

Notingus quem aliqui comitem Veringensem fuisse autumant, quorum opinioni tamen aduersatur Insigne Notingi: at Veringensibus comitibus sanguine coniunctum fuisse credibile & verisimilius est. Is concordibus totius cleri Constantiensis suffragiis è Sangallensi mona-

sterio, ad Episcopatus gubernationem euocatus est; post
 rim post mortuum Salomonem. Præfuit autem is, antequam
 optime ac vtilissime: erat Episcopus eximie doctus, qui
 soluta & ligata oratione plurima scripsit, & omnes Euan-
 gelistas commentariis illustrauit. Fuit idem etiam multa-
 rum insignium cantionum author; quarum adhuc vltus est
 in Constantiensi Ecclesia. Fuit Pædagogus sequenti Epis-
 scopi S. Conradi. Obiit tandem anno incarnati verbi 971.
 Sepelitur in Summa Basilica Constantiensi, in præsentia
 consanguinei sui S. Vlrici Episcopi Augustani, qui in illa
 vniuersa ciuitati triduo ieiunio, curauit publicas ad
 præces fieri, vt is populi sui miserus daret iterum eandem
 piæ Episcopum, qualis fuisset Notingus: quem aliqui
 tingorum appellant.

X X X.

S. Conradus patre Henrico comite Altorffensi
 matre vero comitissa Baiarica ab Hohenvvart siue
 muntoriana: in VVeingarteni cœnobio peruenit
 ris: à Notingo Episcopo educatus, & liberalissime
 tus post præceptoris ac alumni sui mortem vniuersi
 cum clero tum populi Constantiensis consensu postulat
 & eligitur anno 935. Præfuit summa cum laude annis
 In quibus Constantiam plurimis præclaris ædificiis ac
 plis egregie illustrauit, omne suum patrimonium in
 vnum studium conferens. Construxit templum S. Ste-
 nis, Parochialem Ecclesiam S. Pauli, tum adhuc in
 bio sitam: Sacellum D. Mauricij, magnificum item per
 petibus & peregrinis Xenodochium. Ter profectus
 terram Sanctam, semper feliciter & incolam corpore
 uersus. Fuit ei archissimum necessitudinis & amicitie
 culum cum S. Vlrico Episcopo Augustano. Edificauit
 tra & paululum infra urbem ad Rhenum, Godieberti
 castrum: obiit tandem plenus dierum postridie S. Cœli
 næ, anno Domini 976. Othone secundo Imp Rom.
 dente. Sepelitur sub dio, prope Sacellum S. Mauricij
 tonant.

conditum, ita enim sepeliri voluerat: vbi diu miraculis clausisse dicitur. Huic tumulo postea pietatis studio superaedificauit elegans sacellum: Reuerendus Dominus Vricus à Reichental, Canonicus Constantiensis.

XXXI.

Gaminolphus successit S. Conrado, præfuit bene & laudabiliter 4. annis, & valedixit vitæ mortalium anno Christianæ salutis 980.

XXXII.

S. Gebhardus secundus huius nominis, aliis Eberhardus tamen dictus, comes Brigantinus, Vithonis ex Domina Dietburga filius, post mortem matris ex utero cæsus: vir doctus, pius ac facundus, eligitur anno Domini 980. Præfuit laudabiliter annis sedecim: Obiit anno 996. Sepelitur Petershusij in monasterij Benedictini à se fundati, & in quinquennij spacio constructi templo, sub ara maxima, quæ est ante chorum. Multa contulit ad Episcopatum. Fundauit Collegium etiam Canonicorum Zurzachij, suis propriis pecuniis, quod etiam certis annuis prouentibus dotauit.

XXXIII.

Lambertus monachus Petershusanus, imptimis religiosus & honestus Dominus: eligitur Episcopus Constantiensis vno omnium Canonicorum ore, anno 996. præfuit prudenter & vtiliter 13. annis, obiit Philyali an. 1009. Huius Lamberti temporibus, vixit in Sangallensi cœnobio Hermannus Cōtractus, comes Veringenis, V Volferadi ex Hiltrude filius, monachus eximie doctus: Poeta, Orator, Astronomus, Musicus & Chronographus insignis: cuius tenerima & in cinerem iā resoluta incipientia ossa mihi superiore anno ostendit, amplis ac doctis. vir Io. V Vernherus à Rischach, ordinis Teutonicorū Prouincialis cōmendator per Balluiā Alsatia, Alchenhusij in Sueuia habitans, & omnium generis optimos libros summo studio cognoscens.

XXXIV.

Rodhardus aliis Richardus successit Lamberto electus à

toto clero Constantiensi: præfuit 4, annis, S. Henrico Imperatore tam chatus, vt fere semper eum secum haberet in aula regia. Cumq; Imperator coronam Imperij & benedictionem Romæ petiturus in Italiam proficisceretur, sequuntur eum etiam, Episcopus Ruthardus & Abbas Singallensis Burcardus. Cum autem Imperator & Saraceni in Italia ingenti prælio vicisset, ex omniq; Italia vicissim Imperij coronam & benedictionem à Pontifice Martino benedicto VII. accepisset, & in Germaniam iam redire cœtueret: correptus est exercitus Imperatorius ditatipila quæ cum late grassaretur, nec cuiquam parceret. Rodhardus etiam Episcopus, & Burcardus Abbas è medio habitus, & Imperatoris iussu in Italia honorifice humati sunt anno Domini 1013.

XXXV.

Haymo eligitur statim post auditam & perceptam mortem Rodhardi, præfuit pie & laudabiliter summa prudentia annis 13. Obiit paralyti anno Domini 1026 octaua Martij. Is post mortem Henrici Claudij Electores Imperij in eligendo nouo rege vehementer dissensit, quosdam alios etiam grauiter tumultuantes, ad pacem & tranquillitatem exhortatus, autoritate sua facile eos persuasit.

XXXVI.

Warmannus comes Dillingensis & Kiburgus, Dillingen Augiæ monachus, substituitur mortuo Haymo anno Domini 1026. Erat insigni doctrina & sapientia præditus, ita vt commendaretur ei erudiendus Hermannus dux Sueuiæ: præfuit ille sapienter & vtilissime octo annis, decessit ex hac vita anno Christianæ salutis 1034. Sepelitur Constantiæ.

XXXVII.

Eberhardus comes à Dillingen & Kiburgk, Germanicus frater Episcopi warmanni, præficiunt Episcopatu anno Domini

domini 1034. bene & laudabiliter præfuit annis 12. Sub eius gubernatione Comitatus habitati & celebrata sunt Constantiæ ab Henrico tertio Conradi Saliqui filio: anno domini 1044. in quibus talis ab eo pax constituta est inter omnes Imperij principes ac status, qualis nulla postea fuit in Germania. Sequutus est Episcopus iste anno domini 1047 Henricum Imperatorem proficiscentem in Italiam, ut Schisma inter tres Pontifices ortum tolleretur & componeretur: quod cum ita factum esset, & Imperator Svigerum Episcopum Bambergensem Romanæ Cathedralis præfecisset, isq; Henricum Imperatorem eiusq; coniugem Dominam Agnetem coronaret in natali Domini: obiit eodem die Episcopus Eberhardus subitanea morte, qui mox cum summis honoribus terræ mandatus est, sub S. Petri porticu.

XXXVIII.

Theodoticus Cancellarius prius & Archifacellanus Henrici Imperatoris, præpositus item Aquisgrani & Spiræ: eligitur post fata Eberhardi, anno 1047. confirmatur ab Imperatore Henrico tertio, cui longe erat charissimus: afflicta valetudine præditus. Præfuit 4. annis: Petiit Romanam consulendi Pontificis ergo, in ardua quadam causa & grati controuersia. Inde cum redisset, decessit ex hac lumbi ad lætorem vitam 22. Iunij, anno salutis Christianæ 1051. Sepelitur in S. Stephani Basilica Constantiensi.

XXXIX.

Rumoldus alibi Grimoldus, præpositus antea Goslariensis in Saxonibus. Eligitur iussu Imp. Henrici tertij, anno salutis 1051. Præfuit annis 17. Erat homo natura paulo contentiosior, alioqui pietate & animi dexteritate eximia præditus: Henrico tertio ita charus, ut unicam filiam suam ei traderet, & concederet erudiendam & educandam tantum, donec illa,

iam matura viro iam plenis nubilis annis:
sine cum parentum tum Episcopi consilio vel consensu nuberet Suenorū duci, Rhinfeldiæ ac Habsburgi comiti Ro-

ccc

dolpho. Sub hoc Episcopo concidit anno domini 1069. Summum templum Constantiense, quod ab hoc Rudolpho egregie, & pulchrius, & fortius quã antea instauratum & exadificatum ac consecratum est. Exrat in Decreto epistola ab Alexandro secundo ad hunc Episcopum (quem Grimoldum vocat) scripta Cap. Sollicitudo. *Distinct. 72.* Obiit anno 1069. Sepelitur honorifice ac magnificè in noua Basilica à se restituta. Sub hoc Episcopo, obiit anno Christi 1052. Domina Hildrudis Wolfenradi comitis Worringensis cõiunx, Hermañni Cõtracti Historiographi mater: in Alleshufan pago ad lacum Buchouientem duobus pene milliaribus à Biberaco sepulta.

X L.

Carolus gente Thuringus, Canonicus Magdeburgensis, ab Henrico 4. rege constituitur aut intruditur potestate Capituli consentu, anno 1069. Is initio suis Characteratus erat, nam insigni sapientia & morũ suauitate, & gratia item corporis statura ac vultus gratia præditus, *distinct. 72.*

Cum nihil omnino sit ab omni parte beatum:

iusto erat auarior, & qui Simoniacis negotiationibus potius, quam suæ Ecclesiæ commoda quærebat. Accusatus idcirco à Canonicorum suorum senatu Romæ apud Papam Alexandrum II. iussu ac mandato eius Moguntiam vocatur, vbi in congregata Synodo, præsentate Henrico 4. qui iudicaturus Carolum, cum eo Moguntiam descenderat, excommunicatur: cum præfuisset 2. annis. Id factum est anno 1070. Mense Aug. Reuersus igitur Magdeburgum eiusdem mensis 27. Decemb. mœtore animi consumptus, ex hac mortali vita emigravit. Meminit eius Lambertus Schaffnaburgensis in explicatione anni 1071.

X L L.

Otho Canonicus Goslarensis in hac ipsa Synodo Moguntina, exauthorato Carolo ab Henrico quarto substituitur, qui habebat eum secum Moguntia. Ordinatur, confirmatur & consecratur mox in præsentia Regis.

Conuocatorum Episcoporum à Sigefrido Archiepiscopo. Post consecrationem ablegauit eum rex Constantiam, dicens familiaribus suis: Constantienses noluisse retinere sapientia & doctrina instructum Episcopum (Carolus inueniens) haberent ergo iam fatuum istum. Præfuit 3. annis & Gregorij VII. mandato eiicitur ex gubernatione, eo quod Henrico 4. fideliter adhæreret, & quod se eidem Pontifici opposuisset in adserendo ac defendendo sacerdotum coniugio. Deturbatus itaq; & eiectus per Rodolphum Suedum ducem, Rom. regem eiusq; asseclas, Hermannum ducem Saxoniz, & Bertholdum Marchionem Zeringensem Pontificij fulminis executores, Basileam concedens, reliquam vitam ibi absoluit: ubi & mortuus & terræ mandatus est. Huic exulanti dedit Henricus quartus Episcopatum Cimbrensem, quem tamen nec vidit nec possedit. Constantiam vero milit, idem Henricus quartus primum Rupertum quendam, postea Bertholdum, sacellanos suos ad gubernandum Episcopatum, sed neuter horum à clero receptus: aut diu retentus est. Sex annis tamen sibi inuicem succedentes, per vim, aliqua Episcopatus parte potiti sunt, postea nerum eiekti, non quod clero Constantiensi adeo inuiserent, sed propter inimicitias & intestina bella quæ uerant inter Imp. Henricum quartum, & Gregorium septimum Pontificem.

XLII.

Gebhardus tertius huius nominis, dux Zeringensis, & monachus Hirsaugiensis ita diligenter commendatus est Senatus Canoniorum Constantiensium ab Abbate Hirsaugiensi Gulielmo, sub quo diu sanctissime uixerat, & à Bertholdo Zeringensi duce fratre suo: ut assumeretur & eligeretur in Episcopum Constantiensem, anno 1082. Hanc electionem confirmabat Pontificus legatus Dominus Petrus Episcopus Alba, addita etiã consecratione. Præfuit in summis periculis ac difficultatibus annis decem, quibus elapsis ita ab omni parte à regis asseclis ac ministris contumelia

iniuriis ac molestiis affectus est, vt Vlrico Abbati Sangallensi Charinthiae ducis filio Constantiam obsidente, cogere loco cedere & Episcopalem sedem relinquere, à quo exulauit 13. annis, praesidente interim Arnolpho tum libidentibus paulatim germaniae tumultibus, & ipse auxilio Theodorici Abbatis Petershusani in Episcopatum suum rediit, anno 1105. vbi tranquilliore postea vita, & fortuna per annos vndecim vsus est, quibus Ecclesiam Cathedrali à Rumoldo Episcopo reaedificari coepit, egregie & felicissime absoluit & consecrauit. Decessit ex hac vita anno domini 1119.

XLIII.

Arnolfus comes Sancti montis, Sueuus, monachus Sangallensis intruditur vi per Abbatem Sangallensem Vlricum tertium Charinthiae ducis filium, ac Henrici quarti Imperatoris consanguineum: idque fit anno domini 1105. cum summo detrimento Episcopatus Constantiensis, praesente fuit annis tredecim, tum qua mensura ipse erat mensura Episcopo Gebhardo, eadem remensum est ipsi quoque anno domini 1105. inclinatis rebus Henrici quarti, eiecitur est ab Episcopi Gebhardi consanguineis, & Gebhardi summa cum laude restitutus. Qua vero postea fortuna fit Arnolphus eiecitur, aut quo terratum peruenit, ignoratur.

XLIV.

Vlricus comes à Dillingen & Kiburg, propinqua consanguinitate coniunctus S. Vlrico Augustano antea Episcopo: singulari clementia & fauore Imp. Henrici quarti peruenit ad Episcopatus Constantiensis gubernationem consentiente tamen etiam & clero & populo Constantiensis: confirmatur à Pontifice Gelasio secundo consecratur ab Archiepiscopo Mediolanensi. Praesit summa praesentia decem annis: Construxit ac dotauit de suo patrimonio primus, Monasterium Canonicorum regularium Sancti Augustini Creuzlingum, extra muros Constantiensis Thurgouia situm: Renouauit item & instaurauit iterum

pene collapsum Xenodochium pauperum, à S. Conrado olim constructum, ac liberalissime dotatum. Impetrauit etiam à Pontifice Callisto secundo, vt leuaretur è tumulo, ac canonisaretur inque Diuorum numerum referretur. S. Conradus: quod factum est, anno Christi 1120. cum iam ille centum & quadraginta quatuor annis quiescisset sub terra. Incidit tandem Episcopus Vtricus in grauissimum morbum comitalem, vel Epilepsiam, qua absumptus: obiit tandem anno Christi 1127. Sepelitur in Cathedralis templi choro.

XLV.

Vtricus secundus, Baro de Castellis: monachus apud S. Blasium in Hercynia, vnanimi consensu Canonicorum electus successit Vtrico Dillingensi: præfuit vtiliter ac laudabiliter annis vndecim. Ac etsi varie premeretur à vicinis quibusdam tamen istas calamitates & aduersitates summa prudentia exoperauit, quam diu haberet propiciam sibi & contentientem Canonicorum senatum. Cum autem ille seditiosus in Dominum ac caput suum, ob leuiculam quandam causam deiecti castri alicuius, quod obsessæ aut obsidendæ vbi incommodare potuisset: Episcopum coram Pontifice & Cæsare grauitè accusaret: cessit pius Episcopus patienti animo, isti suorum Canonicorum furori, & Episcopatum ipsis libere resignans ad Monasterium suum rediit, vbi sanctè viuens reliquum vitæ absoluit. Paucis septimanis ante istam discordiam concidit altior turris templi maioris Constantiensis, ex quo casu omnes campanæ contractæ sunt. Resignatio hæc Episcopatus incidit in annum Domini 1138.

XLVI.

Hermannus Baro de Arbona, eligitur à toto Collegio Constantiensis, confirmatur ab Innocentio secundo, anno Domini 1139. Attulit omne Patrimonium suum ad Episcopatum, trecentas etiam auri marcas, ad summæ Basilicæ illustrationem conferens. Contra hunc libenter intrusisset

Imp. Conradus III. Brunigundum quendam sacellanus suum, sed post festum ille veniens, hoc audire coegit quod Paris olim ab Helena:

Ad possessa venis præcepta, gaudia seruis:

Spes tua lenta fuit, quod petis alter habet.

Præfuit autem Hermannus summa cum laude 16. annis, omnibus beneuolus, & omnibus eximie charus. Illustrauit multis ornamentis Basilicam Constantiensem, emendauit agrum Hegouix oppidum. Restaurauit anno 1142. colapsam Scotorum monasterium. Impetrauit à Friderico Barbarossa confirmationem donationis ac Bullæ regis Galliarum Dagoberti, anno 1155. obiit tandem anno Domini 1165.

XLVII.

Otho secundus, comes Habsburgius, etsi sint qui Zerigensem ducem fuisse affirmant: cui sententiæ alii præsertim Salemitani Monasterij Abbatum Catalogus: ubi secundus eius loci Abbas Godefridus, dicitur electus sub Othone isto Episcopo, duce Zerigensi. fuit iste Otho, siue Zerigensis, siue Habsburgius: præpositus antea Augustinæ in Mauricium, vir summa prudentia & optimis moribus conspicuus, at homo valetudinarius: eligitur anno Domini 1165. Præfuit 4. annis, semper fere agrotans: obiit anno 1169.

XLVIII.

Bertholdus nobilis Baro de Bussnang ex Thurgouia: fuit etiam qui Baronem de Kussnach, ex Ergouia obiisse arbitrentur: eligitur is ab vnanimiter consentiente clero statim post euocatum ex hac vita Othonem, virtutibus prudentia ac virtute præditus. Præfuit laudabiliter annis 10. obiit 20. Maij: anno redempti orbis 1179.

XLIX.

Hermannus secundus, nobilis à Fridingen ex Hegouia natus, defuncto Bertholdo successit anno Domini 1179. Præfuit 12. annis: pacis & tranquillitatis publicæ, vt antea

tilissimus ita custos etiam diligentissimus, omnibus suis subditis ex animo charus. Huius temporibus Imp. Fridericus Barbarossa omnibus Imperij principibus ac statibus Constantiam conuocatis, statuit & sanxit ibi publicam pacem per totum Imperium sancte conseruandam, anno Domini 1183. Hanc pacem Constantiensem pacem appellabant omnes homines, eamq; publicis literis comprehensam Baldus Iurisconsultus postea commentariis illustrare dignatus est, obiit Episcopus Hermannus anno Domini 1191. cum præcedente anno Imp. Fridericus Barbarossa periisset in quodam Armenia fluuio.

L.

Diethelmus Baro de Vyssenburg, & Dominus in Krenkingen, antea à Friderico Barbarossa Abbas diuitis Augiæ designatus in Comitibus Spirensibus: Isti cœnobio cum sapienter ac vtilissime præfuisse annis 25. vocatus est vnanimi totius cleri ac populi Constantiensis consensu, ad gubernationem etiam Episcopatus, anno Domini 1192. cui summa cum laude præfuit annis duodecim, retinens interim Diuitis Augiæ etiam possessionem, obiit tandem 12. Aprilis, anno Christianæ redemptionis 1205.

L I.

Wernerus Baro à Strauffen, eligitur à Capituli Constantiensis toto Senatu, anno 1205. præfuit quatuor annis & aliquot mensibus, obiit anno 1210. Sepelitur magnifice in choro Cathedralis Ecclesiæ.

L II.

Conradus secundus, nobilis comes de Andechs & Degerfeld, ordinarie successit Vvernhero: præfuit & profuit Ecclesiæ Constantiensi annis 24. cum summa omnium hominum laude, obiit anno 1234.

L III.

Hentius nobilis de Thanneck, aut vt aliqui volunt

de Thannen Waldburg & Khuffenberg, eligitur Episcopus Constantiensis, anno domini 1234. præfuit prudenti & utiliter 14. annis: & quamuis toto pectore abhorret omnibus belli furoribus ac tumultibus, tamen ab Henrico & Godefrido Niffensibus Baronibus, iniustissime lacertus ac diu grauitè & multifarie molestatus & oppressus, collecta tandem manu, ardentibus votis Dei prius implorato, contra hostes egreditur, & cum ipsis in Svingerana valle feliciter configit: nam etsi numero longè esset hostibus inferior, tamen Deo duce vicit, & vtrunq; Niffensem, cum Baronibus ac nobilibus aliis quadraginta fortiter cœpit, vinculisque inclusos Constantiam duxit aliquandiu ibi in custodia seruatos, certis tandem conditionibus iterum dimisit. Hæc pugna commissa est in die Albani, anno Domini 1235. Postea quæta gubernatus est. Decessit ex hac mortali vita, anno Virginie partus 1248. Sepelitur in Basilica Constantiensis.

LIV.

Eberhardus secundus, Dapifer à Waldburg: eligitur clero Constantiensi, sublato ex hac vita Henrico Episcopo præfuit summam prudentiam & curam 26. annis. Viehumani & mitis erga omnes omnium conditionum homines, & circo omnibus etiam eximie charus. Ampliavit & ditavit Episcopatum: emit oppidum Klingen, & quosdam etiam pagos à Domino Valthero de Klingen: arcem item in tenhusium ab Hildiboldo de Steckborn & plurima cum castra, tum prædia: plurimas item decimas à diuisis circumiacentis terræ Regulis. Obiit feliciter anno 1248. decima nona Februarij. Sepelitur in medio choro Basilicæ Constantiensis mense Martio.

LV.

Rudolphus comes Habsburgius, Imp. Rodolphi Habsburgij patruelis, Canonicus Basiliensis prius & Constantiensis, eligitur anno 1274. præfuit 10. annis, quibus Episcopatum egregie auxiliaret, & locupletasset, nisi à suis proprietariis

colanguineis, rege videlicet Alberto, Rodolphi filio, omnis generis persecutionem sustinere, imo ad arma ultro etiam capienda, duro necessitatis telo adactus, & compulsus fuisse. In hoc bello obsidione cinxit, occupavit & diripuit, anno Domini 1291. Buchornam oppidum ad lacum Acronianum situm, obiit anno Domini 1294. tertia Aprilis, relinquens Episcopatum in maximis debitis, propter gesta bella, ad quæ tamen non nisi summa vi pertractus est. Sepelitur in maioris Basilicæ Constançiensis choro, ad sinistram latus aræ maximæ. Sub eo frigoribus concretus est lacus Acronius totus, anno Domini 1277.

LVI.

Fridericus comes à Zolletn, præpositus Maioris Ecclesiæ Augustanæ, eligitur à maiori parte Collegii Constançiensis, ut succedat Rodolpho Episcopo sanguinis etiam necessitudine sibi coniuncto: At contra hunc à paucis quibusdam summi collegii Canonicis eligitur Henricus nobilis à Klingenberg legum doctor, & Rodolphi regis Cancellarius, vir adprime doctus, & summa prudentia præditus. Hoc Schisma fuisset maxime perniciosum Episcopatu Constançiensis, nisi Fridericus rãta morum lenitate, & animi mansuetudine præditus, tamque pacis ac tranquillitatis studiosus, de suo iure potius cedere voluisset, quam autor & adiutor esse, exhauriendi aut annihilandi Episcopatus, cui videbat tam perniciosam fuisse, & tam infœliciter cessisse, discordiam antecessoris sui cum ipsius consanguineis, Austria principibus. Movebat eum & hoc, quod Henricus, Alberti regis præcipuus consiliarius, non quieturus esset, ut qui sapientia & præsidii esset ad retinendum Episcopatum paratior. Reservata ergo annua sibi pensione post annos quatuor ab electione præteritos Henrico Clingenbergenfi, gubernationem plene resignavit, obiit tandem anno 1304.

LVII.

Henricus secundus huius nominis, nobilis Regulus à

Clingenbergh, eligitur eodem tempore & die, quo Fridericus comes à Zollern, discordi scilicet electione. Cum autem ei potentiori cessisset Fridericus, confirmatus & consecratus est ab Archiepiscopo Moguntino Gerharo Eppenstein, anno Christi 1294: Dominica Letare. Præfuit vtilissime annis vndecim: multa Episcopatus bona impignorata redemit, plura à diuersis hinc inde regulis ac locis emit. Erat Historiarum lectionis studiosissimus, quilibet etiam de comitibus Habsburgensibus in gratiam Rodolphi regis (cui charissimus semper fuerat) scriptis Nigromantiæ vero studio supra mediocritatem delectatus est. Construxit intra muros Constantiensis urbis templum D. Laurentio sacrum, obiit anno Domini 1308. Sepelitur in Summo templo Constantino.

LVIII.

Eberhardus tertius huius nominis, alius Gerhardus. Auinione Galliarum natus, vir in sacris ac profanis eruditus, intruditur à Rom. Pontifice Clemente quinto mox post obitum Henrici: præfuit 12. annis, obiit anno Domini 1318. Huius temporibus perit maior pars urbis Constantiensis lugubri ac miserrimo incendio, anno Domini 1314. mense Maio, die S. Crucis. Id incendium in iudæi cuiusdam ædibus natum, facile restingui & prohiberi in initio potuisset, nisi iudæus ille nequam tantæ calamitatis potius spectator, quam Sabbati sui transgressor esset voluisset.

LIX.

Rudolphus tertius huius nominis, comes à Monte ferri, vir insigni sapientia prudentiaque præditus: eligitur vna cum aliis in senatu Canonico, anno Domini 1318. Præfuit sedi Constantiensi laudabiliter & vtiliter annis quatuordecim, egregie eam & augens & illustrans. Aedificauit de nouo insignis castrum Arbonense ad lacum Acronium. Erat in tanto odio apud Pontificem Romanum, quod Ludouico Bauaro constantius ac fidelius adhereret.

haretet: vt etiam excommunicaretur. Postulatus est etiam ad Churensis Episcopatus gubernationē, anno 1323. quam prudentissime etiam administrauit. Obiit anno Christi 1332: & quia in Pontificio Anathemate ex hoc seculo emigrasset, non loco sacro, sed prophano humatus est: precibus tamen & indefinēti suæ familiæ intercessione post viginti annos iterum effossus ac sacratæ terræ honorifice mandatus.

L X.

Nicolaus nobilis à Kenczingen & Frauuenfeldo, Magister Curie cognominatus, eligitur per Schisma, & tamen a maiori parte senatus Canoniorum confirmatur à Rom. Pont. Ioanne XXII. Contra hunc eligebatur à quibusdam Canonicis comes Albertus de Hohenberg, patre Rodolpho furioso homine natus. Hi duo bello etiam de possessione Episcopatus certarunt, sed vicit Nicolaus, auxiliis Frederici Austriæ contra Imp. Ludouicum electi. Cuius Frederici locum tenens designatus est, iste Nicolaus Episcopus, per vniuersam superiorem Sueuiam Ergouiam, Thurgouiam ac Alsatiam. Militauit item Episcopus iste per menses quatuor in castris Frederici comitatu ducentorū ac septuaginta equitum. Præfuit Episcopatu annis vndecim laudabiliter, vbi in summa Annonæ difficultate, liberalissimus erat singulis diebus trium milium pauperis turbæ hominum alumnus. Obiit anno Christi 1344. in die S. Iacobi. Sepelitur cum orationum pauperum ac egenorum summo luctu & planctu, in Cathedrali Ecclesia Constanciensi: eodem tumulo, quo prius Henricus à Klingenberg humatus quiescebat.

L X I.

Vdalicus tertius, Pfefferhart dictus, ex veteri & honestissima quadam Constanciensi vrbis familia prognatus: Cathedralis Ecclesiæ prius Decanus subrogatur cōcordib. totius Capituli suffragiis Nicolao antistiti, anno domini 1344. Præfuit septem annis prudentissime ac vtilissime: erat

mitis ac simplex homo, sed bonus ac circumspectus Oeconomus, pecuniarum diligentissimus collector & coaceruator. Is interrogatus (quare tanto studio colligeret pecunias) respondit: se ideo facere, ut ingruentibus aliquando tempestatibus bellicorum tumultuum, vel defendere & tueri suos, vel pacem saltem suis emere posset. Sub eo Iudæi combusti, quod dicerentur infecisse fontes per totam Germaniam. Sub eodem cæpit etiam anno 1349, ordo flagellatorum cateruatim per vrbes miris vociferationibus ambulantium, & populo mira quadam Paradoxa concionantium: is mox tamen iterum à Clemente sexto damnatus est. Obiit Episcopus Ulricus anno Domini 1351. sexta Nouembrium. Sepelitur in Summo Constanciensi templo.

LXII.

Ioannes tertius: cognomento Windlock, è Schaffhausen natus, eximie doctus & sapientissimus vir, Cancellarius Austriae ducis, Alberti Claudi, cuius precibus obtinuit confirmationem ab Innocentio VI. Præfuit annis 5. Habebat publicum hostem, Conradum ab Honburg equitem auratum, qui oppidum Mattorfsum, quod generosissimo vino celebre est, meliore titulo arbitrabatur sibi haberi quam Episcopo: cum tamen optimo iure confensisset etiam ac confirmatione Caroli quarti, Episcopus id possideret. Honburgius igitur dolens sibi tam bonum bolum è faucibus eripi, ad Carnica consilia se totum conuertit. In die Agneris, anno Domini 1356. cum aliquot aliis similibus Centauris, non sine consensu quorundam eorum Canonorum in urbem irruens, Episcopum cum paucis aliquot amicis sacerdotibus, in palatio Constanciensi instructas mensas sedentem & cœnaturientem, nihilque insidiarum aut mali metuentem, armata manu aggressus, ac crudeliter trucidat, fuga sibi postea consulens. Episcopus primum quod interdictum esset sacris Constanciensi in loco prophano prope sacellum D. Margaridos honoratus

tu, sequenti anno honorifice transfertur in Cathedralem
Ecclesiam Constanciensem.

LXIII.

Vdalicus quartus, nobilis à Fridingen, eligitur à toto
Capitulo in Episcopum, qui propter insignes animi virtutes
dignissimus fuisset tali munere: sed quia Pontificiam
confirmationem impetrare non potuit (occuparat enim
animos pontificis & Cardinalium alius quidam, Henricus
videlicet à Brandis) pacis & tranquillitatis conseruandæ
studio, volens ab Episcopatu cessit, gratias interim agens
senarij Canoniorum pro oblato sibi tali honore: quo
profus carere, quam Episcopatui nocere maluit. Hic aliqui
etiam Leopoldum quendam Canonicum Bambergensem,
Episcopatui à Carolo III. intrusum esse scribunt, qui
tamen decem saltem præfuerit mensibus, eum prætereo,
cum nec Catalogi Constancienses eum habeant.

LXIV.

Henricus tertius huius nominis, Baro à Brandis & Ab-
bas Einsidensis: consequutus est possessionem & clauum
Episcopatus Constanciensis, non per legitimam Canoni-
corum eius loci electionem, sed largitionibus cum maxi-
mo & Abbatiæ Einsidensis & Episcopatus Constancien-
sis detrimento: corruperat enim Cardinales quosdam Ro-
ma, qui ei confirmationem apud Innocentium sextum, fa-
cile impetrabat, anno Domini 1356. decimaquinta Maii.
Præfuit Henricus 26. annis, cum vrbi inuisus, quia summe
ei molestus & iniurius: tum Canonicis etiam non admo-
dum gratus, obiit anno Domini 1383. apud Klingeno-
tium, in die S. Cecilia: inde Constanciam vectus, honori-
fice sepelitur in Cathedrali Ecclesia. Non modo non præ-
fuit, sed obfuit plurimum Episcopatui.

LXV.

Mangoldus à Brandis Henrici Episcopi ex fratre nepos,
eligitur ex Abbate Diuitis Augiæ in Episcopum Constan-

ciensem, 27. Ianuarii anno Domini 1384. à nouem Canonicis: reliquis Domino Nicolao à Rysemburg suffraganeis: confirmatur ab Adolpho Archiepiscopo Moguntino. Nicolaus vero à Pontifice Urbano confirmationem consequutus, Constanciam ingressus, ibi sedem suam habere cepit. Mangoldus conscripto foris exercitu tumultuatus, & armis viam sibi ad consequendam plenam Episcopatus gubernationem aperire statuit: At cum plerumque nobis proponentibus Deus disponat, obiit Mangoldus subitanea morte apud forum Tiberii siue Cæsaris solentis in Ergouia, cum iam iam equum vellet inscendere, ut Schisma illud durasset annum & dies 24. Sunt qui veneno, affirmant è medio sublatum esse. Auehitur in uicem Augiam, & ibidem in Basilica summa sepelitur. Obiit S. Blasii.

LXVI.

Nicolaus secundus huius nominis, nobilis à Rysemburg eligitur, ut supra dictum, anno Christi 1384. Praefuit annis quatuordecim in quiete & solus, sublato iam Mangoldo Episcopo: atque de inutiliter. Resignauit episcopatum quarta Maii, anni Christianæ salutis 1388. spe amplioris dignitatis: quæ cum frustraretur, rediit Constanciam, ubi præposituræ dignitatem iterum consequutus est.

LXVII.

Burcardus Baro Heuuenensis, & Præpositus summi Collegii Constanciensis successit concorditer Canonicorum electione Nicolao: præfuit annis decem. Profectus est in Romam pro confirmatione ad Urbanum Pont. sed impetrare alio eam pacto non potuit, quam si Nicolaum antecessorem suum, præposituræ dignitate inuestiret: quod illico facturum Pontifici promisit. Aedificauit egregium sacellum in honorem D. Virginis in ambitu Cathedralis Ecclesie, ubi & sepulturam sibi ipsi constituit & elegit, obiit postea anno 1398.

LXVIII.

Fridericus secundus huius nominis : comes à Nellenburg, eligitur ab vniuerso Capitulo in successorem Burcardiano Domini 1398. in die S. Galli, moxque in presentia parentis, comitis Conradi à Nellenburg insigni pompa consecratur : cum audiret autem Episcopatum adeo esse exhaustum & aere alieno grauatum, vt difficillime ei consuli aut subueniri posset, resignauit eum decimo die, suis Canonicis gratias agens ingentes pro tali honore sibi exhibito.

LXIX.

Marquardus nobilis à Randeck, Sueuus : eius familiae quam vulgo Neidlingos vocant, cuius patruus itidem Marquardus, Episcopus fuit Augustanus & Patriarcha tandem Aquileianus designatus est : Is successit Friderico legitime electus & consecratus, praefuit decem annis. Decessit ex hac vita, anno Christianae salutis 1408.

LXX.

Albertus Blaurerus ex honesta ac porueteri familia Reipublicae Constanctiensis, & optimis parentibus natus : praepositus summi templi, designatur Episcopus propter insignem prudentiam suam, anno 1408. Non consecratur, quia non erat sacerdos : praefuit laudabiliter & utiliter tribus annis, quibus aliquomodo restituit Episcopatum pristinae dignitati, fidei videlicet & prudenti Oeconomiae administratione : anno vero 1411. totius Canonicorum tenentis consensu resignauit Episcopatum Othoni sequenti, reseruata sibi tamen per omnem vitam annua & mediocri pensione.

LXXI.

Otho tertius, Marchio de Hochberg & Röttelin accepit baculum pastorem à resignante Alberto Blauro, consensu totius cleri Constanctiensis, anno Domini 1411. Praefuit 23. annis. Erat eximia prudentia & doctrina

præditus: Extant eius scripta de laudibus D. virginis, & filii Dei ex hac intemerata virgine nati, in Bibliotheca Divina Augiæ. Sub hoc Episcopo congregata est Synodus illa magna Constancienſis ab Imperatore Sigismundo, cuius acta non est huius loci recitare. Ingrauescente senio Episcopi lepsiã incidit, seu morbum Herculeum aut caducum vulgo vocant: quam calamitatem patienter tulit. Cum agnosceret vero ipse tali gubernationi non esse se amplius idoneum, resignavit Episcopatum cum bona voluntate & consensu totius cleri, Friderico illustri comiti de Zollern Canonico Constancienſi & Argentinenſi, retenta sibi exigua pensione, qua reliquum vitæ in Minorum Constancienſium cœnobio tranſegit. Vixit in Monasterio non plenis duobus annis: Valedixit caducæ isti ac momentanea vitæ 15. Nouembrii. Anni à nato Christo 1433. Sepelitur in Basilica Cathedrali.

LXXII.

Fridericus tertius: comes à Zollern, Canonicus Argentoratensis, consequutus est munus ac dignitatem Episcopi Constancienſis per liberam resignationem Episcopi Gothonis. Erat egregius iuuenis summa modestiæ & humilitatis erga omnes cum summis tũ infimos laude inſignis & iccirco omnibus etiam suis longe charissimus. Præterea annis nec integris tamen. Euocatus est ex hac mortalitate anno Christi 1436. vltima Iulii, in arce Gotlieben: inde urbem vectus, honorifica ibi sepultura donatus est, in templo Cathedralis Basilicæ. Anno præcedente mortem hanc congregavit Synodum ex vniuerso Clero suo Constancienſi ei interfuerunt Abbates 26. præpositi sex, Canonici 40. ducenti & sexaginta sacerdotes, non supputato clero, qui intra mœnia vrbis habitaret semper. In hac Synodo constituta & numerata sunt per vniuersam diœcesin Constancienſem, trecenta & quinquaginta vtriusque sexus monasteria mille, septingentæ & sexaginta parochiales Ecclesiæ: sed dotum vero capita supra septendecim millia.

LXXIII.

Henricus quartus, Baro Heuwenſis, præpoſitus Conſtanciſis, & Decanus Argentinenſis concorditer & legitime eligitur ab vniuerſo clero Conſtanciſis in Episcopum anno Domini 1436. quarta Auguſti. Confirmatur eundem menſis octaua die ab Eugenio quarto, P.M. Baſilicæ tum exiſtente. Ingreſſus eſt Conſtanciam quingentis equis in vigilia Natalis Domini, vt auſpicaretur gubernationem. Præfuit annis 36. Recuperauit Morſenburghum, anno Domini 1457. Tenuit per reſignationem Conradi à Reibberg Churenſis Episcopii, eiſdem Rhetorum etiam Episcopatus adminiſtrationem 10. annis. Erat homo ſplendidus, pomparum amantiſſimus, Oeconomus non admodum bonus aut vtilis. Obiit anno Chriſtianæ ſalutis 1471. relinquit Episcopatum in maximis debitis. Sepelitur in ſacello à ſecundo, per ambitum Baſilicæ Cathedralis, vbi ipſe ſibi viuus adhuc ſtatuit tumulum.

LXXIV.

Burcardus ſecundus, nobilis à Randeck ex Hegouia: vir humilis, ſolitudo & tranquillitatis ſtudioſiſſimus, optimus Oeconomus: eligitur in locum defuncti Henrici, anno Chriſtianæ ſalutis 1472. Præfuit tribus annis & aliquot menſibus ſapienter & vtiliter, obiit anno Domini 1475.

LXXV.

Hermannus nobilis de Lato Landenburgo, præfici- tur Cathedræ Conſtanciſis, antea Decanus Summi tem- pli: vir mire religioſus, humanus, mitis, munificus in pau- peres. Eligitur anno Domini 1475. erat ſenio confeſtus, & plurimis ægrotudinibus & infirmitatibus affectus, ac va- letudine omnino afflictus: idcirco adſumpſit è Canonico- rum collegio quendam ſibi coadiutorem Ludouicum no- bilem à Fribergk doctorem, virum prudentem ac valde ver- ſatum: is clandestinis machinationibus contra Episcopum Hermannum & totum Canonico- rum collegium Romæ confirmationem à ſummo Pontifice Xiſto quarto impe-
fff

trauit: non quod aliquid mali contra Hermannum Episcopum meditaretur, sed quod post ipsius mortem Episcopatus possessionem facilius se hoc pacto retinere possentur. Hoc callidum consilium coadiuteris suis, tam patienter tulit Hermannus, ut post pauculos dies ex vita emigraret, quia suspectus iam erat tenatui Constantinensi hoc nomine factus, quasi ipse author aut suffraganeus certe fuisset tam vafre contra Summi Collegii libertatem excogitati consilii. Præfuit non integris 2. annis, obiit anno 1477. Sepelitur in Basilica Cathedrali.

LXXVI.

Ludouicus nobilis à Freibergk, eius familia quæstus gestat in insignibus suis: Doctor legum, vir callidus, & multarum rerum experientia clarus: Constantiensis. Assumitur primum ab Hermannus coadiutorem: ut autem post mortem Hermannus gubernationem consequi & retinere posset. laborantem, pro confirmatione, quam auro facile impetrat. Mortuo igitur & animi morore consumpto Hermannus non iam electionem aliquam expectare, sed plene Episcopatus potestate potitus est. Ludouicus nec impetere volens, in Radolphicella sedem sibi elegit, & ibi etiam senatum, suum consistoriū habuit. Is Romam que profectus, impetrauit apud Xistum Pontificem mandato Pontificio discedere è gubernatione inter Otho: quod nisi facturus esset, minitabatur ei Pontificem Excommunicationis. At Otho Constantiam constantem permanens, misit tamen legatos Romam qui certiores facerent Pontificem de toto hoc negotio. Cuius alio pacto dirimi hæc controuersia non potuit (neuter enim alteri cedere nec Pontifex confirmationem suam irritam facere volebat) ad forenses disceptationes

tandem ventu est, vt legibus dirimeretur quod alia via di-
 cimi non potetat. Cum autem hæ disceptationes in lōgū,
 vñt. protraherentur, incidit interim Ludouicus in pericu-
 losum morbum, quo consumptus Romæ ex mortali vita
 emigravit, vbi Episcopali pompa honorifice sepultus est;
 cum durasset hoc Schisma integrum iam septennium. Iam
 Otho Sunnenburgius quæta gubernatione frui, & confir-
 mationem Pontificiam impetrare si voluit, vtriusque par-
 tis expensas magno Episcopatus Cōstancienfis detrimen-
 to solvere eum oportuit. Obiit Ludouicus Romæ, anno
 Domini 1484. quo cæpit Otho quiete possidere Episco-
 patum.

LXXVII.

Otho comes à Sunnenberg electus contra Ludouicum;
 Constancienfi sedi præfuit, durante Schismate, septem an-
 nis: finito Schismate octo annis, obiit Constancie anno
 Christi 1491. sepelitur in sacello Cathedrali Basilicæ con-
 tiguæ quod ipse sibi viuis construxit ac adornari fecit.

LXXVIII.

Thomas Perlouerus ex Ciliensi Pannoniæ inferioris
 oppido natus, vtriusq; Iuris Doctor, vir eximie eloquens,
 prudentia vero virtute ac rerū vsu longe maximus: Fride-
 ricus III. Imp. Orator ac Consiliarius intimus, & qui Maxi-
 milianū Friderici filium, ita in latinis literis instituit, vt ille
 cum omnibus legatis latine loqui posset expedire: Primum
 præpositus summi Collegii Constancienfis designatus, ita
 se in hoc munere gessit, vt postea mortuo Episcopo O-
 thone, 22. Martii anni Christianorum 1491. vñanimi to-
 tius Collegii consensu in Episcopum Constanciensem eli-
 geretur, vbi prudentissime & vtilissime quinque annis præ-
 fuit, Episcopatum mediocriter restituens ac instaurans:
 obiit anno Domini 1496. vicesima Aprilis. Sepelitur in
 Summo templo Constancienfi.

LXXIX.

Hngo nobilis heros à Landenbergk, Decanus sum-
 mi Collegii, vir ita proceræ staturæ, vt nullus esset prin-

ceps eo tempore in Germania, qui heroica statura corpori illi conferri potuisset: Erat autem & prudens, humanus omnium eruditione aliqua præstantium hominum amantissimus, etsi ipse non admodum doctus. Is eligitur concilio totius Canonicoꝝ senatus suffragiis & sententiis Thomæ successorem, anno Dom. 1496. Præfuit tandem ac felicissime triginta tribus annis. Restituit & aedificauit construxit arces, Morfenburgensem, Arbonensem & Torffensem. Petershusense monasteriũ ita iuuu, & liberaliter donauit, vt eius secundus fundator dici possit: Multa alia cœnobia in vrbe sita reformauit, auxit & aedificauit lustrauit. Sub hoc Episcopo Comicia habita sunt Constantiæ à Diuo Maximiliano Imp. anno Christi 1507. quibus omnes Imperii status interfuerunt: hæc Comicia durauerunt per integrum annũ: Habita sunt ibi deliberationes, quæ admodum antea etiam in Wormaciensibus Comitiis constituendo in Germania Imperiali iudicio: quod tunc non constitutum & inchoatum est. Anno Dom. 1527. Resignauit cum vniuerso suo clero propter mutatam Constantiæ religionem Vberlingam, vbi honorifice à Senatu populoque exceptus, difficultate suorum temporum terminato episcopatum senatui Canonicoꝝ anno Dom. 1528. Resignauit, & sibi quietem quarens vna cum toto Carolo Balthasarem successorem sibi constituit, vt sequetur pius.

LXXX.

Balthasar Merckholius, tenuis fortunæ parentibus honestis & piis natus in Waldkirchio Hercyniæ oppido sub Friburgo Brisgoiæ sito: homo ambiciosus, & qui per Nilud cogitaret, quod est apud veterem Poetam:

Tentanda via est, qua me quoque possim

Tollere humo, victor que virum, volitare per ora:

In studiis ergo literarum diligenter versatus, mox Doctor legum, & Canonicus postea Constanciensis designatus. Dedit autem operam, vt etiam Diuo Maximiliano Imp.

tura corporis
 s, humanus
 omniū am
 ligitur coc
 e lentesis
 efuit in
 uit & de
 nem de
 uir, & libe
 possit: Ma
 & a dilect
 ſunt Con
 07. qu
 icia d
 iones. q
 Com
 : quod
 m. 127.
 n Con
 natu p
 n terit
 m. 128.
 toto C
 sequer
 parent
 ynna
 s, & qu
 oerant
 per or
 mox Do
 s design
 ano Imp

tati in magnis Constanciensibus Comitibus anno Christi
 stianæ salutis 1507. innotesceret, cuius aulam deinde ali-
 quādiu sequutus, semper ei postea charissimus, & intimus
 fuit Consiliarius, quamdiu viueret Imp. Impetravit autem
 ad eo præposituram Waldkirchensem, cui semper antea
 nobiles tantum, & maiorum imaginibus clari præfuerant.
 Maximiliano vero Imp. rebus humanis exempto, & D. Caro-
 loto V. in ipsius locum vnanimi electorum consensu sub-
 rogato, mox in ipseus etiam aulam vocatus, Carolum V. in
 Hispanias sequutus est, cuius ibi Vicecancellarius etiam de-
 signatus totius Imperii negocia expedienda subiuit, & sum-
 ma diligentia, nec vero minori laude promouit, expediuit
 & administravit. Cumq; innotuisset iam Hugoni Episco-
 po Constanciensi, Canonicum suum Balthasarum ad tan-
 tos honores esse euectum, putabat in tali temporum diffi-
 cultate non posse melius consuli afflictæ Ecclesiæ Constā-
 cieni, quam si integra Episcopatus gubernatio ad eum de-
 ferretur: persuasit igitur Canonicis, vt missa honesta lega-
 tione eum ad patriæ gubernationem vocarent. Interim ac-
 cidit vt eidem Balthasaro à Cæsarea Maiestate in Germani-
 am ad Electores quosdam Imperii missis, resignaret Epi-
 scopatum etiam Hildesianum in Saxonibus Ioannes Epi-
 scopus Saxoniar Angeriæ, & Westphaliæ Dux. Vtroque
 igitur Episcopatu accepto, Anno Christi 1530. in Augusta-
 nis Comitibus ab Alberto Cardinale, & Archiepiscopo Mo-
 guntino insigni pompa, præsentibus omnibus Imperii sta-
 tibus consecratur. Vberlingam itaque veniens (vbi exula-
 bariam senatus Canonicorum) splendide ibi, & cum sum-
 mo gaudio ac triumpho excipitur. Præfuit 15. mensibus,
 & in arduis Imp. Maiest. negotiis in inferiorē Germaniam
 descensurus, cum Treueri pernoctasset, & mane equum
 inscendere vellet, subitanea morte decessit in ipso festo S.
 Pentecostes, anni Christianorum 1531. Sepelitur ibi apud
 S. Simeonem cum tali Elogio:

DEO OPT. MAX. TRINO ET VNI.

Reuerendissimo in Christo patri & domino, D. Baltha-
 fff 3

Sari Mercklin à VValdkirch D. G. Episcopo Constanciensi
 & Administratori Hildesheimensi: sub Carolo V. Imperatore
 Vicecancellario, & duorum Cesarum ambas per Germaniam
 Hispanias & Italiam multis annis sequuto: obeundis concilio
 Imperii, & amplissimis legationibus, Iuris vtriusque scientia
 consilio, rerum gerendarum prudentia & authoritate singu-
 lari, tum ceteris artibus granissimis, amplissimos honores
 pro: tandem iniquissimis fati erepto: liber alissimo & in
 fortuna modestissimo, pietissimoque consanguineo & Me-
 cenati suo incomparabili: Ioannes Keck à Treueri P. 1522.
 annis 52. obiit Treueri, anno salutis 1531. Hoc nuncium
 Constanciensibus Canonicis afferretur: reuocatum
 vnanimi consensu Hugonem à Landenberg ad Episco-
 pus gubernationem, cui iterum sapientissime praefuit
 sibus vndecim. Postea decessit ex hac mortali vita
 dierum, septima Ianuarii, anni à nato Christo 1532. Me-
 senburgi.

LXXXI.

Ioannes quintus, comes à Lupffen, in Hegouia, suc-
 cessit tertia Februarii mortuo Hugoni, consentiente
 clero, vocatus & electus. Etsi autem ille talem prouinciam
 inuitus subiret, vt qui sciret Episcopatum mire esse ex-
 stum: tamen petenti non solum clero, sed circumiacentibus
 etiam prouincia vniuersae nobilitati denegare id omnia
 non potuit. Praefuit igitur sex annis: & cum videret
 gubernationem habere plurimum laborum, curarum
 sollicitudinum: emolumentum vero minimum, resigna-
 eam Canonicorum senatui, anno Domini 1537. in
 omnium sanctorum. Ipse in suam & maiorum suorum
 cem Engenium (quae in Hegouia est) reuersus, ibi Can-
 nicatu suo contentus, reliquum vitae absolueret in quiete
 quam talibus curis immerfus esse maluit.

LXXXII.

Ioannes sextus, nobilis à Weezen ex inferiori Germa-
 nia, Iuliae videlicet ducatu natus: doctrina, prudentia,
 rarum rerum usu, & plurimarum linguarum cognitione
 insignis.

signis, & idcirco D. Carolo V. Imper. eiusque fratri D. Ferdinando in primis charus. Designatus primum à Rom. Pont. Archiepiscopus Lundensis in regno Daniae, ubi à Christierno rege D. Carolo V. sororio, in tanto precio habitus est, ut ille ei unicum filium traderet erudiendum. Postea rege Christierno misere in regno suo saeuiente, subducente ex Dania, etiam Archiepiscopus iste: in inferiorem Germaniam concedens, ubi Imp. Carolo V. fuit à legationibus & consiliis. Missus autem anno Domini 1538. à D. Carolo ad fratrem Ferdinandum: in eo ipso itinere ad gubernationem Episcopatus Constanciensis, regis Ferdinandi consiliis & auxiliis peruenit: consecratus est Ratisbonae in Comitiis anno 1541. Incorporauit Episcopatuui Diuitis Augiae caenobium Benedictinum, & praeposituram Oeningensem ad lacum Venetum sitam. Fuit idem, Abbas etiam in praepotenti Nariscorum terrae caenobio Waldsassen, ad Wonderam anneau sito. Interfuit plurimis Comitiis, praecipue vero illis, quae D. Carolus V. Rom. Imp. Augusta Vindelicorum, habuit anno Domini 1547. & 1548. post bellum Germanicum: in quibus subitanea morte ex hac lachrymarum valle decessit Episcopus, Menesio Mado: cum aliquoties voluisset clarissimo viro Doctore Jacobo Mergellio, Canonico Constanciensi Episcopatum resignare, praefagens fortassis sibi ipsi, non diu se superstitem mansurum. Vectus est ex Augusta, honorifica pompa funebri ad Monasterium Augiae Diuitis, in quo terrae mansatus est, anno Domini 1548.

LXXXIII.

Christophorus Metzlerus, patria Feldkirchianus, Rhetus: honestis & locupletibus parentibus natus: Doctor legum, Canonicus Churensis & Constanciensis, eligitur vnanimi senatus Canonicorum consensu in ipsa die Visitationis Marianae, Anno Christi 1548. in Episcopum Constanciensem. Praest adhuc hoc anno Domini 1549.

QVINTVM CA

PVT DE OMNIBVS EPI

SCOPIS ARGENTINEN

SIBVS.

Argentina potentissima Germania ciuitas, à
 Rhenum sita, conuersa est ad Christum, athena
 Dei filium, imperante Nerone & concionante
 huc Romæ Diuo Petro Apostolo, à S. Materno Petri Apo
 stoli discipulo, eiusq; sociis Valerio ac Eucharis, conuocatis
 tibus Christum, intrepida voce: & virtute omnipotentis
 verbi, multa signa facientibus per totam Alsatiam. Atque
 perstitit Argentina diu in vero Christianismo, namque
 circa annum Domini 330. Arrius latissime spargere
 errores: Est etiam his ipsis Argentina grauissime infecta
 quemadmodum aliæ etiam vrbes ad Rhenum sitæ. Ta
 dem tamen ab his erroribus in viam veritatis reducta
 Episcopis Ecclesiæ Metensis. Templum vero primum po
 ea anno Chr. 508. conditum est, etsi adhuc simplex & no
 dum sumptuosum, à rege Galliarum Clodouæo qui primus
 inter reges Galliarum Christum agnoscere cepit, & in no
 ne sanctæ & indiuiduæ Trinitatis à S. Remigio Episcopo
 baptisatus est. Tum temporis Argentina Metensi Episcopo
 patui (quod ad Ecclesiasticam Iurisdictionem attinet) sub
 erat. Episcopatus vero Argentinensis constitutus ac firmatus
 datus est, à potentissimo Galliarum Rege Dagoberto Rege
 & Spirensis, Wormaciensis ac Moguntini Episcopatus
 patui ab Attyla misere vastatos, & ab Arrianis infectos
 purgari fecit, ac amplissimis donationibus locupletari
 Subditur Moguntino Archiepiscopo, ab Imp. Carolo Ma
 gno, veterum Germaniæ Episcopatuū & Monasteriorum
 liberalissimo benefactore, multorumq; nouorum amplis
 simo fundatore. Huius Episcopatus gubernatores numero
 rari

rantur à prima fundatione ad hæc nostra vsque tempora,
qui sequuntur ordine annotati.

I.

S. Amandus in Aquitania, ex honestissima familia, patre Serano, matre Amantia natus: Ultraiectinæ Ecclesiæ Episcopus, euocatus ex Ultraiecto, Argentinensi Episcopatu præficitur à rege Galliarum Dagoberto, cuius filium Sigbertum in castro Eysenburg, baptisauit idem sanctus fides & miraculis clarus Episcopus Amandus. Conciannus est Christum fidelissime & magno zelo: sed cum populus verbum Dei non solum non audire, aut pœnitentiam agere veller, sed contra veritatis verbum crudeliter etiam tumultuaretur: cessit Amandus isti furori, & resignata Episcopatus gubernatione, anno Christi 640. Monasterium a se & Dagoberto fundatum ingressus est: vbi post aliquot annos febribus correptus ex hac vita mortali ad immortalæm fœliciter emigravit.

II.

S. Arbogastus Aquitanus, etsi sint qui ex Hibernia ortum afferunt: is Peregrinus & Heremita venit in Alsatia, ibique in sacro nemore eo pene loco, vbi nunc Haganoa sita est, oratorium sibi construens, Deo ieiuniis ac precibus diligenter seruiuit: non otiosus tamen prorsus, nam & prodibat, & accolat de vera Dei cognitione, de vero timore Dei, & vera per filium Jesum Christum inuocatione, reprehensiuis idolatricis cultibus, ac phanaticis opinionibus cõfutus diligentissime erudiebat. Hanc ipsam doctrinam confirmavit etiam miraculis, nam & immundos spiritus euiciebat, & agrotos sanabat, & mortuos resuscitabat: perturbatas vero conscientias ita verbo Dei erigebat, vt hilares ab eo discederent, qui tristi ac perturbato animo accesserant. Hæc vera vitæ sanctimonia & summa sapientia cum innotuisset regi Dagoberto: vocauit ille S. Arbogastum sapissime ad se, eius vtens in grauissimis negotiis consilio. Quem cum videret singulari sapientia, & vera pietate ac

omnibus honestis virtutibus conspicuum esse senem, vocavit eum ad erudiendam in Christianismo tumultuantem tum & fœditissimis erroribus summe contaminatam Argentinam, cuius loci Episcopum etiam, ac S. Amalfridum successorem eum constituit, anno Christi 646. addito mandato, ut Argentinenses audirent hunc Doctorem, & eius voci tanquam divinæ legi obtemperarent. Præfuit interim docendo & concionando annis 12. Suscitavit orationibus suis à mortuis Sigibertum, Dagoberti regis ex Mechthildis Saxonum ducissa filium, qui in venatione prope Ebersheimmunster ab apro percussus postero die obiit: quo pietatis officio dedit rex Ecclesiæ Argentinensi S. Sackium cum tota adiacente ditione: quam superius corruptam corrupta voce, quasi Manudatum hodie adhibent pellant. Decessit ex hac vita, anno 658. sepelitur iuxta sepulchrum in colle, quem D. Michaelis collem vocant: idem ita postularat, imitaturus fatum Christi, qui etiam in Hierosolymam in loco sceleratorum passus fuisse. Per multis annis labētibus supra tumulum eius, monasterium S. Arbogasti, & in eadem vicinia summum templum Argentinense aedificari cœptum est.

III.

Rodtharius ducali origine & stemmate natus à Galliarum Childerico, Episcopus Argentinensis constituitur, ex regis Curia magistro, ac strenuo equestri oratore viro: iuxta versiculum:

Ex gladio baculum dux fert Rodtharius istum.

Præfuit is Episcopatu quinque tantum annis. Obiit anno Domini 663. Sub hoc antistite fundavit & cōstruxit octiduum annis post mortem S. Arbogasti, videlicet anno Domini 660. Childericus Galliarum rex, Monasterium Argentinense in valle S. Georgii. Sub eodem S. Episcopus Nivernensis Adeodatus in Alfatia ad Mortam fluviolum, extruxit Monasterium vallis Galileæ, quod hodie Canonicorum

celebratum celebre collegium, Adeodati collegium: corru-
 pra vero voce S. Diodold vocari & appellari solet. Sunt
 qui abo ordine recitent successione Episcoporum Ar-
 gentinensium, sed falli & toto cœlo errare eos, & cer-
 tum est, & vetustis diomatibus etiam demonstrari
 potest.

IV.

S. Florentius Scotus, nobili familia natus, sanctorum
 Arbogasti, A Deo dati & Hildolphi amicus, peregrin-
 ationum comes, & exilii & Heremitica vitæ soci-
 oratorium sibi initio condidit ad Haselium fluuiolum
 in procul à Bruschio per celebri A satia amne, in densissi-
 mus nemoribus, qualia loca imprimis, tum amabant san-
 ctissimi isti patres, vetustissimos sapientes, Prophetas &
 Poetas: in hoc imitati, de quibus extat vetus ille & suauissi-
 mus versiculus:

Sylva placet Musis, vrbs est inimica Poetis.

In his hæc dabit operam sanctus Dei vir studiis Agri-
 culturae, diligenter interim Deo precibus & orationibus
 instans pro tota Ecclesia. Is ipse Rathildim Dagoberti re-
 gis filiam cæcam ac mutam à natiuitate, suis ad Deum O-
 ptimum Maximum in nomine Christi suis precibus vide-
 re ac loqui fecit. Pro quo beneficio rex Dagobertus eo i-
 plo loco, vbi S. Florentius oratorium suum hæcenus ha-
 buerat, magnificum construxit S. Florentio, & ipsius disci-
 pulis cœnobium Haselachium dictum, à nomine præter-
 fluentis riuus, in quo docebat ac legendo orandoque Deo
 seruebat S. Dei vir: donec tandem post Episcopi Rotharii
 mortem Episcopus Argentinensis Ecclesiæ eligeretur &
 designaretur vnanimi totius & cleri & populi consensu:
 anno Christi 663. Præfuit pie & laudabiliter annis duo-
 decim. Ac cum multi ad eum peregrinarentur Scoti, docti
 & pii homines: a edificauit ipsis Episcopus Florentius præ-
 clarum etiam cœnobium ad amnem Bruschium, in quo
 illi Deo precibus ieiuniisque seruebant, ac sacris scri-
 pturis discendis, summo studio operam nauabant. Eleua-
 bat de tumulo S. Arbogastum miraculis clarum. Postea

euocauit eum Deus ex hac miseriarum ac lachrymarum valle ad aeternam patriam: in qua illi (qui multos ad iudicium docuerunt) fulgebunt tanquam Sol & Luna: anno Domini 675. Sepelitur in Scotorum cœnobio a se fundato, quod nunc S. Thomæ templum incolæ Urbis appellant, extra nunc intra muros situm.

V.

Ansoaldus successit S. Florentio, electus & confirmatus Episcopus a rege Galliarum Childerico: præfuit quatuordecim annis. Obiit anno Christi 680.

VI.

S. Iustus, eximie doctus & sapientissimus Episcopus obiit anno Christi 680. Præfuit vix plene duobus annis, pie ac sapienter. Scripsit commentarium in Cantica S. Iob, quod in Trutenhusio Monasterio Canonice Regularium extat manu authoris scriptus. Decessit eadem vita anno Christi 681.

VII.

S. Maximus successit S. Iusto: præfuit concionando docendo sex annis, vir summa vitæ innocentia & sanctitate præditus. Valedixit momentanea isti ac miserata, anno Christi 686.

VIII.

S. Valentinus, vir sanctissimæ cōuersationis electus a defuncto Maximo: præfuit tribus annis. Adiit Solemne concilio, quod nescientem, anno Christi 689.

IX.

S. Solarius venerandus & religiosissimus senex S. Valentiniano subrogatus, præfuit tribus fere annis. Concessit a rege aeternam patriam, anno Domini 692.

X.

Bisulfus alius Giulphus, successit Solario antistiti, præfuit annis octo: Absolvit naturæ debitum, anno Domini 700. Numeri tamen propter vetustatem corrupti, alibi aliter inveniuntur: Successio autem hæc vera & certa est.

XI.

Magnus, eligitur in locum Biulphi: præfuit annis sex: obiit anno 706. inuenitur nihil de eo aliud, quam ex nobilissima eum prosapia natum fuisse, ex qua tamen, non additur: adeo ignavi fuerunt superiorum temporum annuatores. Hoc tamen certum est, nullum vnquam alium assumptum esse in Canonicorum Argentinensium collegium, quam vel ex principibus, vel comitibus, vel Baronibus natum, qui que sedecim proavis ac atavis allegatis, honestum & legitimum, vel principem, vel comitem, vel Baronem se natum contestari posset. Vnde in vulgari dictorio de omnibus ad Rhenum sitis Episcopatibus, non inueniuntur dicuntur omnium nobilissima, sedes & Ecclesia Argentinensis. Adiciam vero hic bono studio vulgare illud & vnicuique vulgo dictorium, de Platea (vt vocant) sacerdotum ad Rhenum habitantium.

Curia, Summa: quia ad caput & fontes Rheni sita.

Constantia, Amplissima: dicitur enim habere sub Diocesi sua, supra mille & octingentas Parochias, & 400. Monasteria.

Basilea, Amœnissima.

Argentina, Nobilissima.

Spira, Religiosissima.

Wormatia, Pauperrima.

Moguntia, Venerabilissima, hoc est, dignitate & anthoritate ceteras maxime antecellens: sola enim illa post sedem Romanam, Sancta cathedra Moguntina dicitur, ex dono Pontificis Gregorii tertii.

Inter Sedes Episcopales ad Rhenum sitas dicitur:

Inter Sedes Episcopales ad Rhenum sitas dicitur:

Treueris, Vetusissima.

Colonia, Opulentissima.

XII.

Aldus successit antistiti Magno, præfuit novem
annis, legitur decessisse ex hac mortali vita, ad immor-
lem anno salutis 714.

XIII.

Gaorinus aliis Baroinus eligitur, Aldo mortuo præ-
fuit annis septem. Obiit anno Domini 721. Sub hoc
datum est Monasterium Schwartzacense, quod antea
fuit Arnolphi Augia dictum est.

XIV.

Landebertus constituitur Episcopus Argentorati
anno Domini 721. præfuit annis sex. Emigravit ex
mortali vita anno Domini 727. Sub hoc plurima Mo-
nasteria fundata sunt, quæ in opere Monasteriorum cele-
brentur potius & commodius quam hic.

XV.

Rodobaldus præfuit tribus annis Episcopus & E-
piscopus Argentinensi, evocatur ex hac vita anno Do-
mini 730.

XVI.

Magnebertus præfuit quinque annis, & obiit anno
Domini 735.

XVII.

Vbiolus aliis Laybolus, præfuit septem annis, obiit
anno salutis 742: quo anno natus est Carolus Magnus
Franciarum rex.

XVIII.

Gundoaldus præfuit annis quatuor, obiit anno
746. Dicitur ab aliquibus Sunderholdus.

XIX.

Gaudo vel gando vir eximie doctus & sapiens, successit Gandoaldo, præfuit annis duobus. Obiit anno redempti orbis 748.

XX.

Vtho vel Otho præfuit annis sex. Obiit anno Domini 756.

XXI.

Wiggerus præfuit post Vthonem annis quinque. Obiit anno 761. Construxit Monasterium ad Rhenum, Monachorum cellam appellatum. Sub eius gubernatione fundatum est etiam Murbacense Monasterium, omnium Alsatia potentissimum, ab Eberhardo Alsatia duce S. Ottilia fratre.

XXII.

Wandelfridus successor Episcopi Wiggeri, præfuit quatuor annis, emigravit ex hac vita, anno salutiferi partus 765.

XXIII.

Otho vel Etho ab aliquibus appellatus, quem aliqui Habspurgium comitem fuisse, alii vero (qui magis verisimilia scribunt) ex Ethichonis Alsatia ducis genere, natum affirmant. Is Monachus primum legitur fuisse in Monasterio vallis sancti Georgii, in quo cum religio-
sissime viueret, designatus est eiusdem loci etiam Abbas. Cumque & Abbatia laudabiliter iam annis aliquot præfisset, missus est à S. Pyminio in Augiam diuitem monasterium recens à se fundatum, ut illic Abbatis dignitati & officio præesset: cum autem septē annis ibi sanctus esset officio Abbatis summa omnium laude, vocatus est tandem, Wandelfrido Episcopo mortuo, ad Argentinensis Episcopatus gubernationem à rege Galliarum P. pino. Vbi 8. annis bene & prudēter præfuit, construēs ac renouās, pulchreq; & longe ampliorib. ædificiis illustrans monasterio-

lum Cellæ monachorum, aliquo modo collapsam iam vastum : idque a suo nomine Ethenheimsmunster, quod Monasterium vicinum patriæ Ethonis (erat enim ex vicino oppido Ethenheim natus) cognominavit. Obiit anno Domini 773. Sepelitur in hoc ipso monasterio suo aedificato ac locupletato, legitur fuisse Simoniacarum prædicatorum acerrimus vindex.

XXIV.

Aulidulphus successit Ethoni temporibus Caroli Magni, nondum Imperatoris: præfuit laudabiliter decem annis, decessit anno Christi 783. quo obiit etiam Hildegardis regina Caroli Magni coniunx, fundatrix Campidonensis Cænobii.

XXV.

Remigius alibi tamen Benignus appellatus: Abbatem nunc per veteris monasterii in valle Georgiana apud Alatis situm, eligitur in Episcopum etiam Argentinensem in consensibus totius & cleri & populi vocibus: præfuit laudabiliter annis viginti, peregrinatus est pedes Romam, vixit sub Adriano Pontifice, honorifice exceptus multisque sanctorum reliquiis donatus, eas omnes humeris suis in Rhodanum usque in Monasterium recens a se conditam deportavit. Construxit autem & fundavit magnificentissimum Cænobium Eschow, exoratus precibus sanctorum Virginum, Attalæ & Radunæ cognatarum suarum. Obiit Anno Domini 803.

XXVI.

Ratho euocatus a Carolo Magno Imp. ex Abbatibus Alatis Georgianæ ad gubernationem Episcopatus Argentinenfis, summa cum laude ibi præfuit annis octo. Obiit anno Domini 812. Transtulit S. Florentii corpus ad Halberstadtium, ubi sanctus ille Dei vir antea oratorium sibi, & postea Monasterium construxerat, sumptibus ac munificentiis Dagoberti Galliarum regis.

XXVII.

Vtho Argentinensis, à quo platea (in qua parentes eius habitauerunt Argentinæ) hodie adhuc Vthonis platea appellari solet: & generis & ingenii animique virtute ac nobilitate clarissimus, assumitur & eligitur in Episcopum Argentinensem à toto clero & populo, anno Domini 812. confirmatur à Carolo Magno: præfuit annis nouem pie, & cum summa laude. Interfuit Aquisgranensi Concilio, quod congregauit ex omnibus Germaniæ Episcopis Ludouicus Pius, reformandæ Ecclesiæ ergo, mox post suam coronationem. Decessit ex hac lachrymarum valle, Anno Christianæ salutis 827.

XXVIII.

Erlenhardus alibi Vrlenhardus successit Vthoni, præfuit pie & laudabiliter annis septem. Decessit anno Domini 828.

XXIX.

Adelochus eligitur mortuo Erlenhardo totius Capituli consensu: præfuit pie & vti bonum Episcopum decem, annis & duodecim. Scotorum Cœnobium ad S. Thomam mutauit in Canonicorum collegium. Sub eo Himelgardis Imperatrix, Lotharii coniunx construxit & fundauit magnamque opibus & ornamentis illustrauit Cœnobiū Virginum Deo dicatarum Ehrensteinium: vbi ipsa Imperatrix cum filia Irmelgarde honorifice humata, & terræ mandata est. Obiit Episcopus Adelochus anno Christi 840. quo Ludouicus etiam Imperator ex hac vita emigravit.

XXX.

Bernoldus eligitur & constituitur Episcopus Argentinensis, anno Christi 840. fidelis doctor & informator suæ plebis, vir & vitæ sanctimonia, & eruditione insigni præfuit prudentissime annis septendecim. Emigra-

uit ex huius vitæ carcere ad libertatem æternæ vitæ, anno Domini 857. Sub eo Schwarzachianum cœnobium transfertur in alium ac tutiorem locum.

XXXI.

Ratholdus successit Bernoldo ex hac mortali vitæ cedenti: præfuit fideliter & pie, ac plurimum cœnobio Episcopatus annis octodecim, Imperante Ludouico secundo. Valedixit mortalium vitæ anno Christi 875. Quod ille Ludouicus Imperator è vita etiam emigrasse legitur.

XXXII.

Grimoldus, alius Brunoldus, eligitur vnanimi consensu totius, cum clerico populi, anno 875. Præfuit annis octo. Deceit anno redempti orbis 883.

XXXIII.

Regenhardus successit Grimoldo, electus à toto, præfuit Episcopatus annis duodecim, quem diligenter administratione plurimum ditauit. Migravit ex hoc mundo, anno Christi 895. 10. Maii. Sub huius Episcopi gubernatione construxit, & fundauit Richardis imperatoris Caroli Crassi coniunx, monialium cœnobium Andlo, quo ipsa etiam mundo valedicens religiosissime viuens, inuit hanc temporalem vitam. In quo & honorifice mata ac sepulta est.

XXXIV.

Baldramus gente & natione Bavarus, seu è Noricum, eligitur anno Domini 895. Præfuit prudenter & temperate vndecim annis: fuit pius ac religiosissimus præfuit anno Domini 906. duodecima Aprilis.

XXXV.

Odobertus eligitur in Episcopum Argentinensem anno Domini 906. fideliter præfuit annis septem: tunc plurimum molesta esset, & iniuria Respublica Argentinensis.

mentis, secessit Episcopus ex vrbe in fortissimum quoddam castrum Rorenburg: sed furens plebs subornauit in eum ac laudabilem Episcopum suum sicarios quosdam, qui clam in arcem irruentes, Episcopum trucidarunt 30. August. anno Domini 917. Eodem anno etiam Berthardus Sprensis antistes à seditiosis duob. comitibus, Bernhar- do & Conrado oculis primum & visu priuatur, postea crudeliter interficitur.

XXXVI.

Godefridus Caroli Crassi è torore nepos, legitime electus successit Odoberto: præfuit duobus tantum mensibus, & decima Nouembrium eiusdem anni quo interfectus est Odobertus, decessit etiam ipse ex hac mortali vita.

XXXVII.

Richuinus dux Lotharingæ, sacrarum scripturarum insignis Magister, princeps pius ac religiosissimus, eligitur anno Christi 913, præfuit laudabiliter quindecim annis, in quibus Canonicorum collegium S. Thomæ egregie donauit & illustrauit. Obiit 30. Augusti, anno Domini 928.

XXXVIII.

Rothardus natione Sueuus, Presul is eligitur post mortem & fata Richini. Præfuit annis vndecim diligentissime & vniuersissime. Deponitur & exauthoratur ab Imp. Othone Magno, propterea quod contra ipsum adhaesisset seditiosis principibus, Francorum duci, & Rheni Palatino Eberhardo, ac Lotharingæ principi Giselberto Imp. Othonis sororio. Ductus verò in Saxoniam Corbeienti Cœnobio includitur, vbi annis vndecim detentus ac tandem dimissus, cum Argentinam rediret, obiit illic anno 930. vbi cum honore præconio vel Epitaphio terræ mandatus est.

XXXIX.

Vto comes Francicus, Vtonis cuiusdam filius: eligitur

anno Christi 950. præfuit laudabiliter annis quindecim
Præful cruditus & omnis generis librorum studio-
mus collector ac peruestigator, quorum magna ad-
pars in Bibliotheca Argentinensi adseruatur. Duobus
annis ante suum ex hac vita discessum, assumpsit conu-
rum Erkenualdū: ipse enim afflicta valetudine car-
ditus. Obiit anno 965.

XL.

Eckenbaldus vel Erckenbaldus, Aldericus cognomen
natus, humilibus, at piis & optimis parentibus natus,
cessit Vithoni legitime vocatus & electus, præfuit
annis, etsi sint, qui eum diutius præfuisse arbitrentur.
eximie doctus Episcopus, sacrarum literarum Magister
& mediocris versificator. Scripsit carmine vitas quorundam
dam antecessorum suorum.

XLI.

Baldus pius & admodum religiosus dominus, successit
Erckenboldo, sed quo anno id ignoratur. Decedit
ex mortali hoc seculo, anno 979.

XLII.

Wildcrolfus aliquibus Vilderoldus dictus, subrogatus
Episcopo Baldo: præfuit annis 17. Etsi sint, qui duobus
tum præfuisse scribant: errant autem isti. Nam præfuit
Episcopus vere, cum Otho secundus anno Domini 968
in Italiam proficisceretur, qui tum isti Episcopo commissa
davit Alsatiam gubernandam. Postea anno Domini 980
fecit Monasterium Seltziense ad Rhenum situm. De
uoratus est à muribus, arcano sed tamen iusto Dei iudicio
anno 997. duodecima Julii. Sepelitur in Ebersheim
flet Carnobio plurimum à se adamoto ac liberalissime
tato.

XLIII.

Aldouicus vel Alewicus eximie doctus ac prudens

Diuitis Augie monachus, eiusdemque loci ab Otho-
 neratio constitutus etiam Abbas, confirmatus & conse-
 cratus à Pontifice Max. Gregorio V. tum cum Imp. Otho-
 nem Romam proficiscentem sequutus esset. Huic anno
 Domini 998. Otho iste tertius insignem scripsit epistolam
 in qua docet eum, quo modo monachos suos tra-
 ctare debeat, eumque ad perseverantiam in pietate ac vi-
 tu innocentia exhortatur. Eodem anno ab hoc ipso etiam
 Othone Imp. in Episcopatus Argentinensis fastigium col-
 locatus est, ubi praefuit pie & prudenter 3. annis. Obiit
 anno 1006.

XLIV.

Wernharius eligitur anno Domini 1007. praefuit lau-
 dabiliter ac utilissime vno & viginti annis, egregie ampli-
 ans ac illustrans Episcopatum Argentinensem. Sub eo
 combustum est fulmine & ignibus aethereis templum S.
 Thomae cum omnibus ornamentis: id reaedificauit, & ex
 fundamentis instaurauit Episcopus Wernharius, non de
 Ecclesiae sed de propriis facultatibus, anno Domini 1008.
 & aliquot sequentibus. Is ipse Wernharius, septimo suae
 gubernationis anno, videlicet anno 1014. D. virginis Ca-
 thedralem Basilicam Argentinensem, è lignis olim & co-
 ctis exiguæ valoris lapidibus, à rege Galliarum Clodo-
 neo Neophyto constructam demoliri cœpit, & ex funda-
 mentis renouari ac longe ampliorem & quadrato lapide,
 magnificentiore & fortiore, quam antea, fieri curauit.
 Auxit Bibliothecam multis bonis libris. Anno Domini
 1019. ingenti praelio vicit Burgundiones, Argentinensem
 Episcopatum iniuste depraedantes. Obiit postea anno Do-
 mini 1028. Vicesima octaua Octobrium.

XLV.

Wilhelmus eligitur ab vniuerso clero Argentinensi
 statim post euocatum ex hac lachrymarum valle Wern-
 harium. Praefuit laudabiliter annis 19. quibus primum

S. Thomæ collegiatam Ecclesiam incendio collapsam, & deformatam renouauit, & pulchre abioluit. Anno 1047. cepit Parochiale templum S. Columbani, vetustate collapsum, denuo instaurare, quod absolutum, octo Canonicatibus illustrauit, ac tandem ipse consecrauit in honore S. Petri Apostoli. Monasterium Virginum in Elda, liberalissime donauit. Postea euocatur ex hac caua mortalitatis anno Domini incarnationis 1047. Sepelitur in nouo Collegio S. Petri, cum tali Epitaphio, in quo etiam mentio fit foundationis.

*Mille, quater denos & septem uiderat annos
Christus, Guntlhem hoc cum te gere solo.
Argentuenfis fueras qui Presul, & oelo
Fratribus hanc adem denuo munieras.*

XLVI.

Heczelo vel Heczelinus, eligitur año salutis 1047. pro fuit fideliter & utilissime annis octodecim. Is Canonorum S. Petri Collegio nouo, sex adhuc Canonicatus adicit: quod postea à Leone nono, comite à Dagberg Alant. P. M. iterum est S. Petro dedicatum. Scribebat se Epitaphus iste, quemadmodum & omnes ipsius antecessores, alio titulo vti erant: *Indignum Dei gratia pastorem Argentinensis Ecclesie*, in omnibus publicis literis. Postea auctum inuecti sunt. Obiit anno Domini 1065. Sepelitur in S. Petrum iuniorem à se illustratum, ac auctum cum tali Epitaphio:

*Qui uelatus erat Argentinense Tiara,
Dum studet hanc adem magnificare Dei:
Sex quoque prebendis abiit super athera felix,
Heczilonis humo molliter ossa cubent.*

XLVII.

Wernharius secundus, comes Habspurgenfis Gebzoni filius, natus anno Domini 1025. eligitur anno Domini 1065. præfuit 14. annis. Obiit anno gratiæ 1070. De huius morte varia sunt sententiæ: quidam ab Henrico

es IV. Constantinopolin ablegatum, & in eo itinere trucidatum a iunt. Chronicon vero Hirsaugiense longum commentum affert, de concepto grauisimo in Abbatem & monachos Hirsaugienses Episcopi odio, & ad Monasterium funditus vastandum suscepta expeditione, ibi tū eum equum conscendisse, & ab altero latere statim decidisse, ac subitanea morte in conspectu suorum omnium ex hac mortali ad aliam vitam sublatum esse.

XLVIII.

Theobaldus successit Wernhero, præfuit quinque annis & aliquot mensibus. Interfuit Comitibus Brixienfibus, in quibus Imp. Henricus IV. Archiepiscopum Ravennensem creabat & eligebat Romanum Pontificem, contra Gregorium septimum. Obiit anno Domini incarnationis 1084.

XLIX.

Otto pater comite ac Domino de alto Stauffen è Suevia, matre vero Himelgarde comitissa de Alta flamma, piatissima femina natus: constituitur Argentinensis Episcopus ab Imper. Henrico IV. qui fratrem huius Othonis, Dominum Fridericum à Stauffen, propter insignem fidem & alias heroicas virtutes ipsius, ita dilexit, vt ei Agnetem filiam suam matrimonii legibus copularet, eumque ex comite Stauffensi ducem Suevia crearet. Profectus est cum Domino Godefrido de Bilione Lotharingia duce, aliisque multis Germaniæ Episcopis & principibus ad terram sanctam recuperandam, & sanctam urbem Hierosolymam è manibus ac potestate Saracenorum liberandam, quod feliciter factum est anno Christi 1099. quo Godefridus interrex Hierosolymitanus designatus est: etsi aurea corona se coronari non sit passus, quod Christus Dei filius coronam de sentibus ibi pro peccatis mundi gestasset. Episcopus Otho ex hac felicissima expeditione domum reuertus, cepit vna cum fratre suo Friderico Sueuorum duce ac matre Himelgarde, Selestadii construere & liberalissime dotare præposituram sancti Fidis, tum Ecclesiam

Dominici sepulchri appellatam, quod ad imaginem templi Hierosolymicani eam fieri & construi fecisset. Obiit anno Christi 1100. cum præfuisset annis sedecim cum laude.

L.

Baldouinus successit Othoni Episcopo, præfuit tribus integris mensibus, & ex hac vita mortali euocatus eodem quo electus est anno.

L I.

Chuno eligitur anno Christianæ salutis 1101. ab Imperatore Henrico IV. præfuit viginti duobus annis extra intra Argentinam tam negligenter, tam illaudabiliter, quod gubernatione Episcopatus deturbaretur: legitur per suam gubernationis annis vna cum quibusdam nobilibus viris fundasse & construxisse Monasterium Boumgartense. Obiit anno Dominicæ incarnationis 1123.

L II.

Bruno vir sanctissimæ conuersationis, eligitur à Canonis Argentinensium senatu, anno incarnationis filii Dei 1123. Eiectus est paucis annis elapsis ex Episcopatu, ab Imperatore Lothario Saxone, cui summe inuisus erat: etsi talis odii ratio nusquã reddatur. Reconciliatus tamen Imp. intercedentibus imperatricis precibus præfuit dignitati restituitur. Quã diu vero præfuerit Episcopatu nusquam inuenitur. Catalogi virum, & sanctum, & præfuisse vno ore confitentur, & affirmant omnes.

L III.

Gebehardus successit Brunoni legitime electus, præfuit Episcopatu prudenter, sed quot annis, ignoratur: Pugnavit bis felicissime contra Sueviæ ducem Fridericum anno Domini 1130. prope pagum Gingenheim, & iterum post sexennium, in quo ingenti prælio vicit Suevorum ducem. Emigravit tandem ex hoc lugubri sæculo, anno Domini 1141.

L IV.

LIV.

Barcardus eligitur concordibus totius cleri sententiis, anno gratiæ 1141. præfuit bene & vtiliter 20. annis, liberalissime donavit & auxit Xenodochium Argentinense. Sub eo conflagrauit, & iterum instauratum est templum S. Thomæ. Obiit anno Domini cæ incarnationis 1161.

LV.

Rudolphus consequutus est Episcopatum, anno Domini 1161. non per legitimam electionem, sed Simoniacis largitionibus ac prædictis. præfuit octodecim annis. Depouitur & exauthoratur, iterum ab Alexandro tertio Rom. Pont. anno 1179. mense Aprili. Idque in publica Synodo factum est Romæ, cui 500. Episcopi & Abbates interfuerunt.

LVI.

Conradus eligitur vnanimi consensu totius Capituli Argentinensis, exauthorato Rudolpho, 30. Decembrii, anno Christi 1179. Emigravit ex hac vita mortali mox sequente anno Christianæ salutis 1180. in die S. Thomæ Apostoli.

LVII.

Henricus Baro ab Hasenburg, eligitur vno omnium Canonorum Argentinensium ore in successorem Conradi: præfuit decem annis. Sub eo fundatur cœnobium Trantenhusium ad pedem montis S. Odyliæ. Obiit anno Domini 1190 in Calendis Aprilis.

LVIII.

Conradus secundus, Baro Hunnenburgius, Alſata: eligitur vnanimi totius cleri consensu anno Domini 1190. præfuit fideliter & laudabiliter annis duodecim: obiit anno reparatæ salutis 1202. Opposuit se Imp. Philippo, Barbarossæ filio: ob quam causam ab Argentinensibus captus dicitur, sed à Philippo tandem (vt erat ille mitis & clementissimus Imperator) receptus in gratiam, & è custodia liberatus.

LIX.

Henricus comes à Veringen, Sueuus: pius ac religiosus, pacis publica, & bonę inter omnes homines tranquillitatis author & custos, promotor & conseruator studiosissimus. Præfuit sapienter & vtilissime vno & viginti annis. Instaurauit iterum castrum Dagenstein, pene collapsum, Dagoberti Galliarum regis olim sedem ac domicilium, ab eodem etiam extractū, & quasi Dagoberti laqueum aut saxea moles dictū. Decessit anno incarnati verbi millesimo centesimo undecimo Martii: Sepelitur honorifice & magnifice in chælo S. Andrea: quod est in Basilica Cathedrali.

LX.

Bertholdus princeps à Teck, Sueuus: eligitur legitime & concorditer à toto clero Argentinensi, præfuit sapienter & prudentissime quindecim annis. Erat ei pacis & omnes homines conseruandę summa cura: diligentissimus inter publicas & priuatas personas compositor, & diligentissimus & felicissimus. Monasteria & Canonicorum collegia, non vrbs tantum, sed totius Episcopatus libertatem iuuabat, & ornabat. Schwartzachium ac Osoyburgcellam, Cœnobia Alsatia: conflagrata egregie iterum quasi de nouo fundauit, & pulcherrime illustrauit. Princeps summis virtutibus præditus: castus, placidus, misericors & benignus in omnes pauperes ac opprimos. Ac etsi pacis esset studiosissimus, tamen cum Episcopatum Argentinensem, conscripto in hoc exercitu, re inuaderet & depradaretur Henricus rex, Imp. Friderici II. filius, absente patre Friderico: prodiit collecta milia Bertholdus Episcopus, & inuocato Dei auxilio, hostium Alsatia grassantem magnanimitè ac fortiter profligauit: castra hostium Thann Pernsteinium & Geyrbaden circumdione cinxit, & facta deditioe in potestatem suam cepit: Victorque Argentinam reuersus, conuocato toto clero & populo, publicas Deo seruatori & opitulatori inuocatas egit, anno 1228. Pugnatum est acerrime supra Bludersheim, prope Blodelsheymium, non procul à Rebenheim.

magna pars in fugam verforum hostium misere sub-
terranis interit. Obiit Episcopus Bertholdus cum summo
comitum tam spiritualium quam secularium lactu, anno
Christi 1239. Sepelitur honorifice in sacello S. Andreae:
pro Henrico Veringensem.

LXI.

Henricus comes à Stahleck, Suenus: eligitur anno
Christianæ salutis 1239. præsuit vno & viginti annis: fuit
sapienter, prudens, iustus & quique amantissimus. Pugna-
vit pro Henrico Thuringiæ Landgraviò ab Electoribus
Imperii contra Fridericum secundum eiusq; filium Con-
radum electo: feliciter recuperavit Alsatia: vrbes, quas ma-
licis artibus alienatas ab Imperio sibi violentia quadam sub-
traxerat Conradus Friderici secundi filius, Imperator à patre
constitutus, sed ab Electoribus Imperii repudiatus, & re-
propter iterum electus. In hac ipsa expeditione funditus euer-
sit Episcopus Henricus firmiora ac munitiora Alsatia: ca-
stra, videlicet, Ille Wigkersheymium, Gengenbachium,
Cronenburgum, Malbershusium, Ortenbergum, Offen-
bergum, & alia plura. Post hanc expeditionem & adeptam
victoriam: quiete postea præsuit suo Episcopatu ad finem
vix vsque. Decessit autem anno Domini 1260. quarta
Nonarum Martii. Sepelitur in sacello S. Andreae.

LXII.

Waltherus Baro de alto Geroldislegko cis Rhenum:
eligitur vnanimi consensu totius cleri Argentinensis, vno
tantum aduersante, Henrico videlicet Barone à Geroldis-
legko: Id in Vigilia Palmiarum anni 1260. factum est: con-
firmatur & consecratur sequente anno 1261. à Wernhero
Archiepiscopo Moguntino. Ingressus est Argentinam pro
veteris mori. conseruatione, splendida & maxime insigni
pompa, prima die Februarii: comitabatur eum Abbas San-
gallensis, Bertholdus à Falckenstein, mille ad omnem
viam excipiendâ paratissimis equitibus. Abbas vero Maur-
bacensis Alata, quingentorum equitum comitatu. Po-

stero die, quo D. Virginis purificatio celebrabatur, cum ex ha
 uit Waltherus primam Missam in praesentia cum dicto Palcha
 Abbatum, tum Principum etiam & comitum ac Baronum p
 plurimorum. Gessit biennale bellum, & atrox ac funestus
 totique Episcopatus summe perniciosum, contra S. P. S. S. S.
 Argentinensem, euocato prius ex Argentina uniuersis
 ro suo: Post varios autem conflictus ingenti praehominibus
 tandem est, non procul ab Argentina: et si ipse ita humi
 pugnasset, ut confossis sub se duobus equis, in terram
 iam insiliisset. Videns autem omnia esse desperata, &
 miserrime cedi, ipse fuga sibi consulens, vix elapsus est
 duobus equestri ordinis hominibus Bernharo Immo
 hardo, & Wolfelino Maygenrisio. Caesi sunt in ex
 Episcopi, vestibulq; exuti sexaginta nobiles viri, inter
 erat & Hermannus à Geroldissecko Episcopi germanici
 frater, praefectus prouinciae Rhenensis à Basilea usque
 vsque. Hi omnes apud Doroldisheimium in Iohann
 rum domus templo humati, ac terra parenti redditi
 Capti vero sunt 76. nobiles viri, qui funibus (quos
 ciuium perniciem praeparant) ligati & uincti in
 sunt deducti. Ex ciuibus Argentinensibus, vnus tantum
 desideratus legitur, Hilgerinus Ianio, qui captus à
 Episcopo, trucidatus est. Nolente vero Episcopo vllam
 ciliationem admittere, Episcopatus ab Argentinensibus
 ferro, incendiis, & rapinis misere vastatus est. Actum
 compositione & pace ab ipso etiam Richardo Angli
 ad imperii gubernationem vocato, sed frustra. Spem
 enim Episcopus alioqui per clandestinam aliquam
 nationem futurum, ut nobiles captiui liberarentur, quos
 Serras ipse misisse scribitur, ut vinculis & catenis ita
 sis euaderent. Idque consilium profuisset ipsis, & profu
 fuisset, nisi iratus Episcopus incogitanter ipsam
 calliditatem coram Richardo rege & senatoribus quorundam
 Argentinensibus prodidisset. Videns autem tandem
 in quantas calamitates induxisset Ecclesiam Argentinensem:
 dolore animi potius quam corporis aliqua

ex hac vita emigravit, anno 1263. paucis diebus ante
Pascha: Sic belli finis erat, iuxta illud Poeta:

Pugna suum finem, cum iacet hostis, habet.

Sepelitur apud Doroldisheimium. Huius belli totam Hi-
storiam Carmelita quidam Petrus copiose descripsit, in
Chronicis Argentoratensibus. Canonici, mortuo Episco-
po, redierunt in gratiam cum Senatu populoque Argenti-
nensi: libenter accipientes propositas pacis conditiones: &
ex eo tempore D. Virginis Basilica Argentinensis, ad hanc
usque tempora in potestate civium Argentinensium
fuit. Vide de hoc bello Paralipomena addita Chronicis
Abbatis Urspergensis Conradi à Lichtenaw.

LXIII.

Henricus Baro à Geroldissegko ex Wasgouia natus:
Cantor antea summae Basilicae Argentinensis: cui solo, ex
transverso clero contra edictum Waltheri Episcopi de faci-
enda secessione, in urbe manenti, nihil fuerat negotii cum
bellis illis tumultibus. Nam is ipse solus etiam antea in
electione Episcopi obstiterat suis suffragiis Walthero, vi-
dens forte (ut hominum sapientum animae vaticinantur)
non futurum eum utilem gubernatorem. Is inquam Hen-
ricus vitæ mitis, ac natura placidus, eligitur iam post mor-
tem Waltheri, concordibus totius cleri populi que suffra-
giis in Argentinensis Ecclesiae praesulem, anno Domini
1263. Erat ob multas egregias suas virtutes toti Reipubl.
Argentinensi charissimus, & omnium civium amicus sum-
mus: praefuit laudabiliter, pacifice & utilissime decem annis.
Primum recepit in urbem monachos Augustiniana pro-
fessionis. Habuit aliquandiu apud se Albertum Magnum,
Katisponensem Episcopum exulem. Obiit anno Domini
1273. Sepelitur splendide & honorifice in summa Basilica
Argentinensi.

LXIV.

Conradus Baro de Liechtenberg omni virtutum ge-
nere ornatissimus: eligitur anno Christianae salutis 1273.

Præfuit laudabiliter ac vtiliter annis viginti sex. Sube-
choata est primum à Senatu populoque Argentinen-
fis illa & admirabilis Argentinensis Basilica turris
tius Germaniæ spectaculum & ornamentum cuius
anno Christiana salutis 1777. ab Erwino de Schem-
tuario Latomo & Architectone insigni absoluta est
viginti octo. Anno autem Domini 1299. ob fidem
ne comite Friburgensi, Episcopi Contradi nepotem
re, Friburgum: iuuit hunc cognatum suum Contradi
piscopus, qui egregius bellator, non robore tantum
poris, sed consiliis & industria reigerenda valebat
me. Cum itaque urbem Friburgensem graui ob-
cinctam obequiraret, torus sericatus & egregie triu-
Episcopus, ad fortiter & strenue oppugnandam
vndiquaque cohortans militem: irruit in eum Lan-
dam Friburgensis, homo iuuenis & temerarius, is Ep-
pum incremem, nec tale quicquam metuentem lance-
ficiens, incolumis iterum ad suos elapsus est. Episcopus
eo vulnere, obiit post diem tertium, vigesima quarta
licet Iulii: Inde Argentinam reuectus, honorifice
ræ mandatus est in sacello S. Ioannis Baptista, prop-
mam Basilicam, cum honesto Epitaphio:

LXV.

Fridericus Baro Liechtenbergius, Contradi Ep-
germanus frater, antea præpositus summi Collegii Arg-
tinenfis, virtute & vitæ honestate fratri non inferior
posterior. Eligitur 15. Septembrium Anno Domini
etsi iuuitus, & nihil tale vel sperans vel ambiens. Cer-
matur & consecratur statim à Gerlaco Eppenstet-
chiepiscopo Moguntino, cum eo ipso tempore Cer-
haberentur Argentinæ ab Alberto Austrio, Rom. Re-
à quo mox etiam in iisdem Comitibus regaliū suorum
uestituram, ac privilegiorum confirmationem consequi-
est. Episcopus ita designatus & confirmatus, hominum
nisi bonorum ac aliqua virtute præstantium an-
con-

consuetudine delectatus: praefuit sapienter sex annis. Sub
 Wilhelmita in urbem recepti & turris illa (qua septena
 mundi mirabilibus octauum annumerari potest) absoluta
 est. Erat sacerdotum Concubinas alentium ac fouentium
 summus osor, & grauissimus in eisdem animaduertor. Obiit
 anno 1306. vicelima Decembrium, qua erat S. Thoma vi-
 gilia. Sepelitur prope fratrem Conradum in sacello S. Io-
 hannis Baptista, quod est in summo templo Argentinensi.

LXVI.

Ioannes nobilis à Dirppheym, Heluetius: illegitimo
 natus ex pago Eslingen, in agro Tigurino, Vir eximia vir-
 tute, sapientia & vitæ bonitate praeditus: doctrina vero,
 & imprimis vtriusque iuris scientia clarissimus: Designa-
 tur primum praepositus Tigurinus, & postea Episcopus
 Epitensis ab Alberto Austria, Romanorum Rege, cuius
 antea fuerat Cancellarius, & intimus Consiliarius.
 Praefuit Aystadii duobus annis, Et à Pont. Max. Clemen-
 te V. Argentinensi Episcopatu praeficitur, anno Domini
 1307. cum iam Argentinæ dominaretur quatuor Episco-
 pi per discordiam electi, Ioannes Baro de Flerchingen,
 Summae Basilicæ praepositus: Ioannes Baro ab Ochsensteia
 Scholasticus Alberti regis ex sorore nepos, Hermannus
 comes à Dierlstein, & Ioannes Baro ab Eremburg: quibus
 omnibus repudiatis & exauthoratis, pontificia autoritate
 intercedente obtinuit sedem Episcopalem Ioannes à Dier-
 pheyen, primus qui contra Canonica electionem intrauit
 in Argentinensem Cathedram: Praefuit autem utilissime &
 cum summa omnium laude 22. pene annis, quibus Episco-
 patum egregie auxit, ampliauit & locupletauit. Fuit prin-
 ceps pacificus, hospitalis, benignus erga pauperes: omnib.
 charissimus, tam summo quam infimo loco natus: Oeco-
 nomus vero longe optimus. Multos Alsatia pagos mœni-
 bus ac fossis muniti fecit, vt ingruentibus bellorum tem-
 pestatibus, vim aliquam sustinere possent, donec ipsis com-
 mode subueniretur. Molsheymentse oppidum amplia-

uit, & anno domini 1316. egregie illustravit cum arce
Xenodochio, in quo post fata sua voluit sepeliri. Redit
in urbem Carmelitas. Valedixit huic mortali vita
Domini 1328. sexta Decembrium. Sepelitur Molbach
in Xenodochii à se fundati & constructi templo.

LXVII.

Bertholdus comes à Bucheck, Landgravius
ex Burgundionibus filius: Teutonicus Dominus, vir
pia & morum probitate, animique erga bonos lenitas,
ga feditiosos vero magnitudine nemini secundus, electus
in Episcopum Argentinensem 21. Decembrium, anno
nato Christo 1328. Fuit pacis & concordie per
vitam suam studiosissimus, clero & civibus charus,
quando tamen ab aliquibus Canonicis (quos propter
cubinas saepe reprehensos, seuerius tractarat, & quorundam
ricum quendam Baronem à Signow suum reor. re
tem contra Ioannem Baronem Liechtenburgium, pro
situm summi templi esse vellet) captus, in Kirclo
per quatuor menses detentus, & certis tamen pacis
ditionibus tandem, urgentibus negotium Pontificis, m
quibusdam principibus, iterum dimissus est. Ad hoc, nec
iam à vicinis quibusdam ciuitatibus ad arma sumenda
destissime se gessit: vbi excitatis in se ab Imp. Ladou
uaro hostibus supplex factus pacem sibi suisque
men sine magno auri pondere quod facile omnia
potest) impetrauit: eam illibatam postea conferu
per. Praefuit Episcopatu viginti quinque annis op
vtilissime. Condidit & erexit sacellum D. Catharinae
festum in summis deliciis habere est solitus, quod
in hanc mortalem vitam natus, & eodem ad Episcop
gubernationem fuisset electus. In eo sacello fecit
ri sepulchrum, in quo mortuus conderetur: sed qu
tumulus ei ornatiore & magnificentior iusto videretur
noluit ibi sepeliri, sed vt esset & haberetur iste tumulus
preparatus, omnibus saeculis, Dominicum saluatore

sibi sepulchrum statuit & serio mandavit: sibi non procul
 inde solum constituens simplicioris sepulturae locum, in
 quem positus est tandem ipso fatali sibi die S. Catharinae
 anni à nato Christo Millesimo trecentesimo quinquage-
 simo tertio: cum paucis mensibus ante mortem suam, o-
 mnibus corporis viribus plane destitutus Episcopatum re-
 signasset Joanni Baroni Liechtenbergio, summi Collegii
 praeposito, cuius tamen instinctu olim captus, & misere
 tractatus fuerat. Sub eo cepit contrui à civibus quibus-
 dam Argentinensibus Carthusia. Vastavit Stauffenbur-
 gam & Hohensteinium castra, propter rebelles & seditio-
 sos quosdam Centauros. Dambachium vero & Persium
 & pullos pagos, mœnibus ac fossis pulchre ad vim su-
 vendam munivit.

LXVIII.

Ioannes Baro Liechtenbergius, praepositus summae
 Basilicae Argentinensis, eligitur à vivente & adhuc super-
 bente Episcopo Bertholdo, consensu totius cleri anno Do-
 minicae incarnationis 1352. in die S. Andreae. Erat vir hu-
 milis, mitis, placidus, misericors & benignus erga paupe-
 res, nec superbus nec ambitiosus, simplicissimo habitu ac
 habitu contentus, diligens & severus religionis cultor:
 Quaequid factorum officiorum aut munerum alii Episco-
 pi suffraganeis suis commendant, id omne faciebat ille
 prope studio & gaudio summo. Praefuit utilissime duodecim
 annis, & quindecim septimanis. Emit ad Episcopatum
 Argentinensem, à Ioanne ultimo Alsatiae provinciae co-
 mite, Landgrauionatus Alsatiae possessiones omnes, anno
 Domini 1358. Haganoam & Selestadium Alsatiae civita-
 tes, sibi iuvitias strenue vltus est. Dachensteinium Cœ-
 nobium regularium S. Augustini Canoniorum funda-
 vit & erexit primus. Obiit animi mœrore consumptus, in
 die S. Crucis, anno Domini 1365. quod impune grassan-
 tes Anglos, Alsatiam & omnem circumiacentem regio-
 nem, misere videret vastare. Sepelitur in maioris Basilicae

h h h

Argentiniensis sacello D. Ioanni sacro, in quo eiusdem
milia, duo alii etiam Episcopi requiescunt. Habetur
adhuc sanctus.

LXIX.

Ioannes comes Lutzburgius, Imp. Caroli IV.
Venceslao fratre nepos, Gallus cognominatus, &
Lynia: quod in Gallia educatus esset, & pater Venetiarum
comitatum Lyniensem gubernasset. Mittitur is
à Rom. Pont. ad gubernationem Episcopatus Argenti-
nensis, cum ibi inter duos alios per discordiam electio-
nis Episcopatus possessione per integrum annu discepta-
ret. Ingressus est Argentinam, & honorifice ibi
receptus ab vniuerso Clero, item à Senatu populoque,
prima Junii, anno Christianæ salutis 1366. Erat præ-
sertim forma elegantia, & corporis robusti, vere heroica
conspiciuus: mensa deliciarum, cibi videlicet ac potum
& opipari percupidus: homo alioqui simplex, & quæ-
ritus ab aliis regebatur, quam quod ipse regere, vel præ-
sisteret, vel ausus fuisset. Præfuit laute viuendo quinquaginta
annis, & anno Domini 1371. Moguntinæ sedi præfuit
Pont. Gregorio XI. & Imp. Carolo IV. Præfuit ibi
tribus annis, & obiit anno 1373. non sine veneni suspitione.
Sepelitur honorifice in Erbachio præpotenti Kamp-
Cænobio.

LXX.

Lambertus nobilis à Buren, Alfata: Gulielmi
autati filius: constituitur & confirmatur anno
1371. Episcopus Argentinensium, à Rom. Pont. valde
pacienter idferente, & admodum grunniente senatu
nonicorum. Fuit is primum Monachus apud Neovivianum
eximie doctus, inde Gengenbacensi Abbatiæ præfuit
cum non diu ibi præfuisset, ad Brixienfis Episcopatus
gubernationem euocatus est: vbi cum etiam non diu
ibi præfuisset, ad Brixienfis Episcopatus gubernationem
euocatus est: vbi cum etiam non diu ibi præfuisset,
uam Ecclesiæ sedisset, præfecit eum summus Pontifex
banus quintus, Spirensi Episcopatu, cum semper in

Imp. Caroli IV. esset Cancellarius, ac propter excellentem
 eruditionem cum summa sapientia ac prudentia coniun-
 ctam precipuus Confiliarius. Spirensi Ecclesie praefuit v-
 rillime nouem annis: cum resignasset autem Ioannes E-
 piscopus Argentoratensis gubernationem sui Episcopatus
 Canonicis, & ipse Moguntinus iam fieret Archiepiscopus,
 Canonici vero Argentinenses disceptarent inter se de alio
 in ipsius locum eligendo: iuuit Carolus IV. hunc Lambert-
 um, vt ex Spirensi Argentinensis etiam Episcopus contem-
 pli Romani pontificis fieret, anno vt dixi 1371. Praefuit ibi
 annis quatuor, & Babenbergensis Ecclesie Episcopo Lu-
 douico ex hac mortali vita euocato, consequutus est eius-
 dem Imp. Caroli IV. (cui longe fuit charissimus) op. Ec-
 clesie etiam Babenbergensis possessionem, ibi resignata
 Argentinensi, praefuit annis viginti tribus laudabiliter, ad
 annum vsque Domini 1398. quo Bambergensi, etiam Epi-
 scopatus Magistratu se abdicans Gengenbachium rediit,
 vbi religioni Christiane totus deditus per pauculos men-
 ses, mortuus a honorifice sepultus est. Sub hoc Episcopo
 facta est secunda Anglorum irruentium in Allatiam ac Ergo-
 uiam, omnia hanc provinciam cum Oppida ac Monasteria
 misere vastantium: Hi ab hostibus magna clade affecti,
 retrocedere & fuga sese conseruare coacti sunt, plurimis
 in apud Dominorum fontem Cœnobium virginum in
 Ergouia.

LXXI.

Fridericus Baro à Blanckenheim constituitur à Ro-
 mano Pontifice Episcopus Argentinensis contra discor-
 dem electionem Canonicorum Senatus, qui duobus suff-
 ragabatur, Ioanni videlicet Baroni ab Ochtenstein summi
 Collegii Decano, & Georgio Comiti à Vaidentz Schola-
 stico. Ingressus est Urbem Fridericus praemisso antea con-
 firmationis Pontificiae diplomate vicesima Decembrium
 anni à nato Cht. 1375: vbi cum à clero tam à populo ho-
 norifice exceptus est, Capitulo vero iniquè ferente ipse
 aduentum. Erat homo omnino iuuenis, sed doctus, sapiens

ac legum imperialium peritia clarus : at infatigabiliter
 rus, & egregius artifex emungendarum cum è clero
 à populo pecuniarum, qui & inuiditatis & inauditis
 ctionibus ditiones suas grauabat, clero peccanti graui-
 mas multas irrogabat : nobilium quaedam arces ac popu-
 violentia ad se rapiebat, & morientium ciuim reliquias
 fessionibus mire etiam insidiabatur : quibus malis
 capit cum clero tum vniuerso populo inuisus fieri
 me. Præsuit sic sedecim annis. Gessit graue & inuoluntarium
 bellum contra Argentinensem Rempublicam anno
 nati filii Dei Millesimo trecentesimo octogesimo octo
 id eleganter & succincte descriptum, quare & legendum
 rali yomenis Vrspergenfi Chronico additis. Videns
 se & clero & vrbi inuisum esse, & diutius ibi harere
 posse, cepit de alio Episcopatu acquirendo cogitare
 Pont. Max. instare, apud quem obtinuit vtriusque
 traiectini Episcopatus possessionem iure permutato
 tamen accipienda, ita vt ipse Vltraiectum, Vltraiectum
 vero præsul, Dominus Gulielmus Argentinam profectus
 retur. Id factum est anno Dominice incarnationis Mil-
 lesimo trecentesimo nonagesimo secundo.

LXXII

Burcardus comes de Lutzelsheim, antea Summa-
 filica prapositus, eligitur contra approbatam à Roma
 Pont. permutationem, de qua dixi : à senatu summi Co-
 legii Argentinensis, anno Domini 1392. in Episcopatu
 Sed cum is desperaret se posse retinere tantæ rei posses-
 sionem contra Gulielmum pontificia auctoritate confirmatum :
 cessit Gulielmo libenter & bona pace, retentam
 tamen superioris Manudati, oppidi videlicet Ruffacii
 acadiaentium pagorum ditioem : quam tamen etiam
 dem resignauit. Nam cum sui generis vltimus esset, &
 Religionis professione, pontificia dispensatione inter-
 niente vxorem duxit, ex qua pater duorum filiorum
 ctus est, Iacobi videlicet ac Gulielmi comitû à Lutzelsheim

quod Friderico Rheno Palatino (in quem seditioni fuerant) ditione sua eieciti & in exilium pulsi, sine heredibus decederunt. Sic comitatus Lutzelsteinensis ad Rheno tandem Palatinos devolutus est, anno Domini 1452. Praefuit tamen Burcardus iste duobus annis Argentinensi Ecclesiae, antequam Gulielmo Ultraiectino cederet.

LXXIII.

Gulielmus comes Diestensis pontificia autoritate, & permutationis iure ex Ultraiectino ad Argentinensem Episcopatum euectus est, anno Domini 1394. Is Friderico à Blanckenheim non dissimilis moribus & vita, homo animi profusus inconstans & inquieti, statim à Senatu populoque Argentinensi dissidere coepit, tandem, donec ad arma etiam tandem res perueniret. Gessit autem bellum pluribus annis cum Vrbe Argentoratensi, omnino tamen infeliciter. Etsi enim dimidiam partem prouinciae Transrhenaenae Offenburgum videlicet, Gengenbachium, Ortenburgum, Cellam Harmensbacensem, & alia adiacentia loca (quam omnem regionem Argentinensis Episcopus 44. aureorum millibus ab Imperio Romano, meritis & virtutibus Domini Bertholdi à Buchegk, impignoratam & Hypothecam factam possedit) Ruperto regi ex Palatinorum familia nato libere reddidisset: Zaberniamque Lotharingiae duci tradere voluerit, vt si non proprio, tamen alieno saltem subsidio feliciter contra ciuitatem bellum gerere & triumphare posset: tamen conuenientibus Domino Hugelmanno de Vinstingen Decano, & Friderico de Hohenzollern Camerario, à ciuibus Argentoratensibus in Mollesheim oppido (in quo frequens residebat) captus, Argentoratumque deductus est. Haec inter ipsi & ciues Argentinenses dissensio, cum ab Archiepiscopo Mogantino Conrado Barone à Weinsperg, & à Marchione Badensi (qui praesentes Argentiniae fuerant) sopiri dirimique nequaquam posset: praedicti duo Canonici & senatores aliquot ad Concilium Constanciense citati sunt, illucque Gulielmus etiam Episcopus perductus. Cautione

autem ab ipso & à civibus ibi recepta, causa ventilari cepit
mutuisq; articulis longo tempore, vt fieri solet, in libello
conscriptis, Episcopus libertati tandem restitutus est. Ci-
uitas vero ob iniectas in præfulem manus, centura
stolicas & Bānum Imperialem, absolutionis expetens
ipsi concilio Constanciensi, tum Sigismundo Romano
regi, quod Imperii principem cepisset, aureorū munus
ingentem summam persoluit. Episcopus Mollesheim
reuerfus ibi semper deinceps sedit, inuisus vrbi, inuisus
ro, inuisus omnibus, quia molestus omnibus, in ingentibus
insatiabili auaritia. Præfuit Episcopatu Argentinen-
& post captiuitatem quadraginta quatuor annis, cap-
parum profuit Ecclesiæ: aut ditioni suæ. Obiit apud Mo-
lesheim sextâ Octobrium, anni à nato Christo
ibidem sepultus.

LXXIV.

Conradus Baro à Butnang ex Thurgovia natus
gitur anno 1439 à maiori parte Capituli Argentinen-
vt succederet mortuo Gulielmo: Sed cum iam ille in
rum Ecclesiæ ductus, & pro more in aram positus esse
nente toto clero Hymnum Diuorum Ambrosii & Au-
stini: electus est interim summa festinatione, ab alia
tus Canonorum parte & equestris ordinis viris Ioan-
Baro ab Ochsenstein decrepitus & omnino valetudine
senex, surdaster etiam: hunc introducentes illi in ebor-
summa Basilicæ, etiam in aram collocarunt, magnam
multu vociferantes contra Conradum legitime electum.
At Conradus vir natura mitis, placidus ac prudentissimus
videns quo res peruentura esset, nisi bona pace cedente
vocatis ad se Canonicis (à quibus electus erat) in hanc
tentiam oblato honore se iterum abdicauit, Si vellet Ec-
pitulum permittere liberam potestatem resignandi Ep-
scopatus, Ruperto Rheni Palatino vni videlicet ex Can-
nicis præsentibus, tum se ne detrimenti aliquid capiat
Ecclesiæ et Respub. pacato animo cessurum, ea tamen
addita vt sibi à Ruperto & Canonorum senatu relinqueret

superius Mandatum Ruffachiana videlicet ditio liberè possidenda. Hoc consilium cum omnibus placuisset, Rupertus Rheni Palatinus assumptus est. Conradus Ruffachin occupans triginta duobus annis, ibi ut quiete ac pacifice sic etiam prudentissime ac vtilissime præsuit, omnibus acceptus, omnibus charus. Obiit anno 1471. duodecima Martii. Inde Argentinam vectus in summâ Basilicâ sacello D. Joanni sacro, honorifice humatus, ac terrâ mandatus est.

LXXV.

Rupertus Rheni Palatinus & Bauariæ dux, Stephani Palatini filius, à Conrado præsentatus & electus, assumitur in Episcopum Argentinensem summo consensu totius cleri & populi Argentinensis: facta prius conuentione de vtriusque perpetua pace conseruanda, quando quidem priorum aliquot Episcoporum cum vrbe Argentinensi habitata dissensiones perniciosissimæ fuissent cum vrbi tum Episcopatu. Hac confederatione Haganoæ facta & confirmata, ingressus est Rupertus Episcopus Argentinam insigni pompa, anno adhuc Millesimo quadringentesimo trigesimo nono: comitabantur eum pater Stephanus & fratres ipsius, Comites item ac Barones viginti sex. Excipitur summis honoribus, introducitur in summam Basilicam, consecratur &c. Præsuit feliciter vtiliterque, & cum summa laude annis triginta octo, primum aliquo modo dissolutis moribus, postea vero gubernator optimus Oeconomus diligentissimus, Religionis custos ac propagator studiosissimus. Author concionum, quæ haberi sub eo sunt ceptæ in Basilica Cathedrali. Obiit anno domini 1478. in die S. Lucae Euangelistæ: sepelitur in Tabernis Alfaria, vbi sedere plerunq; & habitare est solitus. Congessit diligentia sua gubernatione magnam auri thesauram, quem Episcopatu post se reliquit.

LXXVI.

Albertus Rheni Palatinus & vtriusque Bauariæ dux, filius Othonis ducis apud Nouum forum residentis,

antea summae Basilicae praepositus: eligitur mortuo Episcopo Ruperto, vnanimi totius cleri Argentinensis consensu anno Domini 1478. Praefuit optime & vtilissime mensibus viginis septem, mensibus nouem, diebus quinque. Erat princeps omnino non superbus, sed humilis, placidus, omnibus benignus, & iccirco etiam omnibus charissimus. Renouauit Eysenburgum castrum, vrbem facenti pene contiguum, Dagoberti Galliarum regis sedem ac domicilium. Reaedificauit etiam, & magnis sumptibus, egregie illustrauit arcem Dachenstein, item & Parrochiale templum in Tabernis Alsaticis, vbi in Collegio Canonorum sacellum etiam in quo sepulturam sibi praeparauit. Infensus ludaeis mediocritatem omnes e suo Episcopatu expulit: si sacerdotum concubinatus summus osor, & vindex: et si potuisset ei aliquis cantillare illud Catonae:

Turpe est doctori, cum culpa redarguit ipsum.

Religionis & pietatis studio nemini fuit secundus. cum summo omnium suorum luctu vigesima Augusti anni a nato Christo 1506. sepelitur in Tabernis Alsaticis in quo sibi viuus sepulturam adornarat.

LXXVII.

Gulielmus comes de Honstein, Syluae Bacemidicae: eligitur vnanimi totius Canonorum summi Consensu nona Octobrium anni a nato Christo in Episcopum Argentinensem, cum iam vnus mensis & viginis dies post mortem Episcopi Alberti praeterissent. et si aetate nondum prouecta, tamen seuerus erat reipublicae Episcopatus inspector, & gubernator diligentissimus, & honestae conuersationis,

Nulla tempore non vere studiosus amansque:

Princeps mediocriter doctus, eximie prudens, facundus plurimum. Humilis apud se maiores: grauis vero & tantum placidus ac mitis erga se inferiores. Omnibus pauperibus

pius clemens, summe propicius ac benignus. Confirmatus Bononia à Julio secundo P. M. Consecratur Argentina in Dominica Letare anni 1507. ab Ernesto Archiepiscopo Magdenburgensi duce Saxonum, & Henrico Chuzensi Episcopo Barone Henvensi, in praesentia Diui Maximiliani Imp. & multorum electorum ac Principum cum secularium tum Ecclesiasticorum Germaniae. Consequitur regalia Hagano à Maximiliano Imperatore, quem ad Constantiensia Comitum euntem comitatus est. Ingressus est postea, Argentinam iuxta vulgatum ac receptum morem insigni pompa sexcentum & quadraginta instructissimorum equitum, quarta Octobrium: Comitabantur cum, Philippus Marchio Badensis, & vnde viginti comites ac Barones. Excipitur à senatu Canonorum, à Senatu item Populoque Argentinensis vrbis honorificentissime. Praesuit prudentissime ac in summa ista suorum temporum propter dissidium religionis difficultate, summa animi moderatione: annis 35. Obiit (si recte memini) anno Domini 1541.

LXXVIII.

Erasmus ex illustri ac nobilissima semperq; libera Pincernarum de Lymburg familia & gente orrus, Canonicus Argentinensis & Bambergensis eximia virtute, eruditione ac sapientia praeditus: successit in alteram vitam euocato Episcopo Gulielmo, concordibus totius summi Collegii Argentinensis procerum suffragiis electus. Praesit adhuc prudentissime hoc anno Domini Millesimo quingentesimo quadragesimo nono.

hhh 5

SEXTVM CAPV
CONTINENS CATALO
GVV OMNIVM SPIRENSIVM
EPISCOPORVM.

DE Spirensis siue Nemetum Episcopatus
datione ac origine prima, nemo quicquam
certi dicere aut affirmare potest. Elle
vetustissimum, hoc testatur: quod anno
mini 348. Iesius quidam Nemetum Epi-
pus, Coloniensi Synodo interfuisse legitur, in qua Epi-
tes Episcopus Coloniensis, propterea quod Arrianus
haeret, è gubernationis fastigio, vnanimi omnium
orbis Episcoporum consensu est deiectus & ex archiepi-
Post hunc Iesium vel Ihesum nullus legitur Episcopus
metum vbi praefuisse, vsque ad tempora Dagoberti
liarum regis Christianissimi ac munificentissimi, forte
quod ipsa quoque Arrianismo infecta, vt cetera vrbes
Rhenum sita fere omnes, Episcopos nullos tulerit: quos
quos habuerit, certe non annotarit. Dagobertus vero
liarum rex potentissimus circa annum 610. collapsus
Episcopatus misertus, eum denuo feliciter restaurauit
sanctum Dei virum, Athanasium sacellanum suum, in
di praefecit. Hunc Dagobertum veluti primum suum
datorem tota honorat & praedicat Spirensis Ecclesia
omnium primus inchoator & author, qui proculdubio
sanctus, & vnus ex Apostolorum Domini nostri Iesu Christi
discipulis fuit, vel vetustate vel negligentia eorum (qui
ista mandare debuissent) interciderit & in oblivione
nerit. Numerantur autem huius sedis Episcopi, ordine
subscriptus.

I.

Iesius vel Iasimus: alius Iesus dictus, praefuit Nemetum
populis & Ecclesiis concionando Christam humanam

liberatore, confutandoque Arrianorum Blasphemante & post annum Christi 48. eo enim ut supra dicitur, Colonia fuit & una cum aliis piis Germania & Galliarum Episcopis Euphratem Arrianæ sectæ asseclam damnata à Colonienfis Ecclesiæ gubernatione amouit. Post huius lesii ex hac vita discessum, qui præfuerint isti sedi, aut an, præ furore Arrianorum, pios Episcopos vndequaque trucidantium aliquis præfuerit, incertum est: Anno enim igitur hos qui instaurante iterum Dagoberto Episcopatam, Nemetum Ecclesias, inde vsque ad hæc nostra tempora gubernarunt.

II.

Athanasius à Dagoberto rege Galliarum, præficitur Ecclesiæ Nemetum anno Domini 610. hunc secundum facimus, non quod statim successerit, sed quod alii intercidentibus, qui lesio successerunt, ad hunc Athanasium vsque. Præfuit iste Nemetibus annis quadraginta sapienter, pie & fideliter. Fuit vir doctrina & vitæ sanctimonia clarissimus: decessit ex hac vita mortali, ad regnum cuius non est finis, anno Domini 652. Sub eius gubernatione construxit Dagobertus rex extra muros vrbis Nemetum, magnificum S. Germani Cœnobium: eo ipso in loco vbi antea fuerat peruerustum Mercurii phanum aut Idolion.

III.

Principius successit Athanasio: præfuit sub Sigeberto Galliarum rege, Dagoberti filio, pie & sapienter annis viginti quinque. Obiit anno Domini 678. Huic dedit Sigebertus rex, Decimas omnium victualium in agro Spirensi provenientium: quæ antea Regi dari consueuerant.

IV.

Tragebodo eligitur à Childerico Francorum rege, anno 678. à quo consequutus est confirmationem donationis Decimarum: Præfuit 8. annis. Obiit anno 686.

V.

Basius successit Tragebodo, cum vacasset tamen
quandiu Ecclesia Nemetum: Præfuit autem temporibus
Caroli Martelli annis septem, mensibus octo: quando
hoc seculo emigravit, aut quo anno præfidere cogit
ignoratur.

VI.

Lato aliis Iatto, eligitur anno Domini 756. præfuit
temporibus Pipini, pie & fideliter Episcopi munus facien-
tis vñdecim. Obiit anno Christi 757.

VII.

David pius, sapiens ac honestissimus vir, eligitur
perstite adhuc Pipino rege anno 767. præfuit 8. annis
dabiliter & optime, Carolo Magno Galliarum regis
à quo Ecclesia Spirensis plurimum illustrata, & liber-
me dotata est. Obiit anno 775.

VIII.

Sigevvinus aliis Wigevvinus præficitur Nemetum
anno Domini 775. à Carolo Magno Galliarum rege
fuit 27. annis. Obiit anno 802.

IX.

Atho vel Otho fidelis populi sui concionator, factus
Sigevvino iussu Caroli Magni Imperatoris, præfuit la-
biliter octo annis. Obiit anno 810.

X.

Freydo, Carolo Magn. Imper. imprimis charus con-
tuitur Episcopus Nemetum anno Domini 810. con-
cutus est à Carolo Imp. insignia priuilegia, quorum
nalia habentur adhuc in Ecclesia Spirensi. Præfuit
tuor tantum annis, obiit anno Domini 814. quo Car-
Magnus etiam ex hac vita emigrasse, & pons Mog-
nus deflagasse dicitur.

XI.

Benedictus successit Freydoni, electus & designatus
Nemetum

Nemerum Episcopus ab Imp. Ludouico Pio. Præfuit sanctis & prudentissimè annis octo: emigravit ex hac vita anno Christi 822. Interfuit anno Domini 820. Synodo, quam pio reformanda Ecclesiæ studio, Ludouicus pius ex omnibus Germania Episcopis ac Abbatibus congregata apud Aquigranum.

XII.

Hertinus eligitur in locum mortui Benedicti, præfuit annis octodecim, mensibus quatuor: etsi alii catalogi alios habeant annorum numeros, qui tamen toto cælo errant. sub eius gubernatione Hirsaugiense cœnobium fundatum est ad Nagoldum fluvium, ab Erlafrido comite in Calve: & consecratum ab Archiepiscopo Moguntino Ottagio, in præsentia huius Hertini & multorum aliorum Episcoporum anno Domini 838. cum eodem tempore Ludouicus Imper. haberet Comitiam apud Nemetes. Obit Episcopus Hertinus anno Christianæ redemptionis 841.

XIII.

Gebhardus alius Eberhardus, constituitur Episcopus Nemerum à Ludouico rege Lotharii Imper. fratre Anno Christi 848. cum vacasset sedes Episcopalis septem annis post mortem Hertini. Interfuit Concilio Moguntia in Cœnobio S. Albani celebrato ab Archiepiscopo Rabano, in qua damnata est Hæresis Godeschalci, Præfuit quindecim saltem mensibus, & captus ab aliquibus comitibus primum oculis priuatur, postea misere aliquandiu tractatur, & trucidatur eadem quarta Decembrii anni Christianæ redemptionis 849. propterea quod persuasisset eorum cognato, comiti cuidam Theobaldo, ut sua quædam prædia donaret Ecclesiæ Nemetū. Sub hoc ipso Episcopo, donatur Nemerum Episcopatus ab Hildeberto huius Episcopi fratre, pagis ac prædiis quibusdam: & ex huius donationis literisprehenditur, Canonicos Nemetū, monasticā vitā tū profectos, sub vno tecto cōiunctos habitasse, & ex vna eadēq; colla pastos ac alitos, sanctæ conuersationis homines fuisse.

XIV.

Godedancus eligitur anno Christi 881. cum vellet
 set Episcopus annis triginta duobus. vel alii inter
 scopi etiam praesuerint, quorum nomina (vt credibile
 ad nostram noticiam non perueniunt. Praesuit
 dancus iste tribus tantum annis, & emigravit ex hoc
 tali seculo, anno Domini 884.

XV.

Aynhardus successit Godedanco, praesuit annis
 deliter & vtiliter. Euocatur ex hac vita ad meliorem
 Domini 890.

XVI.

Amelricus monachus antea Weissenburgensi
 bii a rege Galliarum Dagoberto (vt tantum prim
 mium ac Baronum ibi educarentur liberi) fundat
 structi: vir eximie doctus ac religiosus, eligitur anno
 praesuit duobus annis & quatuor mensibus. Dicunt
 ius scripta adhuc extare in Spirensi partim, partim
 Weissenburgensi Bibliotheca. Obiit anno Christi

XVII.

Bernhardus alius Gebhardus ex eodem Monasterio
 sumptus, successit Amelrico, anno Domini 894.
 laudabiliter ac vtiliter octodecim annis. Anno Do
 ni 913. (Rheginone Abbate Prumensi idem alim
 te) a duobus comitibus Bernharo & Conrado cap
 primum ex oculatus misere tandem truncatur. R
 ro huius facti nusquam redditur ab Annalium
 ribus.

XVIII.

Amelricus secundus, quem alii qui tamen Ale
 vocant: successit Bernharo. Praesuit Episcopus
 ter ac vtiliter vno & triginta annis: fuit tribus Imper
 bus Conrado Saliquo, Henrico Aucupi & Othone

charissimus, & summo necessitudinis vinculo coniunctus: quibus laudatissimis Imperatoribus, Episcopatus Nemetum plurimum auctus & locupletatus est. Obiit Episcopus iste anno Christianae redemptionis 943. ambulans ad vitam mortis nesciam.

XIX.

Reginobaldus constituitur ab Othone Magno, tum ab hoc rege: in Episcopum Nemetum, ex Monacho Hirsaugiensi. Erat vir doctus, praecipue vero sacrarum scripturarum insignis Magister: vita autem innocentissima ac religiosissima. Praefuit summa cum laude annis quindecim. Donatur sub eo, Ecclesia Nemetum liberalissime, decimis, redditibus, vectigalibus, potestate iterum cudendi monetarum, ac aliis vrbis Nemetum iuribus cum consensu Othonis Imperatoris à Conrado Francorum & Sueviae duce, Wernheri ducis filio, religiosissimo ac optimo principe, tum Wormaciae residente, qui sapientis cognomento notissimus fuit. Haec donatio facta est anno Dom. 946. Huic duci Conrado desponsavit filiam suam Luitgardin Otho Imperator anno dominicae incarnationis 946. erat enim tum propter summam sapientiam ac fidem longe charissimus, tum quod aliquoties pro Othone saeviciter pugnavit vna cum Hermanno Sueviae duce, contra seditiosos Eberhardum Palatinum & Giselbertum Lotharingiae ducem. Obiit Episcopus iste Reginoboldus 13. Octobrium anno Domini 958.

XX.

Godefridus doctus, sapientissimus & laudatissimae vitae ac conversationis monachus Willenburgenfis, summis pariter & infimis omnibus charissimus: eligitur unanimi totius cleri Nemetum consensu, statim post euocatum ex hac mortali vita Reginoboldum: praefuit mensibus quindecim tantum, & aliquot diebus, & emigravit ex hoc saeculo, cum summo totius & cleri & populi luctu, anno Domini 959. Regino habet annum 960.

Odogarius euocatur ex Hornbacensi Benedictione
 Cœnobio, ad gubernationem Nemetum Episcopatus
 ipso Othone Magno Imp. cui iam diu in maximis imp
 negotiis & consilio & sapientia sua seruauerat, ac pro
 rat summe, cuius item aulam multis iam annis seque
 fuerat. Is & doctus erat & sapiens & eloquentissimus
 scopus, Othoni Imperatori ut dixi utilissimus, quem
 liam (ut seditiosum ibi Barengarium compesceret, p
 ciscientem, sequutus est: ibi concilio Romæ congregat
 Othone Imper. contra Pontificem Ioannem XIII. me
 fuit, & vna cum cæteris Cardinalibus Archiepiscopis
 piscopis consilia sua contulit ad exauthorandum & de
 endum ex Pontificatus fastigio Ioannem XIII. alim
 in ipsius locum eligendum. Quod cum innotuisset
 tifici Ioanni, grauissime insidiatus est cum aliis mole
 rum consiliorum authoribus & suffragatoribus, tum
 præcipue huic Odogario, cuius sciebat magnam esse
 Othonem Magnum autoritatem. Deprehensum
 tur illum, virgis ac flagris primum cædi, postea ad
 cludi curauit, ex quo si liberari voluit Odogarius, op
 eum sancte polliceri & iurare, effecturum se, ut Imp.
 Pontificem Ioannem in gratiam reciperet. Sic Episcopus
 Odogarius liberatus ad Othonem rediit. Ioannes
 Pontifex paucis mensibus post, ex hac vita euocatus.
 Odogarius mansit apud Othonem in Italia: cum Romæ
 ille iterum seditiosam obsidione cingeret & obsessam
 dem occuparet: qua victoria potitus in Germaniam
 rediit: sic Odogarius etiam ad Ecclesiam Nemetum, ad
 iam summo studio præfuturum decreuerat, reuerſus.
 Sed mortuo paucis mensibus post Pontifice Leone
 uo, iterum Romam missus est, ut Imperatoris nomine
 teresset Pontificis electioni: eligebatur vero tum Ioan
 XIV. anno Dominicæ incarnationis 965. Cumque post
 post Otho Imperator, tertio iam in Italiam proficere
 allum

Tempore iterum secum Episcopum Odogarium, cuius operam per quadriennium pene ibi vteretur, tandem eum in honore privilegis ornatum ac onustum à se dimisit, dans illi omnibus eius successoribus omnem iurisdictionem ubi Nemetum perpetuis temporibus plenissime possidendam: id factum anno Domini 69. in Thuscina pago Brenna, ad Mersem amnem, non procul ab vrbe Senenli. Episcopus ex Italia ad Nemetes suos denuo reuersus, mox a morbo correptus, post pauculos dies expirauit, vbi honorifice cum summo omnium suorum luctu terra maius est.

XXII.

Baldericus subrogatur Odogario, consensu totius cleri, Anno Domini 970. Etsi Werimbaldus quidam Monachus eximie doctus ac religiosus, ex Hirsaugiensi cœnobio gubernandū Episcopatum Nemetum summis precibus rogaretur, qui vocanti Nemetum clero parere omnino noluisset, sic respondisse legitur: Se, si mundo seruire voluisset, in hanc monastica vita solitudinem venire non voluisset; eligerent ergo Episcopum quem vellent, se id onus gubernationis suscipere nec velle nec posse: Praefuit Baldericus 17. annis & pie & laudabiliter: fuit tribus Othonibus ab intimis consiliis, erat enim Episcopus sapientia ac rerum gerendarum vsu peritiaque longe maximus. Sub hoc Episcopo ceperunt Canonici Nemetum (quemadmodum etiam Wormaciensis ac Moguntini eodem tempore faciebant) monastica vita professione abiecta sacculares fieri, seorsum habitare ac propria habere, & annuos prouentus inter se distribuere. Huic Episcopo confirmant Othones secundus & tertius, donationes cum Othonis primi tum aliorum eiusdem antecessorum, Ecclesiae Nemetum factas. Decessit ex hac vita anno Christianae salutis 977.

XXIII.

Rupertus monachus Weissenburgensis & maiorum

imaginibus, & propria virtute clarus, varia etiam doctrina
 conspicuus, commendatus & ornatus Imp. Othonis III. testimonio,
 eligitur concordibus totius senatus Imperatorum suffragiis in Episcopum Nemetum, anno Domini
 987. gubernauit Ecclesiam illam feliciter & utilissimis
 18. Impetrauit insignia priuilegia ab Othone tertio
 no 989. Postea anno 992. donauit Otho III. Ecclesiam
 Nemetum pago Lindesheim cum ditiuncula & plenam
 iurisdictione ad eum pertinente: dedit & magnam curam
 pendentem in maiori Basilica vrbis Nemetum, in qua
 sculpta est verissima imago Othonis III. cum latina inscrip-
 tione. Commutauit autem Episcopus Rupertus hanc ab
 hanc mortalem cum immortalis, Anno Domini 1005.
 nationis 1005.

XXIV.

Waltherus aliis Waltharius, eligitur vnanimi consensu
 Nemetum cleri consensu in successorem Episcopi Ruperti:
 praefuit prudenter & utiliter 16. annis. Hunc anno
 1006. liberalissime donauit S. Henricus Imperator
 Electoribus designatus. Eiusdem etiam temporibus
 metum Ecclesiam Imperator Conradus secundus, Imperatorum
 corum dux, & coniunx eius, laudatissima ac optima Imperatrix,
 Domina Gisela Burgundionum ducissa tanto studio & tanta
 munificentia dotarunt auxerunt & augerunt, vt non benefactores,
 sed secundi fundatores Episcopatus dici meruerint. Nam & oppidum
 Bilingense cum adiacente ditiuncula Episcopatu dedit & ad
 hanc illam ac longe amplissimam Basilicam Spirensem, quae
 in hodiernum adhuc diem conspicua & multorum Imperatorum
 mania Imperatorum & Imperatricum habet angustissimam
 Mauisolan: in honorem beatae virginis Mariae: & praecipue
 S. Ioannis in summitate vrbis situm templum, forsitan
 in agro Nemetum ex castro suo Lymburg, in quo mater
 adeo filiolum Conradum ex praecipicio quodam deorsum
 tem amiserat: magnificum Cœnobium maximis sumptibus
 ac impensis construxit. Horum trium maximorum

eriam de
Othone
matus Ca
anno Dom
vtilissim
one terro
III. Eccle
la & ple
gnam can
etum, m
h latinam
apertus
minica
marimi
ilco pi Ro
re anno
in p. pri
poribus
ndus, p
optima
la tant
it & ill
tores Sp
dum B
dedit de
Esem
torum
anguill
: & pra
foris
n quo
am de
is sum
orum
pote

eram primos posuit lapides Conradus Imperator ipse,
decim a Iulii, in vigilia Diuae Margaridos, anno Christi
matus Ca
anno Dom
vtilissim
one terro
III. Eccle
la & ple
gnam can
etum, m
h latinam
apertus
minica
marimi
ilco pi Ro
re anno
in p. pri
poribus
ndus, p
optima
la tant
it & ill
tores Sp
dum B
dedit de
Esem
torum
anguill
: & pra
foris
n quo
am de
is sum
orum
pote

XXV.

la & ple
gnam can
etum, m
h latinam
apertus
minica
marimi
ilco pi Ro
re anno
in p. pri
poribus
ndus, p
optima
la tant
it & ill
tores Sp
dum B
dedit de
Esem
torum
anguill
: & pra
foris
n quo
am de
is sum
orum
pote

Sigefridus successit Walthero: praefuit vndecim saltem
mensibus. Obiit anno Domini 1032. Is quia confirmatio-
nem, morte praeventus non est consequutus: aliqui eum
non inferendum huic Catalogo censent. Ego vero inserui,
quod ab Imperatore Conrado munificentissimo illo Ec-
clesiae Nemetum benefactore, Episcopum eum constitu-
tum ac anno Domini 1032. paucis diebus ante mortem sua
in arce Lymburg liberalissime ab eodem donatum eum
cesset.

XXVI.

la & ple
gnam can
etum, m
h latinam
apertus
minica
marimi
ilco pi Ro
re anno
in p. pri
poribus
ndus, p
optima
la tant
it & ill
tores Sp
dum B
dedit de
Esem
torum
anguill
: & pra
foris
n quo
am de
is sum
orum
pote

Regingerus subrogatus Sigefrido antistiti, praefuit duo-
bus saltem mensibus, & ex hac vita emigravit vigesima
anno Dom. 1032. Imperator vero Conradus nec hunc
Episcopum in donatum reliquit, sub eo enim Ecclesiae Ne-
metum Schwartzachianum Monasterium in Allatia situm
incorporavit: Id postea iterum amissum ad diocesim Ar-
guntinensem venit, cum consensu tamen Episcopi Spiren-
sis, qui ius conferendi feudi sibi integrum retinuit: ita ut
Schwartzachianus Abbas hodie adhuc Vasallus sit Episco-
pi Spirensis. Horum Episcoporum omnium urbis & Ec-
clesiae Nemetum corpora quo loco sita sint, ignoratur.
Credibile tamen est in summo partim templo esse condita,
partim vero in S. Germani perueteri Coenobio, quod a
Dagoberto rege fundatum, extra urbem Spirensis olim
erat magnificum, sed aliquoties in cineres redactum ac pe-
nitus collapsum, anno 1468. in urbem tandem ad Parro-
chiam S. Mauriti à Mathia Episcopo translatum est.

XXVII.

Reginobaldus Abbas prius ad sanctum Vlricum in

Vindelicorum Augusta cum doctustum religiosissimum
 vocatur vnanimi consensu totius Capituli vrbis Nemetum
 ad Episcopatus gubernationem, anno Domini
 praefuit laudabiliter ac vtilissime octo pene annis
 quindecim tantum diebus, vt falso aliqui annotarunt,
 viginti quinque annis, vt habet Catalogus Abbatum
 nobis S. Vlrici. Obiit eodem anno, quo emigravit
 vita apud Traiectum in Hollandia Conradus Imperator
 anno videlicet 1039, Octobrium decima tertia. Sepulchrum
 in noua Basilica vrbis Nemetum cum maximo totius
 Capituli luctu, cui diligenter singulis diebus dominicis
 natus erat, veri pastoris & Episcopi officio functus, cui
 uit fieri suis sumptibus cupream ac deauratam marmoream
 illam coronam, qua pendet in summa Basilica Spiram
 choro: isti coronae 24. versus ab eodem Episcopo facti
 sculpti sunt, omnino tamen sui saeculi barbariem relictam
 tes. Paucis diebus antequam decederet ex hac vita,
 est Spiram corpus Imperatoris Conradi secundi, quod
 in Regio choro terrae mandatum est, sub marmore
 incriptio est superaddita:

*Anno Domini 1039. Conradus secundus, Imperator
 secunda Nonas Julii obiit.*

PRO AVVS IACET ISTIC.

XXVII.

Sigeboto aliis Sibycho dictus, successit Regino
 Anno Domini 1039. praefuit ac profuit annis vnde
 Obiit anno Christi 1057. decima sexta Februarii, sepulchrum
 honorifice in orientali templo. Sub hoc sepulchro
 stire absoluta sunt ab Imp. Henrico III. Conradi Imperatoris
 filio, illa maxima tria templa à Conrado Imperatore
 choata ac munificentissime donata. Sub eodem die
 ex hac orientali vita optima ac laudatissima Imperatoris
 mina Gisela Conradi Imp. relicta vidua, 17. Februarii
 Dom. 1043. quae fuit ex genere Caroli M. vt hoc seculum
 distichon contestatur, quod in eius prudentissima sepulchri
 laudem & honorem adiciendum hic omnino existimatur.

*Quando post decimam numeratur linea quarta,
De Karolo Magno processit Gifela prudens.*

Septitur iuxta mariti tumulum sub marmore, cui talis in-
scriptio addita est *XV. KL. Martii Gifela Imperatrix*

HIC PRO AVI CONIVNX.

Ab eodem Episcopo dono dedit Imper. Henricus tertius
Niger Ecclesie Nemetum, oppidum & arcem Roden-
tis cum adiacente tota ditiumcula. Attulit idem Impera-
trix Henricus anno Christi 1046. ex Rauenna corpus S.
Guidonis, Abbatis cuiusdam, id in S. Ioannis templum col-
locans, nomen etiam templi immutauit, ut in hodiernum
dieque diem non iam amplius S. Ioannis sed S. Guidonis
Basilica appelletur. Idem in signem dedit Ecclesie Neme-
tum crucem, è solido auro factam, & preciosissimis gem-
is ac Margaritis illustratam, talique inscriptione ornatam.

Conuulerat sancta Felix hæc dona Maria,

Semper ut æterna capessat munera vite,

Henrich Conradi natus de stirpe Monarchi,

Ex Gifela genitus, multum satis ipse benignus.

In alia crucis superficie est hoc distichon.

Ad votum regis Henrici dona ferentis

Respice de solio (resides quo) Christe superno.

XXIX.

Arnoldus, alibi Arnolphus eligitur à toto clero vrbis
Nemetum anno salutis 1051. præfuit annis quatuor. Obiit
anno Domini 1055. Sub eo, mortuus est Romæ Leo no-
mans, P. M. Germanus & Comes de Dagspurg: in cuius locum
cum senatus Cardinalium, missa ad Henricum Nigrum
honestæ legatione, alium Pontificem postularet, constitu-
tus est ab eo P. M. in Synodo Moguntina (cui iste etiã Epi-
scopus Arnoldus interfuit) omnium Germaniæ Episcopo-
rum consilio & vnanimi consensu, Gebhardus Episc. Ey-
sterensis, comes à Kalvv. Is Romam veniens Victor secun-
dus appellatus, duobus tantum annis & paucis aliquot men-
sibus se di pontificis præfuit.

XXX.

Conradus eligitur à toto clero vrbis Nemetum, p[ro]p[ter] quod
it duobus tantum annis ac mensibus decem. Sub h[uius]
p[re]sente obijt anno Domini 1056. quinta Octobris
Henricus III. Goslaria in p[re]sentia P.M. Victoris secun-
quem ad se ex Italia accersuerat: ac multorum Germano-
principum ac Episcoporum: qui omnes insigni pompe
mitabantur funus Spiram, vbi in ipso festo Apostolorum
Simonis & Iudæ prope patrè depositus ac honorificè
marus est in Regum choro, cum tali inscriptione:

Anno Domini incarnationis 1056. Henricus

Niger: tertio Nonas Octobris obiit.

AVVS HIC.

Huic Episcopo Conrado donodedit Henricus quartus
Victore secundo P.M. confirmatus rex, anno Domini
Spingenium & Herxheimium oppida cum adiacen-
tium cuncta. Postea sequente anno 1058. euocauit eum
ex hac lachrymarum valle: sepelitur autem honorificè
Basilica Cathedrali,

XXXI.

Einhardus secundus huius nominis: Abbas Cenobii
Lymburgensis, postulatur & eligitur à consentiente
vrbis Nemetum ad gubernandum Episcopatum anno
1058. p[re]fuit bene & laudabiliter nouem annis, spe-
augens illustrans ac amplians Episcopatum diligentia
Oeconomia administratione. Consequutus est ab Impe-
rico IV. omnium priuilegiorum, à priscis Imperatoribus
regibus acceptorum confirmationem: & quia consilio
prudètia sua plurimum iuisset Henricum IV. dedit ei
perator, vt bene de se merito villam Creutzenacem cum
adiacentibus iuribus ac proprietatib. Transiit Einhardus
iste ex Limburgensi cœnobio magnum Ecclesiasticorum
ornamentorum thesaurum in summam Basilicam
Nemetum. Obijt tandem 23. Febr. anno Dom. 1067.

XXXII.

Henricus nobilissimo genere natus, Canonicus Ger-

ensis, commendatur Ecclesiæ Nemetum ab Imp. Henrico IV. cum quo à pueris erat educatus, tam studiose, vt se-
 gregis Canoniorum, non posset se illi opponere: et si igitur
 non libenter paterentur externum sibi gubernatorem
 obtundi: qui etiam per ætatem vix dum tantæ dignitati ma-
 gnos tamque difficili gubernationi idoneus esset: tamen
 gratiam Cæsaris effunderent assumpserunt eum. Præ-
 fuit autem octo annis, omnia Episcopatus bona summo
 studio ab antecessoribus suis collecta & congesta: & mise-
 re abligitens & prodigaliter dilapidans, ac si leues essent
 vitæ, vt inquit ille in tabula primi Germanorum Comæ-
 tographi. Decessit tandem inopinata morte 29. Decem-
 brem anni 1075. Meminit eius Lambertus Schaffnabur-
 gus qui eiusdem antistitis fuit coætaneus.

XXXIII.

Rugkerus honesta ac perueteri vrbis Nemetum fami-
 lia quam Huczmannorum gentem vocant ortus: vir iu-
 stus ac pius, eligitur vnanimi totius cleri consensu in patriæ
 Episcopum ac supremum pastorem. Confirmatur ab
 Imperatore Hérico quarto. Præfuit ac profuit annis quin-
 decim fideliter & foeliciter refartiens quæ ab antecessore
 suo neglecta & dilapidata erant. Huic Episcopo dedit Im-
 perator Henricus quartus, cœnobium Hornbacense in
 Rellingonia situm, & cœnobium Kauffungense, Oppidum
 item Weyblingum & omnes in habitantes sub Episco-
 patu Nemetum Iudæos, anno Domini 1086. Capitu-
 lo vero vrbis Nemetum dedit pagum Winterbacen-
 sem. Iste Episcopus Rugkerus Huczemannus, amplia-
 uit urbem Nemetum, pagumque Spirensis, tum extra
 muros ad eiusdem nominis fluuiolum situm, mœnibus
 inclusit: ac totam urbem iam amplam ac magnificam, tur-
 ribusque mœnibus ac fossis egregie munitam, primus Spi-
 ram ab adiecto pago & fluuiolo nuncupauit anno 1084.
 Sic vetus vrbs appellatio exoleuit, & noua illa in hunc
 usque diem usurpata in consuetudinem venit. Decessit ex
 hac mortali vita optimus antistes Rugkerus anno Domini

1090. sepelitur apud S. Gudonem in templi liberalissime
se dotati ac illustrati choro, ad sinistram aræ maximæ.

XXXIV.

Ioannes nobilis Creichgouia comes patre Wolframo
matre vero Aczela Imper. Henrici quarti filia natus: ob-
tur in summum Ecclesiæ Spirensis pastorem, anno 1090.
1090. præfuit periculoso equidem grauissimi inter Hen-
cum quartum Imp. & Pontifices schismatis tempore, pro-
dentissime laudabiliter ac vtilissime annis quindecim,
quibus Episcopatū Spirensē egregie illustrauit, doctri-
auxit & ditauit: Nam & omne patrimonium suum
amplissimum erat, dedit Ecclesiæ Spirensi. Erat etiam
Germanus, comes Zeyolphus, is vnicam saltem habuit
filiam Adelheidin, Henrico Tubingensi Palatino despo-
sitam: cum autem moreretur Zeyolphus, Henricus
Palatinus misero & lugubri casu periret in aliquo flumine
accidit ut ipsa etiam D. Adelheidis, Episcopi Ioannis ex-
tre neptis animi mœrore extingueretur, & sine herede
ex hac vita emigraret. Sic totus comitatus ad Ioannem
Episcopum deuolutus, mox ab eo in Spirensē Ecclesiā
genda pietatis studio collatus est. Idem Episcopus etiam
urbem Spirensē ædificiis egregie illustrauit, summo
dio absoluēs quicquid ab antecessore suo inchoatum
rat. Sub huius antistitis gubernatione Domina Bertha
peratrix Henrici quarti coniunx, quæ iam aliquot annos
Moguntia humata quieuerat, Spiram allata & Imperato-
ris iussu in Regum choro, tumulo Gisela Imperatricis
serta & honorifice deposita est, addita marmoris talis in-
scriptione.

Sexta KL. Ianuarii Bertha Imperatrix obiit.

Hic proani coniunx, hic Henrici Senioris.

Sub hoc ipso Episcopo cœpit Herdensē Monasterium Ca-
nonicorum Regularium S. Augustini, fundatū ab Her-
no comite de Spiegelberg. Obiit Episcopus Ioan. anno Domini
1104 Sepelitur in Monasterio Sinsheym prope parietem
maiores suos, qui eius Cœnobii primi fuerant fundatores
Gebhardus

XXXV.

Gebhardus comes Auracensis, ex Canonico Argentiniensi primus monachus Hirsaugiensis, ex monacho Prior, et hinc eiusdem loci tandem Abbas factus, prae fuit laudabiliter ac utilissime, magnifico S. Aurelii cœnobio quatuordecim annis & mensibus tribus. Postea ad Episcopatum Spirensis gubernationem vocatur vnanimi totius cleri consensu, anno Domini 1105. Consecratur in signi pompa a Ruffardo Mogutino Archiepiscopo, in praesentia Henrici Baderbornensis, Friderici Halberstatensis, Ebbonis Wormaciensis, Hartouigi Ratisponensis, Vthonis Hildesheimi & Gebhardi Constanciensis Episcoporum: regis item Henrici V. ac multorum Germaniae principum, comitum ac Baronum. Praefuit quatuor annis & decem mensibus semper aduersa laborans valetudine. Sub hoc antistite altarium est Spiram, & in Sacellum S. Afræ depositum corpus Imp. Henrici quarti, qui cum sub Pontificio Anathemate mortuus esset, non passus est eum Rom. Pont. in sacro loco citius sepeliri, quam post quinquennium, cum impetrasset iam mortuo patri absolutionem, filius Henricus V. Sepulturæ ergo maiorum suorum tandem anno Domini 1111. additus est, cum tali inscriptione marmorei incisa.

Anno dominica incarnationis 1106. Henricus quartus, Senor. VII. Idus Augusti Obiit.

PATER HIC.

Is Episcopus gubernationis satis negligens, multa sibi passus est detrahi & abradi, de iuribus Episcopatus à vetustis olim regibus ac Imperatoribus in urbem Spirensis concessis. Obiit anno Domini 1110. sepelitur in choro magnificentissimi templi Hirsaugiensis ante Summam aram.

XXXVI.

Bruno sapientissimus vir, eligitur in Gebhardi Episcopi locum anno Domini 1110. commendatus clero Spirensi ab Imp. Henrico V. Is duodecim annis prae fuit. Obiit

19. Octobrium, anni nato Christo 1123. Vehitur in
in Lymburgense cœnobium, & ibi honorifice in
fere templo terræ mandatur. Sub hoc Episcopo insigni
priuilegiis ornauit Imp. Henricus V. Urbem Spirensis
ab intolerabilibus aliquibus grauaminibus, cum con
Episcopi Brunonis liberatam & exemptam: anno
quo Henricus quartus à Pontifice Maximo absolutus
Regum chorum positus ac insigni pompa funebri
mandatus est.

XXXVII.

Arnolphus Abbas Corbeia in Saxonibus Henricus
vt plurimum utilis ita longe etiam charissimus præfatus
ab eo Abbatia Laurissensi, vt ei ad Rhenum frequenter
habitanti vicinior esset, & consilio subinde adesset.
Imp. optime meritis Weissenburgensi & Limburgensi
etiam Abbatibus præfatus, tandem mortuo Episcopo
noni quoque ab eodem Henrico V. subrogatur non
men sine consensu totius Canonicorum Spirensium
tus, anno 1123. Præfuit quatuor tantum annis, obiit
1127. Sepelitur apud S. Guidonem in choro. Sub
antistitis gubernatione obiit apud Traiectum anno
sti 1125. Imp. Henricus V. Is inde per Rhenum Spiram
latus, ibi sub sexto marmore honorifice iuxta progredi
res suos conditus est cum tali Epigraphe;

*Anno Domini 1125. Henricus V. Iunior. X. Kal. Decembris.
Obiit.*

FILIVS HIC.

Iam si colliges breues illas voculas sex marmoribus
rialium tumulorum inscriptas: habebis hoc sequens
chon de quatuor Imperatorib. ex eadem familia pul
sibi inuicem succedentibus & duabus Imperatricibus.

*Filius hic: pater hic, auus hic: proauus iacet ista
Hic proau coniuux: hic Henrici senioris.*

XXXVIII.

Sigefridus secundus, comes de Leyningen : successit
 Episcopo Arnolpho, consensu totius Capituli Spirensis,
 anno 1127. Praefuit 15. annis. Electus erat in eiusdem anni
 mense Augusto Moguntia ab Electorib. Imperii in Rom.
 Imp. Lotharius dux Saxonum : Huic se Conradus Sueviae
 dux, Imp. Henrici V. è sorore nepos opponens, sibi melio-
 ri titulo Imperii gubernationem quam Lothario deberi
 existimabat. Dum itaque Lotharius anno 1128. comitia
 habet apud Herbipolin circa natalem Domini : Conradus
 interim quarundam urbium Suevicarum & Palatini Go-
 defridi subsidiis collecto exercitu, Rhenum hostiliter in-
 vadit. Spiram obsidet, & obsidione cinctam ita afflixit, ut
 ipsa se dederet & Conradum iam ut Regem exciperet. Post
 hanc deditionem eiectus est ex vrbe & Episcopatu Sigefri-
 dus iste à Conrado duce, quod Lothario ille adhæsisset &
 Conradum pro Rege Rom. agnoscere non voluisset. Hoc
 cum audiret Lotharius, ita grassari Conradum ad Rhenum :
 movit & ipse castra sua in Spirensis agrum, urbemque
 aliquot mensibus obsessam, eo tandem plurimis ac diffici-
 lissimis oppugnationibus adegit, ut & Lothario se illa dedere
 cogeretur. Ibi Conradus à Lothario (ut aliqui volunt)
 captus, S. Bernhardi precibus & intercessione ei tandem
 reconciliatus est. Sic Sigefridus etiam Episcopus vna cum
 victore Lothario in sedem suam Episcopalem rediit : qui
 paulo post, anno 1137. magno animi dolore vidit confa-
 grare insignem Spirensis urbis Basilicam D. Virgini sacram :
 quam mox tamen egregie iterum piorum hominum sub-
 sidio restauravit. Decessit postea ex hac lachrymarum
 valle 23. Septembrium anno Domini 1142.

XXXIX.

Guntherus comes de Lyningen, successit cognato suo
 Episcopo Sigefrido, electus vnanimi consensu totius Ca-
 nonicorum Spirensium senatus : anno Dom. 1142. præ-

fuit laudabiliter ac vtilissime annis 14. fuit Imperator
 Conrado secundo & Friderico Barbarossa clarissimis
 hunc Episcopum donauit Weibelsteineni castro & ad
 eumiacente territorio. Obiit 17. Septembrium, anno Do-
 mini 1156. sepelitur in Mulbrunnensis cœnobii a fe-
 bili quodam Barone Domino Walthero à Lammene-
 fundati & liberalissime donati magnifico templo, an-
 ram maximam summi chori. Huius Episcopi tempo-
 secundo, iam venit S. Bernhardus Spiram, à Rom. ad
 ad status Imperii missus, vbi multis ille miraculis clarus
 legitur.

XL.

Vdalricus nobilis heros à Durmuntz, eligitur in
 scopum Spirensis anno Domini 1156. præfuit duodecim
 annis, amisit multa Ecclesiæ priuilegia. Obiit anno Do-
 mini 1168. In Italia, peste correptus quæ horribilibus
 dis grassabatur, in castris Imperatoris Friderici Barba-
 sæ, graui obsidione Romam cingentis. Perierunt ex
 aeris contagio in ea ipsa expeditione Episcopi, Ratis-
 nensis, Bragensis, Virdunensis, Leodiensis: Fridericus
 item Sueuorum dux, Conradi regis filius, Guelpho-
 nior, Berengarius comes à Sultzbach, Henricus Palatinus
 Tubingensis, & alii Germaniæ principes ac Regum
 rimi.

XLI.

Godefridus secundus: eligitur vnanimi consensu
 tius cleri post nunciatam Episcopi Vdalrici mortem. Præ-
 fuit decem annis: Obiit anno Domini 1178. Sunt qui
 hunc in Italia ex hac vita emigrasse affirmant. Dedit
 clesiæ Spirensi insignem Euangeliorum librum auro
 gento & preciosis gemmis pulchre illustratum cum
 inscriptione:

*Me Godefrid sanctæ præsul dedit ecce Maria:
 Munere pro tali teneat pia gaudia cœli,
 Quo residet Regum Rex omni laude per æuum.*

LXII.

Conradus secundus, eligitur in successorem antistitis
Godefridi concordibus totius Capituli suffragiis, anno
Domini 1179. Præfuit quinque annis: valedixit isti mor-
tali vita: anno gratiæ 1184.

XLIII.

Rapotho vel Rabodo vir prudentissimus subrogatus
Episcopo Conrado vnanimibus sententiis totius cleri:
præfuit quatuor tantum annis, Migravit ex hoc calamito-
so seculo, anno salutis 1188.

XLIV.

Vdalricus secundus, nobilis à Rechberg successit præ-
fati Rabodoni vnanimi totius Canonicorum Spirensium
senatus consensu: præfuit quemadmodum & antecessor
eius quatuor tantum annis. Construxit arcem Bruxellen-
tem. Obiit anno 1191. Habuit duos fratres, Sigefridum
Episcopum Augustanum, & Hildebrandum acerrimum
iudicem ac ultorem, misere trucidati ab Othone de Wit-
elsbach Imperatoris Philippi, principis ac Domini sui.

XLV.

Otho comes Hennebergensis, successit Ulrico Epi-
scopo: præfuit septem annis. Et quia senio plane confectus
& valde valetudinarius, esset Episcopus: assumpsit cum to-
tus Canonicorum suorum senatus consensu in coadiuto-
rem, prudentissimum Episcopum Merensem, Conradum
Baronem de Scharpfennegk: anno Domini 1199. Vixit
postea annis adhuc tribus & huic mortali vita: valedixit,
anno gratiæ 1202. Sub hoc Othone præfule, obiit & Spi-
ram allata, ac ibi in Regni choro, sub veneti & acrei co-
loris marmore deposita est optima ac virtuosissima Impe-
ratrix, Domina Beatrix: Friderici Barbarossæ coniunx, ex
Burgundionum comitibus nata. Quæ antea insignem
dederat Spirensi Ecclesiæ Sarcophagum, argento totum
superinductum, auroque & preciosis lapidibus vndiqua-

que distinctum ac illustratum: in cuius media superne
est pulcherrimum marmor album instar arae factum: cum
tali inscriptione:

*Hoc altare sacrum gemmis auroque decorum,
Fecit Peccatrix non re sed voce Beatrix:
Dispareat prorsus Anathematis igne perustus,
Quisquis id abstulerit sacro cuiusque dicaru
Immolet hic almuu rediuiui sanguinis agnum
Dextra sacerdotis, potumque cibumque redemptum
Quo facti fortes anima per bella per hostes,
Dulcia perpetua veniant ad gaudia vita.*

XLVI.

Conradus tertius, Baro à Scharpfeneck, Episcopus
antea Metensis, & Philippi Imperatoris Cancellarius,
prudensissimus: assumitur in administratorem & co-
iutorem ab Episcopo Othone: anno Domini 1199,
consensu Capituli. Postea anno Domini 1202, decessit
ex hac vita Episcopo Othone, in eius locum plene electus
& confirmatur, resignata tamen Metensis Ecclesie gubernatione.
Præfuit Spiræ bene ac vtiliter annis viginti tribus.
Fuit Imperatoris etiam Othonis quarti Cancellarius,
cui dedit insignia Imperii, quæ ipse sibi à Rege Philippo
commendata in arce Trifels religiose adseruauit. Alio tempore
psit propter ingrauescens senium quatuor annis ante
mortem coadiutorem cum consensu senatus Canonico-
rum, Berengarium Baronem de Entingen. Obiit post
duodecimum Decembrium, anni à nato Christo 1224.
Reliquiæ eius in Regum choro, in quo nullus Episcopus alibi
humari solet, nisi qui Cesarum vel Regum fuit Cancellarius.
Sub hoc Episcopo liberalissime donatur Ecclesia Spiræ
rensis à Conrado ultimo Comite Sultzfeldensi, omnia bona
sua D. Mariæ Virgini offerente: anno Domini 1214.

XLVII.

Berengarius vel Beringerus, Baro de Entingen,

Suevus: assumitur ab Episcopo Conrado in Coad-
 iorem anno Domini 1220. & cum sapienter ac vtiliter
 praeuisset viuentē adhuc Conrado quatuor annis, electus
 mortuo Conrado Episcopo in verum Ecclesiae Spiren-
 sistentem anno 1224. praefuit iterum fidei & vere pa-
 trona gubernatione ac cura annis octo, mensibus quin-
 que. Erat vir humanus, mitis: pauperibus clemens ac be-
 nignus, oeconomicus optimus: Vectigalis Rhezensis infra
 Rhodanum acquisitor. Decessit ex hac mortali vita, in die S.
 Andree, anno salutis 1232. Sepelitur magnifice & hono-
 rifice in Basilica Cathedrali. Sub huius Episcopi guberna-
 tione, allata sunt ex Babenberga Spiram, iussu Imp. Frideri-
 ci secundi ossa regis Philippi Babenberga ab Othone Pa-
 latino de Wytelsbach trucidati: ea iuxta aliorum Impera-
 torum corpora honorifice deposita & terrae parenti red-
 dita sunt, in Regio choro Spirensis Basilicae. Marmoris
 Epigraphe superaddita est:

*Anno Domini 1208. Philippus rex Babenberga occisus
 K.L. Iulii. Obiit.*

Eiusdem antistitis temporibus fundatum est in honorem
 D. Virginis Mariae, anno Christi 1231. coenobium Virgi-
 niano instituti S. Bernhardi Pons salutis appellatum: à Ma-
 gistro quodam Salomone Herbipolensis Ecclesiae Canoni-
 co, in Spirensi agro non procul ab oppido Landow
 nato.

XLVIII.

Conradus quartus, nobilis à Thann: successit Epi-
 scopo Beringero anno Domini 1233. praefuit vtiliter qua-
 tuor annis. Obiit anno Domini 1237. vir admodum reli-
 giosus & Oeconomicus fidelissimus.

XLIX.

Conradus quintus, comes ab Eberstein: omni genere
 optimarum virtutum illustris, eligitur vnanimi consensu
 totius Canonicorum summi Collegii senatus, in die Agne-
 tis, anni à nato Chr. 1238. Praefuit annis 8. vtilissime: erat

pacis vbiq̄ue faciendæ & reconciliandorum exultantem Her-
 rum anteriorum tam studiosus, vt vulgo ab omnibus
 minibus pacificus cognominaretur. Primo gubernatione
 nis suæ anno, profectus est cum Imp. Friderico secundo
 Italiam, vbi Imperator Germanorū subsidis Mediolani
 Paduam, Terulium, Vincentiam, Veronam, Brixiam, &
 alias plures Italiae seditiosas ac rebelles vrbes, fortiter
 pugnavit, & vt sese dederent coegit. Istitis rebus gestis
 derici Imperatoris adfuerunt & interfuerunt armata
 manu, & ingentibus copiis Sigefridus Archiepiscopus
 guntinus, Conradus Archiepiscopus Colonienfis &
 Spirensis Conradus alique plurimi Germania Regni
 Obijt Conradus iste Episcopus anno Domini 1246.
 didit Creutzenachium mille ac centum argenti
 cis comiti cuidam à Soym: emit his pecuniis bona
 dam prædia vtiliora Ecclesie Spirensi.

L.

Henricus secundus, comes à Lyningen illustris ac
 gnanimus: assumitur in antistitem Spirensis præcise
 intercessione Imp. Friderici secundi diligenter clero
 rensi commendatus ac insinuatus Praefuit is cum præ
 tiffime tum vtilissime viginti septem annis. Initio suæ
 gubernationis suæ, seditiosos quosdam in arce Star
 bergensi collectos, ac ex ea Spirensi Episcopatu plures
 iniurios, post magna virtute expugnatam eam arce
 tota Diocesi sua relegavit & procripsit. Electo in Ro
 num Imperatorem Hollandiæ comiti Gulielmo fuit
 cellarius Imperii, & à summis consiliis. Obijt decimo
 ctava Decembrium, anni à nato Christo 1272. Sepelitus
 in media Basilica Cathedrali ante aram S. Annæ, sub
 marmore.

L I.

Fridericus Baro à Bolanden: Episcopi Henrici
 rore nepos, eligitur ab vnanimiter contentiente
 summi collegii Spirensis, in Episcopum statim post

Henrici. Praefuit annis triginta, fuit Rodolpho Hab-
 burgio Imperatori imprimis charus: sed cum paucis annis
 ante mortem Rodolphi, secundam eius coniugem D. Eli-
 sabetham Burgundionum Ducissam, iussu Rodolphi Spi-
 rensis venientem, Episcopus è curru excipiens (forma ipsius
 osculatus esset: imperatrix verò talis osculi im-
 mens apud Imperatorem de Episcopi lascivia conquesta
 iussit Imperator Episcopo nunciari, *se sibi solo hoc pa-
 tate osculandum comparasse, quod si ipse quoque osculari
 vellet, proprium sibi pacificale quareret, non alienum, & ad se
 pertinens oscularetur.* Episcopus relicta Imperiali aula,
 aliquandiu cessit: donec post non adeo multos menses Im-
 perator apud Germersheimium ex hac mortali vita evo-
 luerit, inde Spiram allatus, in Regum choro honorificè
 depositus ac prope alios Imperatores terra parenti reddi-
 tus est, sub marmore, cui talis Epigrapha est superaddita:

*Rodolphus de Habsburg Romanorum Rex: anno regni sui
 1111. Obiit anno Domini 1291. in die 'Disiensionis & Aposto-
 tronis.*

Mortuo iam Rodolpho, Fridericus Episcopus Spiram re-
 dit ad suam gubernationem. Sequenti anno, cum inter-
 fuisset Synodo Aschaffenburgensi, & inde Spiram redire
 vellet: captus est non procul à Moguntia, prope pagum
 Kalkbaldensem à Gerharo Comite in KatzenEllenbo-
 gen in insidiis ibi collocato: Inde in castrum aliquod abdu-
 ctus, & aliquandiu detentus magna Episcopatus pecunia
 redemptus est. Reversus postea ad Ecclesiam suam Spiren-
 sem, religiosissimè vixit ad finem vitae usque. Obiit tandem
 octava Ianuarii, anni à nato Christo 1302. Auehi-
 tur in Eulstetalium Ordinis S. Benedicti Cœnobium, &
 cum honesto virtutum suarum & actæ vitæ Elogio, ho-
 norificè sepelitur. Sub eius gubernatione exsus est, anno
 1298. in agro Wormacienti non procul ab Alzheim, Adol-
 phus Rex. Comes Anaxouianus, ab Alberto Austriæ. Qui
 iussu in Rosatum vallis celebri monialium cœnobio hu-
 matus, postea Inap. Henrici VII. iussu, sequentis Episcopi

Sibothonis temporib. Spiram delatus, & in Regum
depositus est, sub insigni marmore, cui talis est
inscriptio:

*Anno Domini 1298. Obiit Adolphus de Nassau
manorum, 6. Nonas Julii occisus anno regni sui octavo.*

LII.

Sibotho Baro à Lichtenberg, Alsata: sicecessit
legitime electus in Episcopum Spirensem ab uniuersis
ro. Præfuit 12. annis laudabiliter: fuit iustitia & ac
promotor ac defensor acerrimus, iniquitatis vero
tia ac iniusta Tyrannidis hostis etiam ac vindex
mus. Pacauit initio statim gubernationis sue, ciuili
bello frementem Spiram: disturbato è gubernatione
tu qui misere plebi diu multis modis fuerat durus &
rius. Decessit ex hac mortali vita anno 1314. Sepelitus
Regum choro, fuit enim Henrici VII. Imp. intimus
filiarius. Præcedente anno tanta grallabatur pestis
vniuersam Europam, vt tertio penè humani generis
ea absumeretur. Scribit Haugobertus S. Ferruci
Bleydenstadium monachus, Colonia eo anno
millia, apud Treuerim duodecim millia, Moguntia
cim, Wormacia lex, Spira nouem, Argentina tres
Basilea quatuordecim, apud Herbipolin quatuor
num millia aëris contagio absumpta esse. Totost
gos, tota oppida (absumptis omnibus incolis) vacua
habitoribus, rura sine colonis & agricolis iuisse.
pestem summa Annonæ difficultas excepit, ita vt ex
clade superstites difficilius esset viuere, quàm illis
peste sunt absumpti) fuisset mori. Et fame peritiss
peste perire & absumi non potuerunt, nisi è regno
frumenta in mediam Germaniam fuissent allata. Sub
iplo Episcopo Sibothone Comititia habuit Spire Imp
ricus VII. cuius mandato Spiram allata, & in Regum
honorifice coram omnibus Imperii proceribus
sunt ossa, Adolphi Anaxouiani ab Alberto Austro

berti Austrii à Ioanne fratris filio interfectorum, & per omnem vitam suam summe inter sese dissidentium Regum: quorum ille è Khunigsfeldo Ergouia Monialium cœnobia, alter è Rosarum vallis virginum monasterio translatus est. In Adolphi tumulo Spirensi, inuenta est capsula plumbea, in qua fuit exiguum corpusculum sericato pallio indutum, in cineres redactum ossibus tamen & crinibus adhuc integris: cum plumbea tabula, cui talis inscriptio inerat:

Octavo Idus Octobr. Agnes filia Friderici Imperat. obiit. In hunc tumulum Adolphus positus, cum inscriptione supra in Friderico allegata. In Alberti tumulo inuentum est corpus rubeo serico inuolutum, cum cuprea ac deaurata corona: cum plumbo item cui inscripta erant hæc verba:

Anno Jesu 1190. decima septima Septembrium, Obiit Beatrix Imperatrix. Hæc Friderici Barbarossæ coniunx fuit. In hunc tumulum positus est Albertus Imperator, cum tali inscriptione:

Anno Domini 1308. Calendis Maii Albertus Romanorum Rex, quondam Rodolphi Romanorum Regis filius, occisus: Anno sequente, quarto Calendarum Septembris hic est sepultus.

LIII.

Emicho Comes à Leyningen, constituitur Episcopus Spirensis, post mortem Sigebononis Episcopi, non quidem per legitimam Canonorum senatus electionem, sed mandato Imperatoris Ludouici Bauari: qui antea etiam Georgium Comitem à Feldentz, contra Arnoldum Baronem de Ochsenstein à Friderico Austro in Episcopum designatum, Episcopatu præfecerat: cui Georgio mox ex hac mortali vita sublato, Emicho à Ludouico Imp. subrogatur, qui tandem (Arnoldo etiam huic mortali vitæ valedicente) plena & quieta gubernatione potitus est, annis 14 quibus plurimum profuisset diligenti sua cura & gubernatione, nisi Austria Duces Spirenses agrum ferro incendio & rapinis aliquoties miserrime vastantes, summos

habuisset hostes eo quòd Imperatori Ludouico Bawaro, Episcopus & tota Reipubl. Spirensis, contra Fridericum Austriam Ludouici competitorem adhereret. Emit tamen nihilominus plurimos pagos ad Episcopatum Spirensem. Decessit ex hac vita anno Domini 1328. decima nona Aprilis. Sepelitur honorifice in media Basilica Spirensi, in aram S. Annæ sub veneti, siue Thalassici coloris intus marmore.

LIV.

Bertholdus Comes à Buchogk ex Burgundionibus antea Teutonicorum Ordinis strenuus heros, sapientia & virtute præditus insigni postulatur ad Spirensis Ecclesie gubernationem, mortuo Emichone à toto Capitulo. Perstitit undecim mensibus, & ad Argentinenis Episcopatum clauum vocatus, Spirensis Ecclesiam libere & cum maxima gratiarum actione Senatui eius loci Canonicorum resignatur anno 1329. De hoc Episcopo, plura vide in Argentinenis.

LV.

Waldramus Comes à Feldentz, eligitur à clero summo Collegii Spirensis in Episcopum anno Domini 1329. Perstitit fuit sex annis, & aliquot mensibus. Erat homo semper valetudinarius, quæ causâ adgebatur ad Episcopatum gubernationem Baldouino Treuerensi ac Moguntino Archiepiscopo resignandam. Obiit autem paucis mensibus post depositum gubernationis onus, anno videlicet 1336. quinta Septembris. Sepelitur in Prædicatorum Monasterii choro ante aram summam. Huius Episcopi temporibus habitæ sunt Spira anno Domini 1337. maxima Comitia ab Imperatore Ludouico Bawaro, quibus omnium Imperii status præsentis fuerunt: ibi de pace per totum Imperium Germanicum, in quo multisiam annis maximum fuisset tumultuatum, constituenda: & de prædonum abstrahentium, hinc inde per publicas vias licentiosius gratiarum tollenda & prohibenda Tyrannide habitæ sunt grauissimæ tum vtilissimæ deliberationes.

LVI.

Baldouinus Comes à Lutzelburg, Imperatoris Henrici VII. Germanus frater, Archiepiscopus Treuerensis, & aliquandiu etiam Moguntinus, Sacri Rom. Imp. Princeps Elector, Episcopus etiam Wormacienfis: quib. amplissimis dignitatibus omnibus summa fide & laude, præfuit utilissime. Is, vt afflictæ Spirensis Ecclesiæ administrationem etiam in se acciperet, ab vniuerso Spirensi clero, eiusque admodum valetudinario Episcopo Waldramo humilime rogatus: preces afflictorum clementer exaudiuit, duobus annis administrationis titulo Ecclesiam Spirensis tanta prudentia & cura gubernauit, vt illa ex omnibus incommodis & miseriis feliciter liberata, in pristinam dignitatem pulcherrime resurgeret. Moriente verò interim Waldramo, Baldouinus etiam Archiepiscopus, anno 1377. Ecclesiæ Spirensis clauum, Canonicorum eiusdem loci summo Collegio libere resignans. eos ad proprium sibi è suo Collegio Episcopum eligendam exhortatus est.

LVII.

Gerhardus nobilis ab Erembergk, Canonicus omninò adhuc iuuenis, sed eximia virtute præditus: nondum Capitularis aut summo Canonicorum Senatui insertus, eligitur post mortem Waldrami, & resignationem Archiepiscopi Baldwini, vnanimi consensu totius Capituli in Episcopum Spirensis anno Domini 1377. Præfuit laudabiliter ac utilissimè viginti sex annis, mense vno, diebus quatuor. Decessit ex hoc calamitatis seculo, vicesima octaua Decembrii, anni à nato humani generis Salvatore 1363. Sepelitur honorifice in media Basilica Cathedrali, ante D. Annæ aram sub marmore, cui & gentilitia eius insignia superaddita sunt, & vera eius effigies affabre apposita. Fuit Imperatori Lodouico Bauaro imprimis charus, & consiliis suis sæpe utilissimus. Huius fauore & consensu, ex pago Vdenhymensi oppidum mœnibus ac fossis pulchrè munitum fecit. Instaurauit Cœnobium Augustinianorum,

anno Domini 1340. incendio misere vastatum, & in
res collapsum.

LVIII.

Lambertus nobilis à Buren, vel Burnen, Alfatat
tur ab Imperatore Carolo IV. & Pontifice Urbano V.
tra Canonicam electionem, in qua vnanimi totius
consensu, Episcopus Spirensis designatus iam erat E
hardus nobilis heros à Randeck, summi Collegii Decan
qui venienti Lamberto cedere, & Vdenheymentis
ac aliquorum pagorum ac castrorū possessione content
esse coactus fuit. Erat Lambertus iste homo omnino
hypragmaticus ac ambitiosissimus: qui ex Monacho Ne
wylerano Abbas Gengenbacensis: ex Abbate Episcop
Brixensis, & Imperat. Caroli IV. Cancellarius ac
Consiliarius factus: nondum quieuit, donec & Spirens
Episcopatum consequeretur: huic à Carolo IV. (qu
quem summa erat ipsius autoritas) omnium privileg
rum ac donationum confirmationem sub aureo Imp
toris Sigillo consequutus est: id Diploma. Bulla Car
titulo nobilitatum est. Sub eius gubernatione perierat
incendio Spira, decima septima Septembrium anni à
Christo 1371. ades priuata sexaginta: id incendium in
pomario natum, durauit integrum biduum Praefuit
ter annis ferè nouem: postea resignata Spirensi Eccle
Argentinensi sese intrusit, anno Christi 1372. De quo
ra vide in Argentinensibus ac Bambergensibus, nam
Episcopatibus aliquandiu postea praefuit.

LIX.

Adolphus Comes Anaxouianus, eligitur vnanimi
suffragiis totius Capituli, in Spirensis Episcopum anno
Domini 1371. praefuit nouem annis pene, & à summo Co
nonicorum Moguntinensium collegio ad Archiepiscop
tus gubernationem vocatus, anno Domini 1373. à Rom
po Pontifice Gregorio XI. Moguntiam venire & illuc
gere prohibitus est, quia Ludouicum ille Misniae Marchia
nem

rem, & Episcopum prius Bambergensem Moguntiam
 destinavit: Interim igitur Spirensis Episcopatus, retinuit
 Adolphus, donec anno Domini 1381. Ludouicus Archie-
 piscopus misero fato ex hac vita euocaretur: tum Mogun-
 tinam Cathedram occupans, Spirensis tamen Ecclesia
 datum nondum abiecit, et si Nicolaus aliquis à Romano
 Pontifice Spirensis Episcopus designatus è Roma in Ger-
 maniam missus esset: quem Adolphus ad quietam guber-
 nationem peruenire non passus est, nisi post septennium.
 Praefuit Adolphus Moguntinae sedi annis octo, valedixit
 mortalium hominum conuersationi ac vitæ, anno Domi-
 ni 1388. in oppido Haylgenstadt. Sepelitur Moguntia. Is
 initio gubernationis suæ, armis Spiram rebellem & sedi-
 tiolam auxiliis Archiepiscoporum Coloniensis & Treue-
 rensis, suæque amplissimæ familiæ parere sibi coëgit: cui-
 crens vrbe in perpetuum exilium authorem eius rebellio-
 nis, Henricum à Landaw, nobilem & opulentissimum ci-
 uem Spirensis, cuius omnia bona confiscata sunt.

LX.

Nicolaus humilis fortis parentibus ex oppido Wyfba-
 den natus: vir eximie doctus ac prudentissimus: successit
 Adolpho, è Roma (vbi Rotæ annis duodecim auditor fue-
 rat) missus & Ecclesiæ Spirensi, à summo Pontifice Vrba-
 no VI commendatus. Peruenit ad quietam gubernatio-
 nem non citius quàm anno Dominicæ incarnationis mil-
 lesimo trecentesimo octuagesimo octauo, paucis mensi-
 bus ante mortem Archiepiscopi Adolphi. Praefuit summa
 cum laude ac vtilissime annis quindecim, quibus ita Epi-
 scopatum Spirensis instaurauit, auxit & locupletauit di-
 ligentissima cura & gubernatione sua, ut eius non immeri-
 to reparator, & secundarius fundator dici ac celebrari de-
 beat. Erat per omnes totius Episcopatus sui pagos Om-
 nium templorum aliquo modo collapsorum aut rui-
 nas minantium diligentissimus restitutor ac renoua-
 tor: vir mitis ac humanus erga omnes, præcipue erga

clerum suum, cui charissimus erat, et si sine eius consensu
Episcopatum satis violenter inuito inuassisset & occupasset.
Obiit Brusella septima Iunii anno incarnationis 1396. hinc
Spiram vectus, in Cathedralis Basilicæ media arca, ante
Annæ aram sub caruleo marmore Episcopi Emich
Lyningen honorificè est depositus.

LXL

Rabanus nobilis ab Helmstadt, vir sapientissimus
ratoris Venceslai Cancellarius: eligitur in Episcopi Nid
successorem vice prima Iunii, anno Domini 1396. sed
per discordiam: aliqua enim Canonicorum pars sustinuit
sua Godefrido Comiti à Leyningen dederat. Præfuit
pientissime ac utilissime annis quadraginta duobus,
Imperatorum Ruperti Palatini ac Sigismundi Com
rius, omnibus circumiacentis terræ Principibus car
charus. Cinxit grauissima obsidione duorum mensium
vrbein Spirensis, eò quod ibi Senatus populusque
muros, S. Germani Cœnobium propter sceleratam emul
ci monachorum vitam & sub religionis specie constan
tas ibi ciuium vxores ac filias, zelo vlciscenda talis impac
tis & perfidia funditus euertissent soloque aqualle
tumque clerum ob hanc causam vrbe expulissent. Id
dium ac bellum à Sigismundo Imperatore in Comitibus
riberga habitis, certis conditionibus transactum & con
positum est: cum magna tamen iactura Senatus populi
Spirensis grauissime multati. Anno Domini 1430. eligitur
idem Rabanus in Archiepiscopum Treuerensem. à Pontifice
Maximo Eugenio IV. contra alios duos per discordiam
summi Collegii Treuerensis Senatu electos, Iacobum
delicet Baronem à Sireck, & Valericum comitem de Ma
derschiedt: Præfuit Treuerensi Archiepiscopatu etiam
summa in quiete annis nouem, semper interim Spirensis
etiam Ecclesiæ possessione retenta: donec anno Domini
1439. vtriusque Episcopatus magistratu se abdicaret. &
vnanimiter consentiente vtriusque vrbis clero, Archiepiscopus
Episcopatus

Episcopatum Treuerensem Domino Jacobo Baroni de Sireck: Spirensis verò Episcopatum fratris sui filio Reinhardo ab Helmstadt Praeposito summi Collegii Spirensis resignaret. Iple verò eiusdem anni decima quarta Novembrium natura debitum absolvens, Spiræ in Basilicæ Cathedralis media parte honorifica sepultura donatus est.

LXII.

Reinhardus ab Helmstadt, summi templi Spirensis Praepositus, vir omnino religiosus, iusti & æqui studiosissimus: pervenit ad gubernaculum Spirensis Ecclesiæ, per resignationem antecessoris & cognati sui, Antistitis Rabani: Confirmatur ab Eugenio IV. Pontifice Maximo. Consecratur in Canobio Maulbrunnenli. Ingressus est Spiram insigni pompa equestri: comitabantur eum, Ludouicus Palatinus Imperii Elector, Otho Dux Bauariæ, Bernhardus Marchio Rhenensis, ac multi Comites, Barones & nobiles Episcopatus Spirensis Valli. Excipitur cum à clero tum à Senatu populoque Spirensi summo honore ac gaudio. Praefuit hinc Cathedrali laudabiliter annis septendecim, vastavit & aboiaquavit Lindelbrunnum Wasgoniæ castrum, in quo Episcopi quidam hostes tutum aliquandiu habuissent receptum. Sub eius gubernatione, conflagrauit anno 1450. in die S. Ioannis ante portam Latinam: vna cum campanis nemibus, tectum summae Basilicæ Spirensis, quod totum ex albo plumbo affabre, & maximis sumptibus factum erat. Albi plumbi totus rivus à summa Basilica per plateam fratrum (vt vocant) versus portam promanabat. Incendium media nocte natum est tantum ex negligenter curato igne eorum qui Organa summi templi reficere, & instaurare debebant. Sed Episcopus Reinhardus omnia pristinae formæ maximis sumptibus restituit. Valedixit mortalium conuersationi, decima nona Martii anno 1456. Sepelitur in Spirensi Basilica.

LXIII.

Sigefridus nobilis à Fenningen, eligitur vice simanona

kkk 5

Martii, anno Domini 1456. vnanimi consensu totius
 nonicorum Senatus : fuit incomparabili vita bonitatis
 morum integritate præditus. Confirmatur à P.M. Calisto
 III. Præfuit laudabiliter annis tribus, mensib. 5. dieb. 10.
 Peregrinatus est Romam religionis ergò ad P.M. Pium
 à quo humanissime exceptus & tractatus, ac multis
 gijs priuilegijs donatus est. Redemit octo millibus
 rum Werlouium castrum impignoratum Palatinis. C
 verò anno 1459. Heidelbergam quorundam negotiorum
 expediendorum ergò eques venisset : incidens in febrem
 morbum, post pauculas horas non sine veneni suspitione
 secunda Septembrium expirauit. Inde Spiram recessit
 cum summo omnium suorum luctu in tumulum N. N.
 & Emichonis Episcoporum collocatur,

LXIV.

Ioannes nobilis ab Entzenberg, cognomento N. N.
 mie doctus: eligitur in Spirensis Ecclesie Episcopum
 ma septima Septembrium, anni 1459. fuit vir eximie
 ctus & bonus, sed gubernator infælix : non suo tam
 zio, sed turbulentissimorum temporum iniquitate
 rem fortunam non ferente. Erat eodem tempore
 mum Schisma inter Adolphum Anaxouianum Comitem
 & Theodoricum Comitem Eysenburgium per diffid
 in Archiepiscopatus Moguntini gubernationem elect
 ìbi cum Imperatorio & Pontificio mandato coactus, p
 rensis Episcopus contra Eysenburgium, Adolpho An
 uiano suppetias ferret: Palatinus Fridericus, victorius
 Vlrici Comitis Wirtembergensis, Caroli Marchionis
 densis, & Georgii Episcopi Metensis, Adolphum An
 uianum iuuantium debellator, Theodoricum Eysenbur
 parti adhærens, Episcopatum Spirensē etiam inuasi
 pidumq; & castrum Rotenburgense & arcem Werlou
 nam cum adiacente territorio occupauit, & in suam d
 nem ac potestatem redegit : cœnobium verò S. Gertra
 extra Spirenses muros à Dagoberto olim fundatum

super à Spirensibus solo æquatum, iamq; egregie restitu-
 tum incendio vastavit, ac iterum funditus euerit totum,
 quod receptum ibi suum habuissent, qui nomine Adol-
 phi Anaxouiani, Palatini prouincias rapinis ferro & igni
 populati fuerant. Hoc ipsum infortunium, summo animi
 dolore excipiens Episcopus, de resignando Episcopatu, a-
 rati (qui acceptum damnum reparare & refarcire posset)
 cogitauit. Cum haberet autem eodem tempore Fridericus
 Rheni Palatinus Cancellarium, virum eximie doctum,
 erentem ac bene de se meritum, Matthiam à Ramungen:
 Episcopato afflicto non posse se melius subuenire
 consulere quam si isti Matthiæ gubernationem Spiren-
 sis Ecclesiæ, quam ipse per triennium iam gesserat, com-
 mendareret: quod fecit consensu totius Canoniorum sum-
 me Collegii Senatus, octaua Augusti, anno redempti orbis
 1461. reueruata Grunbacensis arcis sibi possessione: in qua
 annuam sedisset, accepta annua sua pensione in
 promptis pecuniis Pfortzenheimium ad cognatos suos
 transmigravit, vbi cum sex adhuc mensibus vixisset, sexta
 Septembrii anni à nato Christo 1464. ex hac mortali
 ta euocatus, Pfortzenheimii in Franciscanorum templi
 choro ante summam aram honorifice depositus, ac terræ
 annuum parenti redditus est.

LXV.

Mathias nobilis heros à Ramingen, Bauarus: Friderici
 Palatini Cancellarius, eximie doctus, eloquens ac sapien-
 tissimus, Principique Friderico victorioso longè charissi-
 mus: cuius precibus obtinuerat nuper Canonicatum Spi-
 rensis. Idem nunc afflicti Ecclesiæ Spirensis rebus per resi-
 gnationem Episcopi Ioannis ad gubernationem postula-
 tur, unanimi consensu totius Canoniorum Senatus: co-
 gitantis, Fridericum Palatinum ita citius placari posse: &
 hunc Mathiam aliquando ad Episcopatus possessionem
 amissum territorium etiam recuperare posse, vt qui de Pa-
 latinis bene meritus, omnibusq; longè esset charissimus.

Præfuit Matthias iste summa cum laude omnium, & fore
 maxima item Episcopatus utilitate annis quindecim. Nam Prae
 eo ædificarunt S. Germani cœnobita, aut Canonici. Sicut
 toties expulsi toties incendiis vastati, intra vrbs inuenit su
 sedem & domicilium ac magnificum templum, ex S. Imper ac
 ritii Parochia: Hi migrarunt in urbem, & cum summa
 noie excepti sunt tertia Ianuarii, anno Domini 1468. & con
 ficauit Episcopus iste Mariæ tractum, arcem præclaram in 14
 agro Spirensi, non procul ab vrbe sitam. Cathedralis in
 ro Basilicam quatuor egregijs sacellis, auxit & illustrauit. Ob
 in quorum priore sepulturam sibi uiuus constituit ac uisitam re
 nauit. Fuit Imperatori Friderico tertio, & omnibus Imperatoribus
 Principibus eximie charus, & in exultatione apud
 longe maxima. Emigravit ex hoc mortali ac lugubri
 in ipsis Augusti Calendis, anno incarnati uerbi 1478.
 litur in D. Virginis sacello à se constructo.

LXVI.

Ludouicus nobilis vir ab Helmstadt, Matthias Episcopus
 vnanimi totius Capituli consensu subrogatur uita
 tate, pacis studio ac plurimis alijs summis uirtutibus
 ni mortalium secundus: Oeconomus omnium op
 Præfuit optime ac utilissime annis 27. Maximiliano
 imprimis charus. Decessit ex hac mortali uita
 mii decima octaua Augusti, Anno Domini 1509. In
 ram uetus in Rabani ac Reinhardi antecessorum
 tumulum est honorifice collocatus. Conspirat in
 omnem magistratum tota plebs Spirensis Episcopus
 cum ea conspiratio per quendam plebeium Lucam
 (cui hæc impia consilia displicebant) Episcopo inno
 ret: captis & è medio sublatis seditione istius conspirat
 authoribus, omnia sceleriter Dei Opt. Max. beneficia
 Philippi Palatini Electoris consilijs composita ac
 pulchre subsederunt.

LXVII.

Philippus nobilis heros à Rosenbergk, Ludouici Episcopi

forore nepos: summi Collegii Cantor, & ad S. Germa-
 Præpositus vir doctus & Doctor Ticinensis Gymna-
 successit Ludouico, communibus omnium Canoni-
 suffragiis accitus ac electus. Præfuit annis octo-
 adueria laborans valetudinè. Sub eius gubernatio-
 comparabile Oliueti fanum in ambitu maioris Basi-
 constructum est. Redemit à Palatino Philippo Ele-
 aureorum millibus, oppidum & castrum Kotten-
 prius ab Episcopo Ioanne Entzenbergenli amf-
 Obiit Vdenheimii tertia Februarii, Anno 1513. Inde
 reuectus prope Ludouicum auunculum suum ho-
 mulice sepelitur.

LXVIII.

Georgius Rheni Palatinus & Bauaria Dux, Philippi E-
 filius: Præpositus Moguntinus & Canonicus Spi-
 postulatur ad gubernationem Episcopatus Spirensis
 Februarii, anno 1513. ætatis suæ anno 27. Huic electio-
 impetravit Imp. Maximilianus, qui tum in op-
 Landowerat, & vt Georgium inuaret, à Palatino Fri-
 exoratur. Eiusdem igitur anni, 22. Iulii, in
 Cathedrali Ecclesia Spirensi, ab Alberto Cardinale ac Ar-
 Moguntino, presentibus Ludouico Palatino
 multisque Episcopis ac Abbatibus insigni pompa
 Præfuit Episcopatus Spirensi laudabiliter an-
 1516. Sedit frequens Vdenheimii. Emit castrum Maden-
 eum adiacente territorio ab Ulrico Duce Wir-
 bergensi: id à seditiosis rusticis anno 1515. vastatum ac
 pulcherrime postea reedificauit. Cæpit ex
 adificare arcem Vdenheimensem, natura lo-
 & propter vicinitatem Rheni, & quod
 palustri sita esset: vt insurgentibus bellicis tumulti-
 Episcopus Spirensis tutum ac firmum aliquod
 receptaculum. Multa passus est à seditiosa rusticorum suo-
 conuersione, quam summa sapientia, sine multo san-
 guine (erat enim natura clemens, mitis & misericors) pa-

cauit, fuit pacis longe studiosiss. inter priuatos etiam
 mines vel conseruanda vel refarcienda. Idcirco acco-
 dididii & totius maximæ turbæ (quam Ioanni Reuch-
 doctissimo viro, Hochstratus quidam excitat) vna
 successore suo Domino Philippo à Flersheim tunc
 ris adhuc summi Collegii Cantore, diligentissimus
 positor & transactor. Decessit ex hac mortali vita,
 dignissimus, spe & expectatione æternæ vitæ, in arce
 low, vicesima septima Septembrium, anni à nata
 sempiterna 1529. Anglico sudore correptus, quod
 genus per totam tum grassabatur Germaniam. Reu-
 Spiram, & ibi in media Cathedrali Basilica honori-
 fime sepelitur: cui postea à sequente Episcopo egi-
 monumentum cum tali inscriptione positum est.

*Reuerendo ac illustri Principi ac Domino, Domini
 ORGIO Episcopo Spirensi, ac Comiti Palatino Rheni-
 ciq; Bavarie: admiranda clementia, prudentia & prae-
 dique conspicuo: ac demum flagranti Anglico sudore
 tur a morte defuncto: eius in Episcopatu successor Pa-
 PVS à Flersheim, hoc monumentum constituit. Obiit
 salutis 1529. die vicesima septima Septembrium. Qui
 luce fruatur.*

LXIX.

Philippus, nobilis heros à Flersheim: primum
 postea Præpositus summi Canonicorum Senatus
 sis, eligitur vicesima secunda Octobrium anni à nata
 sempiterna 1529. vnanimi consensu totius summi Co-
 gii, in successorem Georgii Episcopi. Consecratur
 fenburgi ab Alberto Cardinale ac Archiepiscopo
 tino, vicesima quinta Martii, anni à nato Christo 1529.
 greditur Spiram insigni pompa, nona Decembrium.
 ctus fuisset in Episcopum statim post mortuum
 Philippum (nam & eximia eruditione ac doctoratibus
 & summa prudentia ac sapientia præditus fuit semper
 Palatinis ac Maximiliano Imperatori, Georgio Palatino

os etiam patrocinantibus, ac pro Georgio intercedentibus, Sena-
 circo accensus Canonico, eam petitionem censuisset omnino
 non esse denegandam. Fuit enim simili modo ad Wor-
 maticensem Episcopatum administrandum accitus: sed &
 singulari modestie laude Palatino Henrico cessit.
 Quod verò tum Collegium Spirense distulit, id non itidem
 contulit, sed postea copiosiore benevolentia dignissimo
 heroi impertivit. Præfuit viginti annis laudabiliter, con-
 quando ac aliis pietatis officiis: vtiliter item diligenti Oe-
 nomia gubernatione: summa clementia & mansuetu-
 dine erga omnes omnium ordinum ac conditionum ho-
 mines, omnibus bonis charissimus, ad hæc nostra vsque
 tempora. Præest adhuc prudentissime hoc anno Dominicæ
 incarnationis 1549.

S E P T I M V M
 CAPVT DE WORMA-
 TIENSIS CATHEDRÆ ARCHI-
 EPISCOPI ET EPISCOPIS
 omnibus.

VANGIONVM, Werdomagensis vel Wormaciensis,
 olim Archiepiscopus, nunc Episcopus tantum, to-
 tus olim Germaniæ maximus ac opulentissimus, qui pos-
 sedit olim quicquid hodie regionum habent Palatini Rhe-
 ni Landgravius Hassiæ & Archiepiscopus Moguntinus,
 cui trè sedecim alii Episcopus, suffraganeatus titulo sub-
 erant: scribitur vulgò cœpisse, annum Christi circiter
 quingentesimum ex liberali constitutione ac munificen-
 tissima donatione Clodouæi Galliarum primi illius regis,
 qui Christianam professionem accipiens, se & suos a S.
 Remigio Metensium Episcopo baptisari passus est Argen-
 torati. Sed longe eum vetustiore esse, Concilium Colo-
 niense satis testatur & probat, in quo Victor Vangionum

Archiepiscopus, Anno Domini 398. aut vt aliqui velint
 anno 348. vna cum aliis totius Europa Episcopis, Europa
 ten Archiepiscopum Coloniensem exautorauit & Eccl
 fix gubernatione exiit, propterea quod Arrianorum he
 reseos labe infectus & erroribus pertinaciter inherens,
 vnionem Ecclesiae Christi redire nollet. Vrbem
 Vangionum vetustissimam esse, hoc testatur, quod
 & quingentis annis ante natum Christum, preclarissimam
 tatem & vrbi Treuerensi cum aliis quatuor hinc vicinis
 vrbibus, Basilea videlicet, Spira, Moguntia & Coloni
 butariam fuisse, in vetustissimis Treuerensis vrbis memo
 ramentis, Chronicis videlicet, saxis ac peristromatibus ma
 nimum, vt in Treuerensis Archiepiscopatus descriptione
 copiose ac luculenter ostendemus. Quando igitur Ar
 piscopatus Vangionum caperit, aut quibus temporibus
 vrbs ad Christum conuersa sit, id vetustate inter cetera
 hominum memoria in obliuionem venit. Gubernatio
 vero eius Ecclesiae & Cathedralis sedis (qui literis man
 inueniuntur) ad nostra vsque tempora tali seruo & ordo
 numerantur.

I.

Victor primus eligitur Vangionum vrbis & Ecclesiae
 Archiepiscopus: is interfuit Synodo Coloniensi, in qua
 phrates Arrianam haeresin contumaciter defendens, ex
 thoratus & Episcopali officio exutus est. De hoc Episcopo
 extant vetustissimi versiculi, ex quibus primus vrbem
 Christianismi cognitionem ac professionem ab Erroribus
 erroribus conuertisse, liquido deprehenditur.

*Victor Vangionum vetricia signa triumphii
 Erexit praesul non sine laude pii.
 Semper in aetherea quapropter gaudeat aula,
 In qua nec fletus nec dolor vllus adest.*

II.

Amandus, pius Ecclesiae Vangionum pastor, con
 nando ac docendo fideliter praesuit: Ad hunc è Roman

vir S. Sernatius, Tungrorum Episcopus. Extant de hoc Episcopo Amando veteres versiculi, vitam eius Episcopalem egregie depingentes:

*Præsul amavit oues proprias & pavit Amandus,
Iccirco superis semper amandus erit.*

*Ille Deum docuit ardentem Amandus amandum,
Et nobis igitur semper amandus erit.*

III.

Carolus.

IV.

Quarti nomen intercidit, quod eo tempore ab Attila eversa esset VVormacia, quæ iterum à Rege Galliarum Clodoveo instaurari capta, & postea à Brunhilde Regina pulchre illustrata est.

V.

Quinti nomen ignoratur: etsi scribat Franciscus Iræticus, primos decem Archiepiscopos VVormacienses celebratos esse à Joanne quodam Monacho, in Moguntinensium Catalogo: sed quis ille Scriptor sit, aut in qua Vtopia ille istum Catalogum inuenerit, ego ignoro.

VI.

S. Crotoldus pius ac religiosissimus Præsul, præfuit VVormaciensi Sedi Cathedrali adhuc circa annum Christi Saluatoris 503. Vastat ante ista tempora Attila Hunnorum rex vt omnes ferè vrbes ad Rhenum sitas: sic vrbem etiam Corneliam hodie VVimpinam, ad Neccharum sitam: vbi non solum omnes viri miserè ab Hunnis trucidati sunt, sed grauissimè etiam in imbelles fœminas tentum est, quibus viciatis, vbera etiam abscissa sunt. Ab his fœminatam tormentis nouum vrbi nomen contigit, nam VVeibpeina, quasi fœminatam pœna & tormentum appellata est, quæ antea Corneliæ nomine nota erat. Ad huius vrbes in VVormaciensi diœcesi sitæ ruinas cum venisset S. Episcopus Crotoldus, & locus ei egregiè placuisset,

ac studiis piorum hominum maximè videretur esse
 ñeus : caput venerandus senex egregium ibi tempore
 condere, & habitationem satis amœnam pro duobus
 monachis ac eorum informatore & gubernatore præ-
 fito, construere. In eo templo adhuc hodie apparet
 eius parietibus appicta & diademate ornata : in eo
 terræ etiam mandatus esse creditur. Extat de eo tale
 Epigramma :

*Pone iacet sanctus Crotholdus in vrbe sepultus,
 Cuius fama patet, laus quoq; vera Deo.
 Spargere qui studuit diuini semina verbi,
 In cœli regno semina læta metet.*

VII.

Septimi nomen ad meam notitiam non peruenit.

VIII.

S. Rupertus præfuit Vangionum Ecclesiæ, tempo-
 ribus Hilderici Galliarum Regis : à quo proculdubio
 officio ac dignitati præfectus est, cum & ipse ex nobili-
 sima Franciæ Regum ac Scotiæ Ducum prosapia ortus
 set. Fuit vir insigni vitæ integritate & sanctimonia præ-
 ditus : populi sibi commissi, cum doctrina tum exco-
 verissimus Episcopus, qui & concionando & docendo
 corripiendo ac monendo officium veri pastoris nunquam
 intermisit. Cum verò admodum impates habeat doctri-
 na Christi auditores, pius etiam Episcopus Rupertus
 gi Hilderico charus, Præfecto vero cuidam Regio, Con-
 ti Beringero insigni Tyranno admodum inuisus fuit. Post
 mortuo Hildeberto rege, S. Rupertum acriter reprehenden-
 dentem peccata non populi solum, sed & magnatum
 gis, & flagitis primum miserè casum, vrbe postea & Episcopa-
 tu cum summa ignominia eiecit. Ibi Ratisbonam
 cedens à Theodone Bauarorum Duce (apud quem
 menullimus Deus, doctore & Apostolo suo bonum
 hospitium præpararat) clementer & cum summo gaudio
 exceptus: & Theodonem & totam eius familiam ad Ch...

etur esse
 ubi temp
 ro duode
 tore pra
 paret in
 a: in eod
 eo tale
 ultum,
 ,
 verueni
 ia, temp
 culdub
 e ex nob
 apia orn
 imonia
 um exco
 & docen
 oris nu
 beat de
 upertr
 egio, Co
 us fuit
 et reped
 gnatum
 stea & E
 sbonam
 quem d
 bonum
 mo gaud
 m ad Ch
 Au

sum conuersam baptisauit anno 580. quo libere nemine
 prohibente non in Bauaria tantum, sed & Austria, Styria,
 & toto Norico doctrinam de Christo Deo & homine, v-
 no & solo humani generis liberatore, intrepida voce con-
 uocans, egregie propagauit: vnde totius Norici primus
 Apostolus dici meruit. Eodem anno Iuuuuiam etiam ve-
 niens, quæ olim Bauaricarum urbium nobilissima, sed ab
 Atzyla Hunnorum rege miserè euersa, iam iterum medio-
 criter surgebat: is locus cum viro Dei iam variis peregrina-
 tionibus defatigato in primis præ cæteris placuisset, & po-
 pulus Christi doctrinam non grauatim acciperet: capit
 diu consensu etiam & auxiliis Ducis Theodonis pro se ac-
 tibus suis Monasterium S. Petri construere, & Sedem ar-
 chepiscopalem auspicari: docere, concionari, baptisate,
 cætera pietatis Christianæ officia summo studio facere.
 Præfuit sic Episcopatu Salisburgensi aut Iuuuuiano &
 Monasterio S. Petri (in quo vt in pia schola sacras scriptu-
 ras diligenter explicans, plures educabat viros pios & do-
 ctos, qui Ecclesiæ præesse, seruire & prodesse aliquando
 possent) summa cum laude annis quadraginta quatuor.
 Obiit plenus dierum in ipsa Dominica resurrectionis Chri-
 sti, anno Domini 623. sub Papa Honorio I. Imperatore
 Heraclio, Francorum Rege Clothario Dagoberti patre.
 Sepelitur honorificè in Ecclesia S. Petri.

IX.

De nono Vangionum urbis Episcopo nihil habeo, ad
 ne nomen quidem.

X.

S. Amandus, præfuit Archiepiscopatu Wormacien-
 sibus temporibus Dagoberti Galliarum Regis Christianissimi,
 ac omnium ad Rhenum sitorum Episcopatum benefa-
 ctoris ac instauratoris munificentissimi: qui Sedem suam
 Regiam extra muros urbis Vangionum eo ipso loco ha-
 buit, vbi nunc est Neohusium celebre Canonicorum Col-
 legium. Huius Archiepiscopi temporibus obtulit ac dona-

dedit Dagobertus iste Galliarum Rex, in praesentia
 nolphi Metensis, & Huniberti Coloniensis Episcopo-
 rum S. Petro Apostolo Vvormaciensis Episcopus
 trono comitatum Laudenburgensem cum toto adiacente
 territorio, sexto regni sui anno: cuius memorabilis do-
 tionis Originale diplomā habetur adhuc integrum in
 chiuis Episcopi Vvormaciensis, Moguntiae datum.
 Episcopus Amandus tanta Religione ac tantis virtutibus
 etiam claruit, quibus doctrinam Christianam confirma-
 uit Deus: ut ei senatus populusq; urbis Vangionum
 tuo templum gratitudinis ac pietatis ergo statuerent
 hodie adhuc in suburbio situm, S. Amandi Patrocinio
 pellatur. Extant de eo sequentes versiculi, non omnes
 infelices:

*Pacis amatorem feruenter Amandus amavit,
 Ergo pacificus caelica regna colit.
 Vota, preces, gemitus, lachrymas, suspiria, plangit
 Fer Pater ad Superos: Te Deus audit enim.*

XI.

*Undecimi nomen praeceis intercidit annis
 Praesulis: at pater hunc nouit habetq; Deus.
 Inde videmus, ut omnia sint humana caduca,
 Et quod mors rebus omnibus aera venit.
 Quam tamen Aonidum remorantur numina regni
 Ac aliquo possunt impedisse modo.*

XII.

Geroldus designatur duodecimus Archiepiscopus
 Vvormaciensis à Carolomanno ac Pipino fratribus, qui
 ei Moguntinensem etiam Episcopatum inter sedecim
 los (quorum Vangionibus suberant) amplissimum, gubernan-
 dum commiserant. Erat vir prudens, callidus, ac
 maximas res, magis tamen ad ciuiles quàm ecclesiasticas
 gerendas, summè appositus & idoneus: corporis staturam
 insigni, animo verò præditus intrepido ac longè maxime
 Aulicæ vitæ studiosior, quàm ecclesiasticarum Ceremoniarum

piarum quas parum aut omnino non curabat, iccirco Au-
 daci etiam & vtrique Regi admodum charus. Cum itaq;
 Saxones, irruptione facta Thuringiam ferro & igni po-
 pularerent: missus est à Rege Pipino ad defendendam
 Thuringiam, Episcopus iste Geroldus, cum magno exer-
 citu. Ibi cum strenuè ac fortiter dimicaret, fortiter etiam
 in acie à Saxonico quodam Regulo cæsus occubuit: de
 quo fato natum est Epigramma:

*Ense Geroldus obit Presul, qui dimicat ense:
 Perplacet ergo chorum, non aduisse forum.*

XIII.

Gerulio Geroldi Archiepiscopi legitimus filius, patri
 per omnia similis, semper ferè à primis annis in aula Pi-
 pini Regis educatus: euectus est post mortem Geroldi
 patris ad vtriusq; etiam Sedis, Vvormaciensis videlicet ac
 Moguntinæ gubernationem à Rege Pipino, cui admo-
 dum charus erat: quod indicium minimè fallax est, non
 humilli eos genere natos fuisse. Accidit autem, vt huius et-
 iam Archiepiscopi tempore, Saxonia iterum seditiosa gra-
 sceretur in regias prouincias: Pipino ergo conscribenti ex-
 ercitu, qui vim Saxonum à Thuringia arceret ac depelle-
 ret, operam suam inter alios offert iste etiam Archiepisco-
 pus Gerulio, gaudens se nactum esse occasionem vici-
 endæ cædis paternæ. Missus igitur, in Saxoniam aditu ad
 Vvirgin castra locat, vbi audiens Saxonico exercitui ines-
 se hostem, patris sui Geroldi trucidatorem, misso ad eum
 honesto Legato, dataq; in super summa fide sub specie ami-
 calitatis colloqui eum ad se vocat: Ille mali nihil metu-
 ens, ac Episcopi Geroldi hunc filium esse ignorans, publi-
 citatem fide fretus ac niteos venit. Quem cum ad se veni-
 entem videret Gerulio, vicit eum ira, vicit in charissimum
 patrem pietas, vt oblitus pacti promissi ac datæ fidei
 quasi cæcus in eum irrueret, ac gladio eum traiceret, ad-
 dens hoc Schediasma, quod dolor & indignatio fortè ex-
 tortit.

Accipe nunc ferrum, quo patrem vindico charum.

De hoc homicidio natum est tum tale Epigramma, ad
psum Geruilionem:

Quid Laicus faciet, cum pergat ad arma Sacerdos,

Geruilio patris vindicat ense necem.

Antistes baculo, gladio non vitur, unctus:

Hostem Geruilio cur precor ergo necas?

Audiens verò Rex Pipinus Geruilionem tale facinus
signasse contra datam fidem, grauissimè in eum accendens
habita prius deliberatione cum Pontifice Maximo Grego-
rio tertio, ex vtriusq; dignitatis fastigio eum deiecit.
Monasterio cuidam intrusit, cui perpetuis temporibus
clusus, penitentiam ageret de commissa cæde & vana
publica fide. Ibi inter alias querelas quas scripsisse legitur
hoc tetrastrychon extat, quo factum suum excusat Geru-
lio, & calamitatem suam recenset ac patienter sese
testatur:

Patrius affectus me mouit ad arma cruenta,

Pœnam quam merui dignius ergo tuli:

In claustro latui pro crimine tempore vita,

At licet hic lateam, spero salutis opem.

Vt autem exemplum etiam omnium temporum homi-
bus statueretur, & grauissima animaduersione testato-
retur Rex Pipinus ac Pontifex Gregorius tertius tale
summe sibi displicuisse: Vvormaciensis Ecclesie
episcopali dignitate exiuit, & ea ipsa Moguntina trans-
tulit, & ad honores (quibus hodie adhuc coronatur) eue-
xit. Sic Moguntinus Episcopatus, Archiepiscopatus in-
stitutus: & Vvormaciensis Ecclesia ei subdita est, quæ seculum
prius Episcopatum amplissima Domina ac gubernatrix
erat. Etsi Pipinus archiepiscopalem dignitatem ac Sedem
dem, libentius Erfordiam transtulisset in Cœnobium S. Petri,
cui tamen voluntati & consilio refragabatur sum-
mus Pontifex. De hac translatione (quæ incidit in annum
Domini 729.) extat tale distichon:

*Ecce Moguntinis alma dat Episcopus urbis
Culmen, Metropolis, quod erat tibi Guarmacienfis.*

Hactenus de Archiepiscopis Vvormaciensibus: quicquid
nunc de Vvormaciensibus Ecclesie gubernatoribus seque-
tur, id de Episcopis ac Moguntinae Sedi subditis Suffraganeis
dicitur omne.

XIV:

Vvernharus primus Episcopus Vvormaciensis, à Pi-
pino Galliarum Rege constituitur: præsuit temporibus
Caroli Magni, cui ab intimis fuit consilius, & à quo Ro-
mam aliquoties in graibus Ecclesie negotiis ad Pontifi-
cem Maximum Leonem tertium missus est. Erat Episco-
pus sapientia & doctrina insigni præditus. Sub eius guber-
natione, conflagrauit anno Domini 791. Imperatoris Pa-
ladium Vvormaciense, eadem fori parte situm, qua nunc
nova Curia Vvormaciensis contipicitur. Migravit Episco-
pus iste ex hoc mortali seculo, imperante adhuc Carolo
Magno, cum præfuisset laudabiliter viginti tribus annis,
sepelitur in Virginiam cœnobio montis S. Andreæ, qui est
in suburbio Vvormaciensi, cum longo virtutum suarum
elogio. Extant de eo & hi sequentes versiculi:

*Felix qui cure non est subiectus inani,
Felix qui mundi spernere nouit opes:
Felix qui summo nouit seruire Tonanti,
Felix Vvernharus iugiter ergo manet.*

Item hi:

*Hic curis multis subiectus, Rege volente:
Hic cumulauit opes, hic mage sparsit opes.
Hic studuit regi terreno subdere corpus,
Hic Domino cœli pectora pura dedit.*

XV.

Folcuicus successit Bernharo, constitutus ab Im-
perat. Carolo Magno. Sed quam diu ille præfuerit, ignora-

tur. Sepelitur apud S. Andream prope antecessorem
um, cum Tetrasticho omnino barbaro.

XVI.

Ehrenbrechtus aliis Ehrenbrandus : legitur Varnobri-
nibus præfuisse anno Christi 798. quo donatio Dagoberti
Galliarum Regis S. Amando Episcopo facta, à Carlo
Magno confirmata est. Huac Antistitem aliqui Catal-
Vvernhario antepones, primū eum Episcopum Vorn-
maciensem fuisse affirmant. Aliud de eo inuenitur
nisi omnino rude ac barbarum quoddam Hexastichon
quod nolui huc apponere, cum rhythmi verius est
quàm versus.

XVII.

Samuel eligitur ex Abbate Laurissenfi in Vorn-
maciensi Ecclesiæ antistitem anno Christianæ redemptionis
838, imperante Ludouico Pio. Fuit sacrarum literarum
aliarum etiam honestarum disciplinarum eximie doctus
Magister. Huius Episcopi temporibus, construxit
Ludouicus Pius in suburbio Vornmaciensi Virginum
& æternæ castitati dicatarum puellarum sub Regula
Benedicti viuentium cœnobium : quod Monialium
nasterium vulgo dici solet : de eius cœnobii fundatione
extant ibi saxo incisi sequentes versiculi :

*Claustri fundator Ludouicus Induperator,
Princeps egregius, cui dat Deus arce poli 778.*

Consecrauit Episcopus Samuel anno Domini 847, die
maquina Octobrium, Neohulsi templum S. Dionysii
Dagoberto Rege fundatum, in honore S. Cyriaci Marti-
ris illic quiescentis. De qua dedicatione extant in
templi saxo quodam tales versiculi :

*Regalis quondam solii memorabilis Aula
Iam Cyriace noua sum tibi digna domus,
Qua felix celebris recubas lecturus habenas
Hic tranquilla tuis ossibus esto quies.*

*Te prior anteibat Arcopagita patronus,
Nunc ambo atherea plaudite rupe patres.*

Summæ aræ talis inscriptio est super-
addita.

*Ara stat insignis, insignibus inelyta signis,
Premia dans dignis condigna, maligna malignis.*

In introitu templi sub Paradiso astat Saluator
cum tali inscriptione vetustissima:

En mare, terra, poli suberunt mihi subdita soli,

Tempora trina rego trinus & unus ego.

Est noua digna domus, regit hanc sanctus Cyriacus,

Qui regit, is regitur: sed rego solus ego.

Impetravit idem Episcopus Samuel confirmationem o-
mnium suorum priuilegiorum & præsertim donationis
illius splendide, quam Vormaciensi Ecclesiæ fecit Dago-
bertus Rex Galliarum: ab Imperatore Ludouico Secun-
do. Præfuit laudabiliter 18. annis. Decessit ex hac lachry-
marum valle 7. Februarii, anno Domini 856. Reuehitur
Laurissam in cœnobium, cuius ille primus fuit Abbas. Se-
peliatur ibi honorificè cum tali inscriptione:

*Hæc loca fundauit Samuel, gratumq; parauit
Ipse gregem Christo, tumulo qui clauditur isto.*

Cum verò postea multis labentibus annis mutatio quæ-
dam fieret in hoc Monasterio per Sigefridum ab Eppen-
stein Archiepiscopum Moguntinum, qui ex Benedictina
Schola Præmonstratensium cœnobium faciebat: transtu-
lit huius Samuelis ossa plumbeæ capsulæ inclusa Episcopus
Vormaciensis Eberhardus, in Neuhausense S. Cyriaci
cœnobium anno Domini 1274. cum quieuisset Laurissæ
annis 417. Tum positum est ei tale monumentum:

Sum Samuel natus, sed non sum corpore totus,

Nam sum translatus, nobilitate satus.

Antistes dignus, sincera mente benignus

Vangioni populo: nunc requiesco solo.

Sed cum anno Domini 1460. Neuhausense templum funditus euerteretur à comite quodam Gleicheni, cu Diethero Eysemburgio contra Adolphum Anaxocum, in Schismate, quod erat in Ecclesia Moguntinacerrimum tunc temporis, adhærebat: & iam reardit inchoaretur collapsum ac incendio vastatum cœnobium ibi iterum inuenta est vrna in qua ossa Samuelis Episcopi condita iacebant: de qua inuentione anno Domini 1471 facta nati sunt hi versus:

*Cum Sathan Ecclesiam combussit filius istam,
Alma renudantur Samuelis & ossa leuantur.
Hic colitur dignè quia mansit iniustus in igne.*

XVIII.

Gunczo vir sanctissimæ vitæ, eligitur anno Domini 856. præfuit annis sedecim. Obit anno Christianæ redemptionis 872. decima octaua Nouembrium. Huius Episcopi temporibus coactæ sunt duæ Synodi Vormaciæ ab Imperatore Ludouico Secundo: vna anno Domini 858. altera anno Domini 868. Acta harum Synodorum extant in Decreto. Paucis diebus ante huius Episcopi mortem tactum est fulmine maius & Cathedralis templum Vormaciense. Extant de hoc antistite tales versiculi, tumulo ipsius incisi:

*Gunczo sepultus humo conclusit lumina fumo,
Non iacet in dumo, Gunczo sepultus humo.
Gaudia Gunczo capit celestia, præsul honestus
Viuat, & haud mœstus gaudia Gunczo capit.*

XIX.

Adelhelmus & parentum imaginibus & eruditione eximia clarus Episcopus, eligitur anno Domini 872. præfuit vndecim saltem mensibus. Euocatur ex hac mortalitate anno 873. septima Ianuarii. Sepelitur honorificè in Basilica Cathedrali cum tali Epigraphe:

*Ni sub Adelhelmo Vormacia præfule damni
Passa fuit, lucro sed fuit aucta magis.*

*Nil sed Adelhelmus præsentia commoda fecit,
Idcirco cæli commoda summa tenet.*

XX.

Dietlacus vel Theodolachus successit Adelhelmo præfuit vno & quadraginta annis summa cum virtute ac laude: fuit Imperatoribus Arnolpho & Ludouico tertio charissimus, à quibus multa consequutus est Episcopatus sui. Obiit subito morbo correptus in Cœnobio Neuveyler, cum in Alsatiam proficisceretur, prima Septembrium, anni à nato Christo 914. Inde decima eiusdem Mensis die Vormaciam reuectus, honorifice ibi humatur cum tali Epitaphio:

*Vita Diethlaci contenta est perpetis oci,
Regula non sanis fuit optima Vormacianis.
Hic modo vilescit, dum sub tellure quiescit,
Tempus erit rursus cum surgunt corpora sursum,
Tunc instar florum redolebit in arce polorum,
Accipiet morum quo præmia grata suorum.*

XXI.

Rigovvo aliis Rigonno, aliis Richouicus eligitur ab aliqua parte Cleri sui anno Domini 914. Ab alia vero dissentiente, postulatur ex Laurissensi potentissimo Cœnobio, Abbas Lintherus ad Vormaciensis Cathedralis gubernationem. Sed Rigovvo confirmationem obtinuit cum à Pontifice tum ab Imperatore Conrado Primo. Præfuit laudabiliter ac utilissimè annis triginta sex, sub Imperatoribus Romanis Conrado Primo, Henrico Aucupe & Othone Magno, Vormaciensis Ecclesiæ liberalissimo benefactore. Obiit tandem decima Octobrium, anni à nata salute sempiterna 950. Tumulo eius hi versus leguntur incisi:

*Ad superos ciues Richgovvo pectore diues,
In tumulo, lapidis mole grauantè, iacet.
Qui pastoris opus venerandum Vormacianis,
Exegit, populis ergo colendus erit.*

Anno, Hefius patria : vir sanctæ & innocentis vitæ
 euocatur ab Othone Magno, primum è S. Maximini
 tierensi cœnobio ad gubernationem Abbatia nouæ Pe-
 genfis, quam vnà cum coniuge sua domina Editha Edu-
 di Angliæ Regis filia nuper fundârat, & magnificè con-
 struxerat extra muros Magdenburgensis vrbs prope
 bim fluium. Vbi cum decem annis summa virtute
 vitæ sanctimoniam vixisset : præfecit eum Imperator Otho
 Vangionum Episcopatum, anno Domini 950. Ibi laudabi-
 liter ac vtilissimè præfuit viginti quatuor annis, Impe-
 ratori Othoni summè charus. Obiit 24. Decembris
 anni Christianorum 974. Sepelitur honorificè cum
 Elogio:

ANNO vir iustus, Primo dilectus Othoni:

Ergo virum multa concumulauit ope.

ANNO magis Regi summi sed amatus Olympi,

Quocirca cœli regna beata colit.

Sub huius Episcopi gubernatione magna virtute victis
 prostravit Imperator Otho prope Augustam Vindelico-
 rum, ad Lycum annem maximas Hunnorum copias :
 qua pugna, cum occubisset pro patria, pro aris & focis,
 honestissimus Princeps, Conradus Francorum Dux, Sep-
 piens ac Vvormaciensis cognominatus, delatum est cor-
 pus eius mortuum cum honorifica pompa funebri Vvor-
 maciam : id Episcopus Anno multis lachrymis sepeliuit in
 choro summæ Basilicæ Vvormaciensis ante S. Crucis
 ram : annum Christi circiter 958.

XXIII.

Hildeboldus germanus frater Episcopi Annonis, ex
 mia virtute, pietate ac eruditione præditus, constituitur
 Vangionum Episcopus ab Othone II. 5. Januarii anno 977.
 Fuit Othonis secundi supremus aulæ Cancellarius, omni-
 bus Imperii Principibus vehementer charus. Decessit
 hac momentanea vita 4. Augusti, anno Domini 993, cum
 præ-

præfuisse laudabiliter & optimè annis 18. Sepelitur in Collegio Neuhausensi ante aram S. Petri, cui multa munera impetrauit ab Othonibus Secundo & Tertio. Tumulo eius hi versus superadditi sunt:

Hildeboldus amat fratri succedere charo

Sicut & officio, religione pari.

Hasso prior natus fuerat: fuit alter & Hasso.

Cultores veri firmiter ambo Dei.

XXIV.

Franco, & ipse patria natione Hesus, maiorum imaginibus clarus, vitæ verò sanctimonia virtutisq; vera notitate longè clarissimus: successit Hildeboldo Episcopo, Othonis III. intimus Consiliarius, & aulam Imperatoris semper ferè præsertim in Italiam sequebatur: cumque præsentia & consilio suo diu profuisset Othoni Imperatori, donatus est ab eo liberalissimè. Inter cetera verò dedit Episcopo parui Vormaciensi Imperator Otho Abbatiam aurisensem opulentissimam. Cumque iste se non diu futurum Othoni Imperatori aliquando diceret, quasi Imperator, cui dignè deberet aut posset committere gubernaculum Vormaciensis Ecclesiæ? Ibi cum Episcopus Franco pro Germano fratre suo Burcardo, sancto viro intercederet: pollicitus est ei Imperator, se certo Episcopatum nulli alteri nisi huic Burcardo conferre velle. Quibus diebus post tale colloquium, emigravit ex hoc saeculo Episcopus Franco, quarta Septembrii anni à nato Christo 996. cum præfuisse non integris tribus annis. Sepelitur Romæ in præsentia & cum summo luctu Caesaris Othonis Tertii. Tumulo eius tale inscribitur Epitaphion:

Romam Franco pater cum Rege meauit Othone

Tertio, ubi soluit iura suprema neci.

Germanus sancti Burcardi qui fuit: Ambo

Pontifices plebis Vangionensis erant.

Erpho designatur Episcopus Vangionum ab ipso Imperatore Othone tertio, Romæ: etsi pollicitus esset Episcopo Franconi, fratrem eius Burcardum se ad talis dignitatis fastigium euecturum. Sed oportuit Imperatorem petenti Pontifici gratificari, qui pro Erphone isto intercesserat: electus autem Erpho, tantum triduum adhuc vixit, & subitanea morte decedens, prope Franconem Romanæ sepelitur cum tali inscriptione:

Præsulis Erpho capit fastigia summa probati,

Officium moriens liquit & illud onus.

Tres vix ipse dies gavisus munere tali,

Cœlestis patria munera lata subit.

Razo vir nobilis & genere & virtute, qui etiam Imperatoris sequutus erat in Italiam, & de Othonis optime erat meritis, subrogatur Erphoni Episcopo iterum iam Imperatore non cogitante, quid moriens Franconi esset pollicitus. Parat se igitur Razo, & è Roma Vvormaciam proficiscitur ad gubernandam Ecclesiam ibi ab Imperatore ac Pontifice commendatam. Sed illi fata diu episcopali dignitate frui voluerunt: Cum enim in itinere & profectioe esset versus Vvormaciam & Churam venisset, subito ibi morbo correptus decimo quarto die post primam electionis confirmationem Churæ in vrbe episcopali apud Rhetos moritur, vbi terrena rebus, honorifica pompa funebri est redditus. Tumulus eius tale Epitaphion incisum, inuenitur:

Pontificis baculum portauit Vvormaciani

Bis septem viuens non nisi Razo die.

Razo sequens ternum Romam properantem Ottonem

Qui tunc dives erat, vix modo pauper eget.

S. Burcardus, vel vt Gratianus in Decreto sibi appo-

lat Brocardus : natione Heflus, Franconis supra celebrati
 Episcopi germanus frater : Monachus primum in Laba-
 cenfi cœnobio : vnde à Villigiso Moguntino Archiepi-
 scopo euocatus, præpositus tandem ab eo noui Monaste-
 rii S. Victoris designatus est : cui cum aliquandiu sapien-
 tissimè ac vtilissimè præfuisset, ita id ædificiis ac structuris
 egregiis illustrauit, vt omnibus esset admirationi, qui te-
 nentis fortunæ id cœnobiolum fuisse antea sciuerant. Cum
 verò hæc illius prudentia etiam ad Imperatoris Othonis
 tertii notitiam peruenisset : & rediret iam erin mentem,
 quid Franconi Episcopo in Italia mortuo pollicitus esset,
 accessit ad se in Saxonix arcem quandam Kirchber-
 gum, cum Villigisum Archiepiscopum tum Burcardum
 præpositum, quem statim præfente Villigiso Episco-
 pum Vangionum vrbs & Ecclesiæ constituit. Conse-
 cratus igitur in reditu Hailgenstadi ab ipso Archiepisco-
 po Villigiso octaua Martii, anno Dominicæ Incarnatio-
 nis noningentesimo nonagesimo septimo : mox præf-
 e Sedi Vangionensium capit, cui summa cum laude ac
 vtilissime præfuit annis viginti nouem. Othonem ter-
 tium, Imperatorem in Italia mortuum à Villigiso Archi-
 episcopo missus, ex Italia in Germaniam transportauit,
 & in Vindelicorum Augusta honorificè sepeliri cura-
 uit. Vormaciensem urbem pene collapsam ac ruino-
 sis eius ab omni parte muros denuo instaurauit ac egregie
 muniuit fossis ac turribus ac propugnaculis. Ex insigni
 Palatio Francorum Ducis, Conradi sapientis ac Vorma-
 censis, fecit Hentici Secundi, Claudi, Imperatoris sub-
 lidis magnificum Canonicorum Collegium S. Pauli, In-
 choauit etiam S. Andreæ Collegium, ad quod contulit
 redditus Monialium Cœnobii, in eiusdem nominis mon-
 te siti, ac tum penitus collapsi. Fuit summus benefactor
 & illustrator collegii etiam Neuhäuseris, Episcopus lon-
 ge doctissim⁹ cum in sacrarum scripturarum mysteriis ex-
 plicandis, tum in legum peritiis, qui & ipse libros conscri-
 psit de prudentia Juris, q̄ hodie adhuc extant in Vormac.

ab ipso
 us esse
 talis dig
 perator
 esto inte
 uum ad
 conena
 ati,
 triam an
 Othonem
 Episcopo
 id mon
 & è Roma
 celestiam
 Sed mo
 unt: Cum
 ormacu
 as decim
 nem Cla
 i certe p
 Tumulo
 Othonem
 r.
 ito app

cienti Bibliotheca, & à doctis commendantur. Fuit
 dagogus Imp. Conradi II. cui per omnem vitam fuerat
 rissimus. Decessit plenus dierum, vicesima Augusti
 anno Domini 1025. sepelitur in summa Basilica Cypri-
 quæ est sub Chori Laurentiani ara summa. Extant de
 tales versus:

Robora Burckhardus ex nomine denotat artis:

Et quod nomen habet, maxima facta probant.

Vangio nam per eum fossas & mœnia turris,

Ædificat rursus depopulata prius.

XXVIII.

Hazego vel Azecho comes Anaxouianus eligunt
 consecratur in Episcopum Vvormaciensem quinta de-
 cembrium anni à nato Christo 1025. Donatus est libe-
 rissimè ab Imp. Conrado Secundo & eius coniuge dona-
 na Gisela. Præfuit annis nouendecim summa cum laude
 ac vtilissimè. Fuit religiosissimus Princeps. Obiit anno
 Domini 1044. septima Januarii. Sepelitur honoratè
 cum tali Epitaphio:

Sobrius Azecho sua pocula miscuit vnda,

Nam fuit à Nassau nobilitate satus.

Vangionensis apex titulum cum nomine prodit,

Illustris mundo, talis in ade poli.

XXIX.

Adelgerus nobilis genere, sed nobilior virtute: Imp-
 ratoris Henrici Tertii (cuius diu fuerat cum Cancellaria
 tum supremus Consiliarius) precibus obtinuit Episcopo-
 tum Vvormaciensem. Præfuit quinque, saltem mensibus
 qui in Martio electus erat, in Augusto ex hac vita emigra-
 uit anno Domini 1044. quo anno, sub hoc Episcopo de-
 fauit in Clero Vvormaciensi vita monastica, prout
 in sæcularem conuersa. De eo tales extant versiculi:

Nobilis esse volens vestigia sancta sequatur

Semper Adelgeri, nomine talis enim est.

*Nobilitatis habens nomen, re nobilitatem
Maorem exhibuit. Ergo beatus erit.*

XXX.

Arnoldus successit antistiti Adelgero, anno Christi
1044. Præfuit laudabiliter annis viginti, mensibus octo.
Decessit ex hac caduca & momentanea vita anno Domini
1067. prima Iunii. Sub eius gubernatione fuit vna cum Im-
peratore Henrico tertio, plurimisque Germaniæ Episco-
pis ac Principibus Wormaciæ præfens Pontifex Maximus,
Leo Nonus, Allata: comes à Dagspurg, celebrans natalem
Domini. De quo conuentu nati sunt, & ad nostram cogni-
tionem conseruati hi versiculi:

*Præsul ut Arnoldus partes pastoris agebat,
Nonus Papa Leo te Vangio sanctificabat.
Natalem Domini cultu celebrans sacriori:
Ergo Deus tribuit sat tempore te meliori.*

XXXI.

Adelbertus vel Adelherus aliis Adelbero comes ab Hab-
spurg: germanus frater Rodolphi Sueuorū ducis, Rhein-
feldia & Habsburgi comitis, eius videlicet, qui contra Im-
peratorem Henricum quartum, designatus fuit ab aliqui-
bus Imperii statibus Imperator. Is Adelbertus ex Monacho
Jugallensi, Wormaciensis Episcopus factus, & electus est
vicesima tertia Octobrium. Anno Domini 1065: præfuit
quinque annis vtilissime & summa cum virtute tū omnium
laude. Corpore monstrum verius quam homo, teste Lam-
berto Schaffnaburgensi. Obiit anno domini 1070. sexta
Augusti: suffocatus stupenda corporis pinguedine, tanta
cum crassitudine fuit, vt aspicientibus horrorem magis
inqueret, quam admirationem iniiceret. Sepelitur hono-
rifice in summo templo Wormaciensi, cum tali Epitaphio:

*Eumus Adelbero, sincero pectore cines
Vangiones docuit corde tenere fidem.
Sic se curauit populi sic pectora panit,
Vt superi moriens iret ad astra poli.*

m m m

Adelbertus in veteri quodam Peristromate, quod ad huc pendet in summa Basilica Wormaciensi, Adelbertus dictus: Saxonie dux. Constituitur Vangionum Episcopus ab Imperatore Henrico quarto, contra quem cum sex annis post adeptam dignitatem Episcopalem, incitatus Rom. Pontifice, ipse quoque Imperatorem Rodolphum elegerit, deturbatus est & vrbe Vangionum eiec- tus Henrico quatto: sed non trucidatus in bello, ut aliqui voluerunt. Extat enim in collegio Neuhausensi diploma donationis cuiusdam, ipsius manibus scriptum, anno Domini Millelesimo centesimo sexto: in cuius initio testatur se pagum Botesheimensem offerre S. Cyriaco Neuhausensi, in anno septimo suae Episcopalis gubernationis anno. Eandem pristinam dignitatem post longum exilium restitutus Henrico quinto. Obiit anno Domini Millelesimo centesimo octavo, sexta Iulii, cum a prima electione 38. annis nomen ac titulum Episcopi Vangionensis gessisset. Sepelitus in Nouenhusensis collegii templo ac media parte contra Tumulo eius inscripti sunt tales versus:

*Præsul Adelbertus Christi memor, & bene certus,
Messis quasita, post huius semina vite:
Prædia cum pace dedit ista tibi Cyriace.*

*Botesheimium.
Sarlesheimium.
Varumbdesheimium.*

*Inclita nobilitas non infima fama parentum,
Nobile Adelbrechtum nomen habere facit.
Vivat in ætherea qui regni perpetua aula,
Ad faciem videat qua sine fine Deum.*

Dietmarus successit Adelberto, præfuit duobus tantum annis. Obiit penultima Octobrii anni à nato Christo 1109. Tumulo eius incisum est tale Epigramma:

*Præful Dietmarus præclaro dogmate charus,
Cleri suavis odor, non nego, plebis honor.
In mundo gnarus, vino super æthera clarus,
Iam requiesco solo vel rutilante polo.*

XXXIV.

Ebbo Monachus primum Lauriffensis, postea Canonicus Goslarie: constituitur Vangionum antistes anno Domini 1110. ab Imperatore Henrico V. Sequenti anno dedicari fecit à Brunone Treuerensi Archiepiscopo in comitiis Wormaciæ ab Henrico V. habitis, summum Templum Wormaciense, in honore S. Trinitatis, D. Virginis & Petri Apostolorum principis: præsentibus Imperatore, ac Episcopis & principib. plurimis. Præfuit Ebbo annis quinque sancta cum laude, fuit enim sapientia & doctrina & virtute non vulgari præditus. Obiit anno Domini 1115. De eo tale extat Epigramma:

*Lorchonum consors prius Ebbo, post tamen exors,
Goslaris sedes acceptas liquit & ades:
Wormaciam venit, populi quo scandala demit,
Præfulis & partes sanctasq. exercuit artes.
Vnde beatorum cesserunt regna polorum
Ebboni patri: dilecto credite fratri.*

XXXV.

Buggo nobilis ab Achorn, Bambergæ à teneris educatus ac liberaliter institutus, ab Imperatore Henrico V. præpositus Aschaffenburgensis constituitur: vbi cum summa laude præfuisset, & iam potestas eligendi & constituendi Episcopos Imperatoribus subtracta, ac cuiusq. Episcopatus Canoniorum senatui à Rom. Pont. concessa esset: ceperunt Canonici Wormacienses amisso Episcopo Ebbone de eligendo alio Episcopo cogitare. Fuit autem prima eorum electio discors ac Schismatica: aliqui enim Buggonem illum, laude eius accensi, præficiendum Episcopali Vangionum Ecclesiæ censebant, alii pauciores tamen Arnoldo

cuidam Wormaciensi Canonico datis suffragiis patrocina-
bantur. Disceptatum est super hac electione cum summa
Wormaciensis Episcopatus damno annis quinque, inter
terim semper pendente in Romana Curia, at ita tandem
composita, vt cederet Arnoldus, Buggo vero Episcopus
præficeretur, à Romano Pontifice confirmatus: con-
tigit ergo Buggo ab Adelberto Archiepiscopo Moguntino
in signi pompa. Sed nouis interim inter Imperatorem & Ro-
manum Pontificem subortis cartaminibus, factum est
Henricus V. (qui antea Buggonem summe amarat) in
firmationi istius pontificiæ medium ostendens digitum, le-
noldum contra Buggonem foueret ac in Wormaciensi
Cathedram ac sedem introduceret: qua potitus est fe-
cim annis, exulante interim Buggone apud Archiepiscopum
Moguntinum. Tandem anno Domini 1131. rele-
uit Arnoldus, gubernationis forte perturbatus, totam gube-
nationem libere Buggoni è Moguntia Wormaciam reuo-
cato, quærens senectuti suæ vitam tranquilliorẽ. De
Arnoldo extant tales versiculi:

Arnoldus baculum nondum pastoris adeptus,

Buggoni cessit dans sua iurapio.

Pacis amatores cœlesti pace fruantur,

Ambobus clemens sit genitorq; Deus.

Buggo summa cum laude Vangionensi Ecclesiæ
fuit, post Arnoldi resignationem annis viginti, in quibus
ligenti Oeconomix administratione plurimū profuit
vrbi & Ecclesiæ tantum Wormaciensi, sed aliis etiam locis
multa enim ruinosa Monasteria felicissime refecit, ex quibus
sunt Lebentfeldum & Mulnhagium. Aedificauit autem
de nouo Schonouienſe Cisterciensis instituti cœnobium
in quo sibi ipsi sepulchrum adornari curauit. Sub eius gub-
ernatione fundatum est Henoutense cœnobium ab Hen-
chone comite de Leyningen: item vtrunque Francken-
lium ab equite quodam aurato Eckenbrechto Episcopi
Buggonis Camerario, vetustissimæ familiæ Wormacien-
sis ciue

is ciue opulentissimo. Passa est sub eo & propter eum an-
tequam ad plenam Episcopatus possessionem perueniret,
grauissimam obsidionem vrbs Vangionum anno Domini
Millesimo centesimo vicesimo quinto ab Henrico V. qui
maiestate se iuuat in euocatos ad se ciues. Decessit Episcopus iste
Buggo ex hac mortali vita, quinta Decembrii anni à na-
turali humani generis saluatore Millesimo centesimo quin-
quagesimo primo, cum iam à prima electione triginta
quinque anni effluxissent. Euchitur ex Wormacia in Scho-
nouientense Monasterium à se fundatum ac liberalissime do-
tum, ibi honorifice cum tali inscriptione, terræ omnium
parenti & exceptrici commendatus est.

Buggo pater fastum quemuis vitauit Et astum,

Buggo pie laior legumq; Et pacis amator:

Buggo sacrans aras, mentes correxit auaras,

Buggo reformauit Monachos Et corda rigauit.

Buggo fugans enses, ditauit Schonogienses,

Buggo Dei cultor, inimicorum fuit ultor.

Buggo ferens palmam, sedem conscendit ad almam.

Buggo Deum laudans, latatur Tartara fraudans.

Buggo Deum cœli, placato corde fideli.

Buggo pios vltus, pia murmur a suscipe cultus.

XXXVI

Conradus nobilis à Steynach, eligitur mortuo Buggo-
ne concordibus notius Capituli Wormaciensis suffragiis,
anno Domini incarnationis Millesimo centesimo quin-
quagesimo primo. Præfuit prudenter ac vtiliter annis duo-
decim. Obiit decima nona Martii, anno Domini Millesimo
centesimo sexagesimo tertio. Sepelitur honorifice in
summa & Cathedrali Basilica Wormaciensi, cum tali Elo-
gio.

Conradus specimen præclarum nobilitatis,

Commisissas domini quam bene pavit oues.

Nunquid oues Præsul pavit ratione carentes?

Non: sed Vangiones voce docente viros.

Conradus secundus, successit Conrado Steynachiano anno Domini 1163. ab unanimiter consentiente toto clero, Vangionum Ecclesiis praefectus. Praefuit in magnis temporum difficultatibus, cum prudenter tum laudabiliter, annis viginti quatuor, fuit Episcopus Martius ac bellicosus: strenue pugnavit pro Friderico Barbarossa, contra Gwelphonem Henricum. Missus est ab eodem Imperatore in magnis regni negociis ad Imperatorem Constantinopolitanum: à quo munificentissime variis Ecclesiarum ornamentis donatus est, quae secum Wormaciam attulit. Decessit ex hoc mortali saeculo, decima octava Ianuarii, anno Domini 1187. sepelitur in summa Basilicae choro Laurentiano. Tribus annis antequam ex hac vita emigraret iste Episcopus, fuit Wormaciae quemadmodum antea etiam saepe, Imperator Fridericus Barbarossa: is urbis ac populi Vangionum amantissimus, insigne ei dedit privilegium, quod cupregetabulae inscriptum meridionalibus summam Ecclesiae portis appensum est. In ambitu eius privilegii leguntur hi sequentes versiculi:

A censu capitum sis liber a munere nostro,

Telibertate digna finaris ea.

Sit tibi Wormacia laus hinc et fructus honoris,

Quod pia, quod prudens, quod bene fida manet.

Huius Episcopi temporibus multa abstulit per vim Ecclesiae Wormaciensi, Palatinus quidam Rheni Conradus: quae tamen Episcopus magnanimiter recuperavit. De qua re nati sunt postea tales versiculi in Conradum ita violentiter grassantem in bona Ecclesiastica.

Dux Pallatina Conradus stirpe subortus

Abstulit a sacris non bona pauca locis.

Quae manus inde pii Conradi largae redemit

Praesulis, ac sacris adibus illa dedit.

Auferi Conradus, Conradus restituit res:

Hic petit ergo stigem, sed petit ille pacem.

XXXVIII.

Henricus primus, ex Ultraiectino Episcopatu natus; subrogatur Conrado secundo: præfuit bene ac prudenter annis nouem. Consequitur priuilegia ab Imp. Henrico VI. Obiit vicesima tertia Decembrium anni à nato Christo 1196. Sepelitur in medio choro summæ Basilicæ. Extant de eotales versiculi:

*Quis locus Henricum nobis præfecit amicum,
Traiectum mirum tradit honore virum.
Pontificis partes an talis obibat & artes,
Ingiter ille boues & bene pascet oues.*

XXXIX.

Leopoldus eligitur à toto Canonicorum Wormacien-
sium lenatu, anno Domini 1197. ex præposito Neohusia-
no in Episcopum: Erat insigni cum corporis tum animi ro-
pote præditus. Præfuit viginū annis varia fortuna. De-
cessit ex hac mortali vita decima septima februarii, anno
Domini 1217. Tertio gubernationis suæ anno, mortuo
Conrado Archiepiscopo Moguntino, à maiori parte Capi-
tuli, & à Philippo Imp. ad Archiepiscopatus Moguntini gu-
bernationem vocatur. A minori vero numero lenatus Ca-
nonicorum, & à Romano Pontifice, constituitur & confir-
matur, Sigefridus Baro ab Eppēstein, Moguntinus Archie-
piscopus. Ibi Leopoldus coacto exercitu Archiepiscopatum
misere & incendiis & rapinis vastat, nec monasteriis nec
templis parcens, tam diu, donec Sigefridus è Moguntia ce-
deret: qui in Italiam profectus, à Romano Pontifice cle-
menter exceptus est. Leopoldus poritus est quietæ guber-
natione vtriusq; Episcopatus, quam diu Rex Philippus esset
superstes. Hoc vero per Othonem Palatinum de Wittels-
bach trucidaro, & Othone quarto iam dominū obinere:
mutata est fortuna Leopoldi, deiicitur ab vtroq; Episcopa-
tu, vt qui extremo Pontificio Anathemati diu iam obuo-
xius fuisset: redit ex Italia Moguntiam Sigefridus. Leo-

poldus nondum abiiciens animum, collecta manu Italiam
ingreditur, & bellum Romano Pontifici infert. Sed cum
deessent tandem nervi rerum gerendarum, Pontifici
plex factus, non solum absolutionem, sed & Episcopatum
Wormaciensis gubernaculum denuo impetrauit. Sic anno
Domini 1209. Wormaciam reuersus, octo adhuc annis
fœliciter ac laudabiliter præfuit. Extant de eorum actibus
versiculi:

Bellicus antistes pugnace cohorte Lupoldus,

Imbelli mouit bella cruenta Papa:

Auxilio fretus Regis quandoq; Philippi:

Qui lupus ante fuit, deniq; factus ouis.

X L.

Henricus secundus, comes Sarburgensis: eligitur vnanimi
totius cleri consensu ex Nouenhusiano præposito
antistitem Wormaciensem anno Domini 1217. Præfuit
septendecim annis summa cum laude: seditiosam Worma-
ciam compefcuit, & diruta Curia senatoria, consensu Imp-
Friderici secundi, totam suæ iurisdictioni subiecit. Legitimo
natum ex quindecim tantum præcipue nobilitatis ciuibus
exauthoratis quadraginta personis, quæ ad hæc usque tem-
pora vrbi præfuerant. Fundauit monialium cenobium in-
stituti Cisterciensis Kirstgarten, non procul ab vrbe. Obiit
duodecima Septembrium, anni 1234. Sep- litur honorifice
in medio choro maioris Basilicæ Wormaciensis, cum
Epitaphio:

Vangionum Henricus generosa à stirpe (subortus,

Hac comes à Sarbrueck dormio præsul humo.

Actamen euerti (quia conspiratio facta est)

Funditus ipse meis ciuibus ante domum.

X L I.

Landolphus nobilis ab Hoheneck, prope Keyfers-
tern natus: eligitur vnanimibus totius Canonorum sena-
tus suffragiis, anno Domini 1234. ex Decano summi colle-
gii in Episcopum: confirmatur à Sigefrido Archiepiscopo
Mogun-

Moguntino: inuestitur regalibus Haganoæ, ab Henrico rege Imper. Friderici secundi filio. Præfuit tredecim annis. Obiit in die S. Medardi, anno Domini 1247. Sepelitur in choro Monialium cœnobij, quod vulgo Nonnarum Monasterium vocant: & quod ipse reformauit, ac eiectione Benedictinæ professionis non admodum castis monialibus, Bernhardini instituti sororibus habitandum dedit. Sub hoc Episcopo, Wormacia grauissima obsidione cincta est, anno Domini 1235. ab Henrico rege, Imperatoris Friderici secundi seditioso filio, sed liberata ab Imperatore Friderico, ex Italia redeunte: qui Vormaciam veniens Henricum filium veniam petentem in gratiam non recepit, sed captum Heidelbergam abduci ac iterum inde ad Alzheyrum deduci curauit: vbi cum per annum fere detentus fuisset, tandem in regnum Siciliae abductus, ac ibi in arce quadam perpetuæ custodiæ mancipatus est: Episcopus Landolphus (quod Henrico Regi in propriam parentem seditioso adhaesisset) ex vrbe & Episcopatu ab Imperatore Friderico deiectus est, sed interuenientibus multorum principum, & ipse etiam Reipub. Wormaciensis precibus post paucos menses restitutus. Imperator eodem anno, ducta Domina Elisabetha Angliæ Regis sorore, Wormaciæ nuptias celebrauit. Sub eodem Episcopo perit incendio media fere pars vrbi. Wormaciensis cum hominibus trecentis in ipso die Palmarum anni à nato Christo 1242. quo tempore Sigefridus Moguntinus Archiepiscopus summus erat hostis, & persequutor cum vrbis tum Episcopi Wormaciensis.

XLII.

Conradus tertius, nobilis à Turckheim Decanus summi Collegij Moguntini, eligitur vnanimi consensu totius cleri in Wormacientem Episcopum, fuit vir sapientia & eloquentia insigni præditus, sed summus hostis Episcopi Landolphi, quod is contra Romanum Pontificem & vrbi Wormaciensi & Imperatori Friderico secundo, comun-

Et iot esset: is tricesimo à prima electione die, descendit
 Rhenum Nouesium, vbi sciebat esse Legatum quendam
 Pontificium, à quo confirmatus & consecratus est. Cum
 vero inde reuertetetur, incidit apud Laureacum in gra-
 uissimum morbum, ac ibi sexta Octobrium, quæ erat
 prima dies post adeptam à Legato Pontificio confirma-
 tionem, in Domingo obdormiuit: anno quo antecessor
 Landolphus etiam ex hac vita emigrarat. Reuehitur Mo-
 guntiam, ac ibi honorifice sepelitur in summa Basilica
 aram D. Petri.

XLIII.

Rychardus nobilis heros à Thaur, vir eximie doctus
 prudentissimus, eligitur ab vna summi collegij Canoni-
 rum parte in successorem Episcopi Conradi: confirmatus
 mox à Legato quodam Pontificio, anno Domini 1144.
 Contra hunc eligitur ab alia ac maiori parte Canoni-
 rum, prepositus Nouenhusianus, Eberhardus Hir-
 comes de Bayenburg vel Bomenburg Hessus, is ab Antecessore
 episcopo Moguntino Sigefrido confirmatur. Eberhardus
 iste, Imp. Friderico secundo bene propicius, hoc solo
 mine, cœpit iniuriis fieri, & Romano Pontifici & Galieno
 Hollandiæ duci in Imperatorem iam contra Conradum
 Friderici filium electo. Richardus vero Galieno Rege
 uens, ab eodem etiam fortiter adiutus ac defensus est. In
 Schismate cum misere affligeretur Vvormacia, & electo-
 rum neuter cedere veller: mandat Gulielmus Imperator
 serio Vvormaciensi Republicæ, vt Richardum intro-
 dat, quod etsi primum negaret se illa admissurâ, tamè Richardus
 in Vigilia Cathedra Petri, anno Domini Millesimo
 ducentesimo quinquagesimo tertio, Vvormaciam in
 equitatu ingressus, postero die totum senacû ac civitatem
 ciuium partem ad se inuitans, humaniter excepit conu-
 lauitissimo, concilians sibi tali humanitate animos ciuium
 quos nullus antea Episcopus sic inuitarat: facta postea con-
 uentione cum Eberhardo preposito, cui cedenti anno
 peccatis

penfionem numerabat) quieta sic gubernatione potitus est. Recuperavit ad Episcopatum Vormaciensem, Vvimpinam præclarum oppidum ad Necharum situm. Obiit septima Nouembrii anni à nato Christo Millefimi ducentefimi quinquagesimi septimi, cum iam à prima electione decennium effluxisset, sepelitur ante aram Sanctæ Crucis in summa Basilica Wormaciensi.

XLIV.

Eberhardus Hirsutus comes de Bayenburg vel Bomenburg: præpositus Nouenhusianus antea per discordiam et si a maiori Canonico parte electus, sed tamen à Pontifice ac Casare non confirmatus: iam mortuo Richardo anno Dominicæ incarnationis Millefimo ducentefimo quinquagesimo septimo: iterum ad clauum Episcopatus Wormaciensis repetitur, ac ne nunc quidem sine discordia, nam aliquibus Burcardus quidam summæ Ecclesiæ Wormaciensis Decanus, Episcopatu præficiendus celebratur, qui considerans quam noxia essent rebus publicis ac Ecclesijs Schismata, exigua pensione annua contentus, facile pacari potuit. Sic Eberhardus viginti annis laudabiliter præfuit. Sub eius gubernatione dimidia pene vrbis pars, bis calamitosissimo incendio conflagrauit, incomparabili vrbis iactura. Primum anno Domini Millefimo ducentefimo quinquagesimo nono, in die Apostolorum Philippi & Iacobi. Deinde anno salutis Millefimo ducentefimo sexagesimo nono. Obiit vicesima secunda Februarii, Anno Domini 1277, apud montem Pessulanum, cum iter faceret missus à Rudolpho Imperatore in Gallias: reuehitur inde in suam diœcesin, & sepelitur in Otternburgo Cisterciensis institui Monasterio.

XLV.

Fridericus Hirsutus comes de Bayenburg Hefus: Germanus frater Eberhardi Episcopi, eligitur post mortem fratris vnanimi consensu totius Canonico senatus anno 1277. præfuit 5. annis 4. mensib. Obiit anno Domini 1283.

viceſima Maij, ſepelitur in Eccleſia Cathedrali. Huius Episcopi temporibus fundatum eſt cœnobium Hochenthal in mense, monialium Cœli Coronæ à Tirolpho Smice nobili ac ſtrenuo viro, & equite aurato.

XLVI.

Simon nobilis heros de Schoneck, ita in ſigni virtutibus vitæ morumq; honeſtate præditus, vt vulgo Religioſorum omnium ſpeculum appellaretur. Eligitur anno Domini 1283, præfuit laudabiliter ac vtiliter annis octo, menſibus tribus, diebus quatuordecim. Obiit viceſima prima Nouembrii anni à nato Chriſto 1291. Sepelitur in Monasterio Franckental. Sub eo miſere vaſtant ciues Wormatienses Nouenhuſium.

XLVII.

Eberhardus ſecundus, nobilis heros à Stralenberg præpoſitus Nouenhuſianus, eligitur ab aliquibus ſummi Collegij Canonicis in Episcopum, ab aliis vero poſtulat Gerhardus Hirſutus comes à Bayenburg, Germanus frater ſuperiorum duorum Episcoporum Eberhardi ac Friderici præpoſitus ad Sanctum Paulum. Ex hoc eſi non diu durante ſchiſmate magnum etiam vulnus accepit Eccleſia Wormaciensis: niſi res compoſita fuiſſet per Archiepiscopum Moguntinum Gerardum ab Eppenſtein, qui in poſita ſua authoritate, Gerardo exigua penſionem remunerari debere, Eberhardum vero gubernationi præpoſitum cenſuit, quem & confirmauit. Poſt hanc conciliationem vixit Gerardus duobus tantum menſibus. Eberhardus vero ſeptimanis vna & viginti, diebus tribus. Obiit die S. Othmari, anno Domini 1293. Sepelitur honorifice Schonouiensi Cisterciensis inſtituti cœnobio.

XLVIII.

Emycho comes Hirſutus à Bayenburg, ſummi Canoniorum collegij præpoſitus, eligitur concordibus ſuffraganeis

totius Capituli in vigilia S. Thomæ Apostoli, anno Domini 1297. Confirmatur à Gerardo Archiepiscopo Moguntino, in festo trium Regum sequentis anni, consecratur in vigilia resurrectionis dominicæ, vir admodum pius in pauperes, & benignissimus Eleemosynarum distributor: honestate vitæ & morum innocentia clarissimus. Liberalissime donarat adhuc præpositus, Collegium D. Virginis, cuius merito secundus fundator dici & celebrari debet. Præfuit optime annis quatuor, septimanis 23. diebus tribus. Obiit in vigilia S. Jacobi Apostoli, anno dominicæ incarnationis 1299. Sepelitur monastica veste indutus cum pulchro omnium civium lætu, in Cathedralis Basilicæ choro ante pulpitum. Sub eo iam iterum anno Domini 1298. miserime conflagravit, dimidia fere urbis pars in die Sanctorum Apostolorum Philippi & Jacobi.

X L I X.

Ebervvinus nobilis à Kronenberg, eligitur vnanimito summi collegij consensu, in Episcopum Wormatiensem, anno Domini 1299. confirmatur in die S. Thomæ. Præfuit tribus annis & septendecim septimanis. Obiit vigesima Maij, anno salutis 1303. sepelitur in summo Wormatiensi templo ante pulpitum ad sinistram: post eum propter maxime discordes Canonicorum sententias ac perpetuas de dominio altercationes vacavit sedes Vangionensis quinque pene annis. Huius Episcopi Ebervvini temporibus constructum Wormaciæ, non procul à Nouenhusiano Collegio, cuius quidam opulentus Iacobus Engelman cum cõsensu coniugis suæ Liebæ vel Charitatis totiusq; familiæ ex domo quadam sua, quam Columbarum domum vulgus appellabat, monialium cœnobium, Liebenouium, quasi Liebæ vel Charitatis agrum cognominatum: cum vero Engelmannus morte præventus absolvere ipse non posset, datus Episcopo Ebervvino pecuniis eum ad id strenue absolendum, ac piis tandem sororibus commendandum, summe obtestatus & exhortatus, ex hac mortali vita con-

cessit. Episcopus Monasterium inchoatum foeliciter ab-
uit, multa de suis etiam liberalissime adiiciens.

L.

Emericus nobilis heros à Schoneck, Germanus frater
Simonis Episcopi supra celebrati: constituitur Episcopus
Wormaciensis post longas summi collegij Canonico-
altercationes, quorum quisq; libenter Episcopatu sepe petuoso
fici passus esset, ab ipso Romano Pontifice. Ingressus
Wormaciam egregio equitatu & honorifice, cum à d. dominicalis
rum senatu populoque exceptus in die S. Gregorij: Anno Domini
Domini 1308. Præfuit laudabiliter ac prudentissime annorum
decem, & clero & omnibus ciuibus suis longe charissimus.
Obiit decima Februarij, Anno Domini 1318. Sepelitus in
anteriore choro summæ Basilicæ ante aram maximam
sub marmore, cui hi versus Orichalcinis literis affabre
ferti sunt:

*Præsul Emericus, vigil in prece: pacis amicus,
Subiectis gratus: studuit tamen esse beatus.
Mens sibi deuota fuit & sacra lectio nota,
Dat vita mores senii venerabilis ætas.*

L I.

Henricus tertius huius nominis: nobilis heros à Thier
præpositus summi collegij Wormaciensis, eligitur in Ep-
scopum vltima Aprilis vnanimi consensu totius cleri. Con-
firmatur in die S. Bonifacij ab Archiepiscopo Moguntino.
Gubernauit Ecclesiam Wormaciensem per vnum tantum
annum & dies tres. Obiit octaua Iunij in ipsa die S. Boni-
facij, anni Christianorum Millefimi trecentefimi decim-
noni: sepelitur in summæ Basilicæ choro D. Martino
to, ante eiusdem nominis aram.

L II.

Chuno nobilis heros à Schoneck, Simonis ac Emerici
Episcoporum ex fratre nepos, Decanus summi collegij

eximie doctus: eligitur in Wormacienſis Eccleſiæ præſulem
 ac antiſtitem poſtridie Diui Laurentij, anno Domini 1319.
 Ingreſſus Wormaciam in ſigni equitatu in vigilia omnium
 Sanctorum. Conſecratur anno ſequenti ab Episcopis Go-
 defrido Mindenſi & Emichone Spirenſi. Præfuit annis
 decem. Sub huius Episcopi gubernatione corruerunt, an-
 no Domini 1325. in die Simonis & Iudæ Apoſtolorum, im-
 petu ſeſuſo quodam turbine maxima quædam vrbs Wor-
 macienſis ædificia: inter quæ ita prorsus laceratum fuit Do-
 cum à dextera caſtrorum templum, vt in totius triennij ſpacio vix
 gortij: Annoſſet reſtitui & inſtaurati. Poſtea deceſſit ex hac lachry-
 tiſſime amaram valle Episcopus Chuno, viceſima quinta Junij, an-
 chariſſimo Domini 1329. Sepelitur in ſummæ Baſilicæ anteriore
 Sepelitur in choro, ante ſummam aram, in medio aliorum duorum
 maximæ Episcoporum.

LIII.

Gerlacus pincerna ac Dominus de Erbach, mortuo
 Chunone ſeiſum intruſit, fretus familiæ ac gentis ſua: po-
 tentia: cum Capitulum Episcopatus gubernationem com-
 tendiſſet Baldouino Archiepiſcopo Treuerenſi ac Mog-
 untino. Præfuit tribus annis, deceſſit ex hac mortali vita
 anno 1332. decima octaua Ianuarij, ſepelitur in S. Martini
 choro ante aram in ſiniſtra poſitam. Tumulo eius tantum
 gentis inſignia ſuperaddita ſunt.

LIV.

Salomannus Waldboto cognominatus, ex veteri ac
 honeſta Moguntinæ vrbs familia natus, ſucceſſit antiſtiti
 Gerlaco, à Pontifice Maximo Ioanne viceſimo ſecundo
 Episcopatu wormacienſi præfectus, ſine ſenatus Cano-
 nicorum conſenſu. Confirmatur à Pontifice Maximo Be-
 nedicto duodecimo: erat vir præclare doctus, & prudentia
 præditus ſingulari. Venientem autem Salomonem vel Sa-
 lomannum iſtum clerus ſummi Collegij recipere nolens,
 contra eum elegit Stephanum quendam, qui cuias fuerit
 vel ex qua familia ortus, ignoratur. Sic nouum Schiſma in

Ecclesia Vangionum natum, totum Episcopatum miserè
 exhaustit, & penè irreuerabilibus damnis affecit: dicitur
 enim hoc Schisma & ista duorum de Episcopatus posses-
 sione certantium, ac Episcopatus bona misere dilapida-
 tum infesta gubernatio decem annis: in quibus excom-
 municauit Rom. Pontif. totum clerum Wormaciensem
 Tandem res composita est anno Domini 1342. Salomon
 mansit Episcopus, Stephanus cedere coactus fuit. Pontif.
 Max. Clemens sextus Salomoni Episcopo potestatem con-
 dit absoluendi clerum Vvormaciensem à Pontificio inter-
 themate: hanc absolutionem si clerus consequi voluit, ne-
 cessariè oportuit eum Episcopo magnam pecuniarum summam pro-
 soluere. Præfuit Episcopus Salomon post factam Schisma-
 tis compositionem annis adhuc septem. Obiit anno Do-
 mini 1349.

L V.

Theodoricus nobilis heros à Popparten, Bauarum
 cognominatus: eligitur ab vnanimiter consentiente clero
 wormaciensi anno Domini 1349. Imperante Carolo IV.
 Præfuit prudenter & vtiliter annis sedecim. Erat Episcopus
 honestissimæ ac optimæ vitæ. Consequutus est omnium
 priuilegiorum suorum confirmationem ab Imp. Carolo
 IV. anno Domini 1366. quo anno ad Metensium Episcopa-
 tus gubernationem auocatus, Vvormaciensem potestatem
 habere resignauit. Contra hunc Episcopum bis seditiones factæ
 Vvormatia, supra plurimas antea factas transactiones
 perpetua pace ac fide conuentiones honestissimas.

L V I.

Ioannes cognomento Schadlandius, ordinis Prædicatorum
 & sacrarum scripturarum magnificus doctor, Legatus
 Pontificius, cuius plurima extant scripta: constituitur
 Rom. Pont. Episcopus Culmiensis, vbi cum non diu fuisset,
 Hildesheimensi Episcopatu à Gregorio decimo potestatem
 accepit anno Domini 1362. cui cum duobus saltem annis
 præfuit.

præfuisset & inquietam videret esse gubernationem illam, propter quotidianos fere Brunsvicensium principum tumultus suisq; studiis minus convenientem: resignata gubernatione tota Romam rediit, vbi post pauculos annos à Romano Pontifice quietiorem locum petens, vtramque Augustanam videlicet & Vvormaciensem Ecclesiam consequutus est, anno Christianorum Millesimo trecentesimo sexagesimo octavo. Sed cum Augustæ inter tenatam atheram ac populum tumultus essent grauissimi, non diu Augustæ manlit, sed ablatis inde secum multis Ecclesiæ clientibus Vvormaciam concessit, vbi cum etiam non esset admodum gratus, varij in eum tumultus excitati sunt: quibus tamen à Palatino Ruperto compositis Augustanum Episcopatum, atno Dominicæ incarnationis 1372. libere resignauit, Vvormaciensi contentus. Obiit postea anno Domini 1373. sepelitur apud Confluentiam in Prædicatorum cœnobij templo ad dextram aram, cum tali inscriptione:

Hic iacet Dominus Ioannes Schadland de Colonia, Magister Theologie, inquisitor Hæreticorum, Episcopus Ecclesiarum Calmensis, Hildesheimensis, Vvormaciensis & Augustensis: Prædicatorum, qui obiit anno Domini 1378. Calendis Aprilibus.

LVII

Egkardus nobilis à Derfch, eligitur à Capitulo Vvormaciensi atno Domini 1377. cum sedes Episcopalis vacasset pene quatuor annis. Sedit pletunque Ladenburgi, nunquam prodiens quam in templum, Pacis studiosissimus & amatissimus, sed qui pacata gubernatione propter perpetuas Vvormaciensium leditiones, & cum clero digladiationes non diu potitus est. Præfuit annis viginti octo inter maximas turbas ac summos citium suorum tumultus, qui à Ruperto Rhevi Palatino, postea in Imperatorem electo, aliquoties compositi & conciliati, semper renouati sunt. Obiit decima quarta M. l. ij, anno Christi 1405. quo anno totus clerus secessione facta è Vvormacia discesserat. Epi-

scopus Eckardus Vvormaciam reuectus & in summa
 filica anteriore choro, ante pulpitem, in medio duodecim
 aliorum Episcoporum honorifice depositus & terra
 datus est.

L VIII.

Matthæus Cracouianus ex Polonia regno natus, in
 etor sacratum scripturarum, Academiæ Parisien-
 Pragensis rector: multa scripsit, quæ in Francken-
 monasterio adseruantur & ostenduntur, fuit Cancellarius
 Imperatoris Ruperti Palatini, cuius intercessione con-
 quutus est Episcopatum Vvormacensem: cui summa auctori-
 dentia ac utilissime præfuit quinq; annis. Sub hoc Episcopatu
 rediit clerus post triennale exilium in urbem Vvormacien-
 sem, compositis & conciliatis omnibus prioribus
 auctoritate cum Imp Ruperti, tum Ioannis Archiepiscopi
 Moguntini: id factum est anno Domini 1407. Postea
 adhuc tribus annis præfuit, valedixit huic mortalitati
 quinta Martij, anno salutis 1410. Sepelitur in medio
 Vvormacensis Basilicæ.

L IX.

Ioannes secundus, nobilis vir à Fleckenstein, subrogatus
 tur Matthæo antistiti anno Domini 1410. præfuit anno
 decim. Obiit Ladenburgi decima octaua Maij, anno d-
 nica incarnationis 1426. Reuehitur Vvormaciam, & in
 in Cathedralis Ecclesiæ anteriore choro honorifice sepelitur.
 Anno Domini 1423. iterum seditiosa fuit Vvormacia
 Episcopum & clerum, ex quo graues ac perniciosi tumu-
 rus orti essent, nisi sequenti anno à Palatino Ludouico
 Conrado Archiepiscopo Moguntino omnia componi
 sopita & pacata fuissent.

L X.

Fridericus secundus, nobilis à Domnegk: eligitur in
 scopum Vvormacensis Ecclesiæ, vnanimi consensu
 in Canonico tenatus, ipsa die S. Agathæ, anno

Præfuit nouendecim annis. Renouauit ac illu-
 strauit Kir(sgattenfe Monasterium in agro Vvormaciensi,
 non procul ab vrbe situm: in quo cum omnes Moniales pe-
 lle essent absumptæ, dedit id Canonicis Regularibus S. Au-
 gustini habitandum. Absoluit naturæ debitum Calendis
 Iulii anni Christianorum 1445. Sepelitur in summi templi
 Vvormaciensis anteriore choro, ante aram summam in
 medio aliorum duorum Episcoporum. Sub hoc coorta &
 rerū Episcopi prudentia & circumiacentis nobilitatis vir-
 tute pacata est, ingens seditio populi in Agro Vvormaciēsi
 habitantis: anno Domini 1440. His perpetuis seditionibus
 discordiis & Vrbs & Ecclesia Vvormaciensis summe ex-
 hausta, semperq; afflictior ac pauperior facta, ad pristinam
 dignitatem & potentiam peruenire difficile potuit.

LXI.

Ludonicus ab Ast, vir nobilis & ita eximie doctus, vt
 doctoratus etiam titulo insignitus fuerit: Præpositus ad
 Martium Vvormaciæ, Palatini Ludouici præcipuus
 Consiliarius. Subrogatur Episcopo Friderico vnanimibus
 totius Capituli sententiis: sed cum is quietem amaret, & vi-
 deret officium Episcopale plenum esse periculi, post sex
 hebdomadas oblatam dignitatem cum summa gratiarum
 actione senatui Canonicorum libere resignauit, suis for-
 tunalis pulchre & cum summa laude contentus.

LXII.

Reinhardus nobilis heros à Sickingen, eligitur anno
 Domini 1446. præfuit periculosis & difficilimis tempori-
 bus prudentissime, annis triginta sex. Obiit Ladenburgi in
 villa S. Mariæ Magdalenæ anni à nato Christo humani
 generis redemptore 1483. Reuehitur Vvormaciæ & ho-
 norifice ibi conditur in sacello S. Egidij à se extracto. Extat
 de eo tale distichon, in cuius literis numeralibus est annus
 & dies quibus Episcopus ex hac lachrymarum valle emi-
 grauit.

*Vanglo ReInharDI PraXeDI sLV Ce LICenter
ASICK Ing pLangat fata sVpre Maparli.*

LXIII.

Iohannes tertius, nobilis à Dalburg, eximia virtutibus doctrina longe præstantissimus, trium linguarum egerissimus, peritus, renascentium in Germaniis humanitatis ac philosophiæ studiorum summus fautor ac Mæcenas: vir sapientissimus, & Ludouici iccirco Palatini Electoris prætorum Comiti consiliarius. Eligitur in antistitem Vvormacienis Ecclesiæ anno Christi 1482. Habuit summum amicum ac protectorem etiam Rodolphum Agricolam, qui primus in Germania barbariem vndiquaq; oppugnans, latinarum ac Græcarum literarum studia in Germaniis exuscitauit: Reuchlinus item qui Hebræas literas primum in Germania profecit, & Latinas Comædias huic ipsi Episcopo exhibitas dedicatas scripsit, egit, ædidit & publicauit. Præfuit Episcopus Vvormacienis annis viginti. Vidit suam Ecclesiam in aetate tumultuantem ac grauiter ferocientem in clerum in templum Vvormaciam, anno dominicæ incarnationis millesimo quadringentesimo nonagesimo nono, quo ex vrbe Ladenburgum secessit, & nō nisi post completum decennium rediit. Obiit reuerendissimus & omnium cultorum memoria dignissimus antistes vicesima Julij anno dominicæ incarnationis 1503. Vide de eodem pomena Vrspergensis Abbatis Chronicis addita.

LXIV.

Reinhardus nobilis à Riepur, eligitur Vvormaciensem Episcopum, à toto summi Collegii nonicorum senatu, decima nona Augusti, anno nare redemptionis 1503. Secundo anno gubernationis vndiquaq; irruptiones fieri in suum Episcopatum qui confecto bello Bavarico Philippum Palatinum Maximiliano Imperialis Banni fulmine tactum ferro igni persequabantur: Ex quo numero erant Ericus

Brunsuicensis, Ulricus dux Vvirdenbergenfis & Gulielmus
Hafforum Landgravius. Hæc calamitas tali versiculo tum
comprehensa & posteritatis memoriæ ac notitiæ com-
mendata est, in quo numerus anni etiam ex literis nume-
ralibus deprehendi potest, millesimus videlicet quingen-
tesimus & quartus.

Hasso Cyro Matr IstifaCe: flens per It aCCoLa 'RhenI.
Vormaciensi anno domini 1509.
Comitiis à Diuo Maximiliano illic habitis, studio ac dili-
gentia Jacobi Archiepiscopi Treuerensis & Friderici Sa-
muelis Electoris: ita vt eodem anno totus clerus in vrbem
primus rediret. Hæc Amnistia & reconciliatio vtrinq; exulceratis
animorum non diu duravit, sed mox eam noui
tumultus exceperunt, qui causam præbuerunt bello Si-
cingensi, quod anno Domini 1515. viuentis adhuc Diuo
Maximiliano cœpit. Hi tumultus iterum pacati sunt per
Ludouicum Electorem ac viceregem anno Do-
mini 1519. Sequenti anno ingreditur insigni pompa eque-
stris in Vormaciam, septingentorum equitum, ac decem prin-
cipum (qui iam ad coronationem noui Imperatoris Caro-
li V. Aquilgranum descensuri erant) multorum item co-
mitem ac Baronum splendidissimo comitatu. Postea itum-
tum Aquilgranum, vnde omnes principes cum coronato
Imperatore mox Vuormaciam reuersi sunt ad comitia. Ef-
fugerant iam septendecim anni à prima electione, vsq; ad
ingressum: Sperabat bonus princeps desituros iam & quie-
scituros omnes veteres tumultus, & rediturum optimæ ac
pacatissimæ pacis aureum tandem aliquod sæculum: sed
inimice fefellit eum ista spes. Iam enim propter mutatum
genus in Germaniis nouæ & vehementissimæ
doctrinæ oriebantur vndiquaque. Hæc omnia effecerunt, vt
Episcopus de gubernatione Episcopatus resignanda iam
eugrans, initio coadiutorem peteret, prudentissimum he-
roa Philippum à Flersheim Vuormaciensem ac Spirenses
Canonicum, excellenti virtute præditum: Hæc Episcopi
voluntas & petitio à Rom. Pont. & approbata & confir-

mara est. Videntes autem principes Palatini peti coadiu-
 rem Vvormaciensis Ecclesie gubernationi, de qua ipse
 prime essent meriti: commendarunt fratrem suum, Palati-
 num Henricum senatui Canonorum, additis precibus
 huic gubernatio traderetur, tum se etiam operam daturum
 quam maxime, vt Episcopatus dignitas ac res conseruaretur,
 tur, & ad pristinum decus aliquando redirent. Et si vero
 eam dignitatem non solum à Vvormaciensi clero posside-
 tus esset Flersheymius, sed Pontificia etiam authoritas
 confirmatus: tamen qua erat incomparabili morum ac
 ræ dexteritate virtute ac modestia præditus, parato
 animo principum Palatinorum consilio ac voluntati, non
 dubitans, quin esset authoritas tantæ familiæ multum pro
 futura Ecclesie Vvormaciensi. Sic Henricus Palatinus
 coadiutorem assumptus est, anno Domini 1123, cuius
 mam spem de sese pollicenti, sequente anno Reinhardus
 totam etiam gubernationem commē dabat, reseruatam
 gua sibi pensione & monasterij Ramsensis Episcopatus
 per incorporati possessione: in qua tranquille iam se victo-
 rum sperabat. Sed nec ista spes satis tuta aut firma fuit.
 Nam proximo anno sequuta est incomparabilis illa
 riosorum agricolarum coniuratio, qua per totam Germa-
 niam non aliter quam improhibibile aliquod incendium
 grassata est: nec vero iam in agro solum, sed in vrbe quoque
 crudeliter tumultuabatur, & quemadmodū clauus clauum
 trudit, ita alius furor alium peperit: Erat tum in Vltra-
 na Ecclesia Henricus Palatinus, vbi etiam grauissimos
 tus ei sedandi ac pacandi erant. Reinhardus interim in
 nobiolo suo non tutus, in fortiorem locum, castrum de
 di Nouileyningensis sese recipiens, tandem vndique
 grassantibus ac impune adhuc ferocientibus agricolis
 plex factus, pacem quidem impetrauit, sed non admodum
 diuturnam, nam post pauculos dies Ramsente conuulsa
 (in quo hætenus habitabat) à seditiosis agricolarum
 horibus direptum ac spoliatum est.

Non mihi si lingua centum sint ora, centum,
 Agricoliarum omnes possem recitare furores.
 Et quas Vangionum Reinhardus Episcopus urbis
 Sustinuit curas, & quantas viderit iras:
 Quam varios motus. Nec si mihi ferrea sit vox:
 Possem omnes Henrice illos narrare tumultus
 Qui te exceperunt & sunt tam longa sequuti
 Tempora. Maonis opus esset viribus atq;
 Maonio calamo, haud humili exiliq; Camena:
 Non ita simplicibus numeris breuib; libellis
 Quales nostra edit lugubri hoc tempore Musa
 Tempore quo Musis lugubrius haud fuit vllum.
 Parcite semidei iccirco vos, parcite nobis
 Quod breuiter vestras ita res percurrimus illas
 Magnificas, & non nisi summis vatibus aptas:
 Quas nobis breuiter, attem tetigisse, sat esto.

Reinhardus videns nouorum tumultuum ac seditionum
 nullum esse finem, Henrico Palatino (qui iam Ultraiectina
 Ecclesia exciderat) totam gubernationem Vvormaciensis
 sedis commendat, ac sese quietis ergo in familia ac gentis
 suae castrum Riepur (quod in Marchionatu Badensi situm
 est) recipiens, post pauculos menses ibi naturae debitum,
 annorum & dierum plenus, absoluit 19. Aprilis, anno Do-
 mini 1533, cum à prima ipsius electione triginta anni efflu-
 uissent. Reuehitur ex arce Rieputensi Vvormaciam, & ibi
 in summa Basilica & in media superioris chori area hono-
 rifice deponitur ac terra mandatur.

L X V.

Henricus quartus: Palatinus Rheni, & vtriusque Bara-
 thie dux, & Hilippi Electoris filius, Ludouici ac Friderici opti-
 morum principum ac Electorum frater: eximia virtute, iu-
 stitia & clementiae studio ac laude, sapientia item & huma-
 nitate summa praeditus. Praepositus primum summi tem-
 pli Argentinenfis, Canonicus Coloniensis: praepositus item
 Aquigranensis & Elephancensis, quas dignitates omnes

Pontificia autoritate habebat confirmatas: quarum
 Regalibus, & feudis inuestitur ab Imperatore Diuo Caro-
 lo V. anno Domini Millesimo quingentesimo viciesimo
 primo. Assumitur in coadiutorem gubernationis & Ecce-
 sia Vvormaciensis anno Domini 1513. Cumq; sequenti
 anno Dominicæ incarnationis 1524. decessisset ex hac
 chrymarum valle Philippus Burgundio, Episcopus Vltra-
 iectinus: vocatus est ad eius etiam Episcopatus guberna-
 tionem, vnanimi totius cleri consensu. Confirmatur à Ro-
 Pont. in vtriusq; dioeceseos antistitem ac gubernatorem.
 Sed qualis eum fortuna exceperit Vvormacia, dictum est
 breuiter supra: qualis vero Ultraiecti, id studiosus lectu-
 perat ex bello Traiectino, quod ab Henrico Bomelio
 dam eleganter descriptum, Marburgi superioribus annis
 editum est. Defatigatus tandem tumultibus Ultraiectinis
 cum aduerta valetudine etiam impeditus labanti Ecclie
 subuenire aut consulere tantæ rerum difficultati non pot-
 set: totam eam gubernationem Romano Pontifici ac Im-
 peratori Diuo Carolo V. resignauit: Vvormaciam contem-
 dens, vbi mox arcem Dirmittein à seditiosis agricolis ante
 euerfam, pulchrius quam vquam fuerat, & fortius instauit.
 Habebat fratrem Germanum, Philippum Palatinum
 Episcopum Frisingensem ac Mammillensem: qui cum an-
 no Christianæ salutis Millesimo quingentesimo quarte-
 gesimo rebus mortalibus exemptus, vitæ huic valedixisset,
 successit ei anno gratiæ Millesimo quingentesimo quarte-
 gesimo secundo, iste etiam Henricus antistes Vuormaci-
 ensis. Frisingi igitur in Bauaris residens, hodie adhuc
 vtrique Episcopatu summa cum
 laude præest.

OCTAVVM CAPVT

DE OMNIBVS EPISCO- pis Ecclesiæ Augustanæ in Sueuis.

DE Augustani in Sueuis vetustissimi Episcopatus, initio ac origine prima, propter varias easque non adeo bene consentientes diuersorum narrationes, vix certi aliquid Lectori polliceri possum. Narrabo tamen bona fide ac breuiter, quæ hac ipsa de re in vetustissimis chartis ac monumentis inueniuntur. Aiunt annum Domini circiter 196. ex Hispaniis in Germaniam & ad Augustam Vindelitorum venisse sanctum quendam Episcopum Narcissum, præstantæ ac propagandæ ibi Christianæ doctrinæ ac religionis ergo. Nam etsi S. Lucius Churiensis Rhetia Apollolus Christum antea etiam Augustanis ac circumiacentibus Vindelicis concionatus esset, tamen à gentilibus suis imperfectionibus abduci tum non potuerunt. At Episcopo Narcisso idem Christi Euangelium maiore fortassis spiritu ac zelo annunciante, & luculentius populo rudi propolente, cæperunt emolliri tandem:

Sena Suenorum & Mauortia & effera corda.

Conuersos igitur ad Christi cognitionem ac professionem multos Vindelicos baptisauit S. Narcissus, imprimis vero Dominam Hilariam eiusque filiam, Afram: quas Cypri Reginas fuisse affirmant, ac Dominæ Hilariæ fratrem Sosimum: quem præstanti ingenio eloquentia item ac mediocri doctrina præditum, vt ipse etiam Christum Dei filium rudi adhuc Alemannorum populo prædicaret, pie & grauitè aliquoties exhortatus facile persuasit. Hunc Sosimum S. Narcissus non iam amplius Sosimum, sed S. Dionysium appellans, Dionysii Ariopagita conterranei ac cõpatriotæ fere sui virtutem ac vitæ sanctimoniam vel imitari

eum vel etiam superare volebat. Sic Sotimus ille vel Dionysius, aliquandiu praesente adhuc, & postea rediens in Hispanias suas Sancto Narcisso Augustanis & Vindelicis Christum intrepida voce duobus pene annis concionatus est: Cum autem reprehenderet acriter Idolomanias gentilicias, & contra statuas Ethnicorum Deorum solum vnum Deum, illum videlicet qui trinus & vnus esset, adorandum concionaretur: irruit in eum ac totam eius familiam, in pias irem ac Christianismo nuper iniciatas puellas Afram, Dignam, Eunomiam ac Eutropiam, & in matrem omnium Dominam ac formatricem Hylariam Gaius Tyrannus, Diocletiani Imp. ac Ecclesiae Christianae summi persecutoris praefectus: Hanc totam inquam Sancti Sotimi nouam adhuc scholam & Ecclesiam ad supplicium rapiens, primum exquisitissimis tormentis misere cruciuit, postea cum nulla spes esset Tyranno, redituros illi Christi Confessores ad gentilicias abominaciones: statim vt interficerentur etiam omnes, apparitorib. suis praecipit.

I.

Hoc factum legitur annum Christi circiter trecentimum: & hunc Sotimum vel Dionysium sanctum Dei Martyrem suum primum Episcopum tota Augustanensis Ecclesia iactat, praedicat, & vnanimi consensu confiteretur. Postquam vacasse sedem Episcopalem aliquandiu non dubium est propter summam Tyrannidem & crudelitatem Diocletiani Imperatoris in Christianos pariter omnes sine vilo sexus vel aetatis discrimine exercitam. Habitarunt S. Sotimus & eius soror Hylaria extra urbem Augustanam eodem loco, vbi nunc est templum S. Vdalrici: in eadem vicinia, & agros & hortos etiam habuerunt. Vnde hodie adhuc tractus & des fere omnes S. Vlrici conobio vectigales tributariae sunt. Est hodie adhuc in Augustani curia Canonici adibus lapis cum hac inscriptione, SOSYMI PRIMVS.

II.

Beruolphus, aliis Wernolphus, Sueuus: secundus Vindelicus

delicorum & Augustanorum Christum confitentium Episcopus fuisse, & veris pii Episcopi officiiis quinque annis præfuisse legitur, sed quando Episcopus constitutus aut quando mortuus, ignoratur.

III.

Tagenbertus alibi Dagobertus pius ac sanctus Dei vir, veritatis Christianæ diligentissimus doctor & assertor, præfuit Augustanis concionando ac docendo, baptisando ac aliis pietatis Christianæ officiiis annis sedecim. Post eius mortem propter summam Ecclesiarum Christum profitentium persecutionem, iterum aliquandiu sine gubernatore fuit Ecclesia Augustana.

IV.

Manno, gente Sueuus: fideliter præfuit Augustanæ Ecclesiæ, pure docendo Christianos, annis 19. Quando vero præesse cœperit, aut quando eum Deus ex hac mortali vita euocarit, non inuenitur.

V.

Wicho præfuit Augustano Episcopatu octodecim annis.

VI.

Brico alius Perichus, comes Brigantinus, eligitur post mortuum Wichonem, præfuit annis viginti, summo studio Acriam hæresin oppugnans docendo & concionando, qua tota tum Germania etiam infecta & contaminata erat.

VII.

Zayso præfuit Augustanæ Ecclesiæ annis vno & viginti, vixit temporibus Iustiniani Imperatoris, ac Bonifacii secundæ, P. M. Inchoauit Cathedralem Basilicam D. Virginis, quam hodie adhuc summum templum Augustani habent & appellant. Post huius Episcopi ex hac mortali vita egressum, iterum vacauit aliquandiu Ecclesia Augustana, sed ob quas causas, aut quam diu, id omne ignoratur.

Marcomannus præfuit Augustanis concionando ac docendo 29. annis. Post hunc aliqui ponunt tres Episcopos Fortunatum videlicet, Philippum & Cyriacum: sed illi Augustanæ Ecclesiæ non præfuerunt. Fortunatus enim in Galliam peregrinans ad S. Martinum, paucis aliquot diebus saltem Augustæ commoratus est. Philippus alius etiam Augustam adueniens ibi martyrio est coronatus. De Cyriaco nihil prorsus legitur. Ante vero ista tempora, acriter annum Christi 400. legitur S. Ambrosius Episcopus Mediolanensis ad Augustam Vindelicam ab Arrianorum hæresi repurgandam S. Albanum ac Episcopum quendam Philippensium Theonestum misisse: quibus seuerè reprehendentibus ac acriter confutantibus Arrianos erroris, Arriani in eos magno tumultu consurgentes, ac frementes piis doctoribus grauitè insidiati sunt, Vtrumq; contem quendam eorum captum trucidarunt. Albanus & Theonestus inde Moguntiam profecti, ibi etiam contra Arrianorum furores acerrime pugnarunt concionando ac docendo: donec vterq; Martyrii coronam acciperet.

IX.

S. Viæterbus aliis Viæterpus primum Monachus ac Monachorum Pædagogus, postea Abbas Elefancensis cœnobii, ab Hariolfo quodam Lingonensi Episcopo fundatus eligitur tandem in Augustanum Episcopum, à Rege Galliarum Pipino: Præfuit ibi laudabiliter ac summo Christianæ pietatis promouendæ & ampliandæ studio annis sedecim. Ad hunc Viæterpum venit Sanctus Magnus, Sancti Galli discipulus petens ab eo veniam ac potestatem aditandi pro se ac discipulis suis cœnobii, quod sumptibus Regis Pipini, & huius Episcopi auxiliis construxit magnificum ad Lycum amnem in Alpium Sueniæ faucibus: vnde faucense, & hodie adhuc parum immutata voce fullense cœnobium ac oppidum id appellari solet. Obiit Viæterbus de-

bus decima octava Aprilis anni à nato Christo Septingentesimi quinquagesimi secundi. Consecrauit templa Monasteriorum Cambidonensis, S. Magni, & Benedicti Parthenfis.

X.

S. Thoslo parrochus Waldhofensis, constituitur Augustanæ Ecclesiæ Episcopus à Rege Galliarum Pipino S. Magni precibus ac commendationibus moto, anno Domini septingentesimo quinquagesimo tertio, præfuit 12. annis. Obiit decima sexta Ianuarii anno 765. Sepelitur apud S. Afram, vbi hodie est templum S. Vlrici, quo loco omnes eius antecessores cubare creduntur. Post hunc Thossonem diu vacavit sedes Augustani Episcopi propter varios tumultus qui tum inter Germaniæ Principes ac Reges, Odilonem ac Thassilonem Bauaros, Godefridum meuum, & Carolum Magnum, aliosq; exarserant.

XI.

S. Symbertus dux Lotharingiæ patre natus Amberto, matre vero Symphoriana Catoli Magni sorore, religiosisq; conjugibus: educatur in pietatis & literarum studiis in Maurbacensi perueteri ac præpotenti Alsatia Cœnobia institui Benedictini, cuius loci tandem est designatus Abbas: vbi sic pie & honeste vixit, vt toti suo Conuentui exemplum honestæ ac innocentis vitæ præferret. Tandem cum vacasset multis iam annis Augustanus Episcopatus, propter ciuilia bella Bauariæ & Sueuiæ ducum: quæ Carolus Magnus, nondum tum Imperator, deuictis potentissimis principibus feliciter confecerat, cœpit idem ille potentissimus Galliarum Rex, non solum Augustanam urbem egregie ampliare, sed de instaurando etiam Episcopatu diligentissime cogitare. Euocato igitur ad sese e Maurbacensi Abbatia S. Symberto nepote suo, constituit eum ex Abbate Episcopum vrbis & Ecclesiæ Augustanæ anno Domini 779. Ibi cum præfuisset ille laudabiliter ac utilissimè cum concionando ac docendo tum collapsa templa

pulchre reparando annis triginta, euocatus est ex hac
dem lachrymarum valle plenus dierum, decima
Octobrium, anni à nata salute humani generis semper
809. Imperante Carolo Magno. Sepelitur honorifice
Afræ templo à sese post factam ab Odilone seditione
uarorum duce vastationem pulchre instaurato.

XII.

Hauto aliis Hanto comes de Andechs Bauarus
mus Episcopatus Augustani locupletator & donator,
cessit S. Symberto. Præfuit adhuc anno Domini 840.
Ludouico Pio. Somnia igitur sunt, quæ eum septem
tum annis præfuisse affirmant. Habuit fratrem religio
mæ etiam vitæ, Rathardum Canonicum, qui Dam
insignis Monasterii apud Bauaros fundator esse legitur.

XIII.

Waltherus subrogatus est Hautoni, sed quo anno
ignoratur: præfuit laudabiliter & optime decem annis
optime meritis de Imperatore Lothario, cui cum à leg
tionibus tum à consiliis fuit intimis. Legitur in conc
diam redegisse acerrime inter se de prædiorum quor
dam possessione certantes Odogarum Archiepiscopus
Moguntinum, & Abbatem Hirsfeldensem. Quando
huic mortali vitæ valedixerit, nusquam inuenio.

XIV.

Adelgerus successit antistiti Walthero: præfuit
laudabiliter annis sedecim: Obiit anno Domini 864.

XV.

Neodegarius vir sanctæ & innocentissimæ vitæ, suc
sit Episcopo Adelgero, præfuit annis quatuor. Fuit
num Monachus, postea etiam Abbas magnificentiss
Monasterii Vttenburthani, in Sueuis, à Silacho Franco
duce ac Illergouiz comite eiusq; coniuge Domina Er
funda fundati. Construere capit de nouo templum
Magn

Magni in Faucensi cœnobio. Obiit anno Domini 869. Sepelitur in templo S. Afræ, cum tali inscriptione:

Beatissima memoria.

Requiescit hic Nidgarius Episcopus: Omnes legentes orate, ut pius Deus illi misereatur.

Obiit beatus decima septima Calendarum Maii.

XVI.

Lantho aliis Dancko & iterum aliis Lancko dictus: constitutus est Augustanæ vrbis & Ecclesiæ Episcopus, anno Domini 870. præfuit annis sex, & aliquot mensibus. Fuit magnus benefactor & illustrator monasterii Faucensis. Canonisavit & in Diuorum numerum retulit cum contentu Rom. Pont. S. Magnum, cuius vitam etiam Emerico Monacho cuidam Elefancensi eximie docto describendam & posteritati commendandam commisit. Obiit anno Domini octingentesimo septuagesimo septimo.

XVII.

Vdelmannus nobilissimis parentibus in Suenia natus, legitur in Augustanum Episcopum anno Domini 880. præfuit annis septem, mensibus octo. Decessit ex hac mortalitatis vita anno Domini 888. Legitur dedicasse & consecrasse templum pagi Herberdisshofensis, vbi nomen ipsius atque maxima adhuc inscriptum inuenitur, paucis literis vetustate omnia immutante consumptis.

XVIII.

Widgarius vel Widogerus Abbas prius insignis Monasterii Vitenburrhani, eximie doctus & humanissimus, constituitur in Episcopum Augustanum, post defunctum Vdalmannum, anno dominicæ incarnationis 888. præfuit annis decem laudabiliter: proficiscitur anno redempti orbis 898. ad Heluetios ut eos ab erroribus gentiliciorum Lolomaniarum in viam Christianæ veritatis ac fidei piis concionibus ac admonitionibus abducat, hinc Heluetiorum Apostolus dici meruit. Moritur & sepelitur apud Heluetios circa annum Domini 902.

S. Adalberus comes à Dillingen, genere egregie nobilis, sed virtute, sapientia & vitæ morumque integritate longe nobilior, factus est ex Monacho Elfangensis Episcopus Augustanus, & Abbas Elfangensis, anno Domini 904. Præfuit cum Episcopatu, cum Abbatia annis sexdecim. Obiit anno Domini 912. Sepelitur apud S. Arnolphum in sublimi ac de terra eleuato tumulo. Fuit Arnolpho Imperatori (cum adhuc esset in Elefanti cænobio) clarissimus: eius baptisauit & postea etiam pietate litterarumque bonis moribus erudiuit & informauit filium, Regem Ludouicum, qui tertius huius nominis patri in Imperatorum gubernatione successit. Fuit vir eximie doctus, excellens philosophicus: Sangallensis Monasterii liberalissimus benefactor. Sancti Vlrici alumnus & informator. Assumpsit lex antequam moreretur coadiutorem Hildinum: eximie virtute ac vitæ integritate præstantem virum.

XX.

Hildinus assumitur primum in Coadiutorem à S. Adalbero, cum quo sapienter Episcopatu præfuit annis sexdecim mortuo Adelbero, electus vnanimi totius cleri consensu præfuit mensibus adhuc quindecim, & ex hac mortali seculi feliciter emigravit: anno 923. Sub his duobus Episcopis simul gubernantibus Obiit anno 912. Imperator Ludouicus tertius, Arnolphi filius apud Laurissam honorifice sepultus. In huius Episcopatus diuersis (quos vidimus in Catalogis plurimum huc vsq; variant annorum numeri: tamen ex illa varietate ea selegimus, quæ maxime vitæ certa & ad veritatis normam proxime accedere, & cum aliis Chronicis ac Historiis optime conuenire.

XXI.

S. Vdalricus patre Hugobaldo comite Kiburgensi Dillingensi, matre vero Gerbirga (alii Dierbergam dicunt) comitissa Veringensi aditus: in Monasterio Sangallensi

Sangallensi ab eximia doctrinæ & sapientiæ Monacho quodam Yvaningo, liberaliter cum in Grammaticis tum in sacris literis instructus est. Postea S. Adelbero Episcopo Augustano commendatus, illi à legationibus & consiliis fuit: à quo Romam aliquando ad Pontificem Maximum Mannum missus, ita Pontifici sapientia, doctrina & virtus eius placuit, vt statim eum Adelbero Episcopo vellet in gubernatione Episcopatus succedere: quem honorem summa humilitate deprecatus est. Domum reuersus apud parentes piè vixit: donec anno Domini 923. ab Imperatore Henrico Aucupe, Augustanæ vrbis constitueretur Episcopus: Ibi sapienter, piè, fideliter ac vtilissimè præfuit annis penè quinquaginta. Henrico Aucupi in Imperatorem electo, opposuit sese Arnoldus quidam seditiosus Bavarorum Dux: hunc ad pacem & publicam tranquillitatem conseruandam exhortatus est S. Vlricus, qui visionem viderat, in qua ostenderat Deus S. Vlrico, Arnoldum ducem: armatum quidem, sed ita vt gladio deesset Capulus: quo significatum est, non gesturum eum gladium, hoc est, imperialem dignitatem, quam ambitet, & seditiose appeteret. Anno Domini 954. adfuit Imperatori Othoni Migno pugnanti contra Hunnos, qui iam totam Bavariam incendiis ac rapinis vastarant: horum innumerate copia feliciter prope Augustam ab Othone Magno cæcæ ac proffigatae sunt. In hac pugna amisit S. Vlricus fratrem, Theobaldum, aliis Reginobaldum dictum, comitem Dillingensem, strenuum bellatorem: cuius filium Richonum Imperator Otho feudis eiusdem comitatus Dillingensis intestiuit. Postea S. Vlricus urbem Augustanam ampliauit, includens mœnibus templum S. Afræ miserè vastatum ab Hunnis, quod ipse eleganter instaurauit, & in eo sibi viuus adhuc sepulturâ elegit. Id templum, hodie S. Vlrici templum appellant: quod in summitate vrbis est longe maximum & augustissimum. Edificauit eo loco, vbi cæsi essent ab Othone Magno Hunni, in perpetuam eius victoriæ memoriam: Monialium cœnobium

S. Stephani, cuius loci Abbatissam primam constituit cognatam suam, Dominam Eleyfiniam Comitissam Dilligensem, pudicissimam ac honestissimam puellam. Appellauit hoc Monasterium S. Stephani cœnobium, quod gem Hunnorum captum, eodem loco sacro baptismi abluisset, eumq; Stephanum nominasset. Construxit etiam S. Vlricus Sancti Johannis etiam Basilicam. Obiit plurimorum annorum anno ætatis suæ 83. quinta Julii, anni à nato Christo humani generis Redemptore 973. quo anno Othone iam Magnus ex hac vita emigrasse legitur, in Membranis Thuringiæ cœnobio ad Vnsterum amnem sito. Sepelitus honorificè à S. Vvolfgango Episcopo Ratisponensi in templo suo, in S. Afræ à se postea cognominato templo. Fuit aliquandiu Vttenbutrhanò etiam cœnobio.

XXII.

Henricus comes à Geysenhausen, natus patre Bertardo, matre verò Adelheyde, Othonis Imperatoris fratre Henrico Bavarorum Duce nepte: constituitur Episcopus Augustanus ab Othone primo & Magno. Fuit laudabiliter octo annis: Dedit vniuersum comitatum suum, cuius ille iam factus erat vltimus hæres Augustani Ecclesiæ. Profectus est cum Imperatore Othone lecto patruo suo, in Apuliam & Calabriam, vbi contra Saracenos, fortiter pugnans occubuit cum aliis multis Germanicis Principibus, Othone secundo capto, sed tamen longè Græcæ auxiliis liberato & fuga elapso. Occubuit autem Julio anni à nato Christo humani generis Redemptore noningentesimo octogesimo secundi.

XXIII.

Eutyclus vel Ethico comes ab Altorff, ex Guelphorum familia natus: subrogatus Henrico Episcopo Augustano, præfuit annis quinq; mensibus sex: Decessit etiam in lachrymarum valle anno Dominicæ Incarnationis noningentesimo octogesimo octauo. Sub huius Episcopi gubernatione obiit Romæ anno Dominicæ Incarnationis

983. laudatissimus Imperator Otho secundus, non sine veneni suspitione: Sepelitur ibi honorificè apud D. Petrum. Hunc Episcopum alii Stuchonem vocantes, nobilem de Altenmunster fuisse dicunt.

XXIV.

Luitholphus alibi Luitholdus, eligitur in Episcopum Augustanum anno Domini 988. Præfuit laudabiliter annis septem, mensibus sex. Obiit vicesima septima Julii, anno Domini 996. Subleuauit de tumulo & Diuorum numero adscripsit S. Vlticum Episcopum Augustanum, cum consensu Pontificis Maximi Joannis decimiquinti. Sub huius Antistitis gubernatione concidit Augusta anno incarnati Filii Dei 994. summa D. Virginis Basilica: eam auxiliis Domine Adelheydis Imperatricis, Othonis Magni relictæ viduæ, Burgundionum Regina, magnificè iterum instaurans, & fortiolem ac illustriorem, quam fuisse vnquam antea, fecit: iterumq; Diuæ Virgini matris dedicauit.

XXV.

Gebhardus S. Vltici antea Sacellanus & summi Canonorum Collegii præpositus, qui vitam S. Vltici descripsit: Abbas postea Elefancensis Monasterii in Rhaetia factus est. Vbi cum sex annis laudabiliter vixisset, ad gubernationem Episcopatus Augustani accersitus, eadem etiam officio summa virtute ac prudentia præfuit annis sex: resignans Abbatiam Elefancensem Hartmanno cuidam anno Domini 998. Decessit ex hoc mortali ad lugubri seculo, anno redempti à Filio Dei orbis 1002. Septima Julii.

XXVI.

Sigefridus successit Gebharo, præfuit annis sex, mensibus totidem: Obiit anno Domini 1009. Non laudatur in Catalogis Augustanorum. Sepelitur in Basilica Cathedrali D. Virginis prope veterem chorum, iuxta Luitholphum ac Gebhardum Episcopos, antecessores suos: cum tali inscriptione:

*Omnia subsidunt, ater cinis omnia sunt,
Omnia nataruunt, omnia praterunt.
Ecce Luitholphum, Gebhardum, tum Sigefridum,
Non vetuere mori forma genusq; sui.
Urbs pralati requiescunt hic tumulati,
Qui docuere greges, ordine Pontificis:
Mundo sublati viuant in pace beati,
Qua sine nocte dies, qua sine fine quies.*

XXVII.

Bruno Dux Bauariæ & Saxonix, germanus fratris Imperatoris Henrici Secundi, fundatoris Bambergensis ecclesie, mortuo Sigefrido, in Episcopum Augustanum, unanimi consensu totius Cleri. Præfuit prudentissime & diligentissime annis viginti duobus: fecit ex Canonicorum Afræ Collegio cœnobium S. Vlrici, ordinis D. Benedicti, constituit ibi primum Abbatem, doctum & valde religiosum virum Reginobaldum, qui postea ad Spirensis Episcopatus gubernationem vocatus, ibi octo annis cum summa laude præfuit. Omnia autem ornamenta & omnes thesauros ditissimi templi S. Afræ, transtulit in Virginis Cathedralem Basilicam: Circa huius Episcopatus gubernationem Ottho Tertius Rom. Imperator, in Italia prius mortuus Augustam allatus, ibiq; exenteratus, & in sceribus in Cathedrali eius loci Basilica sub honore marmore depositis) inde Aquisgranum auectus ac in magna pompa funebri, magnificè sepultus est. Sub eodem Episcopo S. Henricus Imp. plurima donauit cœnobio S. Vlrici insignia prædia, multos etiam amplissimos pagos: Eisdem Imperatoris sumptibus & expensis ædificatum est in Brunone Episcopo templum S. Mauriti Augustanæ, quod ab eodem Henrico munificentissimè donatum est. Anno Domini 1026. eunte Imperatore Conrado Secundo in Italiam, Guelfo interim Bauarorum Dux, bellum Brunoni Episcopo filium Imperatoris Henrici tertium apud se habenti, & bonis literis ac virtutibus rudenti, infert: Augustam obsidet, obsessam expugnat.

expugnatum diripit. Sed Imp. ex Italia reuersus Guelpho-
nem seditiosum egregiè vltus, ad condignam satisfactio-
nem ac restitutionem omnium bonorum Augustana &
vniuersitatis Ecclesiæ sublatorum eum compulit. Decessit Epi-
scopus Bruno ex hoc sæculo, octaua Maii, anno Domini
1091. Ratisbonæ in Comitibus ab Imp. Conrado II. cele-
bratis. Reuehitur inde Augustam, & ibi honorificè sepe-
litur in S. Mauricii templo: insigni Mausolæo, quod anno
Christianæ Salutis millesimo quingentesimo quadragesi-
mo sexto è medio sublatum est.

XXVIII.

Eberhardus à quibusdam Eppo, ab aliis Gebhardus
dictus, successit Episcopo Brunoni, præfuit annis octode-
cim. Fuit magnus benefactor cœnobii S. Vlrici. Obiit in
Vigilia ascensionis Dominicæ, anno Domini 1048. Sepe-
latur honorificè præsentibus Henrico III. Rege: & omni-
bus Imperii Principibus ac proceribus.

XXIX.

Henricus Secundus, vir eximiè doctus, robustus &
formosus, subrogatur Episcopo Eberhardo, ab ipso Impe-
ratore Henrico tertio, cuius iamdiu fuerat Cancellarius
& intimus Consiliarius. Præfuit annis sedecim. Instituit
Henricum Quartum. Edificauit palatium Episcopale,
Cathedrali D. Virginis Basilicæ contiguum: Falckenstei-
num item arcem in alpibus Algovia sitam. Fuit inuisus
Henrico Regi & Episcopis omnibus eo quod Agneti Im-
peratrici, Henrici tertii coniugi, non sine adulterii suspi-
cione ab inimicis esset consilius, & quod superbius æquo v-
sarparet gubernationem. Quod cum animaduerneret &
suboleret ille, commodè sese subducens in arcem suam
Falckensteinensem munitissimam recepit, quam Henri-
cus Quartus obsidione cinctam tanta vi oppugnauit, vt
ad deditionem Episcopum coheret, cuius vitæ tamen se-
pulturam pollicebatur Rex, longe aliud animo voluens,
quam ore polliceretur. Descendentem verò ex arce

eum quingentis viris, & veniam commissi perentem in
 torium suum Rex duxit, vbi coleis eius ligneo palo petro-
 sis, ministris vt Augustam eum abducerent, reddidit. Sed
 mortuus est Episcopus antequam Augustam perferretur
 in vigilia S. Barbaræ, anno Dominicæ Incarnationis 1060.

XXX.

Embricus, Imbricus vel Emicho Comes à Leini-
 gen Præpositus summi templi Moguntini, constitutus
 in Episcopum Augustanum ab Henrico quarto Rege, an-
 no Dominicæ Incarnationis millesimo sexagesimo octo
 to in ipso Festo Purificationis. Præfuit laudabiliter annis
 quatuordecim. Construxit Monasterium S. Marci, &
 Sacellum S. Gertrudis: ampliavit cœnobium S. Viti,
 & magnificum templum eiusdem Cœnobii pulcherrime
 soluit & consecrauit, anno Domini millesimo septuagesimo
 primo. Author fuit nobili ac illustri Comiti de Bilo-
 hausen & Schwabegk Sviggero, vt is templum S. Petri
 ac felicis construeret. Fuit munificentissimus pater
 omnium pauperum, orphanorum & viduarum: Imperatori
 Henrico quarto ita chatus, vt ab eo singulis annis
 melinueretur. Erat omnium discordiarum & contum-
 ueriarum inter Principes Germaniæ suo sæculo ortarum
 diligentissimus transactor & felicissimus compositor.
 Nullus aliquando ab Imperatore ad Longobardos, ibi
 captus, eloquentia sua se facile ipse liberauit. Decem
 ex hac lachrymarum valle, tertia Augusti, anno Domini
 1077. Sepelitur in Cathedra eius loci Ecclesia antequam
 cruce.

XXXI.

Sigefridus secundus, comes à Dornberg, et si sit qui
 Martallum à Dornspurg fuisse credant: eligitur anno Do-
 mini 1077. à maiori parte Canonorum summi Collegii
 in Episcopum Augustanum. Contra illum ab alia parte
 constituitur Episcopus Vigoldus quidam, qui quis fuerit
 ignoratur. Sigefridus Augustæ, Vigoldus Fullenii res-
 debat.

debat: vbi vterque sibi ex circumiacentibus ac vicinis Regulis querebat auxilia & praesidia, quibus se speraret gubernaculum Episcopatus retinere posse. Sic per septennium disceptatum est acerrimè, cum summa Episcopatus rerum iactura: Accidit autem vt anno Domini 1084. Henrico quarto in Italiam profecto, vrbs Augustana per proditionem à Leopoldo Austriae Marchione & Hermannò Sueuorum Duce capta, diriperetur tota & magna eius pars incendiis etiam vastaretur vnà cum Episcopali Palatio ac plurimis templis. Discedentibus verò his primis hostibus mox venit ex Faucensi oppido Vviboldus etiam Episcopus, rapiens quicquid inueniret reliquum, miserè etiam tractans Canonicos, qui ipsi non dedissent sua suffragia. Tandem & ipse praedam onustus sese ad Faucense suum oppidum recepit. Redeunte Imperatore Henrico quarto in Germaniam, dederunt pœnas tuæ audaciæ grassatores illi principes. Imperator Augustam venit, & cum eo etiam Episcopus Sigefridus: qui iam quietem se habiturum sperans, cepit omnia iterum instaurare, quæ erant collapsa & vastata. Vix abierat quadriennium: cum noui hostes veniunt, Guelpho videlicet Bauarorum Dux summâ vi urbem Augustanam mediocriter munitam oppugnans, quam cum aperta virtute vincere non posset, ad fraudes, dolos & prodiones confugit: quibus post pauculos dies vrbe potitus est. Is urbem diripuit, incendit ac vastauit miserimè, muros omnes diliecit ac solo æquauit: Episcopum Sigefridum cepit & Rauenspurgum abduci & in carcerem coniici mandauit. Habebat Episcopus apud se fidelem quendam ministrum, virum nobilem Vdalricum pincernam de Blanckenberg: is defensus Dominum suum, & se hosti pro eo obiciens vt Clytus olim pro Alexandro, à Guelpho trucidatus est. Qui in summa Basilica D. Virginis terræ mandatus, postea ab Episcopo Sigefrido Augustam redeunte tali monumento donatus est.

Pontificis fidi vitam tego dum Sigefridi,

Udalricus ego, sic tibi notus ero.

Vuelphoferens aciem, gladio me strauit inermem.

Nepatiar gladios (in pete) Tartaros.

Caperat Guelpho Episcopum non aliam ob causam quam quod nollet ille Guelphones habere pro aduocac ac defensoribus Episcopatus Augustani, cum semper recessores Episcopi aduocatum suo arbitratu sibi conuissent quem uoluissent. Capto autem Sigefrido, uenit Augustam ex Faucensi oppido Vvigoldus, is Guelphum pro aduocato libentissimè se habiturum ultro pollicens, sed cum uideret urbem non direptam solum, sed tota pene miserimè vastatam ac laceratam esse: Fullema rediit, ubi animi mœrore confectus, post paucos menses obiit: cum iam à prima electione utriusq;, duodecim anni effluxissent. Sepelitur in cœnobio S. Magni. Guelpho audiens Vvigoldum naturæ debitum absoluisse, constituit Vvernerum quendam, ut is Episcopatu Augustano posthac præsit: sed & ille moritur, antequam Augustam ingreditur. Accessit igitur Guelpho ex diuitibus Augustani cœnobio, Eckenardum Abbatem & Comitem Nolenburgensem, qui dictæ Abbatie laudabiliter iam præfuerat annis septendecim. Is cum Augustam proficisceretur, in itinere lethali morbo correptus, se ad Monasterium suum iubet reuehi & ibi post paucos dies etiam huius uitæ mortali & Episcopatu ualedixit. Guelpho nondum uidentem diuinitus repeti ad Augustanæ Ecclesiæ gubernationem Sigefridum, alium quærit, quem Episcopatu ualedixit. Ibi proficit Abbas quidam Campidonensis, qui ipse in Italiam profectus, ut apud Pontificem & apud Cæsarem pro Episcopatu consequendo laboraret, in eadem etiam profectioe ex hac mortali uita est euertus. Sic tribus annis post secundam urbis vastationem elapsis, Sigefridus tandem magna pecunia à Guelpho redimitur, qui domum reuersus non diu postea superstiti mansit. Valedixit autem mortalium hominum communi

fationi
nonage
effluxit
aut tran
us & vi
He
liscus e
lus: su
millefir
Simoni
fratrem
ribus ve
dom lac
& dirut
faciens
Comm
timo ce
ribus pr
radus &
res à Ba
straten
Sæuis,
Mindul
præfuit
sui cœn
pater ac
ster Co
hoc ipse
eorund
sela, la
lum Vi
thim
postea
præfuit

fationi ipsa die S. Barbaræ anni à nato Christo millesimi nonagesimi sexti, cum à prima electione octodecim anni effluxissent, quibus non erat admodum diuturna quiete aut tranquillitate potitus: vir dignus certè meliore fortuna & vita feliciore.

XXXII.

Hermannus Comes à Vvittelsbach ex Bauaris natus, luscus ex oculorum vitio appellatus, aliis tamen monoculus: successit Sigefrido, anno Dominicæ incarnationis millesimo nonagesimo sexto, Non legitime electus, sed Simoniacis artibus Episcopatum ab Henrico Quarto per fratrem Vricum à Vvittelsbach verius emens, quàm precibus vel auctoritate obtinens. Præfuit sed non admodum laudabiliter annis triginta octo. Restauravit mœnia & dirutos vastatosq; à Guelphone muros, urbem longe faciens, quàm fuisset antea, ampliorem ac munitiorem. Commutavit hanc vitam, anni Incarnati Filii Dei millesimo centesimo tricesimo tertio. Huius Episcopi temporibus præfuerunt advocati Episcopatus Augustani Conradus & Vvernherus fratres, illustres ac generosi Comites à Baltzhausen & Schvvabegk, fundatores Præmonstratensium magnificentissimi cœnobii Vrspergensis in Suenis, medio ferè itinere inter Vlmam & Augustam ad Miedulam annem siti. Cui præest hac tempestate, & præfuit iam viginti sex annis ita laudabiliter, vt secundus sui cœnobii fundator dici possit Reueuendus in Christo pater ac Dominus, Thomas cognomento Magnus, Magister Colonienfis, Abbas optimus ac humanissimus. Sub hoc ipso Episcopo, constructum est in hac ipsa vicinia, ab eorundem Comitum à Schvvabegk sorore, Domina Gisela, laudatissima puella: magnificum cœnobium nobilium Virginum, quæ ibi vt in domo disciplinae & honestissimorum morum sub Abbatisa liberalissime educata, postea prodire & nubere solent. His præest nunc & præfuit septem iam annis laudabiliter, Nobilis ac magni-

fica Heroine, Reuerenda D. Regina à Rorbach cum co-
 potis tum ingenii bonis præstantissima: Volfgangi à Ror-
 bach ac Dorotheæ à Vildenvvart omni laude dignissima
 filia.

XXXIII.

Vvaltherus Palatinus Tubingensis, eligitur in Ep-
 scopum Augustanum vnanimi totius Cleri consensu
 anno Domini 1134. decimanona Aprilis. Præfuit fide-
 ter & vtiliter annis sedecim. Fundauit & construxit cum
 fratre suo monasterium Brentianæ vallis Anhusum, pro-
 dinis D. Benedicti. Ab hoc ipso Episcopo fundatum
 constructum est anno Domini 1135, & absolutum anno
 Domini 1142. monasterium S. Georgii ordinis Canon-
 corum Regularium S. Augustini, quod est intra muros
 bis Augustanæ. Resignauit Episcopatum libere anno
 Domini 1150. & protectus in Monasterium orientalis
 Franciæ Selgenstadium, ibi reliquum vitæ absoluit. Obiit
 anno Domini 1153. nona Septembrium. Sepelitur in tem-
 plo Selgenstadenſis cœnobii honorificè. Post eius ex-
 gusta discessum, magna pars vrbis miserabili incendio
 leta est.

XXXIV.

Conradus comes à Lutzelnstein, Alfara: eligitur
 animi consensu totius Cleri anno Domini 1152. Præfuit
 laudabiliter annis quindecim. Obiit anno Domini 1167.
 Sepelitur honorificè apud S. Vlric. in loco capitulari. In-
 bitauit n. 4. tantum annis in palatio Episcopali, reliquum
 vitæ, vndecim videl. annos in S. Vlrici cœnobio religio-
 sissimè transigens, & sub instituto Benedictino nihilomi-
 nus tamen Episcopatum sapientissimè gubernans.

XXXV.

Hardovigus vel Hardovvicus, nobilis heros à Lio-
 heim, ex Rhiaſa natus: ex monacho & priore cœnobii
 Vlrici constituitur Augustanæ vrbis Episcopus anno Do-
 mini 1167. Præfuit annis septendecim in summa iniquitate

ac temporum difficultate. Assumpsit in aduocatōs ac patronos defensoresq; sui Episcopatus, mortuis iam omnibus comitib. à Schvvabegk, bono studio Fridericum Barbarossam Imperatorem & eius filios: cum autem arbitrareretur Guelphones Rauenspurgi residentes id ius ad se meliori titulo, quàm ad Sueuiæ Duces pertinere, multas turbas moueunt Episcopo, sua natura omninò pacifico ac bono Principi. Obiit anno Domini 1184. vicesima quinta Januarii, sepelitur honorificè in Cathedrali D. Virginis Ecclesia, ante arā S. Gregorii. Præcedente anno periit calamitosissimo incendio totum Monasterium S. Vlrici cum multis adiacentibus priuatorum ciuium ædibus in die S. Alexii decima septima Julii: Anni à nato Christo millesimo centesimo octuagesimo tertii.

XXXVI.

Vdalscalcus Comes à Thennenlohe, etsi sint qui eam familiam non Thennenlohe sed Eschenlohe vocant. Eligitur ex Præposito summi Templi Augustani, in eiusdem Antistitem ac Episcopum vicesima sexta Januarii anni à nato Christo millesimo centesimo octogesimo quarti. Præfuit laudabiliter ac vtilissimè annis octodecim, mensibus quatuor: decessit ex hoc mortali sæculo in ipsis Junii Calendis, anno Domini 1202. Sepelitur in Cathedrali Basilica, ante Crucem maximam: vbi etiam Embrius Episcopus terræ mandatus est. Huius Episcopi subfatis reedificatum, & ab eodem etiam, anno Domini 1187. denuò consecratum est cœnobium S. Vdalrici, præsentibus Imp. Friderico Barbarossa eiusq; filiis: & Episcopis, Conrado Moguntino, Othone Frylingensi, Hermano Monasteriensi, Othone Aystateni, & Bertholdo Tulnensi. Ab eodem Episcopo dedicatum & consecratum legitur denuò cœnobium Benedictinum S. Crucis in Danubiana vel Sueuica Vverde: quod anno domini 1100. à Mangoldo Comite Dillingensi ac Kiburgensi pro monialibus constructum ac fundatum erat, quibus Comes ipse suam filiam, Dominam Gunderadin præfecerat primam

Abbatissam, sed cur sexus ibi mutatus sit, nō inuenio. Idem ille Episcopus legitur primus fuisse fundator cœnobii Augustani, ad S. Crucem: in quod transtulit ille Canonici ordinis S. Augustini ex Hamelbergo, loco non procul a vrbe sito: in quem eisdem nuper adeo Conradus Episcopus ex Muterhofensi cœnobio (vbi primum iste conuatus cæperat ex liberalitate Marfallorum à Biberach) transtulerat. Hæc secunda eius cœnobii translatio facta est anno Dominicæ incarnationis 1194. Indictione duodecima.

XXXVII.

Hardouvicus Secundus huius nominis successit Episcopo Valschalco, electus concordibus totius Augustani Cleri suffragiis, anno Domini 1202. Non consecratus est confirmationem propter maximos tumultus, qui tunc erant in Germania. Præfuit tamen laudabiliter ac prudenter annis sex. Obiit in Vigilia S. Apostolorum Philippus Jacobi, anno 1208.

XXXVIII.

Sigefridus nobilis à Rechberg, Præpositus summi templi Augustani, constituitur ac designatur eiusdem loci summus Antistes ac Episcopus anno Dominicæ incarnationis 1208. Erat Regi Philippo eximie charus, in cuius aula habebat fratrem Hildebrandum à Rechberg, summum virum, & vt Imperatori fidelissimum, ita etiam clarissimum: qui Bambergæ ea ipsa hora vnà cum Dapifero quodam à Vualburg, & alio nobili viro à Caladin (à quo Marfalli Bappenheimenses descendere dicuntur) ad Regem Philippum præfens fuit, & vt ceteri quoque temporis, cum irrueret in optimum ac piissimum Imperatorem seditiosus Sicarius Otho Palatinus à Vittelsbach: quem indignissimum homicidam paucis diebus post, idem ille nobilis heros à Caladin sibi obuium factum interfecit. Præfuit Episcopus Sigefridus annis nouendecim. Obiit anno Domini 1227. Brundisii in Italia cum sequeretur Imp. Fridericum II. proficiscentem Hierosolymam.

XXXIX.

Sybotho Baro à Gundelfingen, eligitur in Præsulem Augustanum anno Christianæ redemptionis 1227. præfuit summa cum laude ac vtilissimè annis viginti quinque: fuit Episcopus eximia virtute, & vitæ integritate præditus. Transtulit monialium Cisterciensis instituti collegium ex oppidulo Birkheim, in amœnissimum locum, in quo Lycus influit in Danubium: appellans nouum illud Monasterium Schonensfeldum: id factum est anno Domini 1241. Resignauit liberè Episcopatum Augustanum, Canonicoꝝ senatui cum summa gratiarum actione: anno Domini 1252. & in Cæsariense Monasterium, in quo fratrem habebat Henticum Baronem à Gundelfingen, sese Religionis ergo conferens, in eo decem adhuc annis, veste monastica indutus, sub Bernhardini instituti professione honestissimè vixit. Obiit anno Christi millesimo ducentesimo sexagesimo secundo, ipsa die assumptionis, beate virginis Mariæ, sepelitur in choro Cæsariensis monasterii: sub Vvolvico nono eius loci Abbate.

XL.

Hartmannus Comes, natus patre Hartmanno Comite à Kiburg & Dillingen, matre verò Vvilburga Comitissa à Kelmuntz in Sessingensi monialium cœnobio à se fundato sepulta: subrogatur antistiti Sybothoni consensu totius Capituli anno Christi 1252. Præfuit laudabiliter ac vtilissimè annis triginta tribus: fuit Princeps mitis, benignus & clemens, ac iccirco bonis omnibus charissimus: breuiter, omni virtutum genere mortalium nemini secundus, gentis & familiæ suæ vltimus. Dedit iccirco Ecclesiæ Augustanæ civitatem & arcem Dillingensem, & vniuersum comitatum Vvittislingensem perpetuis temporibus possidendū, & omnes fere pagos vsq; ad Vverdeam Suenicam suos. Fundauit & construxit de suis propriis facultatibus Xenodochium Augustanum ad S. Spiritum, & Xenodochion etiam Dillingense. Fundauit cum patre Hartmanno & matre Vvilburgi adhuc superstintibus M-

dingense monialium cœnobium in agro Dillingensi
 tum. Eiusdem Episcopi subsidiis constructum & fundatum
 est cœnobium etiam S. Catharinæ intra muros Augu-
 gustanos. Decessit tandem optim⁹ ac longiore vita digni-
 simus Præsul, ex hac mortali ad immortalē, ex mori-
 tanea ad æternam vitam, in die S. Vlrici anno Domini
 lesimo trecentesimo octuagesimo sexto. Sepelitur in
 Basilica Cathedrali ante Crucem maximam. Potest non
 conuenienter secundus fundator Episcopatus Augustani
 appellari.

XLI.

Sigefridus nobilis ab Elrichshausen Ostrofrancorum
 successit Hartmanno Antistiti Canonice elect⁹ anno
 Domini 1286. præfuit optime annis duobus, emittit
 cui castrum Pfersheym vicinum vrbi Augustanæ. Obiit
 anno Domini 1288. in die S. Martyrum Joannis & Pauli
 mense Junio. Sepelitur in Basilica Cathedrali ante Cru-
 cem maximam prope alios suos antecessores.

XLII.

Vvolhardus nobilis à Rodt, Sueuus: Sigefridi Episcopi
 antecessoris sui vterinus, eligitur in inspectorem ac
 gubernatorem Episcopatus Augustani 16. Augusti, anno
 Domini 1288. Fuerat antea diu Canonicus summi Collegii
 Moguntini, vbi cum multa collegisset, ea omnia iustissime
 dedit ad restitutionem Episcopatus Augustani. Præfuit
 laudabiliter annis duodecim. Obiit in octavo anno
 Regum, anno reparata salutis 1300. Multas decessores
 Episcopatus, plures in Marchionatu Burgouienensi
 Transulit in urbem Augustanam, monialium cœnobium
 S. Margaridos, ordinis S. Dominici: fundatum ante
 bus milliaribus ab vrbe ad Mindulam amnem, à suis ma-
 gistris nobilibus à Rodt.

XLIII.

Degenhardus Baro ab Helenstein & Heydenstein
 Hartmanni Episcopi & Dillingensis Comitissis
 nepos, Præpositus S. Mauritii: eligitur anno Domini 1300.

Præfuit annis septem: Obiit 25. Nouembrium, anni à nato Christo 1307.

XLIV.

Fridericus Speet, nobilis à Faymingen Sueuus: eligitur concordibus totius summi Canonice Augustanum, anno reparatæ salutis 1307. Præfuit summa cum laude, & pari Episcopatus vtilitate ac commodo annis viginti duobus. Ampliavit urbem Augustanam maxime. Fundauit cœnobium Dillingense minoris congregationis (vt vocant) monialium. Author etiam fuit quatuor Prouisorum, summæ Basilicæ Augustanæ, qua fundatione pigrizia fortassis Canonice summi Collegii consultum fuit. Obiit tandem anno Salutis 1330. sepelitur in Basilica Cathedrali.

XLV.

Vlricus nobilis heros à Schoneck, successit Episcopo Friderico, Canonice ac legitime electus, anno Domini 1330. Præfuit laudabiliter sex annis. Obiit anno Domini Incarnationis 1336. Fuit Imp. Ludouico Bauarorum Duci charissimus, cui cum fideliter adhereret, confirmationem à P. M. Ioanne vicefimo secundo impetrare non potuit: quam tamen postea à Benedicto XI. Ludouici Bauari amico facile est consequutus. Vendidit quædam castra & quosdam pagos Imperatori Ludouico, quos tamen ille vicissim contulit, & dono dedit Cœnobio Benedictino Ehetal, recens à se condito, in honorem B. Virginis Mariæ, in quo duodecim Comites vel Barones ad pauperem redacti cum coniugibus sub Abbate vivere, & Deo seruire, & honeste tractari deberent. Est id cœnobium in Frisingensi Episcopatu situm.

XLVI.

Henticus à Schoneck, germanus frater Vdalrici: eligitur Canonice intercedentibus precibus Imperatoris Ludouici Bauari, anno Dom. 1357. fuit antea summi Collegii

Præpositus, præfuit duodecim annis: & quia adherens Imperatori Ludouico Bauaro, excommunicato, deiectus est & exauthoratus à Pontifice, anno Domini 1349. eius locum assumptus & constitutus Marquardus nobilis à Randeck, qui iam confirmationem impetrarat à Clemente Sexto, Pontifice Maximo. Videns autem Henricus nihil se posse efficere in tali rerum statu, referuata annua pensione, quam facile obtinuit, cessit Marquardus reliquum vitæ in Sueuorum Gamundia transgens, ubi omnibus ciuibus charus, decessit ex hac mortali vita, honorifice sepelitur in D. virginis parrochia anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo octauo.

XLVII.

Marquardus nobilis à Randeck, Neidlingus originatus, natione Sueuus: intruditur in Ecclesiam Augustanam, à Pontifice Maximo Clemente Sexto, contra Henricum antistitem excommunicato Imperatori adherentem. Confirmatur anno Domini 1349. præfuit viginti annis, rarò Augustæ, sed semper ferè Imperatoris Caroli Quarti aulam sequens, cuius etiam aliquando secretarius fuit siue Locumtenens in Italia: vbi à Mediolanensibus semel captus, mox tamen à Carolo Imperatore liberatus est. Impetravit inter alia à Carolo Quarto potestatem cudendæ monetæ: Designatus anno Domini 1380. Patriarcha Aquileianus, Augustani Episcopatus gubernationem summa gratiarum actione resignauit Senatori nonicorum. Præfuit Patriarchatui annis adhuc tredecim & obiit anno 1381. Cumq; paucis annis ante suam mortem audiret, esse grauißimas controuersias, inter Senatum populumq; & Episcopum Augustanos vnus, ac duces Bauariæ, alterius partis: venit Augustam, & postulas ibi habitas deliberationes ac grauißimas actiones per arbitrum & conciliator, omnibus dissidiis compositis, in medio sublatis, in optimam gratiam ac concordiam, cum vrbem & Episcopum, tum Bauariæ Duces felicissime duxit.

XLVIII.

Waltherus patre nobili heroe ab Hohenschlitz, matre vero illustri Domina à Randeck in Sueuis natus, auxiliis Marquardi antecessoris sui non tantum Episcopatus Augustani gubernationem, eo adhuc præsidente etiam consequutus est, sed Imperatori Carolo quarto etiam ita ab eodem insinuat, ut & ipse Imperatoris fuisset aliquot iam annis Vicarius ac Locumtenens in Italia: cui dignitati ac officio ita præfuerat, ut apud omnes homines laudem facile sibi comparasset maximam. Ad gubernationem vero Episcopatus infœliciter accessit: id ita accidit. Emerant ante aliquot annos maiores ipsius, nobiles ab Hohenschlitz, oppidum & castrum Mindelheymente in Sueuis, cum adiacente territorio: quod quia Duces Deccenses vi illis occupassent ac aliquamdiu iam per vim tenuissent, sperabant se id auxilio huius Episcopi, cognati sui facile recuperaturos. Instant ergo Episcopo precibus tam diu, donec ad animam sumenda eum incitarent, cōscripto igitur exercitu Mindelheimium obsidione cingit, & adactis artibus oppugnat. Sed quia Deccensis dux ad vim omnem sustinendam instructus esset, ut qui varia haberet subsidia ex Werdenbergensi, Veringensi ac Zollerano aliisque pluribus comitatibus, Episcopi obsidionem non admodum curauit. Cum autem aliquando incautius obambularet Episcopus in castris ad oppidum positus, tactus lethali telo Alberti comitis Werdenbergensis, ex arce Mindelheimensi missio, illico occubuit: ipsa die S. Francisci, anno Domini 1369. cum non diu Episcopatu præfuisse. Sic belli ac obsidionis Mindelheimensis iam finis erat. Episcopus mortuus Augustam reuectus, in summa Basilica sacello D. Agneti sacro & à nobilibus ab Hohenschlitz olim fundato sepultus ac terræ parenti tum summo omnium luctu redditus est. Sub huius Episcopi gubernatione ceperunt Augustæ Vindelicorum Tribus aut Curia, hoc est, summa Imperii ad plebem translata, & ex Aristocratia facta est Democratia.

Ioannes cognomento Schadland, ordinis prædicatorum Monachus, & sacrae paginae doctor: constitutus Rom. Pont. (cui diu Romæ se uiuerat) Episcopus Hildesianus, cui cum duobus annis præfuisse, & videret emperatorem bernardum contentionum ac periculorum esse plenum: resignata ea, Romam rediit: vbi anno Domini 1369. & Augustanum & Wormaciensem Episcopatum tenuit: quibus quatuor annis quiescit. Augustam autem veniens anno 1369. contulit ibi parum esse quiescit, corralis Ecclesie claudens Wormaciam se contulit: tandem anno 1372. Augustam Ecclesia resignata, soli Wormaciensi post varios etiam turbatos ibi tumultus quiete tandem præfuit. Vide de eodem Catalogum Wormaciensem.

L.

Burcardus nobilis heros ab Ellerbach, eligitur vniuersali consensu totius summi Canoniorum senatus, in Episcopum Augustanum, anno Domini 1373. præfuit vicesimo viginti annis: obiit anno 1404. Sepelitur in Cathedrali Basilica Augustana. Habuit grauissimas contentiones cum senatu populoque Augustano, tandem anno Domini incarnationis 1397. post vtriusque acceptam cladem libenter compositas.

L I.

Eberhardus comes à Kirchberg, designatur Episcopus Augustanus ab vniuersaliter contentiente Canoniorum summi collegii senatu, anno 1404. Præfuit septem annis non admodum vtiliter, semper Dillingi habitans. Obiit anno 1411. Sepelitur in Wiblingen Benedictini in illius cenobio, non procul ab Ulma ad illerum amnem situm. Anno Domini 1099. ab Othone & Hartmanno fratribus comitibus à Kirchberg fundato, ac liberalissime donato.

L II.

Ashelmus nobilis heros à Nenningen, Sueuus: collegii

tur ex Custode Cathedralis Ecclesiæ, vnanimi consensu totius cleri in Episcopum Augustanū, anno Domini 1411. Quem cū maxime odisset senatus Augustanus, facile apud Imperatorem Sigismundum obtinuit, vt is alium quendam Episcopatum Augustano praeficeret: habita vero deliberatione cum Pontifice Maximo Bonifacio nono, elegit ille Fridericum quendam nobilem à Grafenegk, Abbatem cuiusdam cœnobii Vngarici, sibi imprimis charum: is Augustam anno sequenti ingressus, clementer exceptus est à senatu populoque, ab aliqua item cleri parte, quæ Fridericum arge impositum, Episcopum agnoscebat. Inter hos duos disceptatum est annis nouem: coram & Imperatore & Pontifice. Senatus Augustanus tandem anno Domini 1420. iuro sententiam à Pontifice Martino quinto impetrauit, valem videlicet vt vterque cederet. Anselmus videlicet & Fridericus: assumeretur vero in Episcopum Petrus Schaunbergius, nobilis Ostrofrancus, Pontificius tum minister. Sic Anselmus Blabyram secessit, & ibi reliquum vitæ in eiusdem oppidi Monasterio transegit, in quo mortuus ætate mandatus est, anno Dominicæ Incarnationis Milleſimo quadringentesimo vicesimo secundo. Fridericus ad suam Abbatiam in Pannonias rediit, & si sint qui eum Brandenburgensem Episcopum designatum esse affirmant: quem ego tamen in Brandenburgensium Episcoporum Catalogo non inuenio.

LIII.

Petrus nobilis à Schauenberg, Ostrofrancus: Canonicus Bambergensis ac Herbipolensis, constituitur Episcopus Augustanus à Pontifice Maximo Martino quinto, anno Domini 1420. Confirmatur & consecratur anno Domini Milleſimo quadringentesimo vigesimo quarto. Erat vir eximie doctus, eloquētia ac prudētia summa nemini secundus: dederat operam literis in Academia Bononiensi: Interfuit Concilio Basiliensi. Fuit Imperatori Friderico tertio imprimis charus, qui eius utebatur opera & consilio in maximis

Imperii negotiis expediendis. Præfuit post consecrationem confirmationem, Episcopatu summa cum laude ac utilitate annis quadraginta quinque. Ornatur Cardinalitio Galero & titulo S. Vitalis Romæ in anno Iubilæo, à Pontifici Max. Nicolao quinto. Composuit & redexit in gratiam concordiam disceptantes inter se Gallia & Anglia Reges & Burgundionum ducem, missus ab Imperatore Frederico tertio: Composuit duces etiam Bauaria grauisime inter sese discordes. Erat liberalissimus erga pauperes. Pervenit mensibus antequam ex hac mortali vita emigraret, assumpsit cum totius Capituli sui consensu coadiutorem, Iohannem comitem à Werdenberg. Obiit plenus dierum & bono maxime confectus in arce Dillingensi, duodecimo Aprilis, anni à nato Christo 1469. Reuehitur Augustam & ibi in Cathedrali Basilica ante aram S. Victoris honorifice sepelitur, cum tali inscriptione:

*Petrus eram Schauenberg quondam de stirpe creatus,
Pileam rubram tui qua mihi Roma dedit.
Cardineos titulos sancti Vitalis habebam,
Undelicam rexi Præsul hic Ecclesiam.
Quadraginta & quinque illic præsedimus annis,
Cardineos titulos gessimus octodecim.*

LIIII.

Ioannes patre comite à Werdenberg natus, matre vero comitissa Wittenbergensi: assumitur à viuento adhuc Cardinale & Episcopo Petro in coadiutorem. Postea mortuo Petro eligitur vnanimi consensu totius cleri etiam in Episcopum, anno 1469. Ingressus est Augustam insigni comitatu, mille & octingentorum equitum, decima septima Julii anno 1470. Præfuit laudabiliter ac utilissime annis 17. Renouauit & egregie illustrauit arcem Dillingensem, in qua semper fere habitare solitus est. Obiit vicesima Ianuarii, anno Domini 1486. Francofurti in Comitibus, in quibus eligebatur in Imperatorem Romanorum, Diuus Maximilianus

hanus Friderici tertii filius. Renectus est Augustam, & in Cathedrali Ecclesia sepultus cum tali Epitaphio:

Werdenbergensi comitum de gente IOANNIS

Præsulis Augusta hoc sunt sita membra (solo:

Inclita per generi virtus cui præstitit, ut post

Fata sui vivat charus in ore gregis.

Ossa diem tellus fouet expectantia magnum,

Ortus dum recolat spiritus ipse suos.

Sit tibi terra leuis præsul dignissime vita:

Dignus est Angelicis qui sociere cheris.

L V.

Fridericus patre Comite à Zollern natus, matre vero Comitissa Werdenbergensi, Episcopi Ioannis sorore: De canis summi collegii Argentinensis: eligitur à toto senatu Canonicorum in Augustanæ Ecclesiæ antistitem, intercedentibus pro eo Diuis Friderico & Maximiliano Imperatoribus. Præfuit annis nouendecim: erat vir mitis ac pius & castus, omnibus hominibus longe charissimus, Episcopatus sui diligentissimus ampliatus ac locupletatus, Maximus interim Eleemosynarum distributor. Tandem iusto uarior factus, insolitis exactioibus subditos suos oneravit: ex qua re natum fuisset ingens bellum, nisi quicquid erat inter Episcopum & Rempub. Augustanam dissidii à comite quodam Montis fortis compositum & transactum esset. Leuauit de tumulo Sanctum Simbertum Episcopum Augustanum in præsentia Imperatoris Maximiliani. Hohenzollern arcem maiorum tuorum egregiis ædificiis illustrauit: Burladingum arcem Alpium Sueniæ ex imis fundamentis instaurauit: Hechingum pulchre illustrauit & renouauit. Arcem Dillingensem ampliavit & adiacente hortu exornauit. Decessit ex hac mortali vita, 8. Martii, anno Domini 1505, ætatis suæ quinquagesimo quinto: sepelitur Augusta in Basilicæ Cathedralis sacello Sanctæ Gertrudis dicato, cum tali inscriptione:

*Fridericus comes de Zorn, Episcopus Augustanus, pater
in signis, memoria sua P. Obiit anno salutis Millesimo quingentesimo
tercio & quinto, Octava Martii.*

LVI.

Henricus nobilis heros à Lichtenau W, ultimus suæ generis
vtriusque iuris eximius doctor, vir eximia sapientia ac vir-
tute præditus: pacis ac tranquillæ vitæ studiosissimus: sum-
mi collegii Canonicus ac Vicarius: eligitur vnanimi totius
Capituli cõsensu in Episcopum, in ipsiis Maii Calendis anni
Christianorum Millesimi quingentesimi quinti. Præter
annos duodecim summa cū laude. Obiit duodecima Apri-
lis anni à nato Christo 1517. ætatis suæ septuagesimo septimo.
Absoluit arcem Dillingensem: Aedificauit in eodem
oppido magnificum templum Sancti Vlrici contiguum
minori monialium congregationi, quod monasterium
clausit. Denuo reaedificauit ex imis pene fundamentis
ceces Khillentalensem ac Zusmarshusanam. Illustrauit non
aedificiis Palatium Episcopale, quod est in Augusta Vindob-
licorum. Cumque senio confectus ægrotaret, assumptus
cum totius Capituli cõsensu in coadiutorem dominum
Christophorum à Stadion, summi Collegii Decanum
Obiit Dillingi tandem in ipsa aurora diei, quæ relictæ
ni Christi dicata est, cum rationis optime adhuc compos
omnibus, ac singulis consiliariis potrecta manu valedic-
set. Postero die Augustam auectus, in Cathedrali Ecclesia
& S. Gertrudis sacello post summam aram honorifice cum
summo omnium suorum lætæ sepelitur, superaddito
tumulo tali Epitaphio:

*Monumentum Henrici ex familia de Lichtenau Episcopi
Augustensis, optime de Ecclesia sua meriti, qui obiit Anno
1517. duodecima Aprilis.*

LVII.

Christophorus à Stadion, nobilis genere, nobilior era-
dicatione, nobilissimus virtute, ac meritorum dignitate, De-
canus

canus summi Collegii : assumitur primum ab Episcopo Henrico decrepito ac valetudinario Principe in gubernationis coadiutorem. Postea vero decedente ex hac mortali vita antistite Henrico, eligitur vnanimibus totius Capituli suffragiis, in Episcopum ac supremum gubernatorem, Anno reparatæ salutis 1517. Doctor erat vtriusque Iuris, omnium eruditorum ac aliqua doctrina præstantium incomparabilis fautor ac Mæcenas : pietate, liberalitate, benignitate in pauperes, clementia, & conseruandæ publicæ pacis studio nemini mortalium secundus. Discordiarum ac disceptationum inter Principes ortarum, diligentissimus ac felicissimus conciliator: Verus in hoc Patriæ pater, & circiter omnibus doctis, omnibus bonis charissimus: Intrauit multis Comitibus, primis videlicet, anno domini 1518, à Divo Maximiliano Augustæ celebratis, postea Carolinis fere omnibus in quibus semper pacis suator ac author extitit. Præfuit Episcopatu Augustano summa cum laude, & vt prudentissime sic etiam vtilissime annis viginti quinque, semper fere Dillingi residens cum toto clero, qui propter mutatum genus doctrinæ ex Augusta secesserat. Construxit & fundauit Xenodochium Zulmerhusanum, tribus lapidibus ab vrbe. Decessit ex hac mortali ad immortaliam, ex lugubri ad omnis tristitiæ expertem, ex momentanea ad æternam vitam, anno incarnati verbi 1543. Noribergæ in comitiis à divo Ferdinando Romanorum, Bohemiæ & Hungariæ rege habitis, quibus interfuit & Cesareæ maiestatis commissarius præfuit in arduis imperii negotiis. Intestina eius in cœnobio Egidiano, terræ parenti reddita sunt: Ipse honorifica pompa funebri, cum non suorum tantum sed omnium bonorum luctu, Dillingum reuectus, & ibi honorifice sepultus ac terræ mandatus est, in Collegiata eius oppidi Ecclesia. Huic incomparabili Episcopo, domino ac Mæcenati meo clementissimo, Epitaphion à megritudinis ac memoriæ ergo positum est, in sylvarum mearum libro primo, Lipsiæ eodem anno (quo obiit optimus Episcopus) edito.

Otho laudatissimi comitis, domini Gulielmi Dapiferi Walburg filius, sub præceptore Luca Landistrato legum imperialium eximio doctore, fundamenta bonarum literarum Tubingæ sceleriter iaciens, mox deinde cum eodem ad celeberrimum Gymnasium Doleianum in Burgundianibus situm missus, cum ibi etiam aliquandiu summa cum laude in honestarum artium ac linguarum studiis versatus esset, tandem eodem duce ad omnium Italix nobilissimam Academiam Patavinam profectus est, ubi adolescentulum carmine quam soluta oratione cum doctissimis Italianis mi causa certare est ausus. Papiæ etiam aliquandiu rector, electus est ibi in Academia rectorem, ut Alciati doctissimi Iurisconsulti edita oratio testatur. In Germaniam postea reuersus, anno domini 1543. eligitur vnanimi consensu, Dillingi in Episcopum Augustanum. sequente anno donatur Vuormatiæ Galero Cardinali obitus Presbyter Tituli S. Balbinæ. Est summis orbis terrarum principibus Diuis Carolo quinto, ac Ferdinando fratre suo charissimus. Præest adhuc anno Christi 1549. quo vna cum vniuerso clero suo, Augustam rediit.

NONVM CAPVT
DE OMNIBVS HERBIPOL-
LENSIBVSEPISCOPIS AC
Præsulibus: Franciæ Orientalis
Ducibus.

HERBIPOLIS præclara Franciæ Orientalis civitas ad Mœnum nobilissimum amnem sita, consuetis est à gentilibus superstitionibus, ac falsis de Deo opinionibus ad Christum Dei filium, eiusque indelebilem veritatem, annum Christi circiter sexcentissimum & octogesimo, à sanctis Dei viris, Chiliano, Colonato & Theodano Scotis, propagandæ doctrinæ de humani generis liberatione

ergo

ergo, relicta patria peregrinantibus, ac à Pontifice Romano Benedicto secundo in Germaniam ad eam ab Arrianismo & gentilitate repurgandam ablegatis. Hi cum Herbipoli venissent: imperabat ea tempestate Francis Theodori Galliarum regis nomine præfectus ac Dux Francorum Gosbertus, aliqua sanguinis necessitudine coniunctus S. Chiliano, sed homo gentilis, & qui de Christo humani generis saluatore nihil adhuc sciret. Nihilominus tamen S. Chilianum amice complexus, libenter eum de Christianorum pietate, religione, ac fide publice docentem audiuit. Non docebat vero S. Chilianus solam Euangelij doctrinam, de gratuita remissione peccatorum propter filium Dei, de bonitate, de clementia & misericordia Dei, sed ex doctrina legis, etiam iram Dei aduersus peccata hominum, auditoribus suis ostendens, acriter eorum vitia insectari reprehendere & castigare solebat, nemini parcens in hac parte, sed omnibus tam summis quam infimis ex æquo ut patet, viâ veritatis & salutis aperiens patefaciensq;. Cum videret autem Gosbertum Regium præfectum, habere apud se vxoris loco, fratris sui coniugem Gaylanam, ut nomine sic etiam admodum salacem, lasciuam ac impiam sceminam, reprehendit eum hoc nomine S. Chilianus verbo Dei, amanter monens, ut abiecta à se scelerata & impia scemina, consuetudinem & congressum eius, quæ ad alium pertineret maritum euitaret. Addens subinde, esse hoc ingens peccatum, quo gratia Dei excuteretur, pietas impediretur, ira vero Dei aduersus humanum genus magis incitaretur. Has admonitiones Sancti viri non grauatim accepit Gosbertus, & quia iam mediocriter profecerat in Christianismo, cœpit ab impia ac peccatrici sceminæ congressu abstinere. Quod cum animaduerrisset ipsa, (ut est muliere genus astutum & sagax) furore accensa in viros Dei, talis conuersionis in Gosberto authores, de trucidandis ipsis consilium capit, iram omnem tamen dissimulans, donec in regis negotiis vsquam egrederetur Gosbertus. Quam occasionem cum tandem nacta esset impia Iesabel, missis ap-

paritoribus ad supplicium viros sanctos rapi ac interficere illi omnes, quibus è medio sublatis sperabat facile se iam beneficiis recuperaturam, quod amisisset. Perstante autem firmiter permanente Gosberto in cursu penitentia ac conversionis semel inchoata: Cum videret venefica incallum se laborare, maioribus furis agitata, vt Gosbertus etiam propriis ministris domino seditionem mouentibus tradaretur, effecit. At non aberat procul iustissima ira vindicta Dei, nam paucis diebus post, non ipsa tantum Gaylana, sed ministri etiam qui & sanctos Dei legatos & Gosbertum Principem interfecissent, malis spiritibus occupati, seipsum crudeliter & nouo furoris genere dilaniarunt, additis horribilibus mugitibus quibus seipsum damnarent, ac inferis æternisq; cruciatibus deuouerent. Erat adhuc superstitiosus vnicus Gosberti filius Hetanus, qui post parentis mortem Dux Francorum factus, & religione Christiana feruenter imbutus, construxit eo ipso in monte, in quo nunc archiepiscopalis sita est, magnificum templum in honorem beate Virginis Mariæ, quæ genuisset humani generis Saluatorem illum, quem verum Deum ex vero Deo, verumq; hominem ex beata Virgine natum iam agnoscere ac profiteri abiectis idolis suis, in ceperant Franci. Ab hoc vetere templo, hodie adhuc Mons & superimposita arx nostræ Domina Mons & Arx vulgo nominari solent. Hæc de consuetudine ad Christum Herbipoli, & de plantata in Francis fidei professione Christiana. Nunc de origine Episcopatus, aliquid adiiciamus. Is postea paucis temporibus elapsis, à Bonifacio Anglo, primo Archiepiscopo Moguntino, præcipuo Germanorum Apostolo, auxiliis Pipini patris ac Caroli Magni filij, potentissimorum ac Christianissimorum Galliarum Regum, consensu item Zachariæ pontificis Maximi, institutus est annum Christi circiter septingentesimum ac quinquagesimum. Vt ostenderent vero se nutritores Ecclesiæ, incorporarunt Episcopatus statim munificentissimi isti Galliarum Reges ducatum Orientalis Franciarum quo factum est, vt Herbipolensis Ecclesiæ gubernatio

non tantum Ecclesiastico titulo Episcopi, sed seculari etiam duces Francorum (penes quos ius etiam cum vitæ tum necis esset) semper sint ad hæc vsq; tempora ab omnibus sacri Romani Imperij statibus ac ordinibus tum habitum tum appellati.

Hinc quoties Episcopus Herbipolensis ad aram stans, subinfula & aliis pontificalibus sacra facit, semper nudum & euaginatū ensem ad eandem aram prope se collocatum habet, quo Franciæ orientalis ducatus ac plenum ius vitæ necisque innuitur: Hinc natus est vetus versiculus, quem seculari suo sigillo habet Episcopus Herbipolensis innotum:

Herbipolensis sola, ense iudicat stola.

Hanc amplissimum Episcopatum S. Chilianī vulgo patrimonium vocant, quod instituerit eum S. Bonifacius in honorem piorum Martyrum Chilianī ac ipsius sociorum. Eius vero gubernatores ac antistites omnes, Episcopi videntur Herbipolenses ac Franciæ orientalis duces, ad hæc nostra vsq; tempora, tali serie recenserī solent.

I.

S. Burcardus, gente Britannus: vir pius ac religiosissimus, à S. Bonifacio consanguineo suo educatus ac liberalissime institutus: constituitur ab eodem, consensu Pipini ac Caroli Magni Regum, primus antistes ac Episcopus Herbipolensis Ecclesiæ: consecratur & confirmatur à Pont. Max. Zacharia. Præfuit autem Episcopali officio docendo, concionando ac aliis pietatis exercitiis ac muneribus prudentissime ac fidelissime: administratione item ac gubernatione prouinciæ utilissime, annis quadraginta integris. Construxit plurima templa ac Monasteria: impetrauit à Romano Pontifice, vt à tumulo leuatus S. Chilianus cum sociis, in numerum sanctorum adscriberetur. Hos verissimos Dei amicos sepeliuit honorifice, in nouo templo ipsis constructo, quod nouum monasterium, vel nouam Basilicam vulgo appellant. In eius templi crypta leguntur hodie adhuc sequentes versiculi, Epitaphij loco additi.

*Hi sunt Herbipolis, qui te docuere Magistri,
Qua verum coleres religione Deum.
Impia quos tandem iussit Gaylana necari,
Celauit q̄, sub hunc corpora casa locum.
Ne turpi, sine laude, situ defossa iacerent
Corpora: Burcardus sub monumenta locat.*

Huic Episcopo adseruandos & erudiendos dedit Carolus Magnus duodecim obsides à deuictis Saxonibus datos in summo loco natos adolescentes: qui omnes fere ad Episcopales dignitates tandem euecti sunt, vt erant liberales & doctissimi optime à Burcardo Episcopo instituti. Decessit pleniorum ex hac mortali vita, anno Christi 791. in arce Hohenburg ad Mœnum sita, vbi iam senex factus ac afflictus valetudine præditus, cum solo Diacono habitare ac religiose sine viuere solitus fuerat. Reuehitur inde Herbipolis & ibi in templo noui Monasterij à se olim S. Chiliano conuato honorifice sepelitur, cum longo carmine ac virtutum suarum Elogio.

II.

Mayngudus vel Megingaudus comes Rorenburgensis Tubarum, monachus ordinis D. Benedicti & conuentualis cœnobij Fridislariensis in Hassia siti: ab ipso S. Burcardo ex monasterio Herbipolin assumptus ac sancte educatus successit iam mortuo Burcardo, vnanimi totius cleri consensu electus. Præfuit laudabiliter annis tribus. Et gubernationis tantæ prouincia pertæsus, resignat Episcopatum præsentem S. Wilibaldo Ayltetenſe Episcopo, cuidam Beronolpho viro religioso & magnanimo: id factum est anno Domini 794. Ipse vero collectis quibusdam discipulis per Mœnum ad arcem Rorbacensem Caroli Magni venationibus seruientem delatus, consensu & sumptibus Regis cœnobium instituti Benedictini ibi construxit, quod Neustadium appellauit. In quo cum sacrarum literarum ac alia liberalia studia summa cū laude inchoasset, primusq; eius loci Abbas fuisse, decessit anno 795. vnde Herbipolin uectus

lectus, honorifice ibi in noui monasterij Basilica prope
S. Burcardum terræ mandatus est.

III.

Bernvolphus vel Bernolphus, constituitur à Mayn-
gundo, in Episcopum Herbipolensem anno 794. Præfuit
annis 6. mensibus 4. diebus 3. Expulit monachos omnes
Benedictinos ex Ecclesia Herbipolensi, tantum sæculares
alens sacerdotes: Hi Dominum ac præceptorem suum Me-
gingodum Neostadium sequuti honorifice ab eo excepti
sunt. Obiit Bernolphus 29. Septemb. an. Domini 800.

IV.

Ludericus successit Bernolpho: præfuit annis 3. mensi-
bus 7. obiit vicesima septima Februarij, anno salutis 804.
Imperante Carolo Magno.

V.

Agelvardus subrogatus est Luderico, præfuit annis 6.
diebus 28. Valedixit huic mortali vitæ 24. Aprilis, anno Do-
mini 810. sub Carolo Magno Imp.

VI.

Wolffgerus eligitur vnanimi consensu populi ac cleri,
decima tertia Maij, Anno Domini 810. Præfuit bene & lau-
dabiliter vno & viginti annis, mensibus sex, diebus tribus.
Sub eius gubernatione obiit anno 814. laudatissimus Imp.
Carolus Magnus, summus benefactor ac locupletator Ec-
clesiæ Herbipolensis: cui successit filius Ludouicus cogno-
mento pius, qui sub eodem antistite Wolffgero, construxit
& fundauit anno Domini 816. ad preces S. Vvalderici He-
remite, monasterium Murhartense. Eiusdē antistitis tem-
poribus fundatum est Schvartzacense Benedictinorum
in Francia Orientali cœnobium, à Megingaudo pio comite
Rotenburgensi ad Tubarum habitante, ac eius laudatissi-
ma coniuge D. Imyna. Interfuit Vvolffgerus Synodo
Aquisgrani celebratæ à Ludouico pio, reformandæ Ec-
clesiæ ergo. Obiit postea quarta Nouembrium anni à
nato 831.

VII.

Hunibertus alius Hubertus, eligitur pridie Calendæ Ianuarij, anno dominicæ Incarnationis 832. Præfuit unum annis, tribus mensibus, octo diebus. Obiit anno 841. mense Martio. Huius Episcopi temporibus habebat Ludouicus Imperator præfectum in oppido Lauffen ad Nicrum sito, principem ex Norico natum, aliqui Lauffen grauium Leuchtenburgensem fuisse arbitrantur, Ernesti nomine: is ex coniuge Fridburga, exceperat vnicam filiam Regisvvinde. Huius infantis nutrix habebat Conradum fratrem, seruientem Ernesto principi, à quo cum quando grauius verberaretur, quod negligentius curaret aliquid sibi à Domino commissum: adeo exaruit in indignatione nutrix, vt cõsiliu secum caperet de occidenda Regisvvinde. Prodeuntibus itaq; aliquando Ernesti Fridburga, arripuit serua sola domi relicta & furtim eam puellam, trucidat, & ex arce Lauffensi in præterfluentem Nicrum præcipitem deiecit. Puellâ hanc aquis suffocantem, quæ tamen fluminis vi nec à loco isto abripi, nec subter aut fluctibus opprimi potuit, multis item miraculis conspicantem, Episcopus iste Hunibertus ab Angelo quodam per quierem monitus, in præsentia multorum sacerdotum ex aquis subleuans, in templum Lauffense detulit, ac honorifice sepeliuit, vbi ad hæc vsq; tempora conseruata est.

VIII.

Godeboldus vulgo Gotsvvaldus Abbas inferioris Saxonie, perueteris cænobiij apud Bauaros: enocatur ad gubernationem Episcopatus Herbipolensis, prima Aprilis à nato Christo 841. Præfuit vndecim annis, obiit in Vigilia S. Matthæi, anni Christianorum 852. animi pauore, in timore, propterea quod eodem anno summum templum Herbipolense, fulmine tactum, cum omnibus Ecclesiæ ornamentis deflagrasset.

IX.

S. Arno vel Arnto successit Episcopo Godeboldo: p

fuit laudabiliter annis 36. mensibus 6. diebus 12. sub Imperatoribus Carolo Caluo, Carolo Crasso ac Arnolpho, quibus omnibus charissimus, plurima etiam ab ipsis insignia privilegia est cōsequutus. Instauravit collapsam Basilicam Cathedralē felicissime. Obiit decima tertia Iulij, anni à nro Christo 891. in expeditione Arnolphi Imperatoris, & omnium Germaniæ principum contra Nortmannos suscepta, trucidatus cum multis milibus ab his ipsis infidelibus, inter Missarum Solennia, inspectante toto exercitu, peracta qua clade, excitati Germani, hostem postea summa viute aggressi fuerunt & ex patria eiecerunt fortissime felicissimeq;. Episcopus Arnto Herbipolin reuectus & ibi cum omnium suorum luctu honorifice sepelitur.

X.

Rudolphus alius Radhulffus, Thuringiæ Landtgravius, præficitur Episcopatu Herbipolensi ab Imperatore Arnolpho, anno Domini 892. in cuius castris militauerat antea cum duobus Germanis fratribus, Conrado ac Gebehardo, contra Nortmannos. Regino Abbas Prumiensis hominem fatuum fuisse scribit, & temere ingentes tumultus in perniciem totius Episcopatus excitasse. Legitur author etiam fuisse atrocis belli, quod Imp. Ludouicus tertius gessit contra Albertum Comitem Bambergensem, anno Domini 905. Obiit cum omnium suorum publico gaudio, tertia Augusti, apud Domini 908. cum præfuisset annis 16. diebus 5. Huius temporibus cœpit Tharisanum Franciæ Orientalis cœnobiū, in quo sepultus est Albertus comes Bambergensis: ab Hattone Moguntino, Imperatori proditus ac capite multatus.

XI.

Dietho vel Theodo, eruditus ac prudentissimus Neostadiani monasterij cœnobita, eligitur in Episcopum Herbipolensem anno 908. Præfuit utilissime & summa cum laude ac omniū admiratione 24. annis: Valedixit huic mortalivæ 15. Nouembrium, anni 932. Sub eo iterum conflataur summa Basilica Herbipolensis, quæ tamen ab eo ipso

Episcopo iterum instaurata ac illustrata est. Postponitur huic aliqui Catalogi Posteritium quendam, de quo tamen inuenio.

XII.

Burcardus ex Abbate Hirsfeldensi eligitur in Episcopum Herbipolensem ab Imperatore Henrico Aucupere fuit annis nouem, mensibus tribus, diebus viginti prudenter ac vtilissime. Fuit Imperatoribus Henrico Aucupi & eius filio Othoni Magno charissimus. Restituit & soluit Cathedralē Ecclesiam Herbipolensem. Decessit ex hac mortali vita, in die Annunciationis Mariæ, anni Domini 941.

XIII.

Poppo primus, Burggrauij Herbipolensis filius: Othonis Magni cognatus, constituitur Episcopus Herbipolensis ab eodem Domino Othone Imperatore, cognato quo insignia priuilegia consequutus est, quod videlicet nonicorum Herbipolensium senatus semper deinceps liberam deberet habere potestatem, eligendi Episcopum sui Capituli Canonicis, decedente aliquo antistite. Praesumpta summa cum prudentia ac laude, annis 9, mensibus decem diebus quatuordecim. Decessit ex hoc saeculo 15. Februarii anni 961. Ratisbonæ in maximo cōuentu principum, anno Otho Magnus congregarat. Auehitur inde Herbipolens in Cathedrali Basilica honorifice sepelitur.

XIV.

Poppo secundus, iunior dictus, patruus Popponis primi: etiam Burggrauius Herbipolensis: quem quidam Othonis Magni Imperatoris è sorore nepotem fuisse volunt. Eligitur iuxta tenorem priuilegij ab Othone dati, vnanimo totius Canoniorum senatus consensu, secunda Martii, anno Domini 961. Sedit ad clauum Episcopatus annis viginti tribus, mensibus quatuor fideliter prudenter ac vtiliter interfuit cum plurimis aliis Germaniæ Episcopis Synodo

quam Otho Imperator Romæ congregarat, ut cōtra Pontificem Ioannem decimum tertium, eligeret Leonē octavum. Obiit Episcopus Poppo 24. Iulij, anno salutis 984. Sepelitur in summo templo.

X V.

Hugo Othonis secundi, Imperatoris Cancellarius ac futremus intimusq; Consiliarius, eligitur in Herbipolensem Episcopum vnanimibus totius cleri suffragiis anno Domini 984. Præfuit annis quinq; mensibus septem, diebus vno & viginti. Instauravit & egregie illustravit cœnobium S. Andree, ab Episcopo Burcardo primo inchoatum, & pro Benedictinæ professionis Monachis constructum. Imperavit à Pontifice Maximo Benedicto sexto, ut S. Burcardus, primus Herbipolensis Ecclesię antistes de tumulo subleuatus Canonizaretur, & diuorum numero inscriberetur: in nouo cœnobio honorifice depositus est, quod postea amissō priori nomine S. Burcardi cœnobium dici solitum, hoc tempore sæcularium Canonicorum est collegium. Obiit vigesima nona Augusti, anno Domini 989. De eo extant adhuc tales versiculi:

*Hic presul sapiens, cunctis fuerat bene gratus:
Singula prospiciens, constans, prudens, oculatus.
Tunc desolatam claustrum sub monte locatum
Rebus & orbatum, disciplina viduatum
Ipse reformauit, multisq; bonis releuauit:
Censurauit, cultumq; Dei renouauit.
Sacrum corpus eo tulit a tollere leuatum
Auxiliante Deo, Burcardi clarificatum.
Festag, translati iubet omnia concelebrari
Claustrum presati loculumq; perenne vocari.
Illic constituit tunc fratres sub monachatu,
Et sic instituit, ut viuant absq; reatu.*

X V I.

Bernwardus comes à Rotenburg ad Tubarum, venit
primum ex Academia Parisiensi ad monasterium Hirsau-

gienne, in Spirensi Episcopatu situm: inde à Leopoldo Abbate Herbipolin, in nouum S. Andreae Cœnobium ab Hugone Episcopo instauratum missus; cum religiosissime ac piissime sub Arnolde abbate vixisset: vocatus est mortuandem Hugone, vnanimi totius Ecclesiæ consensu, ad Episcopatus Herbipolensis gubernationem: in qua sedit longinqua cum laude annis quinque, mensibus octo, diebus octo et decim. Habuit fratres tres, Richardum, Ruggerum ac Aynhardum, pios ac religiosissimæ vitæ comites: Inter hec minor Richardus, Othoni tertio Imperatori admodum amicus, consecutus est à Leopoldo Augustano Episcopo inuentionis iure montem quendam Halæ Sueuorum vicinum, quem hodie adhuc Cambergensem vocant. In huius montis vertice construxit magnificum castrum, quod antea eius nomine Camburgum etiam nuncupauit. Is ibi quatuor filiorum ex vna coniuge factus est pater, Aynhardi (cum filius itidem Aynhardus dictus, postea etiam Episcopus Herbipolensis designatus est) Ruggeri, Henrici & Burcardi. Ille Burcardus post mortem patris Richardi ex arcibus Cambergensi, consentientibus fratribus suis omnibus monasterium fecit, institutum Benedictini. Aynhardus vero comes Episcopi Bernwardi frater, cum non haberet heredes, de sua omnia offerre decreuit, ac initio in signe templum condidit in Tungensi valle, & aliud in Romuleo monte, ordinans ibi sacerdotes, qui & Deo & Ecclesiæ Dei seruirent. In ipsa vero vrbe Herbipolensi, construxit ipsius etiam Episcopi fratris sui consiliis ac subsidiis ex paruo Sancti Christiani Sacello magnificum Canonicorum secularium Collegium, quod hodie adhuc nouam Basilicam appellant, eam non solum fundauit, sed & liberalissime dotauit. Obiit Episcopus Bernwardus, vicesima Septembrium, Annæ incarnationis dominicæ 995. Sepelitur splendide ac magnifice in noua illa à se & fratre suo condita Basilica.

XVII.

Henricus comes à Rotenburg ad Tubatum, prope
breuca

precium corporis staturam à prima infantia Comes Heze-
 linus, & postea etiam Episcopus Hezelinus dictus, subro-
 gatur cognato suo ex hac mortali vita euocato, consensu
 Cleti. Praefuit sapentissime ac vtilissime annis vigin-
 ti duobus, mensibus quinque, diebus viginti. Construxit
 in suburbio Herbipolensi Collegiatus S. Ste-
 phani S. Iohannis Ecclesias. Onoldsbachij vero magnifi-
 cum S. Gumberti cœnobiū Benedictinum, quod hoc no-
 sto seculo Canonicorum secularium est Collegium, cuius
 abbas Canonice est hodie Gaspar Ochmayer, non contem-
 tendus, nec incelebris huius ætatis componista. Constru-
 xit vna cum Imperatore S. Henrico secundo ex castro Lauf-
 imsi ad Necharum, cœnobiū, quod S. Henricus pago
 Kircheym & aliis prædiis adiacentibus liberalissime dona-
 tas dotauit, anno incarnationis Dominicæ, 1003. Idem
 Imperator huius Episcopi consensu ac subsidiis instituit
 Bambergensem Episcopatum, nam Bamberga & tota cir-
 cūiacens prouincia antea partim ad Herbipolensem,
 partim vero sub Aylsterensem Diocesim pertinuerat. Ha-
 bitus Henricus vel Hezelinus Episcopus Germanum
 fratrem S. Heribertum Colonensem Archiepiscopum, ac
 primum inter Colonenses sacri Roman. Imp. electorem,
 & adiuu quendam fratrem Rotenbutgi ad Tubarum, in
 partem gentis arce viuentem. De hoc legimus quod in ma-
 gna sui sæculi annonæ difficultate, Hattonis Moguntini
 crepusculum imitatus, magnam mendicorum turbam in
 horreum conuocatam incendio deleuerit. Cuius sceleris
 poenitentia tandem ductus, & Romam etiam vt ab ipso
 Pontifice veniam peteret, profectus est: vbi cū absoluere-
 tur, iussus est Monasterium construere, in compensatiōem
 vltis delicti. Coloniam ergo ad fratrem, S. Heribertum Ar-
 chepiscopum veniens, & quid eum Pontifex iussisset edo-
 cuit, vna cum eo Tuiciense Benedictinorū monasterium,
 in regione vrbis Colonensis in altera Rheni ripa hodie ad
 huc firmum cœpit, cōdidit, ac amplissime liberalissimeq; do-
 tauit. Obiit Episcopus Henricus tandem in die S. Cecilie,

anni à nato Christo 1018. Sepelitur in Cathedrali Ecclesia Herbipolensi.

XVIII.

Meginardus eligitur mortuo Herzelimo vel Henrico à toto clero Herbipolensi in Episcopum: Præfuit S. Chiltani patrimonio bene & vtiliter annis quindecim, mensibus decem, diebus viginti duobus. Erat consiliarius Imperatoris Henrici secundus, à quo multa insignia privilegia consecutus est, & potestatem cudendæ monetæ. Interfuit anno domini 1020. Comitibus Bambergensibus. Desiit esse mortalium, in die S. Mathiæ Apostoli, anno domini 1030. sub Imperatore Conrado secundo.

XIX.

S. Bruno Conradi Charinthiæ ducis filius, matre Brunilla à Querfurdt natus, Imperatoris Conradi secundus truelis: aut vt aliqui volunt è sore nepos, eligitur in Episcopum Herbipolensem ab vnanimiter consentientibus, anno domini 1033. Præfuit summa cum laude annis vndecim, vno mense, diebus 14. Construxit & illustravit magnificentissimis ædificiis, Cathedralem S. Chiltani Ecclesiam: alia etiam totius Episcopatus templa pulchre præficiens ac exornans, in quæ omne patrimonium suum contulit, fuit Episcopus eximie doctus, scripsit commentarium in Psalterium Dauidicum, qui extat. Sequutus est anno domini 1034. Conradum imperatorem, in Italiam (ad eum bellandam, ac suæ potestati subiiciendam) profectum, Obsequente vero & grauer aliquoties oppugnante Imperatore Mediolanum, accidit in ipso S. Pentecostes festo Episcopo Brunone in castris Imperatoris sacra faciente, quæta cœli tempestas oriretur, vt omnes homines diem extremi iudicij adesse arbitrarentur, multi enim milites de cœlo fulmine tacti perierunt, multis etiã tantæ tempestatis terrore ad insaniam redactis. Episcopus Bruno ad aram suam nihilominus sacrum suum absoluit, quo peracto Imperator ad eum accedens, dixit in ipso sacro apparuisse sibi S. Ambrosium

frum Mediolanensium olim Episcopū, qui nisi Imperator
 statim obsidione urbem solueret, graua ipsius vitæ ac vale-
 tudini minaretur. Hoc siue prodigio, siue commēto Im-
 perator motus, ac ab Episcopo Brunone persuasus, facta
 prius pace cum ciuibus, urbem obsidione soluit, raptis ta-
 men ad suppliciū, præcipuis aliquot ciuibus talis rebelli-
 nis & contumaciæ authoribus. Bruno ex hac expeditione
 Herbipolim reuersus, dono dedit Ecclesiæ Herbipolensi
 nobile prædium quoddam Westphaliæ, lingua Saxonica
 Sinnenreich cognominatū, quod mortua matre ad ipsum
 erat deuolutum, ex quo prædio singulis annis habebat 50.
 marcas argēti puri, & alia quædam Apophoreta. Anno do-
 mini 1045. proficiscitur cum Imperatore Henrico nigro,
 & multis aliis Germaniæ principibus in Pannonias, cum
 urbem in superioris Pannoniæ castro quodā Bosenburgo,
 regione Ipsensis oppidi ad Danubium sito, pernoctaret
 Imperator cum omnibus principibus, ipsa Maij vicesima
 die, concidit eiusdem arcis sublime ac ruinosum cœnacu-
 lum seu solarium, in quod iam cœnandi causâ tota Cæsa-
 ris aula conuenerat. Imperator ruente cœnaculo, appre-
 hensâ fenestra, singulari Dei protectione incolumis man-
 si. Reliqua tota multitudo, principes, Episcopi, nobiles ac
 milites, summi & infimi corruerunt, inter quos multi sta-
 tum expirarunt, multi grauiter læsi & mutilati sunt. Ibi Epi-
 scopus Bruno tam misere etiam & inclementer à fortuna
 rerum humanarum moderatrice exceptus est, vt septimo
 die post hunc casum, in eadem arce naturæ debitum absol-
 ueret, 27. videlicet die Maij, anni 1045. Reuectus est cum
 summo omnium suorum lectu Herbipolin, vbi in summa
 Basilicæ crypta sepultus ac terræ parenti redditus est cum
 tali Epitaphio:

*Anno domini M. XLV. Sexta Calendarum Iunii, obiit
 beatus Bruno Episcopus, fundator huius Ecclesiæ.*

X X.

Adelbero comes à Laymbach & Scherdingen ex Baua-
 riâ patre Arnoldo, matre vero Regilla Baronissa à Vvein-

spurg Lambacensis monasterij fundatoribus natus, eligitur in S. Brunonis successorem, vniuersi totius Capituli Herbipolensis consensu, anno à Christo nato 1045. Praefuit laudabiliter ac vtilissime annis quadraginta integras fecit ex S. Stephani Canonicorum collegio, cœnobium ordinis diuini Benedicti, vocatis in id triginta monachis. Renouauit ac instaurauit denuo, collapsum aliquo modo monasterium Schwvartzachianum, à Carolo Magno ante fundatum: Id fecit anno domini 1075. Eticitur ex Episcopatu, anno domini 1084. ab Imperatore Henrico V. cui Pontifici adhereret: constituitur in eius locum Meginardus quidam. Adalbero in Bauariam secedens monasterium suum Lambacense ingressus est, reliquum vitæ in otio transigere volens, post pauculos vero menses, cæsus Henrici quarti copiis in agro Herbipolensi, non procul à Plehfeldo, ab Hermanno Saxonum duce, post cæsum in Suetonia Rodolphum Habsburgium siue Sueuum, contra Henricum quartum electo, Meginardus ex vrbe iterum euit. Adalbero restituitur. Sed redeunte tandem Imperatore Adalbero clam aufugit, & ad monasterium suum rediit anno domini 1085. Meginardus vero restituitur, qui tribus annis præfuisset, tandem anno domini 1088. ex hac vita euocatus est. Post cuius mortem, & si reuocatus esset Henrico quinto Adalbero, tamen dubia & nouerca fortuna non diutius fidendum existimans, in suo monasterio quiete viuere, & præsentibus vti maluit, quam alibi summis vitæ periculis ea iterum appetere, quibus iam excidisset, & quorum possessio incertior esset. Sic duobus annis adhuc post mortuum Meginardum superstes, tandem sexta Octobris, anni à nato Christo 1090. ex hac vita emigravit, in hoc ipso à parentibus suis constructo, & à se consecrato cœnobio, in quo honorifice est terra omnium matri redditus.

XXI.

Meginardus secundus, literarum peritia ac vitæ sanctæ

monia, nemini mortalium sua ætate secundus, eligitur eie-
cto ex Heriboli Adalberone, ab Imperatore Henrico IV.
anno domini 1084. Præfuit cum summa difficultate tribus
annis ac aliquot mensibus, semel iterum eiectus, ac denuo
ab Imperatore Henrico IV. restitutus. Obiit anno 1088.
vigesima sexta Junij, superstitè adhuc antecessore suo Ad-
alberone. Sepelitur in Basilica Cathedrali.

XXII.

Aynhardus ab aliis Emmenhardus dictus, comes Ro-
tenburgius ad Tubarum, Richardi comitis filius, consti-
tuitur ab Henrico V. Episcopus Herbipolentis, anno do-
mini 1088. Præfuit summa cum laude annis 15. mensibus
octo, diebus tribus, & si periculosissimis temporibus, qui-
bus Imperator contra Pontificem, pater Henricus quartus,
contra filium Henricum quintum, & filius contra pa-
trem grassabantur. Decessit ex hoc calamitose seculo, ad
beatarum animarum domicilium penultima Februarij,
anni à nato Christo, 1104. Sepelitur in summo templo: Hu-
ius Episcopi consensu ac subsidiis etiam fundavit Albertus
nobilis Baro de Steinaach ex castro suo Steinach, eiusdem
ordinis egregium monasterium. Sub hoc ipso Episcopo,
mandata ex omnibus Christiani orbis partibus collecto-
re centum millium hominum exercitu expeditio facta est,
à Godofrido de Bulione, Lotharingiæ duce, ad occupandam
de Saracenorum potestate liberandam terram sanctam,
anno Domini 1097. Recuperata est autem Hierosolyma
anno 1099. ab hoc ipso Godofrido, qui statim à toto exer-
citu Rex Hierosolymitanus salutatus ac designatus est: De
hac sanctæ vrbis recuperatione extat tale distichon:

*Anno Millesimo centeno, sed minus vno,
Ierusalem Franci capiunt virtute potenti.*

XXIII.

Rupertus eligitur à Rege Henrico V. ac toto clero, ex
preposito summi Collegij in antistitem ac præcipuum gu-

bernatores Ecclesiæ Herbipolensis: vir & sapientia & doctrina ac virtute eximia præditus, omnibusq; cum summum infimis ex æquo charus. Præfuit duobus tantum annis, bis ab Henrico IV. ex Herbipoli eiectus, totiesque ab Henrico V. restitutus. Obiit anno Domini 1106, cum iret ad Vvarstallense concilium à Pont. Max. Paschale secundo indictum,

XXIV.

Erlongus vel Ehrlingus comes à Calovv vel Caloben, abbreviata ac corrupta voce Kalb: Canonicus & Capitularis, hoc est, vnus ex senatu summi ordinis Canonicorum, eligitur anno 1104. ab Imp. Henrico quarto, contra Rupertum Canonicum à toto clero designatum Episcopum, is veniente Ruperto ab Henrico V. bis eiicitur, bis ab Henrico IV. restituitur; sed ab Henrico V. tertio etiam eiectus, veniente Ruperto Herbipolin non amplius rediit. Tandem sua virtute & morum lenitate, senatui Canonicorum conciliatus, clementem & propicium Henricum quintum etiam habere cœpit, quando quidem mortuo iam Henrico IV. omnia odia omnes tumultus ac tempestates Germaniæ pulchre subsedissent. Mortuo itaq; Ruperto Episcopo vnanimi totius cleri consensu assumitur & confirmatur in Episcopum Herbipolensem. Sedit ad gubernaculum Ecclesiæ & prouinciæ summa cum laude ac felicissime, annis duodecim, diebus vndecim: propter insignem sapientiam suam Henrico V. factus charissimus, qui eius consilio postea semper in summis Imperij negociis vti solebat: ad annum vsque Christi Millesimum centesimum decimum quintum. Tum enim Henrico V. Natalem Domini Spiræ sine vllius principis præsentia celebrante, omnes Imperij principes Coloniae conuenerant, de alio Imperatore eligendo consiliū capientes, contra Henricum V. etiam à Ro. Pont. excommunicatum. Id cum subolisset Henricus, misit Erlango Episcopo Herbipolensi Coloniam, Imperij principes rogari iussit, si quid esset à se imprudentia erratum an

negle

neglectum, veniam darent & ignoscerent, se posthac & fideliter obtemperatum, & bonum fore ac ad omnia paratissimum Imperatorem. Erlangus Episcopus Coloniam veniens, non tantum non auditur, sed ne ad principes quidem admissus fuit: Quod cum Henrico V. ita significasset, ac ipse quoque iam inciperet ab ipso, ut & excommunicati & tam diu in excommunicatione permanentis, consuetudine ac amicitia abhorretere: Imperator etiam Franciæ ducatum innolare ac ut feudum aliquod Imperii ad se devotum duci Suevorum Conrado, suo è forore nepoti conferre attentavit. Ibi vero Erlangus Henrico V. acerrime se opponens, ducatum suum strenue defendit, ac fortiter tenuit: curans etiam ac mandans, ut (etsi alioqui superbia vel arrogantiæ nomine male non audiret) tamen posthac minister eum antecedens, nudum ac euaginatam enses præferret. Idem Episcopus primus fuit qui vna cum pedo pastorali gereret in insignibus coruscantem enses: quod exemplum omnes postea eius successores ad hæc usque tempora imitati sunt. Alioqui alio titulo usus non est, quã isto: Erlangus Dei gratia Wirtzburgensis Ecclesiæ humilis minister. Decessit ex hac lachrymarum valle in Natali Domini, Anni Christianorum Millesimi centesimi vigesimi secundi, cum per integrum quadriennium grauissime decubisset. Sepelitur in Schuartzacensis Monasterii templo, non apud Herbipolin, quod illa excommunicata esset à Rom. Pontifice, eo quod pontificiis mandatis medium ostendens digitum excommunicato Imperatori Henrico V. contumaciter, & contra Pontificem, & contra Episcopum suum adhæsisset.

XXV.

Rugkerus comes à Vayngen, ex Suevia natus: eligitur paucis diebus post mortem & fata Erlangi, à toto vnanimiter ac concorditer consentiente summi collegii clero, in Episcopum Herbipolensem ac ducem Franciæ orientalis: Opposuit autem se huic electioni Imperator Henricus V. volens ius eligendi & constituendi Episcopum ad se potius

quam ad clerum pertinere: constituit itaq; contra Ruggerum, iuuenem quendam Canonicum Gebhardum comitem Hennenbergensem. Hoc Schisma paucis mensibus post, compositum ac pacatum est in Comitiis Wormanensibus per legatos Pontificios Cardinalem S. Angeli, & Cardinalem S. Stephani in monte Caelio, qui à Romano Pontifice in hoc missi erant è Roma in Germaniam, ut turbæ ac motus ibi orti per eos componerentur. Ab his Cardinalibus talis lata est sententia inter duos illos Herbipolenses Episcopos, ut cederet Gebhardus: Ruggerus vero gubernatione libera potiretur. Hæc compositio non tenuit, finitis enim Comitiis & legatis iam Romam reuersis: Ruggerus ab Hennenbergensi Gebhardo, Henrico V. auxiliis ac præsiidiis vrbe iterum eiicitur, anno Domini 1124. Ille vero in monasterium Schuartzacense abiens, impetrata aliqua Episcopatus parte, prouincia videlicet ad Viterum sita, ea contentus quiete reliquum vitæ in cœnobio transegit, viuens ibi annos adhuc quinq;. Circa hæc tempora cepit anno Domini 1126. magnificentissimum cœnobium Cisterciensis instituti Eborau vel Eboracum à Beronone & Richouino nobilibus fratribus ab Eboracum ipsorumq; sorore Gertrude fundatum: & ab Imp. Conrado Sueuo, cuius coniunx Domina Gertrudis, & filius Fredericus ibi humati sunt, liberalissime donatum. Obiit Episcopus Ruggerus peste (quæ per totam tum grassabatur Germaniam) anno Domini 1130. Sepelitur in Cœnobio Schuartzach, in quo quinque iam annis vixerat, quo defuncto resignauit Episcopatum Gebhardus etiam Hennenbergensis: quem aliqui Catalogi paucis annis post Ruggerum ex hac etiam vita, cum omnium Canonicorum gaudio decessisse affirmant: aliqui eum ita laudabiliter præfuisse scribunt, ut etiam ad clauum Episcopatus tandem sit totius Canonicorum senatus vnanimi voluntate & consensu reuocatus.

XXVI.

Hezelinus comes à Leyningen, eligitur post mortem
Ruggeri

Ruggeri, & resignationem Gebhardi à consentiente clero Herbipolensi: præfuit 14. mensibus & Bambergam profectus, subito ibi ex hac vita emigravit, anno Domini 1131. Hunc aliqui Catalogi omnino prætereunt, quod fortassis morte præventus, confirmationem ex Romana Curia non consequutus sit, nec consecratus etiam fuerit.

XXVII.

Embricho vel Imbricus mortuo Hezelino subrogatur à toto Capitulo Canonice ac concorditer electus anno Domini 1131: legitur fuisse comes Leyningensis. Præfuit summa cum laude annis sedecim. Fuit apud Imperatores Lotharium Saxonem ac Cōradum Sæcunum in summa estimatione, ac vtriusq; intimus Consiliarius. Lotharius restituit huic Embrichoni Franciæ ducatum ab Henrico V. antea superbe occupatum ac per vim raptum. Ut gratus iudicio Episcopus esset Deo, qui mentem Cæsaris ad talen restitutionem direxisset: construxit in suburbio Herbipolensi S. Jacobi Scotorum cœnobium, qui sub Abbate Marchario Regulam D. Benedicti profiterentur. Anno Domini 1147. mittitur ab Imp. Conrado Sueuo, Constantinopolim, ad Græcorum Imp. Emanuelem, cui Conradus Imperator desponsabat coniugis suæ Gertrudis, Imperatricis sororem Bertham, Berengarii comitis à Sultzbach formæ ac virtutis nobilitate præstantissimâ filiam: In eius profectio- nis reditu, cum omnia felicissime ac rectissime expediuis- set, euocatus est ex hac mortali vita Aquilegiæ in Italia, vbi honorifice terræ parenti redditus est. Scribit Otho Episcopus Frylingensis, quod Conradus Imperator in publicis li- teris, quas scripserat huius Matrimonii causa affini suo E- manuelli Constantinopolitano Imperatori, hunc Embri- conem Episcopum Cor suum ac animam suam appellavit.

XXVIII.

Sigefridus eligitur anno Domini 1247. præfuit pie ac laudabiliter annis sex. Primo huius Episcopi anno, profi- ciscitur Conradus Imp. à S. Bernharo admonitus ac exci- tatus, magno exercitu octoginta miliū peditū equitūq;

Herosolymam contra Saracenos: sperans se egregium aliquid cum Galliarum Regis, qui praesens rebus omnibus intererat, tum Emanuels Graecorum Imperatoris affinis sui auxilium effecturum: sed Emanuele non admodum fideliter agente cum Contado, nihil magni gestum aut effectum est. Haec expeditio, tali barbaro disticho posteritatis cognitioni ac memoriae commendata est:

Anno Millesimo, centeno tessaradeno

Ac septem pariter: caperat istud iter.

Sub hoc Episcopo constructum est Herbipolimoniae cenobium S. Afræ à Rafoldo religioso Abbate ad S. Stephanum. Sub eodem Episcopo construxit & fundavit Hermanus Misniae Marchio Monachorum Rotam, cenobium Herbipolensis dioceseos, pro monachis institutum Benedictini: anno Dominicae incarnationis Millesimo centesimo quadragesimo octavo. Idem Episcopus summe amans monasterium Eboracense, eximie idiplum amplissimis proventibus dotavit, ac ut se mortuo cor suum illi sepeliretur, vivus adhuc mandavit. Inde nata dicitur consuetudo, quod quoties Episcopus aliquis Herbipolensis moritur: semper in arce D. Virginis eviscerari solet corpus viscera vero & intestina in arcis templo D. Virginis facta, terrae redduntur: corpus in urbis Cathedrali Ecclesia deportatum honorifice sepelitur: cor plumbea vasa inclusum, curruque impositum, addito sene ac fidei emittenteque aliquo ministro quattuor equis Eboracum vehitur, ac ibi sacello in id praeparato humatur. Currus & equi Herbipolin non redeunt, sed monasterii facultatibus iam annumerantur: minister vero ille, cui conservandi ac sepeliendi cordis cura committitur per omnem vitam sibi ad haec reliquam non secus ac aliquis eius loci conventualis excipiat tractari solet. Obiit Episcopus iste Sigefridus anno Domini 1153. peste ubique tum grassante consumptus. Sepelitur more & consuetudine, qua dixi tribus locis celebratis.

XXIX.

Gebehardus comes ab Hennenberg, siue ille qui antea ab Imperatore Henrico V. Canonice Collegio obtrudebatur contra Canonice electum Ruggerum, siue alius: successit Episcopo Sigefrido vnanimi totius Capituli consensu, confirmatur Romæ, ab Adriano quarto clementer exceptus. Præfuit laudabiliter annis octo, mensibus sex, diebus quindecim. Sub eius gubernatione fundatum est ab Hermanno Rheni Palatino cœnobium Bildenhusense: ad quod idem Episcopus etiam plurima liberalissime contulit. Obiit vero anno Dominicæ Incarnationis Millesimo centesimo sexagesimo primo. Sepelitur, vt supra dictum.

XXX.

Henricus secundus, eligitur anno domini 1161. præfuit annis tribus laudabiliter ac optime, mente item vno, diebus 14. Adfuit Imp. Friderico Barbarossæ grauissima obsidione cingenti Mediolanum. Obiit anno domini 1165. quo magna habita sunt à Friderico Barbarossâ Comitia in vrbē Herbipolensi: in quibus Guido de Cremona contra Alexandrum tertium pontifex Romanus designatus, & Paschalis tertius appellatus est.

XXXI.

Heroldus successit Henrico Canonice ac legitime electus, vt sapientia ac virtute insigni præditus. Præfuit vtilissime annis octo, mensibus quinque, diebus tribus. Sub hoc Episcopo iterum habita sunt ab Imperatore Friderico Barbarossâ amplissima comitia Herbipoli, anno domini 1166. quo anno confirmauit Fridericus Imperator sub aureo sigillo isti Episcopo præuilegia Herbipolensis Episcopatus, præsertim vero illa quæ ducatum Franciæ orientalis ex donatione Caroli Magni ad Episcopatum legitime pertinere contestantur. Eodem anno solotenus vastata sunt Imperatoris mandato Franciæ orientalis centaurorum quorundam castra, latronum ac prædonum speluncæ.

Brambergum ac Franckhenbergum: Montem Brambergensem dono dedit Imperator Fridericus Heroldo Episcopo & eius successoribus, ea tamen lege, ne vllam amplius castrum vllis seculis eo loco extrueretur. Obiit Episcopus Heroldus, anno domini 1172.

XXXII.

Reinhardus, aliis Regenhardus subrogatur Heroldo ab vnanimiter consentiente Canonorum summi Collegii senatu. Præfuit annis decem, fuit Romæ apud Pontificem Max. Lucium 3, anno domini 1181. Emigrauit ex hoc lapidari seculo, in die S. Viti, anno domini 1182. Sepelitur in loco supra ostenso.

XXXIII.

Godefridus nobilis heros à Piseberg, Friderici Barbarossæ Cancellarius, eximia virtute doctrina & sapientia præditus, eligitur anno domini 1182. Præfuit annis quatuor. Construxit de nouo Cathedralē Basilicam Herbipolensem ex quadrato lapide. Anno domini 1186. Fridericum Imperatorem, noua expeditione contra Sultānum suscepta, in Asiam proficiscentem sequutus, non procul ab Antiochia lethali morbo correptus, naturæ debitum absoluit sexta Februarii. Sepelitur in maximo templo Antiocheno honorifice. Canonici Herbipolenses cum audierunt se suum gubernatorem amisisse, statuerunt ei in summo templo gratitudinis, pietatis ac memoriæ ergo honestum monumentum, non secus ac si ibi humatus esset.

XXXIV.

Henricus tertius huius nominis, nobilis à Bibeledt & Babenburgk, eligitur concordibus totius Capituli vocatus ac suffragiis, anno domini 1186. Præfuit sex annis, octo mensibus, & octo diebus. Et si Tritemius aliter sentias, qui longe fallitur. Anno domini 1189. Profectus est iterum Imperator Fridericus Barbarossa cum filio etiam Friderico Suevo

Sueuorum duce ac innumeris Germaniæ, Italiæ, & Galliæ principib. Episcopis ac comitib. exercitu ducentorum milium equitum peditumq; expeditissimorum in Asiam, de qua secunda pro terræ sanctæ recuperatione suscepta, ab hoc laudatissimo Imperatore expeditione, extat tale distichon.

Annis vnderis dempris, de mille ducentis:

Se pater & natus, dux & rector Fridericus.

Huic infœlicissimæ expeditioni (in qua & Fridericus Imperator in quodam Armeniæ fluuio absorptus periit, & Fridericus Sueuorum princeps, totius Christianorum exercitus dux, aliq; multi insignes principes communi ætate contagio infecti, ex hac mortali vita decesserunt) interfuit etiam Henricus iste Episcopus Herbipolensis, qui si incolumis ex Asia Herbipolim rediret, tamen animi ætore (quod infœliciter suscepta esset tanta expeditio) consumptus, non diu domi superstes mansit. Obiit autem anno incarnati verbi 1193. Sepelitur honorifice, more quem supra exposui.

XXXV.

Godefridus secundus huius nominis, comes de alta tamma, vulgo Hohenlohe: legitur, Henrico mortalibus rebus exempto, concordibus Capituli voluntatibus ac studiis, anno domini 1193. præfuit annis quinque, mensibus 4. diebus tribus. Et si Tritemius iterum dissentiat, fuit imperii charus & sanguinis necessitudine ac vinculo connectus Imper. Henrico sexto ac omnibus Sueviæ principibus. Erat & clero charissimus, à quo religiosorum omnium pater cognominari ac dici solebat, & cuius summo iuctu decessit ex hac mortali vita, anno domini 1198.

XXXVI.

Conradus nobilis heros à Rabenspurck, & si sint qui nobilem à Reinstein fuisse affirmant. Is eximia doctrina & sapientia præditus, Imperatoris Henrici sexti Cancel-

larius antea fuerat, cuius patrocinio & intercedentibus
 patribus obtinuit Episcopatum Hildeshemensem in Saxonia
 bus, cui cum aliquandiu sapientissime ac utilissime praesidi-
 isset, vocatus est tandem Henrici sexti etiam patrocinio ad-
 iutus, Canonicisque Herbipolensibus dudum insinuatus
 studiose commendatus, ad clauum ac gubernaculum sedis
 Herbipolensis, anno domini 1198. Quo cum venisset
 ipso tempore, quo noua iam ab Henrico sexto suscipieba-
 tur expeditio in Asiam pro liberatione Christianorum a
 Saracenicis Tyrannide ibi miserime oppressorum, & pro
 recuperatione terrae sanctae profectus est idem etiam
 Episcopus cum Imperatore ac domino suo plurimisque Ger-
 maniae principibus ac praesulibus: in qua profectioe lega-
 tur coronasse Amalricum Regem Cyprum. Cum vero totus
 exercitus iam in Syria esset congregatus, incidit Imperator
 Henricus sextus in lethalem morbum, quo magis inde
 ingrauescente in Siciliam auehi se curauit, ubi anno domini
 1199. maximo Christianorum damno & luctu, et
 misera vita ad aeternae ac immortalis possessionem emigra-
 uit. Quod cum principibus in Siria militantibus innotue-
 set, ipsi etiam infecto negotio (quod inchoarant) in Ger-
 maniam sese ac patriam recipiunt. Sic Episcopus Con-
 stantinus etiam feliciter domum reuersus, tribus adhuc annis
 ad clauum Episcopatus sedit, quibus ita vixit ut Philippo
 etiam regi esset non minus charus, quam antea fuisset Hen-
 rico sexto fratri. Donatus est ab hoc rege Philippo
 & Cancellarius & intimus erat consiliarius) arce Sierone-
 gensi, & toto adiacente territorio. Erat iustus & equus, amantis-
 simus, raptorum ac latronum & omnium eiusmodi
 malefactorum viuentium hominum summus osor. Erant ea etiam
 duo equites aurati in Francia Orientali Potho à Reinhardo
 & Henrico gentis Caum à Falckhenberg, qui ob nequiti-
 am quod facinus acriter ab Episcopo aliquoties reprehensi
 cum eiusmodi correptione impatienter ferrent, adortum
 ad fugam equis prope summam Basilicam Episcopum in
 diis collocati praestolantur, qui cum nihil mali metuens foret

descenderet ex habitatione sua in templum, nobiles isti ac immanissimi Sicarii facto in Episcopū impetu, subito eum interfecerunt, & conscensis equis fuga sibi consulentes incolumes ac impune ad sua redeunt. Hoc immanissimum facinus designatum est in Vigilia S. Barbaræ, anno Domini 1203, Episcopus cum summo omnium suorum luctu, in chorum summe Basilicæ deportatus, ibi honorifice sepelitur, cum tali inscriptione:

Anno 1203. in Vigilia S. Barbaræ, interfectus est Conradus Episcopus Herbipolensis, Sacri Romani Imperii Cancellarius.

Hoc procumbo solo, scelere quia parcere nolo:

Vulnera facta dato dent habitare polo.

Quomodo verò vitus sit hanc indignissimam eadem Roman. Pontifex Innocentius III. & quomodo Sicarios, necesse perfidissimos puniverit, longum esset recensere: letetur tota historia Herbipoli in tabula prope summam aeternam parietem chori appensa.

XXXVII.

Heynricus huius nominis IV. de veteri genere nobilitatis Ostrofrancorum, quos Cascos appellabat antiquitas, & si alii aliter de hac appellatione loquantur. Ex Pariliensis Gymnasii celeberrimo Professore amore patriæ in Franciam Orientalem reuerso, primum Canonicus, postea successu temporis Decanus summi Collegii factus, ita laudabiliter vixit, ut post miserissimam istam Episcopi Conradi eadem à Rege Philippo Ecclesiæ commendatus unanimi consilio & sententia totius Capituli, eligeretur in Herbipolensem Antistitem. Prefuit tribus annis & aliquot mensibus. Construxit cœnobium Veyelsdorfsense. Obiit ante adeptam confirmationem Pontificiam, anno Domini 1206.

XXXVIII.

Ortho Baro à Lodenburg, Mysius: vir summa sapientia & prudentia præditus, eligitur in Episcopum Herbipolen-

fem, Anno à Christo nato 1206. Praefuit laudabiliter prudentissime & vtilissime annis sedecim, mensib. quinq. Obiit in die S. Nicolai, anno Domini 1223. Sepelitur, vti praedictum in Episcopo Sigefrido, nisi quod dextrum suum brachium vnà cum optimi vini Francici vno plauistro legitur monasterio Anfulano ad Wernicum annem in Rhinofa sito, quod olim anno Domini 958. sub Othone Imperatore fundatum est ab Ernesto Comite de Truhendinge eiusq; uxore Hartmanni Baronis Lodenburgensis forore.

XXXIX.

Theodoricus nobilis heros de Hohenburgk, successit Othoni Episcopo Canonice electus: praefuit 15. mensibus, & uocatus est ex hac lachrymarum valle, anno Domini 1224.

XL.

Hermannus Baro à Lodenburg, Mysius: Othonis Episcopi ex fratre nepos, eligitur in Episcopum Herbipolensem à toto summo clero, sedet ad clauum & gubernaculum Ecclesiae annis 16. Obiit anno Domini 1250. Contra Episcopum seditiosissima fuit Herbipolis, quae & Episcopus cepit, & in eius aulicos nobiles crudeliter grassatus, quosdam in Mœnum precipitans, quosdam misere trucidans, sed Episcopus miro strat. gemate nobilitum ducentorum equitum Othonis à Wolfskeel & Richolphi ab Eberhohen ex manibus seditiosorum ciuium ereptus, numeratus deinde in urbem venit, & iniuriam sibi illatam egregie vinctus est. Dicitur vnus esse ex fundatoribus Canonice Porta caeli & Puellarum fontis.

XLI.

Hiricus aliis Eringus nobilis heros Rhenensis successit Hermannus in Hermannis successorem, anno Christi 1250. praefuit annis 16. Irrogauit maximas multas seditiosis vrbibus Herbipolensi ac Rotenburchensi, fuit praeter omnem modum diocritate in duodecim strenuos viros de veritate lapide, quos in arce Altenstein post factam & firmatam Amnistiam conuictio ab ipsis exceptus contra hospitalitatis ius, contra datam fidem, peracto prandio, euocatus ad

in conclave quoddam singulis capite multari ac trucidari
iussit omnes: a quorum ultimo Heerdegenio equite auro
to dolum tandem sentiente grauer vulneratus, nasum a-
misse. Obiit Heringus iste anno redempti orbis 1266.
Imperante Rodolpho Habspurgio. Duodecim isti Reguli
in Lanckenheymensi cœnobio terra mandati quiescunt.

XLII.

Conradus Comes à Trynberg, successit Heringo, anno
Domini 1167. Is confirmationem petiturus, Romam se-
quente anno profectus, cum omnia ibi benè expeditisset,
etiam Herbipoln diplomatis Pontificis onustus redire
vellet, incidit in grauisimum morbum, quo confectus in-
terire obiit, sed ubi aut quo loco sepultus, id nusquam in-
uenio.

XLIII.

Bertoldus Dominus à Sternberg, successit Conrado
legitime & concorditer electus, anno 1168. Quamdiu præ-
sentis certo dicere non possum. Alicubi enim anno Do-
mini 1282. alibi verò anno 1287. cum ex hoc seculo emi-
grasse inuenio, fuit eximia virtute ac vitæ integritate præ-
ditus, & qui studio ac prudentia summa præfuit, & Episco-
patus plurimum profuisset, si in tranquilliora & pacatiora
transisset tempora. Gessit bellum contra seditiosam Herbi-
poln, cuius exercitum ingenti prælio profligauit, & vicis-
sime prope Kitzingum, ubi Herbipolensium ciuium quingenti
cæsi sunt anno Domini 1169. Postea Rotenburgum etiam
rebelle parere sibi coëgit. Sub eodem Episcopo Hennen-
bergenses & Castellenses Comites (qui antea seditiosis ci-
uibus Herbipolensib. confederati, aliqua etiam clade affe-
cti erant) Episcopatum Herbipolensem ferro & igne deu-
stantes oppidum ac cœnobium Schwartzacense expugnâr-
e diripiunt, anno Domini Incarnationis millesimo du-
centesimo octogesimo tertio, Maii decima nona. Oppi-
dum incendio funditus deletum est, cœnobio religionis
ergo parsum fuit.

Mangoldus, nobilis Ostrofrancus, Archimagyrus à Ne-
wenburg; ex Præposito summi Collegii factus est Episco-
pus & Dux Francorum, post euocatum ex hac mortalitate,
Episcopum Bertholdum: sed quo anno, id certo dicere
non possum. Præfuit prudenter & utilissime ad annum
Christi vsque millesimum trecentimum secundum, cui
legitur ex hac lachrymarum valle ad aliam patriam em-
grassè. Habuit plurimas etiam cum senatu populorum Her-
bipolensi contentiones, quæ ingentis belli certe temeritate
fuisset, nisi composuisset & conciliaffet eas Rodolphus
Habsburgius Rom. Imperator.

XLV.

Andreas Baro à Gundelfingen, constituitur ex Melthe-
censis Onoldisbachiani ac Oringauiensis Ecclesiarum
collegiarum Præposito in Episcopum Herbipolensem,
vnanimi consensu totius cleri, anno Domini 1301. præfuit
summa prudentia & laude annis tredecim. Obiit anno Do-
mini 1315. Fuit quatuor Imperatoribus: Adolpho An-
niano, Alberto Austro, Henrico Lutzelburgio, & Ludou-
uico Bauato (quorum omnium temporibus vixit) eximie
charus. Herbipolim iterum sediti. Cum & rebellem colle-
cto exercitu egregie compescuit, & ad iustam tandem obe-
dientiam adegit: abrogatis tribus ac omnibus sodalitati-
bus quæ toties hæcenus tumultuantis plebis

Et cassæ & fons atq; irritamenta fuissent.

XLVI.

Godefridus tertius huius nominis: secundus verò ex no-
bilissima familia Comitum de Alta Stammia vel Hohenlohe
eligitur in Antistitem Herbipolensem ac Francorum De-
cem post mortem Andrea: præfuit prudentissime annis
7. Obdormiuit anno 1322. Aliqui tamen Catalogi alios ta-
bent numeros, aliam supputationem, illi nouem cum anno
præfuisse affirmant.

XLVII.

Wolframus nobilis à Grumbach, successit mortuo Godfrido præfuit in summis temporum difficultatibus (cum propter ingens Schisma inter Imp. Ludouicum Bauarum ac Pont. Max. Ioannem XXII. subortum, tum quod iterum nouis moueret seditiones vrbs Herbipolensis, nec huic Episcopo admodum propicia) annis 11. Obiit & ex huius mundi tempestuosissimo pelago ad portum salutis nauauit, vltima Iulii, Anno 1333.

XLVIII.

Hermannus illustris Baro à Liechtenberg, Alsata : Canonicus Spirensis, ac Ludouici Bauari Cancellarius, eligitur in Episcopum Herbipolensem à Ludouico Bauaro Roman. Imp. & ab ea Canonicorum parte, quæ eidem Cæsari Ludouico fauebat: ab alia verò, pontificia videlicet, constituebatur Dominus Otho Wolffskelius vir nobilis, ac Herbipolensis Cathedralæ Canonicus : qui à Pontifice Ioanne XXI. ac Benedicto XI. eius successore confirmatus, Episcopatus possessionem facile consequutus est, non tamen citius quam post biennium : tum resignauit Episcopatum ac pacato animo cessit huic Othoni Episcopus Hermannus anno videlicet Domini 1335. Mensè Augusto.

XLIX.

Otho Wolffskelius eligitur per discordiam anno 1333. contra Hermannum, & tamen à maiori parte Canonicorum supuni Collegii : sed durante adhuc Schismate inter Ludouicum Bauarum ac Pont. Max. Ioannem XXII. Hermannus aliquandiu à Cæsare defensus est : qui videns Othonem pontificia auctoritate confirmatum esse, ac se diuina pacatam gubernationem retinere non posse : cessit Othoni bona pace, suis Canonicatibus contentus. Venit igitur Otho Herbipolin. 10. Augusti, anno 1335. ex arce Rosenbergi in qua antea habitabat. Præfuit laudabiliter annis 10. Seditiosos ciues suos Ochsenfurtum oppugnantes, & in suam ditionem redigere volentes, equitatu suo adortus, fudit ac prostrigauit decima quinta Iulii, anno Dom. 1338.

Emit oppida Francia Orientalis ad Mœnum sita: Roterfels, & Gamundiam siue Os Mœni, cum adiacente ditissima omni: oppidum item Meinbernheymiuni, & partem vrbis Kitzingenfis ac oppidi Heydingsfeldensis, & alia plurima. Huius Episcopi temporibus ceciderunt Herbipoli ante Domini 1344. vicesima prima Iulii, maxima caeli Cataclysmata, qua & pontem saxenim firmissimum ruperunt, multas vrbis diruerunt, hortos & agros vastarunt ac plurimos homines, armenta item ac greges vndiquaque cum summa vrbis iactura auexerunt. De qua inundatione extant hi, Rheni verius quam verius, suæ aetatis barbariem egregie ostendentes.

*Anno milleno CCC. quadrante secundo
Accidit Herbipoli quod Moganus illico cum vi
Pontem confregit, multos hominesq; coegit
Casus exire, si non voluere perire:
Præcedis infesto, talis fluiti memor esto
Nambus hi portus quando fuerit gradus.*

Decessit Episcopus iste Otho ex hac mortali vita, decimo tertia Augusti, anno 1345. cum conuocatos prius ad se Canonicos summi Capituli omnes, longa oratione ad fructu concordia, & fraternæ charitatis cohortatus esset.

L.

Albertus Comes ab Hohenberg, è Sueuia natus: Doctorum Doctor: Canonicus Constantiensis Ecclesie, et prius ab aliqua eius loci Canonicorum parte gubernator, Episcopus post Rodolphi mortem postulatus erat: mortuo Episcopo Othone ad gubernandum Episcopatum Herbipolensem à Pontifice Max. Clemente VI. Electus summi Collegii Canonicorum vnanimibus suffragiis elegisset iam Albertum Comitem de Alta Stamina. Veniens autem Herbipolin à Romano Pontifice confirmatus, vidensq; sibi Helenam istam ab alio præceptam esse, moderate id terens, Alberto de Alta Stamina libere concessit anno Domini 1349. Sequenti anno vocatus ad Frisinger-

Episcopatus gubernationem, nouem ibi annis laudabiliter praefuit, valedicens huic vitae, anno Incarnationis filii Dei 1359.

L I.

Albertus Comes de Alta flamma, vulgo Hohenlohe: summi Canonorum Herbipolensium Collegii Praepositus, vnanimi consensu totius Capituli eligitur anno Domini 1346. Sed quia Pontificia autoritate alius erat Episcopus Herbipolensibus missus, quietam ac integram gubernationem non nisi anno 1349. consequutus est, per liberam eius resignationem, qui à Pontifice ad gubernandam Herbipolim destinatus erat. Erat vir insigni virtute praeditus, qui & prudenter & vtiliter praefuit à prima electione viginti sex annis integris. Gessit bellum non infelix, anno Domini 1359. contra Bertholdum Comitem Hennebergensem, propter Vtenhusensem arcem, quam Comes Ludouici Bauari auxiliis ac fauore fretus construxerat in Herbipolensium Episcopi ditone ac fundo, ex qua item plurimum quotidie Episcopatus incommodi ac iniuriarum inferebatur. Eam arcem Episcopus sexta Iulii magna virtute, Hennebergensium copiis profligatis, expugnauit ac solo acquauit. Gessit bella contra seditiosam etiam Herbipolim, quam compescuit & obtemperare coegit. Obiit mensè Iulio, anni à nato Christo millesimi trecentesimi septuagesimi secundi.

L II.

Gerhardus Comes à Schwartzenburg, Thuringus: Guntheri Imperatoris, vt aliqui volunt germanus frater: Episcopus Neunburgensis ac Citzensis, à Carolo I V. Rom. Imp. Pontifici Max. Gregorio XI. diligentissime commendatus, ab eodem Episcopus Herbipolensium ac Francorum Dux constituitur ac confirmatur: à Carolo verò quarto statim Regalibus ac feudis inuestitur anno Domini 1372. cum Mammillensi Episcopatus praefuisset sapientissime annis 10. Erat verò (antequam ille cum Imperatoria tum Pontificia autoritate Herbipolim destinaretur) electus ibi

concordibus totius Canonice Senatus vocibus suffragiis D. Albertus ab Heilsberg, Canonicus: is videtur à summis Christiani orbis capitibus contra se alium Episcopum constitutum, contra quem obtinere nihil potest: pacifice ac sua sorte bene contentus, bona voluntate Gerhartho venienti cessit. Præfuit Gerhardus annis viginti octo, summa eximia virtute præditus: animi magnitudine nemini leuissimum etiam Principum secundus, strenuus bellator. Cæpit & expugnauit vrbes Imperiales Winsheymum ac Schweinfurum, quod Herbipolensibus ciuibus contumaciter, eos ad decimam septimam iam & omnium grauissimam defectionem excitassent. Has vrbes tamen anno 1198. restituere Imperio coactus fuit. Herbipolenses grauissimum tumultuantes, & præter omnem mediocritatem in clericali & Ecclesiastica bona fauientes, & vt omnia alia Episcopatus oppida ab Episcopo deficerent persuadentes, anno item Episcopi anno Domini 1198. summa quidem vi frustra oppugnantes, eumq; tandem non adeo magnis copiis instructum multis conuitiis ad prælium euocantes, Francico equitatu (quorum Dux erat, Episcopi Coadiutor Johannes, nobilis heros ab Egloffstein, summi Canonici Collegii Præpositus) strenuè adortus summa virtute viæ ac profligauit. Pugnatum est acerrime 11. Ianuar. an. 1198. prope pagum Berthemensem: cæsi sunt ex Herbipolensibus mille & trecenti, duobus millibus captis. Episcopus etiam numero longe inferior, tamen sex tantum equites è suo numero amiserat. Authores tantæ seditionis ac adeo diuturnæ rebellionis deprehensi, crudelissimis Mortium generibus è medio sublatis, oppida item quæ defecerant omnia summa virtute recuperata sunt, videlicet, Geroldisouum, Neua ciuitas, Hasfurdum, Mayningum, Königshofenium, Mollerichstadium, Fladingum, Carolostadium, Eborac, Hasbachium, &c. Solum Hipphofense oppidum contra ac legitimo Domino suo fidum manserat. In his grauissimis ac tam longis tumultibus Academia (quæ Herbipoli cæperat, & Imperialibus ac Pontificiis priuilegiis egregie illu-

strata & confirmata erat) Erfordiam quietis gratia secessit anno 1198. Decessit Episcopus Gerhardus ex hoc mortali seculo, anno Domini 1403, mense Nouembri: relinquens Ecclesiam & sedem Episcopalem in summa paupertate, ad quam redacta erat illa, non ipsius Episcopi quidem culpa, sed quod subditi sua sponte, nisi armis cogerentur, obtemperare simpliciter nollent.

LIII.

Ioannes ab Egloffstein, vir equestri ordinis apud Ostrorancos: primum vivente adhuc Episcopo Gerardo ex Praeposito summi Collegii Coadiutor Episcopi Gerardi factus: iam mortuo etiam Gerardo ab aliqua dissentientis Capituli parte subrogatur. Eligitur autem ab alia ac adversaria parte Eberhardus Comes à Wertheym. Hoc Schisma ad extremam inopiam redegit Episcopatum, nisi Imperator Rupertus Palatinus sua auctoritate interposita Eberhardum cedere iussisset, & suo suffragio Ioannem Coadiutorem adiuuisset. Praefuit autem quiete, fideliter & prudenter ac longe utilissime novem annis. Eberhardo Bambergae interim apud Episcop. Albertum Comitem Wertheymensem vitam ferè agente. Obiit in Forchenheimio Episcopatus Babenbergensis oppido, subito & non sine veneni suspitione, nona Ianuarii, anno Domini 1412. Revertitur Herbipolin, & ibi honorifice sepelitur.

LIV.

Ioannes nobilis à Brunn eligitur vnanimi totius Capituli consensu, anno Domini 1412. Praefuit sed non admodum utiliter annis 29. Erat Episcopus eximia prudentia praeditus, sed admodum sumptuosus ac prodigus, & qui Episcopatum extreme exhaust. Gessit bellum contra iterum seditiosam Herbipolin, quam graui obsidione cincta expugnare non potuit: prodeuntem verò ex murorum lateribus, & aequo sese campo committentem, non procul à Cellensi Praemonstratensium ad Mœnum amnem sito cenobio, strenue adortus, magna virtute vicit, ac ingenti

elade affecit, anno Domini 1435. Accusatus tandem in
in Basiliensi Concilio coram Sigismundo Imperatore
quod iusto sumptuosior omnia Episcopatus bona posside-
daret ac dilapidaret, ipse se eloquentia sua facile tutatus est.
Resignauit tamen Episcopatum tandem anno Domini
1441. Sigismundo Saxonum Duci, quem antea etiam ta-
tius Capituli consensu in Coadiutorem alluimierat. Quo-
verò ipse secesserit postea, aut ubi ex hac vita emigrarit, quae
fortuna vius sit, nusquam inuenitur.

L V.

Sigismundus Saxoniae Dux, & Marchio Misniae, frater
Guilielmi ac Friderici: primum Episcopi Ioannis Coadi-
utor, tandem eo mortuo à Rom. Pontifice in Episcopatum
Herbipolensem confirmatur. Praefuit annis tribus omni-
nò pueriliter, & anno Domini 1444. retenta sibi annua
pensione, Episcopatum Canonicorum senatui resignauit,
& in Saxoniam ad fratres suos rediit, Imperante Friderico
tertio.

LVI.

Godefridus ex nobilissima semperque libera Baronia
ac Pincernarum à Lymburg gente ac familia natus successit
Sigismundo Episcopo, electus vnanimibus totius Capitu-
tuli Herbipolensis suffragiis. Sedit ad olauum Ecclesiae
ducatu summa fide ac prudentia administrans omnia, an-
nis duodecim. Erat Princeps seuerus, nemini quicquam
condonans, qui ab omnibus vicinis Principibus metuende-
batur. Pacauit totam prouinciã suã: Primus inter Herbi-
polenses, qui se in publicis literis scribere Francorum Do-
cem, & eum titulum monetis etiam incudi curet, idcirco
non arrogantiã studio faciebat, sed quòd Albertus Bura-
denburgensis Marchio ac Nornburgensis Burggrauius,
qui Germanicus Achilles cognominatus est, istam titulum
vsurpare ausus fuisset, quòd aliqua oppida in Francia otia-
tali haberet. Hinc successores eius Episcopi eodem titulo
ad hæc vsque tempora vsi sunt iustis ac legitimis causis me-
ri, ne quis post appetitos tituli honores alia etiam ad se re-
per-

pere conaretur. Absolvit naturæ debitum circa Festum
Palmarum, anni 1453.

LVII.

Iohannes nobilis à Grumbach successit Godefrido, ca-
nonice ac legitime electus anno Domini 1455. Præfuit o-
ptime ac utilissime annis 11. vir mitis, placidus, & qui bene-
volentia & clementia sua omnium sibi conciliaret fauorē
& amorem. Decessit ex hac lachrymarum valle die Veneris
post festum Dominicæ resurrectionis, anno Dom. 1466.

LVIII.

Rudolphus nobilis à Scherenberg suæ gentis ultimus,
subrogatur Ioanni Episcopo ultima Aprilis, eiusdem anni
quo antecessor ex hac vita emigrarat. Præfuit summa cum
virtute ac laude annis 29. quibus Episcopatum ita restituit,
auxit & ampliavit, ut eius non gubernator sed secundarius
fundator dici convenientissime ac merito debeat ac possit.
Obiit Lithias 29. Aprilis, anni à Christo nato 1495. impe-
rante Divo Maximiliano: ætatis suæ anno ut aliqui volunt
centesimo, ut aliis placet nonagesimo tertio. Sepelitur in
Basilica Cathedrali cum tali inscriptione,

*Rudolpho de Scherenberg, Episcopo Herbipolensi, Franciæ
Duci: summo in omni virtutum genere viro, prudentia vero
aq; consilio admirabili: qui Episcopatum Herbipolensem ab
malitiam temporum creditorib; oppignoratum ac servientem,
nexu æris alieni soluto, in pristinum statum dignitatemq; resti-
tuit, & Ecclesiam Herbipolensem non tam administrasse quam
fundasse videri potuit. Pacis tam studiosus fuit, ut eam sepe
vel pecunia & iniquissimis conditionibus impetraret. Dieta
& vita moderatione, ad summam ætatem pervenit. Obiit an-
no 1495. Tertio Calendarum Mai: ingens ac præclarum q-
oniam successorum suorum exemplar.*

*Quod fuerat capta quondam tibi Roma Camillus
Hoc tibi Rudolphus Dux fuit Herbipolis.
Ille orbem extorsit Gallorum è faucibus, hic se
Serni uexu faenoris eripuit.*

LIX.

Laurentius nobilis heros à Bibra, eligitur vnanimi consensu totius Capituli, decimateptima Maii, anno 1495. Præfuit Episcopatu laudabiliter annis 24. ita vt eidem summum etiam prodesset. Obiit plenus dierum, anno 1519. ipsa die S. Dorotheæ, Sepelitur cum tali Elogio.

Laurentio à Bibra Wirtzburgensi Episcopo, ac Franco Ducis, qui pacis artibus præcipue florens Rempublicæ Herbipolensem bene gerendo, splendideq; augendo, ut iam fato functus, potissima sui parte adhuc vixit, immortale posteris imitandi exemplar relinquit: obiit 8. Idus Febr. Anno 1519.

LX.

Conradus nobilis heros à Thungen, Ostrofrancie eligitur concordibus totius summi Canonicorum Collegii suffragiis, anno Domini 1519. Præfuit annis vno & viginti laudabiliter & vtilissime, obsidetur à suis grauitè in seculosa rusticorum coniuratione, vbi magno animi dolore vixit cum omnes ditiones suas tumultuari, tum omnia castra & castra diripi, ac incendiis vastari. Emigravit ex hac calamitosa vita ad beatarum animarum conciliabulum, anno salutis 1540. Mense Iunio: Sepelitur cum talibus inscriptionibus, quarum aliqua in arcis templo, aliqua in Cathedrali vrbis Basilica marmoribus incisæ, optimo Principi memoria ergò erectæ sunt:

Conrado à Thungen, Episcopo Wirtzburgensi & Franco Orientalis Ducis, præcipue viro iustitiæ, egregia eruditionis temperantiæ singularis, acutissimiq; iudicij: quem pro inuicissim susceptæ administrationis limite arreptum, vasa huius sæculi dissidium, seditio & calumnia, seueriter diu & contumeliosè habitum, vnà cum Ecclesia eius extrema penè subiecissent internitioni, ni Deo suffragante aduersas iniquissimæ fortuna procellas, vigili prudentia, infracta dextera, valentiaq; miranda gnauiter superasset, æquiore sæculo dignissimus.

Vixit annis plus minus 74. Præfuit annis 21 mensibus 4.
diebus 10. Obiit 16. Calen. Julii, Anno salutis 1540. com-
muni suorum mærore ac luctu.

*Vi umbra corporis comes, sic fascium
Cura, labor, ærumna atq; mille pericula.
Quæ strenue utentem sequuntur undique:
Sed vincit ille cuncta, qui fidit Deo.*

In Sacello arcis beatæ Mariæ Virginis, est in
perennem eius honorem tale erectum Epita-
phion:

*Viator hæc qui forte transgredieris, astra
Parumper: & quæ scripta sunt in hoc saxo
Cognosce, cognovisse non pigebit te.
Hic est filius viri magnus, haud quidem mole
Statuq; corporis, sed omnibus mentis
Et laudis, & virtutis ardua donis:
Thungensium creatus inclita stirpe
Chun adu, ora ductor & Præsul clarus
Ambitiosa quam fluentia facundant,
Mæm, & celeberrimam francidos facit nomen.
Hunc placida mors quidem illa sustulit, multis
Annis granatum civibus sed heu tristis
Gentiq; luctuosa francica toti.
Cum bis decem hyemes, in superq; ver unum
Pater bonus, sapiensq; Præsul & ductor
Teneas habenas præmisses, & sepe
Grauibus laborantem tenuasset aduersis.
Hæc scire te volui viator: his iam nunc
Abito sane cognitis, & hoc gaude
Vidisse principis loco optimi bustum:
Et bene precare morituo, bene & terra.*

EIDEM CONRADO PRÆSVLI HERBI-
polenti, ac Franciæ Orientalis Duci P.

*Parcere si posset Mors, qua nulli impia parcat
Virtutis meritis consultisq; bonus*

*Moribus & priscis & vera laudis honori
 Chynrade, ab vite parceret illa tua.
 Qui quamuis ista terras etate relinquit
 Debueras annos vincere Nestoreos.
 Vi tamen ipse libens hinc discessisse videris
 Sic patria orba tua est principe mesta suo.
 Francidos aeternum saluae decus: addite dignis
 Laude viris, melior quos locus orbis habet.
 Quod tamen extingui in terris etiam nequit, hoc est
 Virius & mentis candida fama bona.*

LXI.

Conradus à Bibra, nobili familia apud Ostrofrancos
 editus, eligitur vnanimi totius Canonicorum Senatus
 sensu prima Iulii, anni à nato Christo 140. Praefuit
 biliter 4 ann. 40 dieb. Obdormiuit in Domino anno
 1544. octaua Augusti. Sepelitur cum tali Epigramate

*Conrado à Bibra, quarto eius nominis Wirttembergi
 Ecclesiae electo & confirmato praesidi, Franciae, et
 in clyto Duci: viro magnanimo, miti, sereno, pacis
 communis tranquillitatis praecipuo amatori. Hic
 multuanti temporis iniuriam Episcopalis suae conser-
 tionis susceptione ac Ducalis pro vetusto patre
 transitus per actione, in quartum annum consilio
 tis, utrumq; tandem negotium mature ac solutur
 si illum Parca vita dignata essent longiore. Cate-
 dum praefuisset annis 4. mense vno, dieb. 7. Mortua
 Idus Augusti, anno gratiae, 1544.*

LXII.

Melchior Zobelius, corporis & animi bonis insignis
 ros, illustri ac nobilissima apud Ostrofrancos familia
 tus, ex summi Canonicorum Senatus Decano, in Episcopo-
 pum Herbipolensem, ac in clytae Franciae Orientalis
 cem, Eligitur communi & vnanimi totius Capituli
 sensu decima nona Augusti, anni à nato Christo 144.
 Praest adhuc summa cum laude prudenter ac vtiliter

anno currente, 1549. Interfuit magnis Comitibus Augustæ
Vindellicorum à Diuo Carolo V. post bellum Germani-
cum, anno 1547. habitis.

DECI MV M
CAPVT DE OMNIBVS
AVREATENSIBVS VEL AYCH-
stetensibus Præsulibus.

Episcopatus Aychstadianus, olim ab Aureati vetustæ
urbis (quam Hunni vastarunt) ruinis relictis ac ru-
ribus, Aarentis appellatus, ad Almonum vel Altimu-
m Norici amnem situs: cœpit annum Christi circiter
744. De eius origine recitabo breuiter & bona fide quam
maximo & ex variis monumentis collegi veram historiam.
Erat annum Christi circiter septingentesimum & tricesi-
mum, religiosissimus quidam & summa vitæ sanctimonia
præditus Anglorum Rex Richardus: qui singulari pietatis
studio Regnis ac facultatibus suis desertis, relictis item in
Anglia vxore S. Bonna & filia S. Walburgi cum duobus fi-
lis Wunibaldo ac Wilibaldo, religionis ergò terra mariq;
ad varia sanctorum loca peregrinatus: tandem Romam et-
iam contendit, vt & Pontificem ibi adiret, ac Sanctorum
Dei Apostolorum Petri ac Pauli templa & ossa videret. In
hoc cursu cum venisset Lucam febris illic correptus, post
paucos dies in sancta Christi confessione pie moritur:
summo studio filios prius cohortans, cum ad pietatem ac
religionis Christianæ amorem, tum verò ad doctrinæ de
Christo humani generis liberatore propagationem. Se-
peliatur itaque Luca magno filiorum luctu, in tem-
plo Sancti Frigidiani, vbi miraculis diu claruit, cum tali in-
scriptione:

*Hic Rex Richardus requiescit sceptriger almus,
 Rex fuit Anglorum, formosorum p. p. lorum.
 Regnum dimisit, pro Christo cuncta reliquit:
 Ergo Richardus nobis dedit Anglia sanctum.
 Hic genitor Sancta Walburgis & extitit alma
 Et Wilibaldi sancti simul & Wunibaldi
 Suffragis quorum nobis dicit regna Polorum.
 Largiflans Christus, prestat qui singula solus.*

Mortuo & humato parente Richardo, pergunt filii in
 sceptrata peregrinatione, veniunt Romam ad Pontificem
 Gregorium III. omnium religionis ergo peregrinatum
 summum benefactorem, a quo clementer accepti, cum
 quandiu Roma mansissent, incidit ibi Wunibaldus eum
 in grauissimum morbum, monens tamen fratrem Wun-
 baldum, vt susceptam religionis ergo peregrinationem
 pro viroq; continuaret. Wilibaldus fratri obtestationem
 gerit, dicta salutatione abijt, peregrinatur Hieroso-
 lymam, omnia terrae Sanctae loca, amore eius (qui ea climata
 regione sanguine suo vniuersum genus humanum liber-
 fer) summo studio inuisens ac perreptans, non ociosus
 terum sed nusquam non Christum alijs etiam eodem
 dio peregrinantibus, diligenter monstrans, commendans
 ac illustrans. Hanc peregrinationem suam omnem
 ptennii spacio absoluit. Wunibaldus Roma interim
 quandiu decumbens, pristinae tandem valetudini,
 Optimi Maximi beneficio restituitur: vbi aliquandiu
 manens, & Pontifici ac toti vbi imprimis charus
 nam & singulari vita Sanctimonia, & non vulgari doctri-
 na praeclatus erat. Accidit autem, vt eodem tempore S. Bo-
 nifacius primus Moguntinensis Archiepiscopus, & Ge-
 manorum Apostolus, a Pipino Galliarum Rege Roma
 mitteretur ad Pontificem Gregorium tertium: app-
 quem cum audiret S. Bonifacius Anglus, sororis suae
 bonnae maritum, Regem Richardum ex hac vita em-
 pt. esse, suosque ex charissima sorore nepotes, Wilibaldum
 in Palaestinam peregrinatum, Wunibaldum vero Romae
 prope

propter insignem eruditionem cum summa pietate con-
 iunctam in precio esse: vocatum ipsum ad se, in praesentia
 Pontificis Gregorii, post varios vltro citroque habitos ser-
 mones, vt secum in Germaniam abeat, orat ac facile per-
 suadet. Caeperat iam S. Bonifacius in Thuringia ac aliis vi-
 cinis prouincijs multa cōstruere cōnobia, in quibus & iu-
 uentus erudiretur, ac studia sacrarum literarum & pietatis
 florent: horum cōnobiorum septem frequētissimis
 (quorum vnum erat Sultzbergese) praefecit Archiepiscop.
 gubernatorem ac Abbatem hunc Wunibaldum nepotem
 suum. Tandem Wilibaldus etiam peregrinatione sua ab-
 soluta Cassinense monasteriū instituti Benedictini ingres-
 sus, aliquandiu ibi quiescit: vnde fratrem Wunibaldū quasi-
 turus cum Romā etiam venisset, audit ibi ab ipso Pontifice
 eum cum Archiepiscopo Moguntino S. Bonifacio in Ger-
 manias profectum ac ibi septem monasterijs Abbatē ac in-
 spectorem praefectum, in summa esse apud gentem Thu-
 ringicam existimatione. E Roma igitur Mogūtiā profec-
 tus, S. Bonifaciū conuenitis propaganda Christiane do-
 ctina: ergo nuper adeo auxilijs Pipini Galliarum Regis,
 & Odilonis Bauariae ducis Episcopatus duos instituerat,
 Herbipolensem in Francis, Frylingensem in Buaris, quib.
 praefecerat doctores ac gubernatores, sanctos Dei viros si-
 bilanguinis etiam vinculo, & patriae necessitudine coniū-
 ctos, s. videlicet Burcardum Herbipolensē: S. Corbinianū
 Frylingensē. Erat ea ipsa aetate, pius quidam in Bauariae fi-
 nibus Regulus, Schuiggerus nomine, illustris ac opulē-
 tissimus comes de Hirsberg: Is pietatis studio ac zelo quo-
 dam magnā sui comitatus partem Deo Optimo Max. offe-
 rens, S. Bonifacium orauit, vt in hoc comitatu etiā Episco-
 patum cōstitueret, & monasteria, in quibus viri docti ac pii
 ad gubernandasque ecclesias idonei educari possent, cōde-
 ret. Quod cū se Archiepiscop. facturum recepisset, mox lo-
 ca omnia ad Almonum amnem sita obequitans, nouo ac
 futuro Episcopatu locum designaturus eam sedem elegit,
 quae est inter Nassensellsum castrum ac veteres Aureatēsi

urbis ab Attyla olim funditus eversa ruinas, quas accola
nunc Weissenkirchen vocant Ibi templum adhuc reliquum
in honorem beatae Virginis Mariae consecrans, S. Wilibaldus
etiam eius loci primū Episcopū in praesentia Schwabingeri
comitis Hirsbergenfis designat, ipsa die S. Mariae Magdalena:
Postea paucis diebus elapsis eundem in Turingia cœnobio
Sultzberg dicto, praesentibus S. Wunibaldo eius loci primo
Abbate, S. Burcardo Herbipolensi Episcopo, ac Schviggero comite
noui Episcopatus primo fundatore consecrat, Anno Christianae
salutis Septingentesimo quadragesimo quinto, commendans
ei summo studio Ecclesiam nouam ornandam ac ampliandam,
cuius praeficeretur S. Wilibaldus agebat illam annum suae
suae quadragesimum primum. Huius Episcopatus imperatores
ac gubernatores ad hanc nostram usque temporariae
ferie ac ordine solent numerari.

I.

Wilibaldus Richardi Anglorum Regis ex S. Beati
Diuī Bonifacii primi Moguntini Archiepiscopi sorore
lius, eligitur in primum antistitem ac Praesulem Auren-
sem à S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, anno Do-
minicae incarnationis 745. is exciso quereeto circa Alano-
num amnem, primum instituti Benedictini cœnobium
condere coepit, in quo pii sacerdotes Deo diligentius
seruientes, exemplo suo multos saeculares etiam homines
(vt eundem locum incolerent) ad se inuitarunt: quibus ve-
diquaque certatim ad religiosorum hominum consuetu-
dinem affluentibus ac tuguriola sibi prope monasterium
aedificantibus, muniuit Episcopus Wilibaldus cum mona-
sterium tum aedes illas priuatorum hominum ac Mecha-
micas artes exercentium muro ac fossis, appellans iam
oppidum, ab excisis quereubus Aychistadium, quali oppi-
dum succisarum Quercuum loco conditum: Etsi ab aliis
quibus etiam Ebestadum appellatum fuisse, ex vetustis
monumentis ostendi potest. Appellabatur item in me-
moriam veteris ac ab Hunnis vastatae urbis Aurearum
Episco

Episcopatus vero utroque vocabulo, & Aychistadianus & Aureatensis. Huius rei testis est lapis in media Cathedrali Basilica civitatis Aychistadiana positus, & ab humo in altum levatus, talem habens inscriptionem:

*Hic requiescunt ossa Episcoporum
Aureatensis Ecclesia.*

Præfuit S. Wilibaldus Aureatensi Episcopatu annis 36. summa cum laude sapientiæ pietatis ac bonæ administrationis. Donatur à S. Bonifacio tali privilegio, ut Episcopatus Aychistadianus omnium qui Moguntino Archiepiscopatu, suffraganeatus titulo subsunt, summus sit ac dignissimus. Et ut Episcopus eius loci semper sit Cancellarius Archiepiscopi Moguntini, & in omnibus conventibus ac Synodis sedeat à dextris Archiepiscopi. Sub eius gubernatione venit è Thuringia in eam Norici aut Rhiætæ partem (quam Sch Wanfeldum vocant) frater Vvunibaldus, sanctæ conversationis Abbas anno 750. is utriusque sexus ibi Monasterium Heydenheimense construens. reliquum vitæ in eo, monachorum scilicet eius loci Abbas religiofissime exegit. Soror vero utriusque, S. Vvalburgis post mortem matris Bonna: à fratribus in Germaniam accersita, quæ iam in Thuringico quodam monialium cœnobio summa vitæ innocentiâ multos annos exegerat, ab eodem fratre suo Vvunibaldo, monialium congregationi Noui cœnobii Heydenheimensis præfecta est Abbatisa. Præfuit Vvunibaldus Heydenheimensi Abbatiæ annis decem, & obiit anno Dom. 760. ætatis suæ 60. Sepelitur ibi honorifice cum tali inscriptione:

Hic Vvunibaldus Ricardi filius almus:

*Qui regnum Anglorum mox linquens, hoc monachorum
Claustrum fundavit, Benedictique, rigavit*

Nomina septingento quinquagesimoq; anno.

S. Vvalburgis defuncto fratre sedecim adhuc annis præfuit, tandem & ipsa annorum plena huic sæculo valedixit, anno Do. 776. Sepelitur in Heydenheimensi templo prope

fratrem S. Wilibaldus vero primus Episc. Aureatensis emigravit ex hac lachrymarum valle, sepeima Iulii a^{no} Domini 781. aetatis suae anno 77. Sepelitur in urbis a se cōstructa summo templo, ubi miraculis coruscare dicitur. Exat de eo Epigramma, quod quia integrum non est, duos tantum eius versus, reliquis mendosis omissis, hac adponam.

*Vvilbalde tuos primus regis Aureatensis
Forma decusq; piū gemmaq; Pontificum.*

II.

Gerochus & genere & virtute nobilissimus, successit Vvilibaldo in gubernatione Episcopatus Aureatensis, anno Dom. 787: praefuit laudabiliter annis 20. Construxit magnificentiam Basilicam Aureatensem, dedit Ecclesiae auri portatilem ē solido auro. Ex Heidenheimensi cōnobia facta praepositorum, cum non admodum honeste ibi viveret. Sub hoc Episcopo construxit ac fundavit Carolus Magnus potentissimus Galliarum rex, Vvildsburgense D. Benedicti cōnobia, prope Vveissenburgum oppidum eodem loco sitū, ubi antea Pipinus venationibus eius tractus admodum delectatus, sacre huius S. Nicolai condiderat. Obiit tandem Episcopus Gerochus anno Dom. 802. Imperante Carolo Magno.

III.

Aganus subrogatur Episcopo Gerocho, praefuit & re & prudenter annis 17. Emigravit ex hoc lugubri saculo, sexta Nouembrii m, anni à nato Christo 819. legitur fuisse innocentis ac sanctissima vitae, nullius rei a quoque studiosus quam propagandae & illustrandae doctrinae de filio Dei humani generis liberatore.

IV.

Adelungus eligitur in Episcopum anno Domini 819. praefuit annis viginti duobus: Decessit ex hac mortali vita vicesima quinta Augusti, Anno Domini 841. imperante Lothario primo.

V. Al.

V.

Alinus successit Adelungo: praefuit annis 17. Valde
 mortalium hominum conuersioni vicesima prima
 Februarii, anno Domini 878. imperante Ludouico II. Ob-
 iit precibus suis apud Pontificem Maximum Gregorium
 IV. vt S. Sola Anglus (qui olim cum Sanctis viris Vvimbald-
 do & Vvunebaldo peregrinatus in eandem prouinciam
 venerat, ac Caroli Magni subsidijs Solenhouianum con-
 diderat monasterium, cuius primus Abbas à Carolo Mag.
 constitutus innocentissime illic vixerat) de tumultu leua-
 tus, diuorum numero adscriberetur.

VI.

Odgerus constitutus Episcopus Aichistadianus, Anno
 Domini 878. laudabiliter ibi praefuit viginti tribus annis.
 Obiit septima Iulii. anno incarnationis Dominicae 881.
 Transiit consensu Pontificis Maximi Adriani secundi S.
 Vvalburgin de titulo leuatam ac diuarum numero in-
 scriptam, ex Heidenheimensi cœnobio Aichistadium: vbi
 cœnobii S. Vvalburgis primus legitur fuisse fundator Od-
 gerus iste, quod postea a Leodegario comite ad Os Lyci
 vulgo Lechsgmūd, & auctum & illustratum est magnifice.

VII.

Godescalcus constituitur antistes ac praeful Ecclesiae
 Aichistadianae, ab Imperatore Carolo Crasso: Praefuit an-
 nis tantum tribus & duodecima Nouembrium, anni à na-
 ta salute sempiterna 884. in Domino obdormiuit.

VIII.

Erckenwaldus ex posteris Caroli Magni summo loco
 natus, eligitur in praefulem Auréatensem anno Domini
 884. Praefuit octodecim annis prudentissime ac vtilissime.
 Consecutus est ab Arnulpho Imperatore Hasenrietanum
 potentissimum Rhaetiae cœnobium S. Benedicti: ex quo
 Benedictinis monachis nimis licentiose viuentibus eiec-
 tis,

fecit secularium Canonorum Collegium, quod hodie mutata veteri appellatione, non Hasenriedt à leporebus, sed meliori omine Herrenried, à dominis ac religiosiorum locum tenentibus nominare solent. Huius Episcopi temporibus cœpit Virginum Deo dicatarum cœnobium oppido Monheym. Impetrauit à Ludouico tertio eius nominis Imperatore ius cudenda moneta. Absoluti natiuitatis die 13. Octobrium, anno Christianorum 902.

IX.

Vdalfridus eligitur vnanimi consensu cleri ac populi successorem Ereckenaldi, anno Dom. 902. Præfuit vixisse a[n]is vno & triginta sub Imperatoribus Ludouico II. Conrado I. Henrico Aucupe, quibus omnibus fuit longè charissimus, & à quibus plurima impetrauit insignia & Ecclesiis priuilegia. Commutauit hanc lugubrem vitam longe fœliciore in ipsis Iani Calendis, Anni à nato Christo seruatore 933.

X.

Starchandus successit Episcopo Vdalfrido, vir ob plurimas insignes virtutes omni laude dignissimus: S. Vlrici Augustano Episcopo coniunctissimus. Præfuit laudabiliter annis triginta duobus: Huius Episcopi temporibus constructum est Anhusense ad amnem Vvernicum insignis benedictinorum monasterium, ab Ernesto comite de Thuringingen, & eius sororio Hartmanno Barone de Lodenburg, anno Dom. 959. Adfuit Imperatori Othoni Magno fortiter ac fœliciter ad Lycū pugnanti contra Hunnos. Ab hostibus infidelibus deprehensus Episc. iste Starchandus in Lyco flumine suffocatus ac submersus est, 11. Februarii, a[n]i à nato Christo 965. Reuehitur ab ipso S. Vlrico Episcopo Augustano Aichstadium, & ibi honorifice sepelitus. S. Vlricus ex Aichstadio discedens cum ad Veterem pagum in sublimi monte situm (vnde tota vrbs videri potest) venisset, versa facie ad templum ciuitatis Aichstadianæ

exclamasse fertur. Vale Vvilibalde vir sanctissime, vale: Ego omnium mortalium mihi charissimum iam prope te deposui ac sepelivi, iccirco ad tuam istam urbem posthac venire amplius animus mihi non est: viue igitur & eternam vale.

XI.

Reginoldus vir doctissimus trium linguarum egregie peritus, Mulicus eximius, tribus Othonibus Imperatoribus longe charissimus, à quibus multa insignia priuilegia coniectus est. Eligitur in Episcopum Aichistadianum post mortem Starchandi. Præfuit laudabiliter ac vtilissime annis 24. Obiit quarta Aprilis, anno Dom. 989. Scripsit vitas Sanctorum Nicolai, Blasii: Vvilibaldi item ac Vvunibaldi fratrum. Ampliavit ac idustriorem fecit Basilicam Cathedrali. Sub hoc antistite instauratum & egregie auctum est Bergense cœnobium montalium S. Benedicti, duobus lapidibus ab oppido Aichistadiano situm, ab illustri ac religiosissima domina PIA vel GUTA Gisberti Lotharingæ Ducis filia, cuius maritus Bertholdus à Lechsgmund amore pietatis aureis & argenteis clinodiis liberalissime donavit summum templum Aichistadianum.

XII.

Megingofus vel Megingaudus comes ad Os Lyci vulgo Lechsgmund propinqua sanguinis necessitudine S. Henrico Imperatori eius nominis secundo coniunctus, eligitur in Antistitem Ecclesiæ Aureatensis, anno salutis 989. Præfuit ei fidelissimo annis 24. Euocatur ex hac lachrymarum valle 22. Aprilis, anni à nata salute Christianorum 1014. Sepelitur in summa Basilica, cum maximo omnium suorum lectu. Consequutus est à Pont. Max. Leone septimo potestatem S. Vvilibaldi Episcopi è tumulo leuandi, & diuorum numero adscribendi: in cuius honorem ac perpetuam memoriam suspendit in media Basilica Cathedrali cupream & vbiq; pulcherrime deauratam coronam cum tali inscriptione:

*Hanc Vvilibaldo Pharam construxerat abno
Prasul deuotus Mengosus nomine dictus.
Qui pius hunc sanctis precibus coniuuauit eundem
Turmis Angelicis caelesti nomine sanctis.
Hoc pater & natus nec non & spiritus almus
Efficiat firmum, fixum solidumq; per aenum.*

XIII.

Gundeckarus aliis Guntzo appellatus, patre xēno Babenbergensi natus: constituitur Episcopus Aurentani anno Domini 1014. ab Imperatore Henrico Claudio Babenbergensi Episcopatus fundatore, qui sub hoc ipso Episcopo plurima Episcopatu Aichistadiano abraha & Cantura Babenbergam contulit: totā Noribergam & omnia loca in dextra Pegnesi amnis sita Babenbergensi diocesi adiaciens. Præfuit Episcopus iste annis quinque venatissimamantissimus. Valedixit huic vitæ mortali, vicesima Decembrium, anni à nato Christo, 1019. Nordlingum Illustre oppidum sub hoc Episcopo permutationis iure ad Episcopatu Aichistadiano ad Ratisbonensem deuolutum est.

XIV.

Vualtherus successit Gundeggaro, præfuit annis duobus fideliter: Aditurus Romam propter certa quedam Episcopatus sui negotia, Obiit in itinere apud Rauennat, vbi & terra parētū Archiepiscopali templo redditus est, 20. Decembrium anni 1021.

XV.

Heribertus eximia doctrina ac sapientia præditus, & genere etiam nobilis, tamen virtute multarumq; optimarum disciplinarū cognitione ac vitæ integritate longe nobilior, eligitur in Episcopum Aichistadianum anno Domini 10...1. Præfuit laudabiliter annis vno & viginti. Composuit multos egregios Hymnos, quorum adhuc vsus est in Ecclesia Aistetenſi: Construxit ex imis fundamentis longè ampliorem ac angustiore faciens summam Ecclesiæ Aistetenſis.

à quo terræ mandatus est, decima septima Octobrii
eiusdem anni 1042.

XVII.

Gebehardus comes à Kalw, Sueuus: patre Harduigi
matre vero Bitzella natus, propinqua sanguinis necessi-
tine Imp. Henrico III. coniunctus: iuuenis quidem
te, sed doctrina sapientia & morum grauitate prudenti-
mis senibus æquiparandus: eligitur in Episcopum Ays-
stadianum anno 1042. vnanimi totius Canonicorum
legii cōsensu, erat iste in maxima apud omnes Imperio-
ceres existimatione: ita vt vteretur eius consiliis in ma-
nis Imperii negociis Imp. Henricus. Chuno vero Bava-
dux in Pannonias iter faciens, commendauit ei totius
uar & interim administrationem. Præfuit Ecclesie Ays-
stadianæ annis tredecim laudabiliter. Postea cum 19. Apr-
lis, anno 1054. mortuus esset Romæ Pont. Max. Leo-
nus, comes à Dagspurg. Alsata: & Cardinales missi ad Im-
peratorem legatione, peterent alium Pontificem, electus
est in Comitibus Moguntinis vnanimi consensu omniū Ger-
maniæ Episcoporum, Gebehardus iste præfuit & antistes
Aylsterensis. Romam itaque profectus anno Domini
Incarnationis 1055. decima octaua Aprilis ibi Pont. Max.
designatus & consecratus non amplius Gebehardus, sed
Victor secundus est appellatus. Præfuit Romanæ sedis sum-
ma cum laude annis duobus mensibus tribus, multas ur-
bes ac arces ad Patrimonium Petri recuperans, quæ antea
fuiſſent per vim abstractæ. Celebrauit concilium in vrbis
Florentina: erat totius cleri acerrimus censor, ac reformator.
Anno Domini 1056. ab Imp. accersitus in Germaniam
venit, natalem D. Virginis celebrans Goslarie. Ibi cum
Imp. Henricus III. grauiter decumberet, Henricum filium
Romanorum Regem constituit ac vt coronaretur ac ho-
titim à Pont. Max. Victore secundo confirmaretur effectus.
Postea Imperator 5. Octobrii ex hac mortali vita ad
ternam concessit. Hunc Pontifex Spiram auchi ac in
præ-

presentia honorifice sepeliri fecit. Inde Romam rediturus, ipse etiam in itinere graui morbo correptus, 28. Iulii, anno à nato Christo 1057. ex hac lachrymarum valle euocatus est. Sepelitur Rauennæ in suburbio ad D. Virginem.

XVIII.

Gundecardus Agnetis Imperatricis facellanus, Spiritus ab Henrico Rege præcipuus erat Consiliarius Episcopatus Aychistadiano præficitur, post resignationem Gebhardi Pontificis Maximi: anno Domini 1057. qui hætenus Episcopatu sese non abdicarat. Præfuit fideliter ac vtiliter annis octodecim. Absoluit turrem summi templi inchoatam ab antecessore suo: coniunxit Altimula ripas firmissimo ponte saxeo. Decessit ex hac mortali vita ad immortalæ secundæ Augusti, anno dominicæ incarnationis Millesimo septuagesimo quinto. Sepelitur in S. Ioannis sacello à se condito. Erat humilimo animo præditus, cum in publicis literis non aliter se scribere ac profiteri solebat, quam peccatorem & minimum inter S. Wilibaldi fratres.

XIX.

Vdalricus eligitur vnanimi consensu totius Canonicoꝝ summi collegii senatus, anno Domini 1075. Præfuit fideliter ac vtiliter annis viginti tribus. Sub eo fundatum est monasterium Castellæ Friderico comite de Castellæ ac Bertha eius coniuge, comitissa à Wolffhardshausen: facientibus ex castro suo Castiliano, sedem ac domicilium monachis instituti Benedictini. Legitur idem Episcopus consecrassè anno Domini 1095. cœnobium monialium Purgense. Obiit decima septima Nouembrium anni à nata salute humani generis 1098.

XX.

Eberhardus Marchio à Schwinfurto, Othonis Marchionis ac Sueuorum ducis apud Schweinfurtum residentis, ac Dominæ Petrißæ inclytæ à Wolffhartshausen comitissæ filius: eligitur vnanimi consensu totius Capituli in

Episcopum Aureaten em anno Dominica incarnationis
Millesimo nonagesimo octavo. Praefuit periculoſissimis
temporibus summa cum laude & eximia moderatione
annis tredecim. Interfuit Synodo Moguntina, in qua
actum est ab omnibus Imperii statibus detollendo graui-
fimo schismate quod tunc temporis erat inter Henricum
IV. Imp. ac Gregorium VII. Pontificem Maximum.
post longas ac multiplices deliberationes, à communione
Imperii statibus, Eberhardus Episcopus Romani ablegat-
tur, vt Germaniam apud Romanum Pontificem curare-
ret, ac omnem obedientiam polliceretur Ecclesiae
Romanae. Sedis Romam petens, Imp. Henrico IV. pre-
ditus, in Tridentinae vallis angustiis, ab Alberto Regis
quodam praefecto capitur, sed innox à Guelphone antea
uersus Adalbertum sumente magnanimiter liberatur. A
chistadum igitur reuersus, postea domi manens summo
studio Ecclesiae suae praefuit, quam multis bonis &
vtilissimis praediis, egregie etiam dotauit & auxit. Vixit
tandem hominum in terris viuentium conuersatione
sexta Ianuarii, anni à nato Christo 1112.

XXI.

Vdalricus secundus huius nominis: eligitur post mor-
tem Episcopi Eberhardi. Praefuit fideliter ac vtilissime
annis 13. Obiit peste consumptus, tertia Septembrii mensis
à nata salute humani generis Millesimi centesimi viginti
quinti. Fuit summus amicus ac benefactor sui cleri.

XXII.

Gebhardus, & ipse huius nominis secundus: illuſ-
trissimus ac religiosissimus comes ab Hirsberg. Eligitur in Episcopus
patus Aychistadiani à suis maioribus olim fundati gubernato-
riorem ac antistitem, anno Domini 1125. vniuersalibus
totius summi Canoniorum senatus suffragiis. Praefuit
summa cum laude annis 24. Habuit Germanum fratrem
Ernestum comitem Hirsbergensem, qui anno Domini
1129. pietatis Christianae zelo construxit ac fundauit Bla-
chen

Aystetenſem Benediſtinarum Abbatiam inſignem.
 Gerhardus iſte ex præpoſitura Heydenheimenſi iterum
 Benediſtinam Abbatiam fecit, eiectis cum conſenſu Pont.
 Max. Eugenii tertii ſacerdotibus, qui aliquandiu ſub præ-
 poſito nō admodum religioſe ibi vixiſſent. Interfuit & he-
 menſi Synodo in Gallis celebratæ. Obiit decima ſeptima
 Martii, Anni à nato Chriſto 1148.

XXIII.

Bercardus homo ſimplex & ignavus, conſequutus eſt
 Episcopatus Aychiſtadiani gubernaculum ac falces à Re-
 ge Conrado tertio. Præfuit annis quatuor: eiectit Abba-
 tem & monachos Benediſtinos ex Heydenheimio mo-
 naſterio. Itcirco Romæ accuſatus ab Abbate, qui nō iſtam
 ſuam violentiam, ſed magis eius etiam inſignem ignavi-
 am, omnibus in Pontificis Curia aliqua autoritate præ-
 ſtantibus reuelabat: ab Eugenio tertio exauthoratus eſt
 anno Domini 1153. Extant de eo tales verſiculi:

Non, virtutis egens Bercardus, erat bene degens,

Dedecus Eccleſiæ ſe facit eſſe ſuæ.

Præſulis hic morem nullum tenuit neque honorem,

Sed tantum nomen, cuius & umbra fuit.

XXIV.

Conradus nobilis heros à Mörſbergk, Bauarus: con-
 ſtituitur & confirmatur ex Abbate cœnobii Wildsber-
 genſis ſapientiſſimo ac eximie docto Monacho, in guber-
 natorem Episcopalis Eccleſiæ Aychiſtadianæ, ab Eugenio
 tertio, P. M. anno Domini 1153. Fuit Friderico Barbaroſſæ
 primo Imp. longe chariſſimus, à quo Rebdorffenſi pa-
 go non procul ab vrbe ad Almonum amnem ſito dona-
 tus eſt: in hunc pagum Episcopus iſte ſubſidiis Friderici
 Barbaroſſæ ædificauit magnificum cœnobium Canonico-
 rum Regularium S. Auguſtini, in quo hodie adhuc ſtudia
 ſub Patre Rebdorffenſi eximie docto egregie florent.
 Hoc monaſterium cum anno Domini 1159. egregie ab-

soluisset, curauit sibi in eodem etiam adornari tumulum
vini adhuc, in quem mortuus aliquando collocaretur.
Heydenheymense cœnobium reduxit Abbatem, & mo-
nachos antea eiectos: pulsos iam iterum secularibus
cerdotibus, mirum in modum ibi triumphantibus. Cuius
que annis octodecim laudabiliter ac vtilissime prae-
fuit tandem ex hac lachrymarum valle ad pacem
quietem sempiternam, decima tertia Ianuarii, anno Do-
minicæ Incarnationis 1171. Sepelitur honorifice in Be-
dorffensi à se fundato ac liberalissime dotato cœnobio.

XXV.

Egilolphus eligitur concordibus suffragiis totius Ce-
pituli in successorem antistitis Conradi anno 1171. Vir
de bonus ac humanissimus, sed afflictissima valetudo
præditus: & qui Chiragra primum misere vexatus con-
tractus, tandem arcano sed iusto tamen iudicio ob-
mutuit. Praefuit vndecim annis, & anno Domini
1181. Episcopatum Canoniorum senatui libere & summa
cum gratiarum actione, quam manibus & gestibus capere
fit, resignauit.

XXVI.

Otho assumitur in locum resignantis Egilophi
vnanimenter cōsentiente clero: praeuit summo studio pro-
uehendi ac amplificandi Episcopatus annis tredecim. Re-
ligionis ac Ecclesiasticarum Ceremoniarum studiosissi-
mus, qui primus veniret ad templum, vltimus è templo
discederet. Condidit sacellum resurrectionis Christi. An-
bulauit ab his Babylonis fluminibus ad portum aeternae
quietis anno Dominicæ incarnationis 1196.

XXVII.

Herdouicus comes à Sultzbach, aut (vt Abbas quor-
dam Planckenstetensis monasterii annotauit) comes
Hirsberg, Gebhardi comitis Hirsbergenfis, Aduocatus
stetensis praefecti germanus frater: ex comitissa for-
Sultzbacensi aditus. Is ex praeposito summi collegii factus
&c.

& designatus est Episcopus Aureatenſium Eccleſiarum anno Domini 1196. Canonice ac legitime electus vnanime totius Eccleſiæ conſenſu. Præfuit laudabiliter ac honeſtiſſime annis viginti octo. Mortuus eſt, ſecunda Maii, anno Domini 1224. Imperante Friderico ſecundo. Extat de eo tale adhuc diſtichon:

*Herduicus vitam duxit virtute politam,
Mente Deo gratus, præclara ſterpeque natus.*

XXVIII.

Fridericus nobilis ab Hauenſtat vel Haumſtat, eligitur ab vniuerſo Capitulo in præfulem Eyſtetenſem, mortuo Episcopò Herdouico. Præfuit annis duobus optime ac vtiliſſime: euocatur ex hac momentanea ad diuturniorum ac ſempiternam vitam anno Chriſtianæ ſalutis 1226. Imperante Friderico ſecundo.

XXIX.

Henricus nobilis heros à Zipplingen, Sueuus: Deſignatur ex Auguſtano ac Aychiſtadiano Canonico in Episcopum Aureatenſem anno Domini 1226. Fuit rei familiaris & adminiſtrandæ Oeconomix ſtudioſiſſimus, quæ plurimum profuiſſet Episcopatu, ſi Deus diutius eum fauuiſſet Eccleſiæ Aychiſtadianæ. Præfuit autem tribus tantum annis, menſibus duobus. Conſtruxit Mornsheymenſis arcis Baſilicam collegiatam. Obiit decima Ianuarii, anno Chriſtianæ redemptionis 1229.

XXX.

Henricus huius nominis ſecundus, nobilis à Diſthingen: Sueuus, eligitur in Episcopum vnanimibus Capitulum omnium ſententiis ſtatim poſt mortem Henrici Zipplingenſis. Præfuit laudabiliter & optime annis quinque, menſibus tribus. Obiit vltima Iulii, anno 1234.

XXXI.

Henricus tertius huius nominis, nobilis Regulus à Rabensperg: ſucceſſit Henrico Diſthingenſi, præfuit ſide:

liter ac feliciter annis tribus. Obiit vltima Iunii, anno felicitiferi partus Millefimo ducentesimo tricesimo septimo.

XXXII.

Fridericus secundus huius nominis, nobilis heredi Parsbergk, vir eximie doctus ac sapientissimus, electus Episcopus Aychstadiannus ab vnaunimere eiusdemque vniuerso summi Collegij Senatu. Praefuit prudentissimè ac felicissime annis nouem. Locatur ex hac mortalitate 8. Iunii, anni à nato Christo 1246. Sepelitur honoratè in S. Iohannis sacello.

XXXIII.

Henricus quartus huius nominis, comes Wirtembergensis: religiose post mortem & fata Friderici concors Capitularium vocibus anno domini 1246. Praefuit ac vixit 13. annis. Transiit in mediam Basilicam Cathedralè officio S. Wilibaldi primi Episcopi. Obiit decem tertia Maii, anno redempti orbis 1259. Sepelitur cum omnium suorum publico luctu in summo templo Aichstadienno. Sub eius gubernatione fundatum & liberalissimè dotatum est magnificum virginum Vestalium cenobium BEATORVM porro titulo ac nomine nobilitatum, in summo Bernardini in Hirsbergensi comitatu situm, à Ludouico alibi Godefrido de Soldsberg equite aurato, ac imperatoris Friderici secundi ministeriali, anno dominicæ incarnationis 1258.

XXXIV.

Engelhardus alius Eckhardus dictus, successit Henrico quarto, anno salutis 1259. Praefuit religiosissime ac vtilissime annis duobus. Reaedificauit ex imis fundamentis summam Basilicam, hodie adhuc conspicuam, cum integro ac memorabili choro S. Wilibaldi: quem tamen inchoans praeuentus non absoluit. Obiit anno Domini 61. Merguntia in congregata Diocesana Synodo, vbi & honorifice terra parenti in eius urbis Cathedrali Basilica reddita est cum omnium publico luctu.

XXXV.

Hilibrandus nobilis regulus à Mem, Engelhardo
 succedens: praefuit laudabiliter ac optime annis octode-
 cim. Absoluit chorum S. Wilibaldi & eius tumulum pul-
 chre ibi collocari & adornari fecit, anno domini 1276. Ea-
 dem aetate erectum est à Ludouico Bauarorum duce, ac-
 colentibus huius Episcopi etiam subsidiis, cœnobium Fran-
 cœnorum apud Ingolitadium. Obiit in Vigilia annun-
 ciationis Mariæ, anno domini Millesimo ducentesimo de-
 cimo nono, imperante Rodolpho Habsburgensi. Sepeli-
 tur in medio choro S. Wilibaldi.

XXXVI.

Reynboto nobilis heros à Mullunhart, eligitur vno
 omnium Capitularium ore, ac vniuersi consensu. Praefuit
 summa prudentia, ac vtilissime annis octodecim. Emit op-
 pidum Spaltense, arces item werenfellum ac Abenbergum
 cum adiacentibus territoriis: reliquas Episcopatus arces
 pulchre instaurauit ac munitiores fecit. Sub huius Episcopi
 gubernatione ædificauit illustris comitissa domina So-
 phia de Hirsberg, cum consensu & auxiliis filiorum suo-
 rum Gebhardi & Gerhardi comitum Hirsbergensium,
 Prædicatorum monasterium Aureatense. Obiit Episco-
 pus Reinbotho 26. Augusti, anno incarnationis domini-
 ce, Millesimo ducentesimo nonagesimo septimo. Sepeli-
 tur in S. Wilibaldi choro.

XXXVII.

Conradus II. huius nominis, nobilis Regulus de Pef-
 fenhausen ex Bauaris natus, eligitur secunda Nouembri-
 um, anni à nato saluatore 1297. Consecratur Moguntiaë
 ad Archiepiscopo Gerardo Eppensteinio in vigilia S. Mar-
 tiani. Praefuit annis septem, mensibus octo. Vendidit ar-
 ces Kipfenbergensem, Gundelsheyensem & Sandefer-
 ridem: inclusit mœnibus, ac ex pagis oppida fecit, Morn-
 heymium & Ambergum. Interfuit comitiis, quæ habitæ
 sunt ab Alberto Austrio Imperatore Norimbergæ: ibi de-

essione cum Episcopo Wormatiensi certans ostensio-
 diplomatis, quibus probabat sibi digniorem locum debe-
 ri, vicit. Huius Episcopi temporibus obtulit Deo Optimo
 Max. & Ecclesie Aichstadiane illustris ac generosus
 comes, Gebhardus ab Hirsberg vltimus laudatissime sue ge-
 nitis, ex Ducissa Bauarica Ludouici ac Henrici sorore natus
 & auitam arcem ac totum comitatum Hirsbergensem
 cum oppido Berchingensi, ac toto ad hunc comitatum
 pertinente territorio. De hac donatione extant sequenti-
 versiculi:

*Montem cernorum clarum, castrumque decorum
 Et res Conrado Gebhardus ego tibi trado:
 Quas Willibaldi vice suscipias patris almi
 Aeternam ut requiem mihi is impetret atque salutem.*

Decesserunt ex hac mortali vita & Episcopus iste Con-
 radus, & liberalissimus iste comes Gebhardus, vno & e-
 dem anno, videlicet anno domini 1305. Episcopus in
 tium salutarium cœnobio Cisterciensi, vnde Aichstadi-
 tum reuectus in summa vrbs Basilica honorifice sepelitus
 sub rubeo marmore, quod postea parieti insertum est.
 Gebhardus vero in arce Hirsbergensi, ex qua Rebdorf
 auectus, ibi in media Ecclesia honorifice tumulatur.

XXXVIII.

Iohannes à Dierpheym, Heloeticus nobilis illegitime
 natus in agro Tigurino: doctrina vero multiplici ac sapientia
 summa praeditus, Alberti Imperatoris Cancellarius
 ac intimus consiliarius: Primum pro ingentibus suis mo-
 ritis ab hoc ipso Imperatore summa Basilica Tigurina
 Praepositus designatus, tandem ab eodem senatu Can-
 nicorum Aichstadianorum diligenter commendatus,
 haud grauatim ab ipsis etiam ad eius Episcopatus gubernationem
 admittitur. Incidit ibi statim in grauissimas
 biennales contentiones cum ducibus Bauariae, comitatum
 Hirsbergensem ad se rapere volentibus, sed Episcopus
 sua sapientia sua ac fauore (quem habebat apud Imperatorem)

causam per se bonam facile obtinuit ac vicit: non
 mens ubi & Ecclesiae suae talem bolum è faucibus eripi.
 Innocentius anno domini 1307. ab ipso Pontifice Maximo
 Clemente V. ad gubernationem Episcopatus Argentinaen-
 sis. De quo plura leges in Argentinensium Catalogo, fo-
 lio sexagesimo nono.

XXXIX.

Philippus nobilis Regulus à Rodtsamshausen, Al-
 sion Doctor sacrarum scripturarum, & Abbas Barsien-
 sis Cisterciensium ordinis cœnobii, missus vna cum Iohanne
 Episcopo Aichstadiano ab Imperatore Alberto Austri-
 co Roman, ibi à pontifice Clemente quinto ad prandium
 invitatus, Aichstadiano Episcopatu præficitur. Ioannes
 vero à Dierpheim, ipse quoque à Pontifice clementissime
 acceptus, Argentinen-
 sis Episcopus designatur. Præfuit
 laudabiliter annis sedecim, mensibus duobus: Emit arces
 Wartbergensem & Gredingensem. Recuperavit Herrie-
 dentium. Huius episcopi consensu vastatum, ac solo aqua-
 tum est Erlshofense castrum, latronum ac raptorum in-
 fame latibulum. Decessit ex hac mortali vita vicesima
 quinta Februarii, anno domini 1322. Sepelitur in summa
 Basilica ante iugessum.

XI.

Marquardus nobilis ab Hageln, Sueuus: coadiutor
 antea aut Vicarius Episcopi Philippi per integrum sexen-
 nium, eligitur anno domini 1322. in Episcopum. Præfuit
 duobus tantum annis, sed utilissime. Construxit arcent
 Mornsheymensem, emit cœnobium Mosbrunnense cum
 adiacente territorio. Condidit ac fundavit prope summam
 Basilicam, Canonicorum novum Collegium, Deo Opti-
 mo ac beata Virgini dicatum. Obiit in Vigilia S. Richar-
 di anno domini 1324. Sepelitur honorifica pompa fune-
 rali in nouo D. Virginis Collegio à se fundato.

XLI.

Gebehardus tertius huius nominis, comes à Grays-

bach, præpositus summi templi Aichstadiani, eligitur
 eiusdem Episcopum ac gubernatorem vnanimi totius Ca-
 pituli consensu. Præfuit laudabiliter annis tribus, men-
 sibus octo. Sequitur Imperatorem Ludouicum Bavarum
 in Italiam: quo Pallas obsidente & oppugnante, cum gra-
 saretur pestis in imperatorio exercitu: Obiit etiam Epi-
 sus iste Gebhardus, non procul à Luca, in die exaltati-
 onis Crucis, Anno salutiferi partus Millesimo trecentesimo
 vigesimo septimo. Vehitur Lucam & ibi in cœnobio S. Ma-
 gidiani, prope S. Richardi Anglorum regis tumulum, se-
 ra parenti redditur.

XLII.

Fridericus tertius huius nominis, Langrauius Le-
 chtenburgensis: Abbas monasteriorum Cisterciensium
 situti, Lankhenheymentis ac Eboracensis. Constituitur
 & confirmatur Episcopus Aichstadianus, anno do-
 mi Millesimo trecentesimo vigesimo octauo, à Pontifici
 Ioanne vicesimo secundo. Sed non est receptus à Sancti
 Canonorum Aichstecensium, qui interim Episcopum
 gubernationem commendabant Friderico Burgauiob-
 ribergensi, Aysterenti & Ratisbonensi Canonico præ-
 tissimo ac optimo, qui mox ad Ratisbonensem Episco-
 rum gubernandum postularus 24. annis ibi summa cum
 laude præfuit. Fridericus Leuchtenburgius ex hac vita de-
 cessit, anno Domini 1329. in arce Holnsteib prope Ba-
 chingum sita. Auehitur inde primum Eboracum: postea
 vero in W. Idsaffense cœnobium, vbi in Leuchtenburgen-
 sium principum sacello, prope alios eiusdem stemmatis
 maiores suos terræ parenti redditur, anno à Christo nato
 1330.

XLIII.

Henricus quintus huius nominis, nobilis pincerna
 Reichenegk, Canonicus Ratisbonensis & præpositus
 Collegii S. Iohannis, constituitur Episcopus Aichstadi-
 anus ab eodem pontifice Max. Iohanne 22. in odium Le-
 doui

Henrici Bauari, anno 1129. Prefuit annis quinque vtiliffi-
 me, in quibus Reichenouienfem arcem acquifuit, & op-
 idium Hertieden in comibus inclufit ac pulchre munuit:
 Veniente autem Imperatore ex Italia coactus fuit cedere.
 Sicque itaque Noribergam anno Domini 13. 4. vbi cum
 annis nouem annis quietiffime & omnino folitarie fere
 vixiffet, abfoluit tandem natura debitum in ipfa die S.
 Scholaflice anno Domini 1343. Sepelitur in monialium
 canobio quod Vallis Angelorum appellatione ornatum,
 non procul eft à Reipubl. Noribergenfis oppido Herf-
 brigk. Admittantur interim Archidiaconum & pi-
 copatum D. Rabanus Dapifer de Wulburitten, & Do-
 minus Albertus de Alta rupe, fummi Collegii prepoſitus,
 qui ambo poſtea ad Epifcopalem dignitatem aſſumpſi-
 ſunt.

XLV.

Albertus nobilis heros de Alta rupe, antea ſumma Ba-
 ſilica prepoſitus, ac tandem Epifcopatus etiam admini-
 ſtrator: eligitur mortuo Epifcopo Henrico quinto à toto
 Capitulo in Epifcopum, anno Domini 1143. Prefuit lau-
 dabiliter ac vtiliffime annis ſeptem, & anno Domini 1151.
 à Clemente ſexto exauctoratur: nullam ob cauſam, quam
 eſſe pontifex dicere, ſe ſolum habere ius ac poteſtatem
 conferendi Epifcopatus, cui vellet: non Archiepiſcopum
 Maguntinum, cuius confirmationem Pontificia non vo-
 lebat recipere. Non dicunt eum tamen ſequens Epi-
 ſcopus Bertholdus à Pontifice Archidiaconum miſſus, ſed vt
 erat naturæ placidus, mitis ac humaniſſimus, facile Alber-
 tum virum etiam quietum gubernationis conſortem tu-
 liſſe: donec eum Deus ex hac vita euocaret, quod factum
 eſt in Iunio anni à nato Carolo 1155. Sepelitur in ſun-
 tuatem Ioanne Sancti Willibaldi chorum, prope Bapu-
 ſium.

XLV.

Bertholdus Burgavius Noribergenfis, anno ætatis

suæ decimo tertio, Teutonicorum dominorum ordinis
 fertus, honeste ac laudabiliter in eo vixit, tandiu donec in
 orientali Francia primum, & tandem in Borussia commo-
 fieret Prouincialis commendator: His dignitatibus ac ob-
 seruis præfuit laudabiliter ad annum vsque ætatis suæ tre-
 uiginti primum, tum anno Domini 1351. à Pontifice Ma-
 Clemente sexto, Episcopus Aichstadianus designatus
 confirmatur. Præfuit vtilissime ac summa cum laude annis
 14. Construxit ex imis fundamentis extra urbem in lib-
 limi monte magnificum castrum Episcopale, in honorem
 S. Wilibaldi primi Episcopi, vocauitque S. Wilibaldi-
 stum. Emigravit ex hac lachrymarum valle decima Septem-
 brii anni à nato Christo 1365. Auehitur in for-
 tium Salutarium cœnobium, & ibi cum suis maioribus
 Burggrauis Noribergensibus cum honesto virtutum lau-
 rum elogio sepelitur.

XLVI.

Rabanus vel Rabano, nobilis heros & genere & vir-
 tute, Dapifer à Wilburgstetten, qui antea aliquandiu
 iam administrator fuerat, iam post mortem Bertholdi
 Episcopi eligitur vnanimi consensu omnium Capitularium
 in Episcopum Aychstadianum. Cõfirmatur ab Urbano
 Pont. Max. apud Auinionem, in die S. Wilibaldi anni 1368.
 Præfuit sapienter ac vtiliter annis septendecim, mensibus
 decem. Obiit in die S. Lucæ anni à nato Christo 1385. Se-
 pelitur honorifice in S. Wilibaldi choro prope Episcopum
 Hildebrandum.

XLVII.

Fridericus quartus huius nominis, comes Oetingen-
 sis, successit Episcopo Rabano, Canonice ac legitime cle-
 ctus anno Domini 1383. ætatis suæ anno vicesimo tertio.
 Consequutus est confirmationem à Pont. Max. Urbano
 sexto. Præfuit summa cum laude ac vtilissime annis triginta
 duobus. Emit castra Danhusense ac Brungense cum
 adiacente territorio. Construxit arcem Herriedensem

fundamentis, Richenouiana arce deiecta: item tur-
rim illam excelsum Arbergenſis arcis, & turrim caſtri S.
Wilibaldo dicati. Egregie illustrauit domum, quam Epi-
ſcopus Aychſtadianus habet intra muros vrbis Noriber-
genſis. Conſtruxit magnificam domum frumentariam in
oppido Spalt. fuit atrociorum ac ſeditionum ſummus
habeſ. Obiit in Aychſtetenſi Palatio Episcopali decima nona
Septembrii anni à nato Chriſto Milleſimi quadringentefimi
decimi quinti, quo capit concilium Conſtan-
tienſe. Sepelitur honorifice in S. Wilibaldi choro, ante a-
ram S. Barbaræ à ſe fundatam.

XLVIII.

Ioannes ſecundus huius nominis, Baro ab Heydeck:
ſummi collegii Bambergenſis præpoſitus, eligitur in Epi-
ſcopum Aychſtadianum anno Dominicæ Incarnationis
Milleſimo quadringentefimo decimo quinto. Præfuit fi-
deliter quatuordecim annis. Obiit in die S. Eraſmi, anni
Chriſtianorum Milleſimi quadringentefimi vigefimi noni
in arce S. Wilibaldi: ſepelitur in Baſilicæ Aychſtadianæ
choro, eidem S. Wilibaldo ſacro.

XLIX.

Albertus ſecundus, nobilis heros à Rechberg, eligi-
tur vnanimi conſenſu totius cleri poſt mortem Ioannis
antiquiſſis: præfuit optimè ac vtiliſſime annis ſedecim, ob
incomparabilem humanitatem omnibus hominibus ſum-
me charus, pacis etiam vt ceteri ſere omnes antecellentes
ſtudioſiſſimus: qua inſigni virtute longe excellit Episcopatu
iſte Aureatenſis omnes alios, quos habet vniuerſa Ger-
mania, Soli enim Aureatenſes & Aychſtadiani, conſer-
uandæ pacis & tranquillitatis publicæ ſemper amantes ac
ſtudioſi, nunquam arma ſumpſiſſe, nunquam bella gef-
ſiſſe, au vilius inquietis authores fuiſſe leguntur. Emit op-
pidum & Caſtrum Dolkenſteinense à Baronibus de Hey-
deck: illustrauit pluribus ædificiis Palatium Episcopale
intra muros Aychſtadianos ad pontem ſitum. Obiit in

die S. Gorgonii, anno Dominicae Incarnationis Millefimo
quadringentesimo quadragesimo quinto. Sepelitur in S.
Wilibaldi choro, ante aram Sanctae Barbarae.

L.

Ioannes tertius huius nominis, nobilis heros ab Aych
eligitur concordibus vocibus ac sententis Capitularum
omnium post mortem Alberti Episcopi, à quo erat ex-
catus. Doctor sacrarum scripturarum ac Pontificiarum
legum, vir eloquens ac sapientissimus. Praefuit laudabi-
ter ac utilissime octodecim annis, mensibus tribus. Fuit
Alberti secundi Imperatoris Cancellarius, non in secula
charissimus, sed & omnibus Germaniae principibus, et
primis vero Pontifici Maximo Pio secundo, qui in testamento
eum ex hac mortali vita emigrasse, dixit Romae in presen-
tia omnium Cardinalium confessu: Ecclesiae merito es-
plorandam esse mortem huius Episcopi, quae veterum
inisset auream sui corporis columnam in Germania sua
acerrimus cleri reformator. Pauperum vero pater
et ge humanissimus. Construxit Xenodochium Aychen-
dianum de nouo, ut pauperes & egroti haberent com-
modas habitationes. Passa est sub eo aliquid detrimenti Ec-
clesiae, propter vicinum malum: bellum videlicet Ludouici
Bauarorum ducis, contra Albertum Marchionem Bran-
denburgensem gestum. Euocatur ex hoc mortali saeculo
in ipsis Ianuarii Calendis anno Domini 1464. Sepelitur
in cœnobio S. Walburgis, sacello S. Agnetis à se constructo.
eum tali virtutum suarum elogio:

*De Aych cui nomen erat, claraque ex stirpe Joana:
Aureatensis tu hic praesulis ossa vides.
Si Deus aut superi viuunt, et amena prorum
Sunt loca, nec probitas munere cassa suo est:
Hunc bene pro meritis lector iam credere dignum est
Inter caelicolas connumerasse Deum.*

LI.

Guilielmus nobilis à Reichenaw, eligitur ex Cancernio
Aych

Aychistadiano in Episcopum vnanimi cōsensu totius summi collegii: prae fuit sapientissime ac vtilissime annis triginta tribus. Emit oppida, arces ac pagos plurimos: Mellin-
gan, Aysbergum, Hofflettum, Reutenbuchum &c. Fuit
Imperatorii Frederico tertio & eius filio D. Maximiliano
longe charissimus, erat enim insigni virtute, Eloquentia
vero summa praeditus: de quo non inepte inter alia can-
tus est versiculus iste, in quo & Soloni Atheniensium sa-
pientissimo legislatori & Solomoni sapientissimo regi al-
ludatur:

Atti Solonis Mens Praesul & Os Solomonis.

Huius Episcopi temporibus constructum est à viris nobi-
libus cœnobium virginum, Mariae lapidis, inter Rebdorffum
ac Aychistadium situm, & Franciscanorum cœnobium in
Meningensi mōte à Lud uico Rheno Palatino ac Bauaro-
rum duce Obiit decima octaua Nouembrium, anni à nato
Christo 1496. Sepelitur cum omnium suorum luctu in S.
Wilibaldi ornatissimo choro: cū talibus inscriptionibus:

*Wilhelmo Episcopo Eystetensi, viro omnium virtutum
ornatissimo, quem ob singulare in fidem atq; prudentiam
Fridericus Caesar & Maximilianus Rex, non modo in
consilium de maximis Imperii rebus praecipuum asce-
nerunt, sed etiam legatum: Alter ad Mathiam Hunno-
rum, alter ad Carolum Gallorum Reges miserunt: Ma-
ximilianus etiam post Friderici patris obitum, parentis
loco in summis rebus habuit & verbis compellare con-
suevit: P. Vixit in Episcopatu annis triginta tribus.*

Magnam si qua viro tribuit Sapientia laudem,

Hic summo Praesul dignus honore iacet.

Cui nihil obiciunt inimici, praeter honestum

Crimen: quod Regi & Casari amicus erat.

LII.

Gabriel nobilis Regulus ab Eyb, Ostrofrancus: eligitur
à toto Canonicorum summi collegii senatu ex Babenber-

III 5

genti ac Aychistadiano Canonico, in Episcopum Aychistadianum, quinta Decembrii, anni à nato Christo 1496. Fuit Episcopus egregie doctus, cum summa laude in Germania & Italiae Academicis tam diu versatus, donec doctoratus titulum consequeretur: praefuit Episcopatu Amptensi prudentissimis annis 39. Fuit pacis amantissimus, custos diligentissimus: qui etsi lacessitus aliquoties, tamen sese continuit, ac dicere solitus fuit, se hoc vel illud negotium commendare diiudicandum Deo Optimo Max. verum legibus ac S. Wilibaldo. Fuit vir iustus, & iustitiae defensor ac aequitatis custos summus. Omnibus bonis benignissimè manibus charus. Subditos suos nulla vnquam exactione grauens: quorum pater fuit magis quam Dominus, ac fidelissimus. Valedixit huic mortali saeculo prima Decembrii, anni à nato Christo 1535. in 8. Wilibaldi arce: cuius in vrbe summam Basilicam deportatus, ibidem honorifice humatus est, cum tali Epigrapha:

*Hic cubat antistes clara de gente Gabriel
A ditus, Ecclesiae gloria magna suae:
In quo consilium, solers prudentia rerum
Floruit agnitio dexterit asq, viro.
Hic simul à clero duras subtraxit habenas,
Defenditq, suum cum pietate gregem.
Legimus auxit census, quo tutius ipse
Consuleret patriae rebus & usq, sacris.
In longos igitur vitam feliciter annos
Produxit sanus corpore, mente magis.
Hunc modo defunctum fatalis continet urna:
Ad quam turba frequens cum prece spargat aquam.*

LIII.

Christophorus Marsallus à Bappenheim: electus à clero concorditer consentiente clero in successorem Episcopi Gabrielis, 14. Decembrii, anni à nato Christo 1539. Praefuit annis quatuor. Obiit anno Domini à incarnatione eius 1539.

LIV. Mar

LIV.

Mauricius ex nobilissima Hyttenica familia in Ostro-
francis natus: vir eximia virtute, multiplici doctrina, in-
comparabili morum suavitate ac plurimarum linguarum
absoluta cognitione ornatissimus, Praepositus summi Her-
topolensis collegii, constituitur Episcopus Aureatensis 27.
Iunii, anno Dom. 1539. vnanimi consensu omnium summi
status Aureatensis procerum Interfuit Carolinis Comi-
tus omnibus Praestit sua Ecclesiae fideliter ac summa cum
laude hoc curreate adhuc anno Dominicae Incarnationis
1749.

V N D E C I M V M
CAPVT DE OMNIBVS
HILDESHEYMENSIBVS EPI-
SCOPIBVS.

Hildesheimensis Episcopatus in Saxonibus
fundatus ac institutus est, primum à Carolo
Magno Galliarum rege, ac Imp. Rom. cū de-
uicto Saxonum magno Duce Widekindo,
primus religionem Christianam per totam
Saxoniam plantaret, & ab Idolatricis eam errorib. ac culti-
bus ad veri Dei cognitionē reduceret. Cœpit vero Episco-
patus ille non Hildesiae, sed apud Elzium vel Regiā aulam
amoenissimum quendam pagum in cōcursu Salæ ac Lynii
pulcherrimorum fluuiolorum situm: Ibi prima Cathe-
dralis Basilica futuro Episcopatu constructa est, à Diuo
Carolo M. in honorem principis Apostolorum S. Petri, à
qua Episcopatus primum Aulicēsis Episcopatus dictus est.
Translatus est autem tandem ab Imperatore Ludouico
Pio Caroli Magni filio ex Regia ista aula transflumen Ly-
nense in locum, quem à cœlitus missa niue Hildelchne o-
lim, nunc vero parum immutata voce Hildesheim appel-

lamus. Ibi conditum est ab eodem Opt. Imperatore pri-
 templum D. Virgini sacrum, & hic cepit Episcopus Gun-
 tharius à Carolo Magno antea electus, primus in lesuo-
 mentis appellari, qui antea Aluicentis dicitur crastina
 que id est anno Dominice incarnationis 814. Ad que-
 cum vndique confluere magna hominum multitu-
 mox sub eo locus ille cum adhuc syluestis præclere-
 tus, in egregiam urbem excreuit. Huius Episcopi ha-
 sia gubernatores ac iurisdictiones ad hæc nostræ vique tem-
 ra omnes, tali serie ac ordine numerari sojunt,

I.

Guntharius vel Guntherus eligitur & confirmatur
 ma Episcopus Hildesien. Ecclesie, ab Imperatore Lud-
 uico Pio, anno Domini 817. quo obiit Carolus Magnus
 primus huius Episcopatus fundator. Præfuit laudabiliter
 annis vno & viginti qui antea etiam aliquandiu in
 concionatus fuerat. Condidit templum S. Cæcilie duobus
 turribus conspicuum, prope D. Virginis inchoatum præ-
 à Ludouico Imperatore sacellum. Obiit anno Domini 837.
 Sepelitur in sacello arcis à se constructæ.

II.

Remibertus aliis Frembertus: successit Gunthero
 scopo: sed paucis tantum mēibus præfuit, euocatus est
 in aliam meliorem vitam. Sepelitur honorifice in sacello
 arcis prope antecessorem.

III.

Ebo aliis Eppo, Gallus natione: Archiepiscopus Rem-
 sis, primus qui ab Imperatore Ludouico Pio, ac P. M. Be-
 schali missus, Danos ad fidem Christianam conuertit
 cuius absentia cum audiret Imperatorem vnum fuisse
 statorib. seditionis, in qua ipse a suo filio Lothario captus
 erat: deiecit eum ex Archiepiscopatus fastigio. Hinc
 igitur ad S. Ansgarium Archiepiscopum confu-
 virtute ac sapientia præstantē virum esse videret, in
 militem

missus, constituit eum Episcopum Hildesianum anno 835. Præfuit ibi annis 12 concionando, docendo, baptizando, & aliis pietatis officiis ad verum Episcopum pertinentibus fidelissime. Decessit tandem ex hac vita anno Domini 847.

IV.

S. Alefridus monachus Corbeyensis, Benedictini instituti, sapientissimus ac doctissimus, ex Colonienſi Archiepiscopatu sublimi loco natus, successit Episcopo Ebboni anno Domini 848. Præfuit laudabiliter annis 28. Construxit novam Basilicam Cathedralem magnificam ac robustissimam, in honorem Dei Opt. Max. ac D. Virginis: quam in forma monasterii extructam 26. annorum spacio absolvit. In eo ordinavit ac constituit, ut Canonici sui omnes sub professione ac regula Benedictina viuentes Deo acerrimo studio seruerent, non secus ac monachi omnia habentes communia: mandavit in Archiepiscopatu Colonienſi patria videlicet sua, de patrimonis suis facultatibus Essentem nobilitatem ac illusterrimum puellarum (quæ sub Abbatisſa illic honeste educari, postea prodire ac nubere solent) potentissimum Cœnobium, in quod hæc nostra adhuc ætate non nisi Principissæ, Comitissæ & Baronissæ accipi solent Construxit Selgêstadenſe cœnobium, ac aliud item virginum Vettalium monasterium Alſtedenſe dictum. Donavit etiam liberalissime Gaudersheymenſe virginum cœnobium, hodie in eiusdem nominis Brunſvicenſi oppido situm, quod anno Domini 862. à Leodulpho Magno Saxonum Duce fundatum ac inchoatum est. Ei cœnobio præposuit primam Abbatisſam Episc. iste, Leutholphi fundatoris filiam Habundin eodem anno 852. quæ cum octodecim annis præfuisset, & ex hæc lachrymarum valle decessisset, constituta est ab eodem Episcopo anno Domini 870. Secunda eius loci Abbatisſa, domina Gerbiga primæ Abbatisſæ Germana soror, eiusdem magni Saxonum ducis Leutholphi filia. Valè dixit huic mortali vitæ Episcopus Alefridus, anno Domini 877. Euehitur in Virginum cœnobium Alſtedenſe à se conditum ac fundatum, ibique honorifice sepelitur. Successit illi sta-

tim Leutholpus quidam Corbeiensis monachus, sed quia
ille ante consecrationem ac confirmationem pontificalem
ex hac vita est euocatus, in Catalogo Hildesianorum as-
titutum non numeratur.

V.

Marquardus successit Leutholpo: vir admodum pi-
giosa ac innocentis vita, Deo & caelo dignus, teste Cra-
ntzio. Praefuit tribus annis fideliter ac pie. Trucidatur He-
burgi à Sclavis, Nordmannis ac Danis in tota Saxonia
crudeliter grassantibus. Sepelitur in monasterio Eppek-
storpensi, anno Domini 880. Etsi Crantzius sibi im-
putans alios ponat numeros, successisse enim Alefrido
& Anno 876. casum ait in Eppekstorp, Alfridum
obiisse anno 877. quae omnino male inter se conueniunt.

VI.

Wigbertus insignis & animatum & corporum ma-
cus, & cuius multi adhuc libri de Medicina scripti extant
Bibliotheca Hildesiana: eligitur post martyrio coronatus
Marquardum anno Domini 880. Praefuit annis quatuor
summa cum laude. Absolvit templum Gandersheyemum
cenobii: cuius Abbatissa domina Gerberga cum euocato-
tur eo adhuc vivente ex hac lachrymarum valle, con-
stituit ibi Episcopus Wigbertus tertiam Abbatissam, Leu-
tholphi Saxonum ducis minorem natu filiam, Domnam
Christinam. Obiit postea anno Domini 884. Sepelitus
Aula Episcopalis sacello. Crantzius illi unum saltem annu-
tribuit, similiter unum Waldoberto, Sigehardo quadra-
ginta, sed vere errat.

VII.

Waldobertus eligitur mortuo Wigberto, praefuit
summo propagandae ac illustrandae religionis Curia-
nae studio annis 19. Obiit anno Domini 904. Sepelitus
Basilica Cathedrali apud Hildesheimum, ante ara S. Gode-
fridi. Is primus Praepositum summae Basilicae constituit
Canonicis in monastica veste sub benedictina adhaerens.

cellione coniunctim victitantibus, certos etiam annuos redditus assignavit, quibus & libros sibi & vestes & alia necessaria comparare possent. Sub hoc Episcopo obiit tertia Abbatisa Gandersheymensis domina Christina Leutholphi primi fundatoris filia: cui Rodeschvinda de eadem stemmate natam puellam, religiosissimam eius cœnobii monialem substituit.

VIII.

Gebehardus alius Sigehardus, eligitur anno Dom. 907. Præfuit annis 25. summa cum laude. Ornauit suggestum summi templi argenteis laminis. Obiit anno Domini 928. Sepelitur in summo templo ante aram S. Cæcilie. Sub eius gubernatione obiit quarta Abbatisa Gandersheymensis cœnobii Domina Rodeschvinda, anno Domini 906. in cuius locum domina Wendelgardis nobilissimis parentibus nata, ab ipso eius loci conuentu electa, & ab hoc antistite Hildesiana consecrata est.

IX.

Diedhardus ex Hirtaugiensis monacho, primum Abbas Hirsfeldensis factus: cum Abbacia fidelissime ac summa cum laude præfuisset, designatus est Episcopus Hildesianus, anno Domini 928. Præfuit prudentissime & utilissime annis 28. Reardicauit maximis sumptibus ruinofum templum Gandersheymensis cœnobii denuo ex imis fundamentis, & absolutum consecrauit vñdecimo suæ gubernationis anno. Absoluit naturæ debitum anno incarnationis Verbi 956.

X.

Ochvvinus eligitur vnanimi cōsensu totius cleri ac populi Hildesiani in Episcopū, ex Abbate cœnobii Pergensis, quod erat olim ante muros Magdeburgensis vrbs ad Albin magnificētissimum: nunc in Germanico hoc bello, solo æquatū. Præfuit utilissime annis triginta. Consecutus est pagum Geysenheymensem cum adiacente toto territorio. Constituit vt Canonici summi collegii haberent vna

per sedecim dies singulis annis. Profectus Romam, et
 cincensi vrbe S. Epiphaniij corpus secum attulit Hildesheim
 miam, in cuius sanctissimi Episcopi honorem condidit
 cellum contiguum summa Basilica. Decellit ex hac
 anno 985. Sub eius gubernatione obiit quita Abbatissa
 Gandersheimensis monasterij Domina Wendelgarda
 in cuius locum successit Domina Gerberga ducissa Sa-
 xoniae, sexta Abbatissa.

XI.

Oldachus ex diuitis Augia monacho, Episcopus Hilde-
 desheimensis, designatus est, anno Domini 986. Inve-
 rat eum antea ad Bergenis cœnobij gubernationem
 Augiensi monasterio Constantiensis dioceseos Otho-
 nus, qui & ipse olim eundem loci cœnobitus fuerat. Prae-
 fuit 4. annis. Obiit anno Do. 990. Sepelitur in summa Basili-
 ca Crypta sub choro pulchre laqueata & concamerata.

XII.

Gerhardus alius Gerlacus & iterum alius Gardachus
 cessit Episcopo Oldacho: Praefuit tribus annis. Adhuc
 pter certa quaedam negotia Romam, inde cum relictis
 Hildesiam, septimo die obiit, anno Domini 995. Sepelitur
 in summa Basilica Hildesheimensi ante aram S. Petri
 postolorum principis.

XIII.

S. Bernwardus alibi Bombardus, comes à Summa
 burg: Imperatoris Othonis III. sacellanus, ab eodem Imp-
 ratore constituitur Episcopus Hildesianus, anno Do. 993.
 Scribit eum Crantzius verbo & exemplo diligenter
 fuisse, & tali vita sanctimonia praeditum fuisse, vt & vi-
 & mortuus claresceret miraculis. Praefuit fidelissime ac
 lissime annis vno & triginta. Construxit & dotauit cen-
 bium S. Michaelis intra muros Hildesheimenses, orna-
 D. Benedicti magnificentissimum, cuius templum fere
 ribus in sublime e ductis exornari fecit pulcherrime. Ce-
 tedit diu cum Willigilo Moguntino Archiepiscopo de
 tildes

in illi ditione Gandersheimensis sua aetate combusti, sed à
magnifice iterum erecti cœnobii: sed constituto eius disti-
bit arbitrio ac iudice S. Henrico I Imperatore eius nominis
secundo, feliciter vicit & causam obtinuit contra Archi-
episcopos Moguntinos. Obiit anno Domini 1024. Sepeli-
tus in noua Basilica Hildesiana, cum tali Epitaphio, quod
mortuo fecit S. Benno Episcopus Misnensis, tum adolescens
adhuc quindecim annorum & Hildesii, vbi natus est, sub
parentum suorum cura bonis literis insudans:

*Hac tumuli fossa clauduntur præsulis ossa
Bernwardi miri magnifici q̄, viri.*

*Qui propter stemmaradians velut inclita gemma,
Magna fuit patria gloria lausq̄, sua.*

Nam fuit Ecclesia condignus Episcopus ille,

Quem Deus Emanuel diligit & Mycael.

Tandem bisseis vndero mense Calendis

Felix hanc vitam mutat in Angelicam.

Sub huius Episcopi Bernwardi gubernatione obiit Gan-
dersheimi sexa Abbatissa Domina Gerberga, cui successit
Domina Sophia Othonis II laudatissimi Imperatoris
filia. Vixit eodem tempore in Gandersheimensi cœnobio
eruditissima monialis, Domina Rosvitis puella Saxonica,
insignis Poetria quæ sex Comœdias sacras ad imitationem
Terentii scripsit, & trium Imperatorum Othonum res ge-
stas omnes multorum ite Diuorum vitas Heroico & neu-
triquam contemnendo carmine complexa, totum illud o-
pus suum Gerbergæ Abbatissæ dedicauit.

XIV.

S. Gothardus comes de Scheyten Bauarus, genere illu-
stris virtute vero & vitæ sanctitate illustrissimus, ex Abba-
te Cœnobiorum Altachensis in Bauaris, ac Hirsfeldensis
in Buchonia sitorum, Episcop. Hildesheimensis designa-
tus est, anno Domini 1024, ab Imperatore S. Henrico II.
cognato suo. Præsuit annis 14. utilissime. Cōstruxit de no-
uo collegiatam Ecclesiam S. Andreæ in suburbio Hildes-

heymensi sitam: cœnobiũ item S. Mauricii in môte, monasterium item Haldhusense ordinis D. Benedicti, & Xenodochion pro pauperibus ac ægrotis. Obiit in monasterio Mauriciano anno Domini 1038. Sepelitur in summa Basilicæ Crypta.

XV.

Diethmarus vel Tiadmarus natione Danus Comes Saliqui facellanus ac intimus consiliarius animo & corpore nobilis, secundum Crantziũ: eligitur & constituitur Episcopus Hildesheimensis, patrocinio Gumildis Danorum Reginæ anno Domini 1038. quo obiit Domina Sophia Imperatoris Othonis II. filia, septima Gandersheimensium puellarum Abbatisa: in cuius locum eiusdem Imperatoris Othonis filiam Adelheydin vnanimi consensu virginum electam cõfirmavit & consecrauit Episcopus. Præfuit annis sex. Valedixit mortali huic vitæ anno Domini Incarnationis 1044. Sepelitur in Crypta sub choro condita. Sub eius gubernatione perit grauissimo ac multo incendio summum templum Hildesianum in quo habitentis omnes Canonici sub Regula Benedictina constituti vixerant, qui iam propriis vti ac abiecta D. Benedicti professione libere viuere ac seorsim habitare, huius incedi occasione cœperunt: Aselino successore ad omnia non grauatim coniuente.

XVI.

Aselmus alibi Aselinus, Imperatoris Henrici III. facellanus, ab eodem Imp. Hildesheimensi Ecclesiæ præfuit. Præfuit non illaudabiliter annis decem: Dedit multa ornamenta Ecclesiæ suæ, Obiit anno Dominice Incarnationis 1054. Sepelitur in crypta templi à se iterum quidam omnino infelicitè inchoati: cuius dum vnã partem edificat, altera mirabili fatorum ordine iterum corruit.

XVII.

Echilo aliis Heczilo ex Goslariensi præposito eligitur Episcopus

Episcopum Hildesheimensem, fuit Eckhardo Misniae Marchioni sanguinis necessitudine connectus. Praefuit annis viginti quinque. Certavit anno Dominicae Incarnationis 1063, de lesione cum Widerado Abbate Fuldensi, bis in templo Hildesheimensi, praesente Rege Henrico IV. non sine multi sanguinis profusione: eam Historiam eleganter & copiose descriptam perat studiosus Lector ex Lauberti Schaffnaburgensis Chronicis. Reaedificavit & magnifice absoluit in sexenni spacio collapsam prius ac incendio vastatam Cathedrali vrbis Basilicam: quam cupro eleganter regi curavit. Hanc eadem sacram multis preciosissimis ornamentis liberalissime exornavit: praecipue insigni corona, in medio templo pendente. Fuit admodum munificus erga Canonicos suos, tum etiam erga omnes pauperes, Eleemosynarum liberalissimus distributor. Fundavit Virginum coenobium S. Mauritii, quibus tamen mox iterum in alium locum translatis, ex inchoato coenobio collegiatam fecit Ecclesiam, in qua viginti sacerdotes sub Praeposito Deo seruirent. Eius loci primus Praepositus, Chuno Echilonis cognatus constitutus est, qui postea ad Brixien- sis Episcopatus gubernationem auocabatur. Construxit idem Episcopus Echilo Collegium S. Crucis pro quindecim Canonicis, quibus dedit ac praefecit praepositum Adal- bolum sanctissimae vitae virum. Obiit anno Dom. 1079. Sepelitur in Canonicorum Collegio montis S. Mauritii fundato.

XVIII.

Vdo comes de Aluenslewen constituitur Hildesheimensis Ecclesiae Episcopus ab Imperatore Henrico IV. anno Dom. 1079. Praefuit annis triginta quinque. Fuit inuisus omnibus aliis Germaniae principibus ac Episcopis, quod summo studio semper adhucisset benefactori suo Imperatori Henrico IV. Licet Circo Marchio Misnensis, Brunsvicensis & Saxoniae dux Eckenbertus, conscripto in Episcopum exercitu, totum Episcopatum occiperet, Episcopum Hildes-

heimii obsidet ac ad deditionem adigit. Postea quiete
fideliter præfuit Ecclesiæ ad annum vsque Domini 1114.
quo ex hac lachrymarum valle ad æternam patriam con-
cessit. Sepelitur in summi templi Hildesheymensis, sacra
Laurentiano.

XIX.

Bruningus ex Goslatiensis collegii Decano in Episco-
pum Hildesheymensem, eligitur vnanimi consensu con-
summi Canonorum senatus, anno Domini 1114. Erat
multis eximiiis virtutibus ornatissimus. Præfuit per vn-
tantum mensẽ, nec consecratus nec confirmatus: ceterum
à Crantzio Saxonico Historico onisus. Resignauit Ep-
iscopatus gubernationem, anno Do. 1115. & in S. Bartho-
lomæi collegium profectus, quod in Salinis situm ipse
anno pulchre instaurauerat, ibi reliquum vitæ exegit,
cuius

Collegii templo est etiam post fata sepultus.

XX.

Bertholdus ex præposito summi collegii Hildesheymen-
sis constituitur Episcopus, anno salutis 1115. post resigna-
tionem Brunungi. Præfuit vtilissime ac summa cum laude
annis quindecim. Obiit anno Domini 1130. Sepeliunt
summa Basilica sub ara omnium sanctorum. Fuit acerrimus
monasteriorum reformator, claudens omnia cœnobii
Virginum, Cõstruxit in Bacconensi pago cœnobium Co-
nasticorum Regularium S. Augustini, non procul ab Hilde-
desiana vrbe situm: quod ab Episcopi fundatoris nomine,
Bertho'di rodé quasi Bertholdi nouale appellatũ est. Ho-
die Cisterciensium Monachorum domicilium, Mariæ no-
trale vulgo Mariérode Idici ab accolis solet. Fuit pacis mu-
me studiosus, ac custos diligentissimus: cum tamen nationes
non creperet ac tonarent bella sub Imperatore Henrico V.

XXI.

Bernhardus comes Rotenburgius ad Tubarũ, summi
Collegii præposito in Episcopum electus est ab vnani-
miter

miter consentiente & clero & populo vniuerso, Anno Domini 1130. Præfuit optime ac vtilissime annis viginti tribus. Construxit in suburbio Hildesheimensi magnificam benedictinæ professionis Abbatiam in honore S. Godhardi Episcopi Hildesheimensis, quem miraculis crebrefectum de tumulo leuatum, in Synodo Remensi ab Innocentio II. Pont. Max. canonisari, ac in Diuorum numerum referri fecit: anno Domini 1133. Inclufit Canonitatum corpus Sarcophago è solido argenteo & auro facto, preciosissimisque gemis exornato, valoris decem millium aureorum. Præfuit isti nouo suo cœnobio Abbatem primum, Fridericum eximie doctum ac religiosum monachum Fuldensem. Acquisiuit per reuelationem ac admonitionem familiaris cuiusdam Spiritus (quem Chronica Saxonum à rustico pileo, quo tectus incedebat, Hudikhin vocant) Wintzenburgensem comitatum, & oppidum Alueldense: postquam Hermannus vltimus comes à Wintzenburg, Saxonicus cuiusdam ac præpotentis Reguli interfectus, relictis suis omnibus ditionibus in spontaneum exilium abiit, nemini postea suorum vnquam vilius. Eum comitatû totum cum consentu Imp. Lotharii Saxonis possedit. Incorporauit cum consentu Imp. Conradi III. suo Episcopatui Kingenheymensem Abbatiam potentissimam, & Alburgensem præposituram. Wintzenburgensem arcem præclate muniuit ac illustrauit. Sub huius Episcopi gubernatione obiit Domina Bertha nona Abbatisi Gandersheimensis cœnobii, in cuius locum electa est decima, Domina Loicardis: quam Episc. Bernardus benedixit præfente Lothario Imp. Goslarie. Hæc Domina Loicardis cum anno 1151. euocaretur ex hæc mortalibus vita: designata est ab vniuersis consentiente Gandersheimensium Dominarum collegio, XI. Abbatisi Domina Adelheydis, quæ præfente hoc Bernardo Episc. Baderbornus antistes Bernardus à valerudinario præfule Hildesiano in id exoratus consecrauit. Obit Bernardus Episcopus anno 1151. Sepelitur in cœnobio S. Godhardi à se constructo. Fuit cecitate per-

cessus annis 9. antequam ex hac vita emigraret: idcirco
sumpsit in coadiutorem Brunonem Decanum summi co-
legii.

XXII.

Bruno Decanus eligitur in Episcopum anno Do. 1113.
Præfuit cum summa laude annis 7. Abioliuit Wintzen-
gentem arcem, & in ea excellam turrim construxit. Ep-
iscopale palatium in vrbe situm, pulchre renouauit & in-
staurauit: Obiit anno Domini 1160. Sepelitur in media Pub-
lica Cathedrali ante aram sanctæ Catharinæ. De hoc pluri-
mum Crantziius.

XXIII.

Hermannus Præpositus S. Crucis, eligitur concorditer
in Episcopum Hildelianum anno Domini 1161. Fuit Fe-
derico Barbarossa Imperatori imprimis charus, à quo Me-
diolanum obsidente, in Italia feudis ac Regalibus inue-
nitur. Præfuit summa prudētia ac Ecclesiæ suæ eximio ca-
modo annis tredecim: Sub eo desagravit totum pene-
nobium Gandersheymentse, quod tamen à Domina Abbe-
heydexr. Abbatissa magnifice iterum instauratum, & à
hoc Episcopo consecratum est. Consecrauit etiam Brun-
suicentem Ecclesiā S. Blasii dicatam, ab Henrico Leone
Transuicentium duce conditam. Excepit omnium Imper-
rii statuum nomine, venientem Imperatorem Fredericum
Barbarossam ad Goslariensia Comitia. erat vir eloquentis-
simæ suauissimæ pronuntiationis. Proficiscitur plenus dierum
Religionis ergo ac pietatis studio ad terram sanctam: una
autem in mari Mediterraneo grauissima tempestate, pa-
sus est naufragium: ibi arrepto assere, & ardentem inuo-
cato Dei præsidio (omnibus ministris ac nautis pereuntibus)
solus & vnus enatauit, & nudus littori appulsius vestitus
alimenta Hierosolimam vsque mendicauit, vbi à Patriar-
cha clementer acceptus ac tractatus, liberalissimeque ve-
rum donatus est. Perlustrata autem & perrepta vniuersa
terra sancta, iterum se mari credidit, rediturus ad suam sedem
cum in Italiam superatis aquarum periculis venissem op-
pido

pido quodam Parmesi civitati vicino subitum ac grauem morbum incidens aliquandiu decubuit, ac tandem vrgentibus euni fatis, pie se Deo parenti & eius vnico filio Christo tradens totum, etiam occubuit, anno Dominicæ incarnationis 1174. Sepelitur in eius oppidi Ecclesia honorifice.

XXIV.

Adologus Præpositus Goslariensis: comes, sed cuius tituli, id ignoratur: eligitur vnanimi totius summi Hildesheimensium collegii cōsensu in Episcopum post auditam mortem peregrinantis Episcopi Hermanni, anno Domini 1175. Præfuit prudentissime annis quindecim ac aliquot mensibus, Emit cum consensu Imp. Friderici Barbarossæ comitatum Homburgensem. Secutus est Imperatorem in Armeniam, qui cum ibi flumen aliquod lauadi studio ingressus, in eo perisset: Episcopus cum aliis Germaniæ principibus, domum rediit. Decessit postea ex hac vita anno Domini 1190. Sepelitur in Crypta summi templi.

XXV.

Berno vir eximius ac sapientissimus, ex Decano in Episcopum eligitur, cōcordibus omnium summi Collegii Senatorum suffragiis, anno Domini 1190. Præfuit fideliter ac iustititer annis octo. Instaurauit ac amplissimis prouentibus donauit Regiam præposituram Goslariensem. Impetrauit à Romano Pontifice Canonisationem ac Apoteoion S. Bernwardi Episcopi Hildesheimensis, de tumba leuati. Obiit anno Incarnati filii Dei 1198.

XXVI.

Conradus nobilis heros de Rabenspurck Ostrofrancus vir literatus, facundus ac magnanimus, Philippi Regis Romanorum ac Sueuorum ducis summus amicus & fidelis Cancellarius: Primum Lubecensis Episcopus deserta ea Ecclesia, cum Fridetico-Barbarossa & eius filio duce Friderico, suscepta noua Hierosolymitana expeditione in Ar-

meniam proficiscitur, vbi cum periret Imperator ablu-
ptus à flumine, pergens cum Friderico Sueuorum ducem
strenue sese in Syria gessit. Vnde reuersus post aliquos
nos, Bernone Episcopo defuncto, Hildesheimensem
episcopatum consequutus est. Erat vir summa auctoritate
apud omnes imperii proceres præditus. Præfuit Hildes-
heimensi Ecclesie per annum vnum saltem, sed vltimam
eam Canonorum senatui libere & cum summa gratia
actione resignans, Herbipolensi Episcopatu ac Franco-
Ducatu ab Imperatore Philippo Barbarossa filio præbe-
tur anno Domini 1199. De eo vide Catalogum Episcopo-
rum Herbipolensium, & cætera ad ipsius celebritatem per-
tinentia inuenies.

XXVII.

Harbordus vel Heribertus eligitur d' sicilimis tempo-
ribus, quibus schisma erat grauissimum inter Philippum
regem ac Othonem ducem Brunsvicensem, à toto vni-
versim consentiente clero in Episcopum anno Dom. 1179.
Præfuit annis nouem, sub eius gubernatione fundavit
Iohannes Gallicus, Imperatoris Othonis IV. Cancellarius
Parrochia S. Andreae Canonorum secularium collegium.
Ipse vero fundavit collegium S. Iohannis: multa in pæ-
rata redemit, multa ædificauit. Obiit anno Dom. 1208.

XXVIII.

Sigefridus ex Fuldensi cœnobio, ad Episcopatus guber-
nationem euehitur à Rege Philippo anno Do. 1208. præ-
fuit annis 12, felicissime ac utilissime: obiit 12. Nouembrii
anni 1221. Sepelitur in Basilica Cathedrali, ante aram S. Do-
tri: fouit partes Philippi regis, quo trucidato Barberg
factus Othoni IV. supplic, vt Ecclesia Hildesheimensi ferro
igne iam vastanda indemnis esset, precibus & iuro facili
impetrauit.

XXIX.

Conradus II. nobilis heros à Reysenberg, ex We-
derouia natus: eligitur vnanimi consensu Capitularum
ex De-

ex Decano summae Ecclesiae Spirensis & Canonico Mo-
 guntino, propter eximiam virtutem ac sapientiam, in gu-
 bernatorem ac Antistitem Hildesheimensem, anno in-
 carnationis Domini 1221. Erat is vir doctissimus, &
 qui diu in Parisiensi Academia sacras literas summa cum
 laude professus fuerat. Praefuit vniuersissime annis viginti
 quatuor, feruuit ingenti zelo prouidenda ac augenda
 religionis: primum enim Franciscanis ac Dominicanis
 monachis in urbem receptis, vtrique ordini Cœnobium
 accommodatissimas habitationes condidit. Hildesheimii
 item monialium cœnobium construxit, ordinis D. Mariae
 Magdalenae penitentiarium: in vicinia summae Basilicae.
 Fundauit vna cum Henrici Palatini vxore Winhufense
 cœnobium Monialium ad Alram fluium: duo item alia
 Virginum cœnobium Wulfinghausense & Franckenber-
 gense ad Goslarum situm. Erat acerrimus custos discipli-
 nae clericorum. Refecit ac instaurauit Palatium Episco-
 pale, arcem item Winzenburgensem, oppidum & ar-
 cem Rosarum vallis, ac castrum Scardecense maximis im-
 pensis, quarum pars successorum seluenda relicta est. Du-
 ces Brunswicensis nescio quid iuris in Ecclesiam Hildes-
 hiam habere volentes, iudice Imperatore Comitibus Mo-
 guntiae celebrante, vicit. Qua vero virtute Empnense op-
 pidum expugnarit, & arces latronum receptacula ac late-
 bras insulas ac Scardetensem vastarit, longum esset com-
 memorare. Anno domini 1245. grauissimo schismate in-
 ter Pontificem ac Imperatorem exorto, resignauit Episco-
 porum libere, & quietem sibi quaerens praedicatorum
 Hildesheimensium cœnobium ingressus est, in eo reli-
 quum vitae acturus. Cum autem post suam resignatio-
 nem Capitulares Canonicos in eligendo successore dis-
 cordes, & in capitalia odia scissos esse videret, Hildes-
 heimii manere noluit, sed in Schonouiesq̃ monasterium Hei-
 delbergenfi vbi vicinum profectus, ibi tribus fere annis
 adhuc superstes debitum naturae tandē anno salutis 1248.

absoluit, vbi & honorifice, sepultus, ac terra parentibus
ditus est.

XXX.

Henricus præpositus Heiligenstadenſis eligitur in
iori Capitularium parte in Episcopum Hildesheimenſem
anno domini 1245. Contra hunc ab alia parte postulat
Hermannus quidam, præpositus in S. Cyriaci Brunſuici
ſi Canonicoꝝ collegio. Confirmatur Henricus ab
chiepiscopo Moguntino, conſequitur item regalia à Ro-
rege. Hæc dum ille circumequitans acquirit, Hermannus
interim occupato Episcopatu Hildesha plena eius gube-
natione fruitur. Henricus nihil habebat reliquum niſi
cem Wintzenburgenſem. Lugdunum itaque ad Rom-
pontificem Innocentium quartum profectus, & de vi-
lentia Hermannii grauiffime conqueſtus, tandem postu-
rias & longas digladiationes tantum effecit, vt excom-
nicationis metu percuffus Hermannus locum dare Hen-
rico: qui laudabiliter postea præfuit ad annum Christi-
que 1275. cum iam à prima electione vndecim anni & 2
quot menses effluxiffent. Mortuus in mense Martio, se-
pelitur in summa Basilica Hildesiana, ante aram S. Cath-
arina.

XXXI.

Iohannes ex præposito S. Mauricii, fit Episcopus
no domini 1257. vir insigniter doctus, ad Episcopatum
enim hunc (Crantzio idem affirmante) peruenire non
potuit, nisi vel eximie doctus vel summa generis nobilitate
conspiciuus. Præfuit summa cum laude vtilitate & con-
modo Ecclesie maximo tantum quatuor annis. Obiit
no 1261. quo bellum ei denunciarant Brunſuicenses prin-
cipes Iohannes & Albertus, qui comitatum Paymenſem
(quem emerat & bono titulo ac iure possidebat Episcopus
Iohannes) vi ad se rapere conabatur.

XXXII.

Otho dux Brunſuicensis frater Iohannis & Alberti Pay-
menſis

nenſi comitatu inſidiantium, vnanimi conſenſu omnium ſummi collegii Canoniorum poſtulat, & eligitur anno 1161. Confirmatur à P. M. Gregorio X. & conſecratur in eiſdem ac plurimorum Epiſcoporum præſentia Lugduni in Gallis, in congregata illic Synodo anno domini 1266. Præſuit prudenter & ſumma cum virtute annis 18. Non habuit alios hoſtes quam germanos fratres, quibus etiam non potuiſſet habere atrociores: hi ferro & igni Epiſcopatum vaſtantes fecerunt, vt animi mœrore conſumptus moreretur, quod factum eſt in die S. Vlrici, anno à nato Chriſto 1279. Sepelitur in ſumma Baſilica, ante S. Crucis aram. Poſt huius Epiſcopi mortem, ſuperuixit frater Albertus, Dux Brunſuicenſis, ſummus ille Epiſcopatus hoſtis ſex tantum ſeptimanis, eodem die, quo obiit Epiſcopus, ſubito correptus & triſtiſſimo morbo: Deo nimirum vindicante iniurias, cum Germano fratri tum Eccleſiæ Hildeſianæ illatas.

XXXIII.

Sigefridus huius nominis ſecundus, comes à Querfurd: Decanus ſummi collegii Magdeburgenſis, à Bernhardo Magdeburgenſi Archiepiſcopo, & Alberto Marchione Brandenburgensi iuuantibus Othonem cōtra fratris Alberti iniurias ac violentiam Canoniorum Hildeſheimenſium ſummo collegio diligentiffime commendatus, aſſumitur in Epiſcopum & Othonis ſucceſſorem anno domini 1179. Confirmatur ab Archiepiſcopo Moguntino, inueſtitur feudis ac Regalibus à Rodolpho Habsburgio Rege Rom. Vir ſumma virtute, doctrina item ac ſapientia eximia ornatiffimus. Præſuit annis triginta, menſibus decem, cum ſumma gloria ac laude. Captos ciues à Brunſuicenſibus magno ære redemit: euerſum oppidum Empteneſe inſtaurauit, ſed in alium ac munitiorem natura locum ex veteri tranſlatum: id nouo etiam nomine Grunaw appellauit. Digladantibus eo tempore inter ſeſe ciuili bello Brunſuicenſibus ducibus, non omnino à Martis

studiis immunis esse potuit. Acquisiuit tum Herlinburgum castrum, etsi vastatum ab ipsis & solo equatum, cuius locum Episcopus edificauit Lowenburgum fortissimam arcem, quod videretur iste locus ad vim ab Episcopatui arcendam maxime idoneus: id moleste ferentes Brandeburgenses duces, Henricus & Albertus ad oppugnandam arcem & in suam ditionem redigendam sese parant. Episcopus manu subito collecta magnanimitè aduersum in fugam vertit ac fugientes ingenti clade affectit. Brandeburgenses aliquoties fortiter profligati & elusi ab Episcopo redintegrant bellum, & ascitis in suas partes aliis etiam principibus, Othone videlicet ac Hermanno Marchionibus Brandenburgensibus ferro & igne Episcopatuum populantur. Episcopus collecto exercitu quam potèntissimo, conducto etiam externo milite ipse quoque principum arces & pagos diruit incendit ac solo equatum: donec res per alios principes transacta componitur. Fuit utilis gubernator temporalium, & hominissimulus, condidit & emit multas præclaras arces, quibus item oppida. Obiit tandem 27. Aprilis, anni à nato Christo 1310. Sepelitur cum omnium suorum incomparabili luctu in media Ecclesia Cathedrali sub pendente in re templi medietate insigni corona.

XXXIV.

Henricus secundus huius nominis, comes à Woldenburg: constituitur ex Decano summi collegii Hildesheimensis in Episcopum, anno Domini 1310. Praefuit octo annis laudabiliter & utiliter. Seditiosam ac tumultuantem Hildesiam obsidet, & edificato contra eam castrò, Xingwaldensi (quo nomine se Deo duce improbam subditorum violentiam compestere velle minitabatur) eo uictore adegit, ut & sese dederet ac supplex Episcopo facta perpetuo sese posthac obtemperaturam sanctè polliceretur. Ita urbs certis pacis conditionibus in gratiam recepta est. Cōsequutus est privilegia & nouorum Comitatum Dile-

selenfis & Canini tergi inueftituram ab Imperatore Hen-
 rico feptimo Lucelburgio. Heymbocentem arcem ex-
 pugnat, vaftat ac folo æquat, ex qua fæpe plurimum in-
 commodi illatum fuiffet Hildesiano Epifcopatu. Conten-
 dit de iuribus quibusdam cum Vafallo fuo Orhone ducẽ
 Brantwicenfi ac Lunenburgenfi: idque diflidium eo deue-
 nit, vt leuibus aliquot præliis decertaretur, tandem autho-
 ritate aliorum Epifcoporum ac principum conciliatum.
 Emit Bochheimium oppidum cum adiacente territorio.
 Fuit vir iuftus, æqui obferuantiffimus, erga fuos benignus
 ac placidiffimus, hoftibus vero hoftis etiam & iniuriarum
 vitor magnanimus. Conferuanda perpetuæ caftitatis ftu-
 diofiffimus. In vfurarios animaduertif acerrimus. Tan-
 dem à quibusdam inuidis nefcio quibus calumniis apud
 Rom. Pont. traductus, nullius fibi mali confcius Auinio-
 nem (vbi tum Pontificum fedes erat) petit, vt fe apud Pon-
 tificem purget: fed aderat fatalis dies, aderat hora vltima
 vite: correptus itaque acuta febri, poft pauculos dies, qui-
 bus ibi decubuit, ex mortali vita emigrauit: 12. Junii anno
 1318. fepeclitur in eiuſdem vrbis monialium cœnobio ad S.
 Claram.

XXXV.

Orho fecundus huius nominis, comes à Woldenburg,
 præpoſitus ad S. Mauricium, eligitur in antiſtitem Epi-
 ſcopalis ſedis Hildesianæ vnanimibus totius Capituli ſen-
 tentiis ac ſuffragiis, anno Domini 1318. Præfuit annis ſe-
 decim optime ac vtiliffime. Vicit ingenti prælio primis ſta-
 tum horæ gubernationis menſibus ſeditioſos quofdam Cen-
 taros, arma contra dominum ſuum & contra Eccleſiam
 lumentes: quorum multi in eo conflictu cæſi ac interem-
 perunt, reliqui omnes capti, multo auro redimere ſeſe co-
 ælti ſunt. Hoc aurum omne contulit Epifcopus ad illuſtra-
 tionem caſtrorum, templorum ac oppidorum Epifcopa-
 tus: Hoc ipſo multa ab antecelloribus oppignorata rede-
 mit, multa noua prædia & oppida & caſtra emit. Fecit

foedus cum ducibus Lunenburgensibus ac Brunsvicensibus, ac quieta post primos gravatores debellatos gubernatione usus ac potitus est deinde semper. Deceffit ex hac misera & lugubri vita, anno 1334. Sepelitur in huius Basilica. Cranzius ultimum suae gentis fuisse dicit & estum suum comitatum Ecclesiae Hildesheimensi obtulisse eum scribit.

XXXVI.

Henricus tertius huius nominis, dux Brunsvicensis frater Halberstatensis Episcopi, eligitur unanimi consensu totius fere summi cleri in Episcopum ac gubernatorem Hildesheimensem, anno 1334. Contra hunc excommunicationis fulmine tactum intrudit Ecclesiae Rom. Pontifici Ericum comitem de Schawenburg, qui à civibus ac nobilitate in urbem receptus plena ibi gubernatione potitus est. Henricus castra tantum quaedam habuit. Hoc gravissimum Schisma & impacabile dissidium duravit per annos 14. quibus neuter cedere voluit, sed alius alium magis quam non qua potuit summa vi persequutus est. Patiens non habuit alios funestiores Ecclesiae Hildesheimensis, singulis enim diebus fere certatum est, praedia & oppida expugnata, ciues trucidati: neque fuit quisquam qui hanc controuersiam dirimere posset, nisi omnia videns dominus gubernans & omnem impietatem ac violentiam increpans ipse Deus: is Ericum anno Domini 1348. lethali morbo correptum, mox è medio tollit. Henricus urbem supplicem sibi factam insigni eorum ingressurus: prope arcem Steurewald, in Erici adhaerentium sui complices ac satellites, ad sua se iam recipere volentem incidit, ubi cum ipsis acerrime ac felicissime conflixit multos trucidans, plures capiens, quibus in urbem receptis gravissimas multas irrogavit. Urbem in gratiam recepit, sed ea lege & conditione, ut tam diu donec arcem Alzeburgensem nuper adeo inchoatam absolueret, tempore senatus Urbanus artifices & opifices omnes in ea laborantes exolueret. Postea ab Anathemate liberatus & Pontifici

scia autoritate confirmatus, quieta gubernatione potitus, sapienter ac utilissime & summa cum laude præfuit ad annum Christi vsque 1362. quo ex hac mortali vita plenus æterum euocatus est, cum iam à prima electione anni viginti nouem effluxissent. Sepelitur in Ecclesia Cathedrali ante aram S. Catharinæ, cum tali etiam admodum rudi ac barbaro Epitaphio: cum petiisset tamen adhuc superstes in Brunsvigæ in Collegio Sancti Blasii apud Parentes suos conderetur:

*Post M. post tria C. post sexaginta duo quo,
Hunc Sol sexta necat februi, qui pace quiescat:
Creuerat Ecclesia per eum præstante Maria
Præsul pacificus, Henricus honoris amicus,
Hic est prostratus, Brunsvig de principe natus.*

Reliquit Episcopatu decem fortissimas ac omni ornametorum genere instructissimas, nulloque prorsus alieno æreguatas arces, videlicet: Mariæburgum, Wintzenburgum, Lowenburgum, Steurwaldum, Reutum, Paynum, Schlatheymium, Widelogium, Lauteranium & Woldenheymium.

XXXVII

Ioannes Schadlandius Dominicafter è Colonia natus, doctor sacræ paginæ à Pont. Max. Gregorio vndecimo, sine consensu summi senatus Canonorum, Ecclesiæ Hildesheimensi obtuditur anno Domini 1362. Præfuit duobus annis, non tamen integris. Cum veniens Hildesheim, qua fisset statim, vbi Bibliotheca, vbi libri essent, quibus vsissent antecessores Episcopi (erat enim ipse homo studiis Philosophiæ & sacrarum scripturarum totus deditus, monasterio & quieti assuetus) Aulici vero in armamentarium eum introducentes, & ostendentes ei omnis generis arma & instrumenta bellica dicerent, cum talibus libris fuisse hæcenus negotium Episcopis, eiusmodi codices nunc etiam esse euoluendos, acriterque pugnantem contra vicinos, iam hoc nunc aliud ab Ecclesia rapere

volentes: aduentus eum sui illico penituit. Videns vero tandem vera sibi dicta esse ab Aulicis, cum iam vniuersus tumultus reuouaretur cū oppidani tū alii vicini de tranquillitate ista deserenda cogitauit. Pontifici itaque scriptis literis, de loco suis studiis nequaquam idoneo conquestus, intravit quietiorem locum, Episcopatum videlicet Augustanum: vbi qua fortuna usus sit, aut qua eum postea in Wormacia etiam exceperit, ex Augustanorum ac Wormaciensium Catalogis petet studiosus lector. Vide de hoc & aliis Episcopis Hildesianis Metropoli Alberti Crantzi & docti & diligentis Historici ac rerum Saxonicarum annotatoris, etiam ille breuissima tantum de Episcopis annotarit. Obit iste Crantzius anno Domini 1577, cui sequente anno ego Bruschius nascerer, qui mihi necesse ad hoc natus videor, vt non Crantziū solum Historiam de Annales Ecclesiasticas absoluiam, sed & alios totius Germaniæ Episcopatus, à nemine hactenus descriptos, a meo calamo posteritati commendem.

XXXVIII.

Gerhardus, Baro de Monte, non procul à Minden urbe natus. Primum Cantor, postea Decanus summi collegii Hildesheimensis, Rodolpho tandem Episcopo Verdenensis Ecclesiæ substituitur: vbi cum sapientissime & summo cum Ecclesiæ commodo laudabiliter etiam præfesset, post discessum Episcopi Ioannis Dominicaltri, à Pontifice Gregorio vndecimo Hildesiano Episcopatu præficitur: Relinquata itaque Ecclesia Verdeni, Hildesiam venit anno Domini 1364. Fudit & cepit primo statim generationis suæ anno prope Elzium sexaginta equites Waphalicos, ad vnum omnes, qui latronum more vniuersaque in prouincijs ac territorijs ad Episcopatum pertinentibus grassati erant. Postea cum tumultuantibus erant Brunsvicensibus ducibus Magno ac alijs (qui Archiepiscopum Magdenburgensem & Episcopum Halberstadium auxiliarios habebant) congressus feliciter etiam dimicauit

captis à Brunsvicensium parte mille & quingentis : cum
 Gerhardi totus exercitus vix esset quingentorum , captis
 rem plurimis nobilibus ac ducibus , inter quos erat & Al-
 bertus Halberstatensis Episcopus. Vouerat autem congrega-
 turus hosti D. Virginis Basilicæ aureum tectum , si præsen-
 tia diuini numinis iuuaretur & victor euaderet : quæ sine
 dubio (si victoria ad duces deuolueretur) vix esset habi-
 tura stramineum: eligeret ergo D. Virgo, vtro mallet, stra-
 mineo ne an aureo tecto exornari. Cum itaque victor in
 urbem redisset : omnem multam (quam ex captis ducibus
 emanxerat) conuertit in ornandam Ecclesiam. Turricola-
 tum vero summæ Basilicæ Marianæ choro superimpositam,
 totam optimo auro Hungarico superinduci ac elegantissi-
 me illustrari fecit, ne posset D. Virgo de ipsius ingrati-
 tudine conqueri. Fundauit idem Episcopus Chartusiam, quæ
 est ante muros Hildesheimenses magnifica. Habebatur
 tunc temporis Albertus Episcopus Halberstatensis pro in-
 signi Logico, acutissimo videlicet & opt. disputatore: Geb-
 hardus vero pro insigni Rhetore. Cum ergo captus esset
 Albertus, natum est inde Prouerbiū quod totam Saxo-
 niam peruasit, in quo dicebatur Logica victa & superata
 esse à Rhetorica. Reb. iam aliquandiu pacatis quieta gu-
 bernatione vsus est : donec tandem Othone & Alberto
 Brunsvicensibus iterum tumultuantibus priora omnia re-
 uocata sunt : quos tamen Dei præsidio iterum sæliciter
 vitus est. Assumpsit tandem in coadiutorem, Ioannem co-
 mitem ab Hoya, antistitem Paderbornensem fratrem Epi-
 scopi Monasteriensis: querens sibi quietem. Decessit post-
 ea ex hac mortali vita, anno 1398. cum præfuisset annis 34.
 summa cum laude. Sepelitur in Carthusia à se constructa
 ac amplissime dotata. Reliquit Episcopatu moriens duo-
 decim arces cum suis territoriis saluas ac nullo prorsus alie-
 no arre grauatas. Dnas enim arces ad Lyenam amnem ex-
 tuit de nouo Steinbruggēsem videlicet & Koldingēsem.

XXXIX.

Ioannes comes ab Hoya, ex Paderbornensi Episcopo

XXX

primum Gerardi coadiutor assumptus, postea exempto-
 bus mortalibus Gerardo, vnanimibus totius cleri votis ele-
 gitur in Episcopum Hildesheimensem, accedente etiam
 Bonifacii noni Pont. Max. consensu, cum antea Paderbo-
 næ quinque annis laudabiliter præfuisset. Sedit ad clauum
 Hildesianæ Ecclesiæ annis 16. negligentissime & cum Ec-
 clesiæ rerū incomparabili irrecuperabiliq; iactura. Vixit
 est bis ingenti prælio, primum ad Osteruicum, deinde ad
 Grandenium. Accepit coadiutorem Magnum Saxonie du-
 cem. Obiit anno Domini 1424. in die S. Pangratii. Sepul-
 tur sub Cathedralis Ecclesiæ pendente corona. Subcom-
 pit Carthusia in Arnsbock, & altera in Rostock.

XL.

Magnus dux Saxonie inferioris, ex Episcopo Cambrina
 primum Ioannis ignavi Episcopi factus coadiutor, eode-
 functo postea vnanimi consensu capitularium in Hildes-
 heimensem eligitur præfulem, anno Domini 1424. In
 pacis ac belli artibus egregie instructus, ac princeps opti-
 mus. Præfuit quiete, pacifice, ac vt prudentissime, in
 etiam vtilissime annis viginti octo. Confoederavit se Ot-
 thoni duci Brunsvicensi ac Ioanni Episcopo Halbersta-
 tensi. Obiit anno Domini 1452. Cum prius totius Capitu-
 luli consensu in partem gubernationis accepisset Bern-
 hardum ducem.

XLI.

Bernhardus dux Brunsvicensis ac Lunenburgus, Fride-
 rici ducis filius, eius videlicet, qui Franciscanorum Cellen-
 cium fundator, resignata filii gubernatione reliquum vixit
 in eo exegit relligiosissime. Is Bernhardus coadiutor pri-
 mum, postea administrator Ecclesiæ Hildesheimensis præ-
 ficitur, anno domini 1452. Præfuit annis septem, non ad-
 modum vtiliter, quia sua potius quam Episcopatus com-
 moda quarebat, neque vnquam animum ad Ecclesiasti-
 cam vitam vel disciplinam adiecit. Resignata itaque anno
 domini 1459. Episcopatus gubernatione, vxorem duxit,
 Domi-

Dominam Mechthildin comitissam de Schouuenburg puel-
lam incomparabili forma ac specie præditam, qua tamen
non diu frui potuit, mox rebus mortalibus exemptus. Ipsa
postea Wilhelmo Lunenburgensium ac Brunsvicensium
Principi seniori nupsit, cum qua propter Salinas Lunen-
burgenses, contendens prius Bernhardus, eum aliquoties
profligarat.

XLI.

Ernestus comes à Schouuenburg frater Mechthildis, per
mutatione fere facta cum Bernharde, Hildesheimensem
Episcopatum consequitur: desponsans Bernhardo soror-
em, & pro ea accipiens & ipse sponsam, Ecclesiam Hildes-
heimensem. Cæpit præesse anno domini 1459: sedit ad
gubernaculum Ecclesiæ annis 12. Venator potius quam
Episcopus. Infeliciter pugnavit contra duces Brunsvicen-
ses, jicirco merore animi consumptus, ex hac vita concessit
anno domini 1471. Sepelitur in Cathedrali Basilica
prope aram Sancti Petri.

XLIII.

Henningus nobilis Regulus de Domo, successit Er-
nesto administratori, hoc modo. Mortuo Ernesto cæpit de
successione haberi controuersia. Maior eligentium pars
suffragabatur Hermannò Hessorum Lanographio tum Ca-
nonico, postea vero Archiepiscopo Colonienfi. Minor
pars elegit Henningum de Domo, hæc tunc Decanum sum-
mi Collegii Hildesiani. Ex hac suffragiorum diuisione ac-
cepit iterum grauisimum vulnus Ecclesia Hildesheimen-
si. Henningus nõ impiger, statim Romam volat pro con-
firmatione, quã homo doctrina & eloquentia instructus,
corporis etiam heroica & augusta statura præditus, apud P.
Max. facile obtinuit. Reuertens è Roma, excipitur eũ sum-
mo gaudio ab vniuerso cum clero tum S. P. Q. Hildesiano,
omnia subsidia & omnem defensionem sua sponte Episco-
po offerente. Hermannus videns ab Episcopi ministerialib.

& parte cleri iam cœptum esse bellum, excitatis contra Henningum ducibus etiam Brunsvicensibus, noluit ille istis turbis immiscere, sed pacato animo cedens, & resignata gubernatione Coloniam rediit. At aduersa Henningi cleri pars nondum quieuit, nec quieuerunt equestris ordinis viri, Episcopus Vasalli: sed Balthasarem, ducem Merslopyrgensem principem iuuenem, ac per aetatem tali gubernationi ac dignitati nondum idoneum eligunt. In collecto quingentorum equitum exercitu Hildesiam contendit, sed ab Hildesheimensibus ciuibus obsidentibus in castrum Steuruualdense (in quo Vasalli in Henningum aditiosi se congregarant) ita tormentis ac machinis delectus exceptus est, vt deinceps non amplius Hildesheimi indite conaretur. Cines Hildesiani integro anno obsidionem arcis Steuruuold continuantes, fame tandem eos, quae arcem tenebant) ad deditiōnem perpulerunt. Sic deditum ac pugnatum est varia fortuna per triennium, apud electione: Henningus vero obtinens gubernaculum ecclesiae sibi commendate, septem postea annis quiete adhaerens praefuit, ad annum Christi vsq; 1481. quo Episcopatus cum consensu cleri resignauit Bertholdo Episcopo Verdeni cognato suo, à quo prius in difficillimis suis temporibus plurimum adiutus erat: Ipse vero retenta sibi condigna pensione annua, quieti se dedit, munificentissimus inter ceteros pauperes. Mortuus postea sepelitur honorifice ante Iulianae Basilicae Hildesheimensis sacrarium.

XLIV.

Bertholdus Baro à Landsberg ex Verdeni Episcopo vbi decem iam annis praefuerat Hildesheimensis Episcopi praesul factus est anno domini 1481. per resignationem Henningi. Confirmatur à Pontifice Maximo Sixto quarto, vt vtriq; Ecclesiae & Verdeni & Hildesiam praesideret. Erat vir eximia prudentia praeditus, nec vulgariter doctus, Eloquentiae vero maxima, ac pronuntiationis suauissima. Sedit ad clauum vtriusque Episcopatus annis viginti duobus.

bus: Natus est illi post pauculos annos atrox ac funestum & biennale bellum cum ciuitate Hildesheimensi, quod totam fere Saxoniam in arma excitauit: de qua re vide Crantzius. Confecto hoc bello quiete postea vixit: collapsa monasteria summo studio reficiens, videlicet Ringelheimium, Georgiburgū ad muros Goslarienses situm, & Franciscanorum Lunenburgensium cœnobium. Construxit denuo ac magnifice communiuit Rodenburgum castrum in Verdensi Episcopatu situm, in quo plerunq; habitare solebat. Obiit in eadem arce, anno domini 1503. in vigilia Ascensionis Dominicæ. Sepelitur in Ecclesia Verdensi, cum honestissimo Elogio, quod Albertus Crantzius erexit, ac suæ Metropoli inferuit.

XLV.

Ericus Inferioris Saxonix, Angerix videlicet ac Westphaliæ dux, Canonicus Colonienfis, eligitur in festo Pentecostes, anni à nato Christo 1503. ab vnanimiter consentiente clero Hildesiano in Episcopum ac successorem mortui Bertholdi. Ingreditur urbem paucis diebus ante Natalem domini: excipitur amplissimis muneribus. Præsidet per vnius anni spacium, & resignans Episcopatum cum Capitularium omnium ac ipsius etiam pontificis consensu, fratri suo Ioanni, Coloniam rediit. Vnde postea ad Monasteriensis Episcopatus gubernationem euocatus, ibi diutissime præfuit summa cum laude, quam diu viueret.

XLVI.

Ioannes Saxonix inferioris Dux patre Ioanne, matre vero Dorothea Brandenburgensi Marchionissa natus: per liberam renunciationem fratris sui Erici, consentiente Capitulo ac Pontifice Max consequitur Episcopatum Hildesheimensem, anno domini 1504. Ingreditur urbem quintogenis equis. Tertio gubernationis suæ anno adiit ipse Romam pro impetranda cōfirmatione, quam cum esset confectus, rediens in cœnobio Mariarodensi consecratur. Incidit in turbulentissima tempora, quorum res gestæ hic

consulto prætereo. Præfuit ad annum Christi vsque 1527. quo resignauit gubernationem Balthasari Vicecancellario imperatorio. Ipse ad fratrem Magnum, ducem Louenburghensem concedens, vixit adhuc Razemburgi, anno domini 1546.

XLVII.

Balthasar Merckhelius (de quo plura inueniet lector in Catalogo Episcoporum Constanciensium) vicecancellarius Caroli V. Imperatoris per resignationem Ioannis Episcopi consequitur Episcopatum Hildesheimensem cum consensu senatus Canonicorum. Is anno domini 1528 ab Imperatore Orator in Germaniam ex Hispaniis missus, venit in Hildesiam vbi vicinum castrum Steurwald, vbi humanissime & cum summo gaudio & amplissimis muneribus exceptus, omnia optima cum clero tum vbi pelletus: Paucis diebus elapsis iterum discedens, ad Imperatorem sese in Hispanias recepit. Cum quo postea ex Hispaniis in Italiam profectus, Bononiam venit, vbi pontificiam confirmationem consecutus, anno sequenti in Augustania Comitiis etiam Regaliam inuestituram à Dno Carolo V. Imperatore accepit. Electus est eodem anno in Episcopum etiam Constantiensem, sed cum sequente anno in Imperatoriis negotiis ad inferiores Germanos descenderet, in eo itinere Treueri graui morbo correptus, naturæ debitum absoluit. Cætera lege in Constantiensibus Episcopis.

XLVIII.

Otho tertius huius nominis, Comes de Schauwarberg, assumitur anno ætatis suæ 17. ad preces Dni Caroli V. Imp. Aug. & Gulielmi comitis Anaxouiani in Episcopum Hildesheimensem, vnanimi consensu totius Canonicorum senatus, anno domini 1531. in die S. Pauthaleonis. Præfuit is annis sex, neque consecratus neq; confirmatus. Exauthoratur à Paulo tertio Pontifice maximo, propter transgressum petendæ confirmationis terminum, anno 1537.

no 1537: qui præscripto nouo termino serio mandabat, ut
 alius in eius locum à Canonicorum collegio eligeretur:
 nisi à Pontifice Rom. Episcopatum occupari vellent.

XLVIII.

Valentinus nobilis heros à Theutlewen, sacre pagine
 ac legum eximius Doctor, vir sapientissimus: eligitur ex
 Preposito Francofurtensis collegii ad D. Bartholomæum,
 ex Canonico item Moguntino, Magdeburgensi ac Hilde-
 siano, vnanimi consensu totius summi Collegii Hildes-
 heymensis in Episcopum, proxima die Dominica post S.
 Michaelis Archangeli festum, anno domini 1537. Confir-
 matur & consecratur Romæ à P. Max. Paulo tertio. Vnde
 in Germaniam reuersus, Hildesheimium ingreditur, vbi
 summo gaudio cum cleri tum totius Reipublicæ exceptus,
 aliquandiu sedie. Postea Moguntiam reuersus, fortassis ob
 mutatum in Saxonibus genus doctrinæ, & varias ibi con-
 surgentes tumultus: in Archiepiscopali illa ac longe amœ-
 nissima vrbe, hoc adhuc anno Christi 1549. currente, di-
 gnitatibus cum Episcopatus Hildesheimensis tum aliis
 conspicuus fulget. Interfuit anno domini 1547. magnis
 Comitibus Augustanis à Diuo Carolo V. Imp. Aug. post bel-
 lum Germanicum habitis.

DVODECIMVM
 CAPVT, DE OMNIBVS
 Paderbornensibus Epi-
 scopis.

PADERBORNENSIS vrbis in inferiori Saxoniam sita,
 & ab incomparabili fonte (qui est sub Cathedralis Ba-
 siliæ ara maxima) cognominata, EPISCOPATVS: fun-
 datus & inchoatus est deuictis Saxonibus à Carolo Magno

Galliarum victoriosissimo Rege, annū Christi circiter 794. Erat tum Paderborna amplissimus pagus, nullis adhuc fossis, nullis mœnibus, aut munitiōibus inclusus: igitur eodem Episcopalem constituit Imperator in Heerstello munitissima arce ad Visurgin amnem quinq; miliaribus à Paderbornensi pago sita & à se exædificata, cum ibi aliquandiu cum toto exercitu (à quo contigit nomen id sibi loco) hybernasset. Huius laudabilis Episcopatus Doctores, Pastores, Episcopi ac Gubernatores numerantur à prima Carolina fundatione ad hanc nostram vsque ætatem talitordine ac serie.

I.

S. Hadumarius aliis Harimarus, è primaria apud Saxonas nobilitate natus, vnus ex duodecim obsidibus regi Carolo Magno datis: à Burcardo primo Episcopo Herbipolensi educatus & liberaliter cum in literis tum pietate institutus, Ecclesiæ item Herbipolensi intertus Canonicus, ut grauis & eximia vitæ sanctimonia præditus: constituit à Carolo Magno primo fundatore, & S. Burcardo Episcopo, in primum nouellæ plantationis Heerstellensis vel Paderbornensis hortulanum inspectorem, ac gubernatorem anno 795. Præfuit doctrina & exemplo annis nouem. Reædificauit templum Paderbornense, cum primum illud Carolo Magno inchoatum ab iterum seditiosis Saxonibus dirutum fuisset. Id à P. M. Leone tertio (qui Roma ecclesiæ Paderbornæ apud Carolum Magnum iuit) consecratum ac dedicatum est sexta Decembriū anno Domini 799. in honore S. Stephani Protomartyris. Donauit hunc Episcopum Carolus Magnus, præsentē Leone tertio, arce Treburgenſi cum adiacente territorio omni. Obiit Hadumarius Antistes Anno Christianæ salutis octingentesimo quarto. Sepelitur in Ecclesia Paderbornensi.

II.

Baduradus Canonicus Herbipolensis vnus etiam à Saxonum obsidibus, eligitur anno Domini 804. Præfuit fideliss.

fideliſſime ac prudentiſſime annis quadraginta octo. Cō-
ſtruxit Bodickheymēſe magnificum Virginum in Saxonia
inferiori Monafterium, quibus ibi caſte ſub Abbatiffa edu-
catis integrum eſt prodire ac nubere. Valedixit huic mor-
tali vitæ anno Domini 852. Sepelitur Paderbornæ in Baſi-
lica Cathedrali recens à ſe condita & illuſtrata.

III.

Luitharius aliis Luthardus, præficitur Eccleſiæ Pader-
bornenſi in qua nobilibus genere & virtute parentibus na-
tuſerat, anno Domini 852. præfuit laudatiſſime annis vi-
ginti quinque. Trucidatur cum aliis ſex Episcopis, ducibus
tribus, comitibus tredecim, & magno Chriſtianorum nu-
mero à Nordmannis ac Vandalis anno Domini 877. Fuit
Episcopus innocentiſſimæ ac optimæ vitæ. Eius ſotor D.
Vvalburgis perpetua virgo fundavit cœnobium virginum
Herſeverſe.

IIII.

Biſo ſucceſſit Luithario: Præfuit annis viginti quinque,
optime ac vtiliſſime. Cōſtruxit Hervverdenſe monialium
nobilium (quibus liberaliter ibi educatis prodire ac nube-
re liberum eſt) cœnobium magnificum & ab apparentiis
quibuſdam Viſionum collegium appellatum. Valedixit
mortali huic vitæ anno Chriſtianæ redemptionis Nonin-
gentelimo & ſecundo. Sub Arnolpho Imperatore.

V.

Theodoricus ſubrogatur Biſoni: gubernavit Eccleſiam
Paderbornenſem ſumma cum laude annis nouem. Obiit
anno 911. Imperante Conrado primo.

VI.

Vnivvanus eligitur in Episcopum Paderbornenſem an-
no Domini 911. Præfuit annis nouendecim, obiit anno
930. Imperante Henrico Aucupe.

VII.

Dudo ſucceſſit Vnivvano, præfuit annis viginti quinque

pie ac prudenter, decessit ex mortali hac vita anno Christi
955. Sub Othone Magno.

VIII.

Volmarus vir Deo & Pontificio honore dignissimus
subrogatur Dudoni, anno Domini 956. sedit ad clauum
Ecclesie Paderbornensis annis 26. Decessit anno domini
981. Imperante Othone tertio, cuius pater Otho secundus
dedit Ecclesie Paderbornensi crucem auream valoris
xaginta millium aureorum ante chorum summi templi
Paderbornensis pendentem. Ea ex collectis Longobardorum
triennialibus tributis confecta & conflata est, ex
auro Hungarico.

IX.

Retharius Volmarium in gubernatione Episcopatus
sequutus anno Domini 981. prafuit optime ac sapientissime
annis viginti octo. Conflagrauit sub eius gubernatione
anno Domini millesimo, calamitosissimo incendio, pars
pars vrbis Paderbornensis cum magnifica Cathedrali Ba-
silica à Carolo Magno olim inchoata, & à Budurado Episcopo
absoluta, cum libris item & Priuilegiorum diploma-
tibus ac aliis ornamentis omnibus. Priuilegia à Pont. Max.
Sylastro & Othone tertio Imperatore renouata sunt
Templum à Rethario reaedificatum est Othonis ac S. Hen-
rici Imperatorum subsidiis ac amplissimis donationibus.
Obiit antistes Retharius anno Domini 1009. Sepelitus
recessus instaurata summa Basilica.

X.

Meynvercus, comes Gelrius à Desterbant, constitu-
tur Paderbornensis Ecclesie Episcopus Goslarie per Chro-
rothecarum porrectionem à S. Henrico Imperatore
summa sanguinis propinquitate deinctus erat, & à quo
quicquid voluit priuilegiorum citra omnem laborem ac
difficultatem est consequutus. Prafuit, à Villigiso Me-
guntino cōsecratus, annis viginti septem summa cum au-
de & Ecclesie commodo. Deiectis omnibus ab antecessore
incepit

inceptis, ædificiis templi summi, de nouo id ex imis fundamentis magnifice incepit, ac post septennium fœlicissime absolutum præsentibus Archiepiscopis Moguntino ac Coloniensi & Episcopo Herbipolensi, cum magna pompa dedicauit. Totam urbem Paderbornensem mœnibus inclusit. Obiit in Vigilia Pentecostes anni à nata salute humani generis 1036.

X I.

Rotho vel Rothardus Baro à Beuren, Gelrius: ex Abbate Hirsfeldensis in Archiepiscopatu Moguntino siti cœnobij Episcopus Paderbornensis designatur à Conrado Saliquo Imperatore Romano. Præfuit annis sedecim laudabiliter. Obiit anno Incarnati filij Dei Millesimo quinquagesimo secundo.

X I I.

Imadus eligitur in antistitem Ecclesiæ Paderbornensis, anno salutis M. LII. Præfuit vti pium Episcopum decet optime ac summa cum laude annis viginti quinque. Decessit ex hac mœtæanea ad meliorem vitam anno Domini M. LXXVII. Sub eius gubernatione concremata est magna pars urbis cum cœnobio Abdinkouensi ac summa etiam Ecclesiæ: quæ ab eo eleganter iterum est instaurata.

X I I I.

Poppo nobilis ab Holdt, ex præposito Bambergensi designatur Episcopus Paderbornensis, anno gratiæ Millesimo septuagesimo septimo. Præfuit annis septem. Instaurauit iterum fœliciterq; absoluit & ab Altmanno Pataviensi Episcopo dedicati fecit, in cineres superioribus annis collapsum monasterium Abdinkouensæ. Emigravit ex hoc sæculo, anno Dominicæ Incarnationis Millesimo octuagesimo quarto.

X I I I I.

Henricus comes de Vverle, alijs comes à Vvaldeck, &c

Henricus comes de Aslovv mortuo Poppone per contro-
uersiã eliguntur anno Christianæ salutis Millesimo octu-
gesimo quarto. Aslouianus ab Hermanno Lutzelburgio,
quem regem sibi constituerant Saxones, totoq; Paderbor-
nensium Canonicoꝝ senatu: Vverlouianus vero per Hen-
ricum I V. Imperatorem. Inter hos diu cum summa inter-
nitione Episcopatus certatum ac disceptatum est: donec
tandem Aslouianus Archiepiscopatum Magdenburgen-
sem consequeretur, Henricus Vverlouianus scilicet post-
ea ac vtilissime præfuit ad annum vsque Christi 1126. cum
quadraginta duo anni à prima illa discordi electione præ-
teruissent. Obiit plenissimus dierum anno, quem dixi: Sub
Imperatore Henrico quinto.

X V.

Bernhardus nobilis à Dyse de successit Henrico Vven-
uiano, præfuit fideliter ac satis vtiliter pro ratione tempo-
rum & fortunæ annis triginta tribus. Fuit Romæ cum Lo-
thario Imperatore, & ibi à Rom. Pont. consequutus est pro
se & successoribus suis priuilegia ad vsum Rationalis, qua
dignitas alioqui solis Archiepiscopis concessa est. Domum
iterum ex Italia reuersus, vidit magno animi dolore iterum
desflagrare magnam vrbs partem, vna cum Cathedrali Ec-
clesia: quam in decennij spacio pulchre iterum erexit, mi-
gnificentius quam vnquam fuisset antea. Eam ipse con-
crasse legitur anno Domini 1143. Construxit & fundam-
cœnobium Heerdhausen: ordinis S. Bernardi: & Virgi-
num monasterium Gerdense. Vicit ingenti prælio multo-
ties sibi iniurium Henricum comitem Arnspergensem.
Obiit anno gratiæ 1159. Sepelitur in Monasterio suo Heer-
hausen.

X VI.

Energisus eligitur ex Canonico in Episcopum anno Do-
mini 1159. Præfuit laudabiliter annis 17. Quibus iterum
perit incendio admodum graui magna vrbs pars, cum
cano-

cœnobio Abdingkouensi: quod ab eodem Episcopo renouatum est. Obiit anno 1176.

XVII.

Sigefridus constituitur Episcopus ex summi Collegij præposito anno Domini 1177. Præfuit fideliter ac prudenter nouem annis & sex mensibus. Euocatur ex hac lachrymarum valle, anno 1186.

XVIII.

Bernhardus eius nominis secundus, nobilis ab Oysede vel Dysede: Canonice electus Sigefrido successit. Præfuit fideliter & fœliciter annis 16. Commutauit vitam, mortalem cum immortali, caducam cum perpetua, anno gratiæ 1202.

XIX.

Bernhardus tertius huius nominis, eligitur anno Domini 1202. præfuit annis 19. & aliquot mensibus. Consequutus est priuilegia ab Honorio III. Pont. Max. Obiit anno gratiæ 1221.

XX.

Olinatus successit Bernhardo tertio, præfuit duobus saltem annis. Collegit & in literas referri curauit statuta & ritus Ecclesiæ Paderbornensis. Fuit vir eximie doctus, prædicator insignis, maiori loco dignissimus: itaq; anno 1223. Romam postulatus est: ubi Cardinalis Sabinensis designatus in summo pretio fuit.

XXI.

Willebrandus comes Oldenburgius, eligitur ex Canonico (qui nuper ex Hierosolymitana peregrinatione redierat) in Episcopum Paderbornensem anno salutis 1223. vnanimi consensu totius Capituli. Præfuit vtiliter ac prudenter annis fere duobus. Episcopus factus iterum ad tertiam sanctam peregrinatus, fœliciter rediit. Postea anno 1225. ad Ultraiectinæ Cathedræ gubernationem vocatus.

Paderbornensem Episcopatum resignauit. Præfuit Trinitati annis octo, quibus magnificū S. Seruatij monasterium condidit. Obiit anno 1233.

X XII.

Bernhardus quartus huius nominis eligitur anno Dominicae Incarnationis 1225. Præfuit summa cum laude annis viginti octo. Passus est ut Canonici Paderbornensis obseruantiam Regularem (quæ hactenus ibi vignerat) mutarent liberioris viuendi rationis cupiditate in saecularium Canonicoꝝ statum. Decessit ex hoc calamitolo saculo anno 1254.

X XIII.

Simon comes à Schvvalenberg: etsi sine qui Lippenfent comitem fuisse volunt: successit Bernhardo quarto. Præfuisse legitur annis nouendecim, decessisse vero ex hactenata anno Domini 1274.

X XIV.

Otho comes de Retbergk Simoni Episcopo suffeſſit, præfuit annis triginta. Habuit maximas controuersias cum ciuitate Paderbornensi, contra quam aliquoties fecit et pugnauit. Obiit anno Domini 1304. Post eius fata vacauit sedes duobus annis.

X XV.

Guntherus comes à Schvvalenberg, qui dudū ad Magedenburgenſem Eccleſiam maximis bellis implicatam acceſſus, Archiepiſcopalem dignitatem contempſerat, iam ad Paderbornenſis Eccleſiæ clauum poſtulat per controuerſiam, aliqua Canonicoꝝ parte Theodorico Baroni Yterano ſuffragante. Diſceptatur per quadricanium ſeſ. Videns autem Guntherus pacis quam contentioꝝ amantior, diſceptationum nullum eſſe finem, pacato animo Theodorici furori, impetrata tamen prius honeſta penſione ceſſit, anno 1308. qui iam per biennium honeſtissime præfuerat.

Theo-

XXVI.

Theodoricus cōtra Guntherum Schwvalenbergensem antea electus, plenam gubernaculi Paderbornensis potestatem consequutus est, anno domini 1308. Præfuit annis duodecim vtilissime. Desijt inter mortales esse anno gratiæ 1320.

XXVII.

Bernhardus eius nominis quintus comes à Lippia, eligitur in Episcopum Paderbornensem, anno 1320. Præfuit prudentissime annis viginti, fuit magnanimus ac victoriosus Princeps. Absolvit naturę debitum anno domini 1340. Seditiosæ aduersus se ciuitati Paderbornensi obsessæ, & ad deditionem perpulsæ grandem multam irrogauit. Paucis mensibus antequam ex hac vita emigraret, iterum magna pars vrbis deflagrauit: quæ res tantum mœtorem incussit Episcopo, vt cum omnium suorum, cum cleri tum populi in se u. grauius mortem Episcopi quam incendium & bonorum amissionem plangentiam, moreretur.

XXVIII.

Baldvvinus comes à Steinfeld, eligitur vnanimi consensu totius summi Canonicoꝝ Collegij in Episcopum anno 1340. Præfuit annis etiam viginti laudatissime: obiit anno 1360.

XXIX.

Henricus Spiegel à Desenberg ex Abbate Corbeia Saxonica Episcopus constituitur à Rom. Pontifice Innocentio sexto, anno domini 1360. Primus qui à Pontifice eligitur, alijs Episcopis antecessoribus semper antea per manus & suffragia Imperatorum Ecclesiæ datis. Primus item qui suffraganeum sibi substitueret. Præfuit annis 18. prudenter & summa cum laude. Valedixit mortali huic vitæ, anno redempti orbis 1378. Sepelitur in Cathedrali Basilica.

Simon

XXX.

Simon secundus huius nominis, comes à Sternberg; ex Decano summi Collegij designatur Episcopus, anno 1378. ab Urbano V. P. M. Ingreditur insigni pompa equestri Paderbornam, anno domini 1381. Præfuit annis vndecim. Anno 1389. obsidione cingens castrum Brobegecnele-gitta ex arce missa verberatus ad inguina, ex eo vulnus post vicessimum diem moritur.

XXXI.

Rubertus, Gulielmi ducis Montensis maior natu filius, successit Simoni secundo canonice ac legitime postulatus ac vnanimi Canonicorum voce ex Patauiensi in Paderbornensem Episcopum electus. Præfuit annis quinq;. Descriptus optimus Princeps peste, anno Virginei patius 1394. cum obsidione cingeret Patbergensem arcem. Sepelitur Paderbornæ in summo templo, cum omnium luctu. Plurimum laudatur ab Alberto Crantzio Saxonum Historico.

XXXII.

Ioannes comes ab Hoia, Germanus frater Episcopi Abbotasteriensis, eligitur in Paderbornensis Ecclesie antistitem, anno domini 1394. à toto clero confirmatur à Bonifacio nono. Præfuit fideliter ac laudabiliter annis quinque. Cœpit armata manu hostes suos & Ecclesie suæ, nobles Patbergenses, iam diu seditiosos, & qui tantum sanguine & tumultibus delectarentur. Postulatus ad coadmiultrationem Hildesheimensis Ecclesie à cognato suo Gerardo Barone Montenti, eius loci Episcopo: resignauit Episcopatum Paderbornensem Canonicis suis libere & cum summa gratiarum actione, anno dominice Incarnationis 1399. De hoc Episcopo plura leges in Hildesianis.

XXXIII.

Gulielmus frater Ruperti Episcopi, dux Montensis: eligitur in Episcopum anno ætatis suæ decimo octauo, egregia virtute præditus iuuenis. Collocatur in arcem Nonam Syluæ

sylva Oefingensi adiacentem. Constituerat vero iam &
 confirmarat Romæ P.M. Episcopū Paderbornensem Ber-
 trandum quendam de Aruassennis Canonicum Ecclesiæ
 Ruennatenfis, Ferrariensem, decretorum Doctorem ac
 Pontificij Palatij auditorem. Is 28. Octobrium, anni 1399:
 Paderbornam veniens literas Pontificias, Canonicorum
 collegio & vrbi offert. Disceptatur diu: tandem anno do-
 mini 1401. duobus equis ac viginti aureis donatus Romani
 remittitur, nam Saxonici Idiomatis plane ignarus omnino
 non erat idoneus. Præterea Gulielmus iam erat vnanimi
 consensu acceptus, qui cum præfuisset annis 14: quibus &
 monasteria quædam reformat & contra hostes fœliciter
 pugnat, Resignata anno 1415. Ecclesia Paderbornensi
 Archiepiscopo Colonensi Theodorico: ipse eiusdē Theo-
 doricus, comitis à Morsen Archiepiscopi è sorore neptem
 egregiam puellam, comitissam Teckhelmburgensem duxit
 uxorem: Nuptiis in arce Arnspersgenfi præsentē Archiepi-
 scopo summa celebritate ac læticia peractis:

XXXIV.

Theodoricus secundus huius nōminis, comes à Morsen
 Colonensis Archiepiscopus, designatur per Gulielmi resi-
 gnationem, Episcopus etiam & Administrator Paderbor-
 nensis anno domini 1415. Ingreditur Paderbornam noti-
 citius quam anno 1424: & tum sub ingenti tempestate, in
 qua summum Paderbornē de cœlo tactum legitur: Præ-
 terea Paderbornensi Ecclesiæ annis triginta octo. Coloni-
 ensi vero annis quadraginta octo, Halberstatensi totidem.
 Obiit in die S. Valentini, anno gratiæ per Christum repa-
 rata 1463. Sicuti vero ingressum eius in urbem excepit ma-
 xima cœli tempestat, ita longe maior eius ex hac vita egres-
 sum antecessit, quæ videbatur totam non urbem solum Pa-
 derbornensem, sed vniuersam circumiacentem provin-
 ciam euersura.

XXXV.

Simon tertius huius nominis, comes de Lippia: eligitur
 yyy

vnanimi consensu totius Capitularium Paderbornensium senatus in Episcopum anno domini 1463. Præfuit summa prudentia ac laude annis 25. temporibus longe turbulentissimis. Tandem anno domini 1489. Paralyti tactus cum consensu Capituli, Magistratu se abdicans, gubernationem Episcopatus Hermanno Colonienſi Archiepiscopo commendauit: ipse in Tringenbergenſem arcem se cedens, reliquum vitæ, annua pensione sibi reſeruata abſoluit, obiit vero in die S. Perpetuæ & Felicitatis, anno Christi 1498. Sepelitur Paderbornæ.

XXXVI.

Hermannus cognomento Pacificus Lantgraphus Helſiæ, Archiepiscopus Colonienſis, & Rom. Imp. Elector, per reſignationem Simonis Episcopi, Paderbornenſis Eccleſiæ Administrator factus est anno domini 1489. Præfuit paciſice ac quiete ad annum Christi vsq; 1508. cuius annus viceſima ſeptima Nouembrium huic mortali vitæ acceptus est. Sepelitur Coloniz cum omnium ſuorum ſublitium incomparabili luctu.

XXXVII.

Ericus dux Brunſuicenſis & Grubenhagus: Princeps pacis ac iuſtitiz ſtudio nemini ſecundus, Canonicus Paderbornenſis primum ad Oſnabruggēſis Episcopatus gubernationem poſtulat, poſtea Hermanno Colonienſi mortuo, Paderbornenſi etiam Eccleſiæ vnanimibus totius ſummi collegij ſuffragiis præſicitur, anno domini 1508. Præfuit vtriq; Episcopatu Oſnabruggenſi videlicet & Paderbornenſi fideliter ac vtiliſſime annis viginti quatuor, toti Veſtphaliæ chariſſimus. Poſtulat ad adminiſtrationem etiam Monasterienſis Episcopatus: ſed morte præuentus eius Eccleſiæ gubernaculum Pontificia confirmatione non obtinuit. Obiit autem 14. Maij, Anno domini 1532. Furſtenouij, inde Oſnabruggum auctus honorifice & cum totius Veſtphaliæ & inferioris Saxoniz lachrymis deponitur, & terra parenti redditur.

Herman-

Hermannus secundus huius nominis, Archiepiscopus Colonienfis, & facti Roman. Imperij Elector, inclytus comes à Wida: postulat & eligitur vnanimi consensu totius Capituli, in Administratorem Paderbornensem decima tercia Junij, Anno 1532. Præfuit ad annum Christi vsque 1549. laudabiliter & summa cum virtute. Exauctoratur propter susceptam sine summorum orbis principum consensu Ecclesiarum Reformationem: Viuit adhuc hoc anno Christi 1549. in arce Biscouienfi tribus lapidibus à Colonia. Successit in Colonienfi Archiepiscopatu & Electoratu (sed nescio an etiam in Paderbornensi administratione) Illustris ac generosus, animi corporis ac fortunæ bonis clarissimus comes, Dominus.

Adolphus à Schauvenberg Saxo, vere heroica corporis proceritate præditus.

DECIMVM TER-
TIVM CAPVT DE OMNIBVS
HALBERSTATENSIS ECCLESIE
Præfultibus ac Episcopis.

HALBERSTATENSIS Episcopatus in Saxonibus à Diuo Carolo Magno nunquam satis laudato Gallicarum Rege ac Imperatore Romano fundatus inchoatus ac liberalissime donatus est, anno Christianæ salutis 780. Capit autem non Halberstadi, sed apud Selingensstadum sine Ostervvicam, vbi Carolus Magnus magnificum templum construxit. Inde Episcopatus iste Salingensstadanus etiam & Ostervvicensis Episcopatus dici olim solitus est. Translatus vero est in confluentiam Albis ac Oræ fluuiorum, vt in commodiorem ac vtiliorem locum ab eodem Carolo Magno & primo antistite S. Hildegrine,

qui huic nouæ vrbi & Ecclesiæ iam inchoatæ à conflua-
 amnium, nouum etiam nomen indiderunt: appellantes
 Alboræstadium, quasi urbem ad Albim & Oram amnes si-
 tam. Habentur & extant adhuc in Halberstadiana Ecclesia
 Caroli magni diplomata, anno domini 804. data, quibus
 terminos huius Episcopatus circumscribens egregie in-
 truit omnes. Huius Ecclesiæ gubernatores ad hæc nostris
 que tempora fuerunt hi sequentes, propter angustiam tem-
 poris & vrgentem Typographi festinationem titulos etiam
 saltem adscripti de quibus tamen qui plura legere volles
 Crantzij Metropolin inspiciat ac legat.

I.

S. Hildegrinus Cataloniensis, patre Diergerino, matre
 vero Lieburga natus: ex Cataloniensi Episcopo, primus
 Ecclesiæ Salingensladianæ antistes ac præsul designatus est
 à Carolo Magno Galliarum Rege, anno domini 780. Præ-
 fuit summa cum pietate, docendo & concionando & gi-
 bernando commissam sibi prouinciam, summa iecem inte-
 gritate vita annis 47. Sub eius gubernatione translata est
 Episcopalis sedes ex Ostervvico vel Selgenstadio ad con-
 fluentes Elboræstadienses: in quibus cæpta est ab Hilda-
 grino Episcopo & Carolo Magno vrbs Elboræstadium,
 quam nunc paululum immuratis literis Halberstadium ap-
 pellamus. Obiit anno domini 827. decima nona Ianij. Se-
 pelitur in monasterio Vverdensi ad Ruram fluvium à se
 fundato. Habuit Germanum fratrem Luderum vel Lud-
 gerum primum Ecclesiæ Mimigardeuordensis, hodie Mo-
 nasteriensis Episcopum.

II.

Thiagrinus vel Diergrinus Episcopi Hildegrini ex fratre
 nepos, constituitur ex Corbeiensi Abbate Episcopus
 secundus Elboræstadianus ab Imperatore Ludouico Pio, an-
 no domini 827. Præfuit 14. annis, obiit anno domini 841.
 Sepelitur in Vverdensi cœnobio.

Heym

III.

Heymo ex monacho Hirsfeldensi tertius designatur Episcopus Elborastadensis anno 841. Præfuit annis 12. Fuit Episcopus doctus, cuius extant cōmentarij in omnia scripta Prophetica & Apostolica. Obiit anno domini 853. Sepelitur in summo templo Halberstatensi.

IV.

Hildegtrinus secundus, primi ex sorore nepos, eligitur anno gratiæ 853. Præfuit prudentissime ac optime annis triginta quatuor, obiit anno salutis 887. Sepelitur in cœnobio Vverdensi apud antecessores consanguineos suos.

V.

Eailpus aliis Euvilpus successit Hildegtrino secundo anno Domini 887. præfuit annis novem, obiit anno gratiæ 896. sepelitur in Cathedrali Ecclesia Halberstadiana.

VI.

Sigismundus ex Hirsangiensis cœnobita, Episcopus constituitur Halberstadianorum ab Imperatore Arnolpho anno 896. Præfuit summa virtute annis triginta, obiit anno gratiæ 926. decima quarta Ianuarij.

VII.

Bernhardus Burggravius Magdenburgensis, electus in Episcopum anno Domini 926. Præfuit annis quadraginta octo. Decessit ex hac mortali vita anno salutis 974. sepelitur in S. Stephani Basilica à se instaurata iterum. Fundavit de propriis monialium cœnobium Hadmersheymense, in quo primam Abbatissam constituit sororem suam.

VIII.

Hildevardus comes Vvarlouianus, eligitur ex præposito in Episcopum anno 974. Præfuit annis viginti duobus, obiit anno Christianæ salutis noningentesimo nonagesimo sexto. Sepelitur in Cathedrali Ecclesia Halberstadiana.

IX.

Arnoldus successit Hildevardo, præfuit annis 27. Va-

ledixit hominum in terris viuentium consuetudini anno gratiae 1023.

X.

Brantho vel Brandago eligitur Bambergae anno 1023. S. Henrico Imperatore ex Abbate Fuldeni in Episcopum Halberstatensem : Praefuit Episcopatu annis tredecim euocatur ex hac vita anno salutis 1036. Sepelitur Elborsstadi apud antecessores suos.

XI.

Burcardus comes à Voburg, bavarus: eligitur anno Domini Millesimo tricesimo sexto. Praefuit 23. annis : Obiit anno Dominicae incarnationis Millesimo quinquagesimo nono.

XII.

Bernhardus bucko ex Goslariensi praeposito Episcopus constituitur anno Domini 1059. Praefuit summa potentia annis viginti octo, etsi in maximis temporum suorum difficultatibus. Obiit undecima Aprilis, anno Christianorum 1088. sagittae iactu verberatus, coorta seditione inter ciues Halberstatenses. Euehitur Illenburgum, & ibi in coenobio benedictino à se constructo honorifice sepelitur.

XIII.

Dietmarus eligitur per discordiam, anno Domini 1088. Praefuit diebus sedecim tantum, & subito moritur, non sine magna porrecti veneni suspicione : vir pius ac iustus maioriq; loco dignissimus.

XIV.

Harrandus alius Stephanus successit Diethmaro: praefuit annis tredecim. Obiit vicesima tertia Octobrium, anno imperato Christo Millesimo centesimi primi. Sepelitur in coenobio Reinhardisbornensi apud Thuringos, cuius olim fuerat conuentualis. Vacauit sedes Episcopalis defuncto Harran-

Harrando sex annis cum propter Saxonicas turbas, tum propter discepciones Canonorum Halberstatensium.

X V.

Reinhardus, eligitur anno 1107. Præfuit quindecim annis. Pugnauit anno Domini 1115. contra Henricum V. Imperatorem ad Velponis syluam: vbi Cæsareum exercitum fudit ac profligauit. Obiit anno Domini Millesimo centesimo vigesimo secundo. Sepelitur Halberstadi in summo vrbis templo.

X V I.

Otho eligitur anno Domini 1123. Præfuit sex annis, & accusatus apud Pontificem Maximum Honorium secundum, quod largitionibus & Simoniacis artibus peruenisset ad Ecclesiæ gubernaculum exauthoratus est ab eo, anno Domini 1129. Sequente anno mortuo Pontifice Honorio, ab Innocentio secundo restituitur. Præfuit prudenter ac fideliter ad annum Christi vsq; 1133. & ab eodem Innocentio iterum exauthoratur in Synodo Pisana. Quo vero postea peruenerit, aut qua fortuna vixerit, ignoratur.

X V I I.

Rodolphus, eligitur anno Domini 1133. Præfuit sedecim annis. Condidit templum D. Virginis è regione natalicia S. Stephani. Obiit sexta Octobrium, anni à nato Christo Millesimi centesimi quadragesimi noni. Sepelitur apud D. Virginem.

X V I I I.

Vdalricus ex præposito Ecclesiæ ad D. Virginem, Episcopus creatur anno Domini 1149. Præfuit turbulentissimis temporibus annis triginta tribus, obiit animi mœrore in cenobio Hugshofensi tricesima Iulij, an. Domini 1182. vbi terræ etiam mandatus est. Gessit bellum calamitosissimum cum duce brunsvicensi Henrico Leone, à quo ipse victus & captus: vrbs vero Halberstatensis incensa tota deflagrauit, cuius cum totus clerus & populus in summo

templum fugisset, sperans id futurum tutum refugium: etiam id ipsum ignibus correptum, cum omnibus ciuibus et sacerdotibus incomparabili clade & calamitate confragavit & in cineres redactum est. Hæc immensa calamitas versu Adonico descripta est, quam tantopere festinante Topographo huic libello inserere non potui. Vide de hoc Episcopo plura in Saxonia Alberti Crantzij.

XIX.

Theodoricus eligitur à quibusdam superstitibus abbatibus Canonicis ex præposito D. Virginis in Episcopum anno Domini 1182. Præfuit tredecim annis, templum incendio vastatum mediocriter restituens. Obiit anno Christi 1195. Sepelitur in summo Halberstatensi templo, anteram S. Crucis.

XX.

Bartholdus aliis Gardolphus, eligitur ex Decano in Episcopum anno salutis 1195. Præfuit septem annis. Obiit in Kaldenbornensi cœnobio vicesima prima Augusti, anno gratiæ 1202. Reuectus Halberstadum, honorifice ibidem humatur.

XXI.

Conradus constituitur Episcopus Halberstadius anno Domini 1202. Præfuit septem annis, & resignat Episcopatum anno 1209. concedens in Monasterium Sittichbachense, vbi reliquum vitæ exegit.

XXII.

Fridericus Burggravius Kirchbergensis ex Thuringis natus, eligitur anno domini 1209. ab vnanimiter consentiente Canonicorum collegio. Præfuit vtiliter annis vno & viginti. Obiit anno 1231. Sepelitur cum omnium sanctorum lachrymis in Cathedrali templo Halberstatensi.

XXIII.

Ludolphus comes à Schladem, eligitur in Episcopum anno 1232. præfuit annis tredecim, obiit anno Domini 1245. Sepelitur in summo templo.

Mein-

XXIV.

Meinhardus aliis Maynerus Kransfeldius, eligitur anno 1245. præfuit annis quatuordecim cum plurima laude, obit anno 1259. Sepelitur extra urbis muros apud S. Burcardum.

XXV.

Ludolphus comes à Schladem, præfuit duobus annis & resignat.

XXVI.

Volradus Kransfelderus, eligitur anno Domini 1201. præfuit annis nouem, valedixit vna cum Episcopatu vitæ etiam mortali, anno Domini 1270.

XXVII.

Hermannus comes de Blanckenberg successit Volrado: præfuit annis vndecim. Decessit ex hac mortali vita, anno Dominicæ incarnationis Millesimo ducentesimo octogesimo primo.

XXVIII.

Albertus vir insignis ex Comitibus Anhaltinis natus, eligitur in Episcopum Halberstatensem anno Domini 1281. Præfuit annis 44. Decessit ex hac mortali vita ad immortalam anno 1326.

XXIX.

Albertus dux Brunsvicensis eligitur anno Christianorum 1327. præfuit laboriosissime in summis difficultatibus annis triginta & aliquot mensibus. Obit anno Domini Millesimo trecentesimo quinquagesimo octauo: Sepelitur in Basilica Brunsvicensi.

XXX.

Ludouicus Landgravius Thuringiæ & Marchio Misniæ constituitur Episcopus Halberstatensis anno Domini 1358. præfuit octo annis, & postulatur ad gubernationem Episcopatus Bambergensis anno 1366. De quo plura habes in Moguntinis & Bambergensibus.

Albertus ex pago Rickmerstorffensi natus, patre Agricola, eximius & eloquentissimus doctor Parisiensis, acutissimus Philosophus, cuius extant scripta Sophismata: eligitur in Halberstatensem Episcopum anno Domini 1366. præfuit viginti quatuor annis. Pugnat infeliciter aduersus Hildesheimensem Episcopum, & vincitur Logica à Rhetorica: vt supra in Hildesheimensibus dictum est. Decessit ex hac mortali vita anno Domini 1390.

XXXII.

Ernestus comes ab Honstein eligitur anno 1390. præfuit annis fere decem, exauthoratur anno Domini 1399. Sequenti anno mortuus, septem annis mansit inhumatus, sepelitur tandem Halberstadi ad S. Stephanum. Gessit perpetuum bellum contra Fridericum ducem Brunsvicensem, homo supra mediocritatem contentiosus.

XXXIII.

Rudolphus comes Anhaltinus successit exauthorato Episcopo Ernesto, anno Domini 1399. Præfuit annis septem, extinguitur mœtore animi anno Dominicæ Incarnationis 1406. Sepelitur Halberstadi in Cathedrali Ecclesia.

XXXIV.

Henricus Baro vel Comes de Werberge, eligitur anno Dominicæ incarnationis 1409. præfuit annis quatuor & aliquot mensibus, obiit anno Domini 1411. Sepelitur in Halberstadiana Cathedrali Basilica.

XXXV.

Albertus comes de Werningenrode successit Episcopo Henrico anno salutis 1411. præfuit fideliter annis septem, obiit anno Domini 1418.

XXXVI.

Ioannes nobilis heros ab Hoym, præfuit post Alberti mortem, Canonice subrogatus, annis septendecim, obiit anno Christi 1435.

XXXVII.

XXXVII.

Burcardus Baro vel comes de Werberge successit in gubernatione Episcopatus Ioanni Hoymenli anno 1435. præfuit varia fortuna annis 23. obiit anno Domini 1458.

XXXVIII.

Gebehardus nobilis Regulus de Hoym, eligitur anno gratiæ 1458. præfuit summa cum laude annis vno & viginti. Resignauit anno 1479.

XXXIX.

Ernestus Saxoniarum dux, Archiepiscopus Magdenburgensis & Germaniarum Primas, postulatur & assumitur in administratorem Halberstatensem vnanimi consensu totius cleri anno Domini 1479. Administrauit Episcopatum Halberstatensem annis triginta quatuor. Valedixit huic mortali vitæ anno Domini 1513.

XL.

Albertus Marchio Brandenburgensis Archiepiscopus Magdenburgensis & Moguntinus Cardinalis, de quo legisse plura in Episcopis Moguntinis: assumitur in administratorem etiam Ecclesiæ Halberstatensis anno Domini 1513. Præfuit annis triginta duobus. Obiit anno Domini 1545. Sepelitur Moguntiarum apud S. Marinum. Vacauit post huius mortem Halberstatensis Ecclesia annis tribus.

XLI.

Ioannes Albertus Marchio Brandenburgensis Archiepiscopus Magdenburgensis & Germaniarum Primas: antea viuentem adhuc Cardinale Alberto, coadiutor: constituitur & eligitur in Episcopum Halberstatensem anno Domini Millesimo quingentesimo quadragesimo octauo. Præest adhuc hoc anno Millesimo quingentesimo quadragesimo nono.

DECIMUM QVARTVM CAPVT DE OMNIBUS Ecclesiæ Verdenfis Episcopis.

VERDENFIS Episcopatus in Orientali Saxoniam, vltra Visurgin annem, inchoatus est deuictis Saxonibus & liberalissime dotatus à Carolo Magno Galliarum Rege potentissimo, ac Romanorum Imperatore laudatissimo, annum Christi circiter 776. Cæpit autem primum hæc Ecclesia in honorem beatæ Virginis Mariæ in loco Koennde, aut vt alii volunt in ciuitate Bardeuicensi: mox vero maioris commoditatis ergo ad Verdense clarissimum & nobilius, quâ est hodie oppidum translata. Eius Episcopalis Ecclesiæ, vnus ex decem Episcopatib. à Carolo Magno in Saxoniam à se deuicta fundatis, doctores præfules ac gubernatores à prima origine ad hanc nostram vsq; ætatem numerantur infra scripti.

I.

Suibertus abbas Anglicus, Benedictinæ professionis, vira mira vitæ sanctimonia præditus: audiens Saxoniam ad Christum esse conuersam & ibi desiderari pastores qui populum in Christianismo instruerent: amore propagandæ doctrinæ, de Christo humani generis liberatore, venit per mare in Saxoniam: vbi à Carolo Magno clementer exceptus, statim nouo huic Episcopatu præfectus est, anno domini 776. Præfuit teneræ adhuc & pubescenti Ecclesiæ summo studio, cum doctrina tum exemplis per annos vnum & viginti. Condidit auxiliis Caroli magni cenobium Cathedrali Ecclesiæ Carolinæ contiguum pro Canonicis sub Benedictina regula victuris: Expellitur tandem ab infidelibus quibusdam à gubernatione Ecclesiæ diuini-

diuinitus & per Carolum Magnum sibi commendata, anno domini 797. Dedit vero ei domina Bertrada Pipini regis coniunx, & Caroli Magni mater pagum Kheifersuverd in silam Rheni, non procul à Colonia situm, in ea domunculam sibi construens, & Deo summo zelo seruiens, reliquam vitam ibi exegit. Obiit autem anno domini 807. vltima Aprilis. Sepelitur in templo quod ipse in eo pago prope oratorium suum sibi & suis statuit & erexit.

II.

S. Patto Scotus & monachus Benedictinus, & Abbas Amarbaracensis successit Suiberto.

III.

Tanco tertius Episcopus successit S. Pattoni, & ipse Scotus.

IV.

Nortyla.

V.

Ceuilo alibi LEVILLO: legitur præfuisse Verdensi Ecclesiæ solo nomine, propter malitiam temporum & infidelium furores.

VI.

Cortyla Scotus.

VII.

Ilingerus.

VIII.

Harruchus Scotus & Abbas Amarbaracensis: Sub hoc Episcopo Canonizati & in Diuorum numerum à Pontifice Maximo relati sunt S. Patto & S. Tanco Episcopi Verdenses miraculis clari. Aliud de Episcopis his omnibus nihil inuenitur in fastos relatum.

IX.

Heligandus vixit & præfuit Ecclesiæ Verdensi anno domini 833. cum S. Ansgario Hamburgensis commendaretur Ecclesia ab Imperatore Ludouico Pio.

X.

Erlulphus successit Heligand. Trucidatur & martyrio coronatur cum multis aliis Christianis in loco Eppekstorp (in quo postea monialium cœnobium est constitutum) a Nordmannis ac Danis Saxoniam misere vastantibus, circa annum Christi 876.

XI.

Waltherus Saxo: cum omnes reliqui fuissent vel Scoti vel Angli, successit pio Martyri Erlulpho, constitutus à rege Ludouico secundo.

XII.

Wigbertus ex genere Magni Saxonum ducis Widekindi natus dignitate cum generis tum religionis fulgens: Generis coram hoc sæculo, religionis coram Christo: subrogatur Walthero Episcopo. Donatur munificentissime a Ludouico secundo. Dedit & ipse omne patrimonium suum Ecclesiæ Verdensi, pagos nempe westphalicos Winesuualt, Ballam, Muturiam, Ghenetum, Herbrunnam consentiente Arnulpho Rege: Actum id est in oppido Forchenheim, Anno Christi 809.

XIII.

Bernharius vir plenus virtutum, qui utilissime praefuit Episcopatu Verdensi, sub tribus Imperatoribus Ludouico tertio, Conrado primo, Henrico Aucupe, quibus omnibus eximie charus fuit.

XIV.

S. Adeluuardus illustri genere ortus: Constituitur ab Henrico Aucupe.

XV.

Amelungus filius Hermanni Wilungi ducis, constituitur ab Othone primo Imperatore in successorem S. Adeluuardi. Huius Amelungi germanus frater fuit Hermannus infimæ nobilitatis homo, sed strenuus bellator ac fidelis Othonis

Othonis Magni locumtenēs in Saxonīa prouinciis omnibus dum ille bellum gerit in Italia contra Berengarium. Idcirco eum Otho feliciter ex Italia reuersus ducem Saxoniarum aliquot prouinciarum creauit. Is Hermannus primus condidit arcem in monte Lunenburgensi & Monasterium eiusdem loci S. Michaeli dicatum.

XVI.

Bruno Saxonīa & Sueniā dux, filius Othonis, nepotis Othonis magni ex Leutholpho filio: successit Amelungo: is hereditatem suam paternam Deo & Ecclesiā dedit, monasteriumque Vlsinense pro piis & Deo fideliter seruentibus puellis condidit, in honorem beatæ Virginis Mariæ & S. Ioannis Baptistæ. Designatur Romanus Pontifex ab Othone tertio anno domini 994: cognominatur Gregorius V. Præfuit sedi Apostolicæ viginti mensibus. Coronauit Othonem tertium: cum quo ille idem Bruno Pontifex Max. author est Septemuirorum summi in Rom. imperio senatus, qui solus ius habet & potestatem eligendi imperatoris. Obiit Romæ non sine veneni suspitione 27. Maii, Anno incarnati verbi 996. Sepelitur apud D. Petrum in sacra Basilica vrbs Romanæ.

XVII.

Herpo successit Brunoni ad summum pontificatum euecto, anno salutis 994. Fuit vir acutissimi ingenii & eruditionis ac doctrinæ maximæ. Consequutus est ab Othone tertio potestatem cudendæ monetæ.

XVIII.

Bernhartius alius Bernanus successit Herponi. Consequutus est priuilegia ab Imperatore S. Henrico secundo: Decessit ex hac vita vicesima quinta Augusti, anno domini 1013.

XIX.

Wiggerus subrogatur Bernhario, præfuit annis quindecim. Ampliavit summam Basilicam Verdensē. Obiit septima septembriū, anni 1038.

XX.

Diethmarus eligitur post mortem Wiggarii in antistitem Verdensem, præfuit non diu & viam omnis carnis ambulavit ex hac misera lachrimarum valle.

XXI.

Bruno secundus, successit Diethmaro. Sub huius gubernatione Vandalorum irruptio in Saxoniam Orientalem plurimum obfuit Ecclesiæ Verdensi.

XXII.

Sigebertus eligitur in successorem Brunonis, fuit charus Henrico quarto & eius matri Agneti imperatrici, à quibus sylvas seu Forestam MagdHeydenslem & arcem Hermenburgensem consequutus est. Obiit 23. Octobrium anno domini 1060.

XXIII.

Richebertus, ducali stemmate natus & cleri sui lob Regula Benedictina adhuc viuentis amantissimus. Præfuit imperatoris Henrici quinti temporibus.

XXIV.

Hardeuigus successit Richeberto, obiit imperante Lothario secundo.

XXV.

Maso aliis Mazo, ex Canonico Goslariensi Episcopus Verdensis designatur post mortem Hardouigi, obiit imperante eodem Lothario.

XXVI.

Thietmarus secundus, successit Masoni Episcopo, anno domini 1128. præfuit annis 40. Decessit ex hac vita nona Calendarum Octobris, anno incarnati verbi 1168. Imperante Conrado tertio. Interfuisse legitur expeditioni Hierosolymitanæ.

XXVII

XXVII.

Hermannus subrogatur Thietmaro, fuit Imperatori
Friderico charissimus, à quo liberaliter donatus est. Con-
sequutus est privilegia ab Eugenio tertio Pontifice Ma-
ximo: aliud enim de eo quemadmodum etiam ferè de al-
tis nihil inuenio, adeo ignaui fuerunt veteres Germani in
annotandis rebus suis ac suorum.

XXVIII.

Hugo eligitur Hermannò ex hac vita extocato in Epi-
scopum Verdensè, obiit in Calendis Martiis, anni à nà-
ro Christo 1189. quo Pardevvickhum vrbs Saxonie ve-
tustissima expugnata, direpta, incensa & eversa est: ex
cuius ruinis nata est vrbs Lunenburgensis. De huius poten-
tissimæ olim vrbs Fato, origine & internitione etiam, ex-
tat adhuc tale & si omnino barbarum Epigramma Parde-
vicensis cuiusdam templi portæ saxæ incisum, quod mi-
hi aliquando communicavit cuius Lunenburgius B E N N O
Heerdelius, mihi meisq; parentibus præcipuus amicus,
quod in gratiam antiqui atis studiosorum, cum breui ex-
plicatione huic loco inferere volui.

ABRAM dum natus, mox Treueris incipit ortus
Hinc annis mille Bardvick sex & quoq; quinq;

Id est, quinquaginta sex & mille
annis post initium Treuerensis
vrbs ccepit Bardovvicum.

Post Bardvick Roma duo C cum quinq; triginta
M. C. post nat. unctis octoginta nouemq;

Hoc est, anno Domini millesi-
mo centesimo octuagesimo no-
no.

Dum Brunsvicensis Dux Henricus Leo dictus,
Simonis in festo Bardvick subuertit ab alto.

XXIX.

Tammo vel Tanno ex Camerario summi Collegii

Verdensium Canonorum, designatur Episcopus anno Domini millesimo centesimo octuagesimo nono. Aequi fuit arcem VallentLouensem cum adiacente territorio. Dedit Ecclesie imaginem D. virginis e solido auro concinnatam. Decessit ex hac vita Idibus Decemb. anni Christianorum millesimi centesimi nonagesimi septimi.

XXX.

Rodolphus eligitur in Episcopum Verdensium, anno Incarnationis Domine 1197. Praefuit annis 11. Obiit anno Domini 1208. Construxit arcem Rodenburgensem.

XXXI.

Iso Comes de Vvelpa, eligitur anno Christianorum 1208. Praefuit annis viginti sex. Decessit ex hac vita, anno gratiae per Christum restituae 1234. quinta Augusti. Construxit Collegiatum templum S. Andreae, in quo & terrae mandatus est.

XXXII.

Ludetus successit Episcopo Isoni anno domini 1234. Praefuit annis 29. obiit anno salutis Christianae 1264. Fundavit Schernbecense monasterium. Sub huius gubernatione capta est ciuitas Verdensis à Comite de Vvelpa.

XXXIII.

Gerardus comes de Hoia, constituitur Episcopus Verdensis anno gratiae 1254. Praefuit annis 16. obiit anno domini 1270. Sub hoc vastata est incendio Ecclesia Cathedralis tota, cum Canonorum habitationibus quae fuit occasio mutatae vitae Regularis in Clero Verdenti.

XXXIV.

Conradus Dux Brunsvicensis, germanus frater Othonis Antistitis Hildesiani: designatur Verdensis Episcopus anno domini 1270. praefuit laudabiliter, prudenter & vtiliter annis triginta tribus. Valedixit mortali vitae anno redempti orbis 1303. Octobrium 15.

Fride-

XXXV.

Fridericus nobilis Regulus ab Honstetten, assumitur concordibus Capitularium suffragiis in Episcopum Verdensensem anno Domini 1303. Præfuit decem annis, quatuor mensibus. Ambulat viam vniuersæ carnis anno Domini 1314. Vir elegantis & maxime præcæ supra communem hominum rationem statuta.

XXXVI.

Nicolaus, vir summa prudentia præditus eligitur in summum Pastorem Verdensium, anno domini 1314. Præfuit annis viginti, obiit anno Virginæ partus 1334. Munivit Rotenbutgum castrum ac fortilitium Episcopatus Verdensis tutissimum.

XXXVII.

Joannes insignis Curia Romanæ Medicus à Pontificè Maximo Benedicto duodecimo Ecclesiæ Verdensi commendatur & offertur in Episcopum anno Domini 1334. Non diu præfuit, quia nec regio nec Ecclesia ei placebat. Romam igitur reuersus, pro splendidiore dignitate & loco laborans, Frysingensem Episcopatum anno Domini 1338. consequitur: mortuus tamen Romæ, in Ecclesiâ Frysingensem nunquam venit, ad quam se mortuum auehi mandabat, cum viuus Pontificiis negotiis implicitus peruenire non potuisset: Præfuit tamen Frysingi annis duodecim. Obiit anno Domini 1350.

XXXVIII.

Daniel Carmelita, Theologiæ Magister, vir eximia doctrina & prudentiâ præditus: ex Pontificiâ provisione consequitur Episcopatum Verdensensem anno Domini 1337. Præfuit annis nouendecim, primitum quietè & placidè, humanus erga suos omnes: sed tandem Clero admodum iniurius, à quo cum anno Dominicæ Incarnationis 1338. ad supplicium quæreretur, Coloniam aufugit, vbi in excommunicatione mortuus est. Sepelitur Aldenburgi. Exstat de eo tale Epigramma:

Daniel Antistes, non curat Clerus, ubi stes:

Optans ut valeas, dum modo non redeas.

XXXIX.

Voolehus ex Caroli IV. Imperatoris Cancellario, Episcopus Verdenſis designatus est, vir sapientissimus, & omnibus Imperii proceribus summè charus: non diu præfuit. Moriens dedit Ecclesiæ suæ trecentos Rhenenses.

XL.

Gerhardus Baro Montensis, successit Episcopo Rodolpho, sed nec ille diu præfuit, vocatus enim ad Hildesheim Episcopatum gubernandum mortuo Joanne Schallandio Verdenſem resignavit anno Domini 1364. De hoc Antistite multa habes in Hildesheimensibus. Præfuit enim ibi triginta tribus annis.

XLI.

Henricus à Langen, Lunenburgensis ex præpositio-
monialium Lunensium creatur Episcopus Verdenſis anno Domini 1364. vir pius, mitis & placidus. Præfuit annis octo. Obiit decimatertia Januarii, anno Domini 1380. Sepelitur in Cathedrali Basilica Verdenſi.

XLII.

Joannes de Sesterfiet Decanus Bremensis successit Henrico, præfuit laudabiliter annis octo, frequens fuit in cænobio Schermbecensi liberaliter à se dotato, in quo decessit ex hac mortali vita, & honorificè tumulatur, decima Decembriam anni à nato Christo millesimo trecentesimo octogesimo octavi.

XLIII.

Otho Brunsvicensium & Lunenburgensium Dux, Magni Principis filius, eligitur anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo octavo. Sub eo absoluta est Verdenſis Ecclesia Cathedralis, quam dedicavit ille anno Dominica Incarnationis millesimo trecentesimo & no-

nag-

agesimo. Mox postea ad Bremensis Archiepiscopatus gubernationem accitus, Verdensem pulchrè tamen prius notatam (vt inquit Crantzius) resignauit.

XLIV.

Theodoricus de Niem, sacrarum Scripturarum & legum insignis Magister, substituitur resignanti Othoni à Pontifice Maximo Bonifacio nono, contendit seuerissimè cum Othone Bremensi Archiepiscopo propter detentam arcem Rodenburgensem, sed frustra. Rediit post paucos annos Romam, vbi resignata Pontifici Verdensi Ecclesia ab eodem ad Cameracensis Episcopatus in Brabantia finibus siti, gubernationem est euectus.

XLV.

Conradus nobilis heros de Vechta, eximius Iurista Doctor, præficitur Ecclesiæ Verdensi à Bonifacio nono Pontifice Maximo. Sed videns plurimum ibi esse contentionum, emolumentum autem non perinde multum, mox resignata Pontifici Verdensi Ecclesiæ, ab eo ipso statim Archiepiscopatum Pragensem consequutus est.

XLVI.

Conradus à Sultrou Lunenburgius sacrae paginae Doctor, tertius qui à Bonifacio nono P. Max. ad Verdensem Ecclesiam gubernandam destinatur. Is vtilissimè præfuit: recuperauit arcem Rodenburgensem anno Dominicae incarnationis millesimo trecentesimo nonagesimo quinto. Scripsit librum de Sancta Trinitate: accusatus hereticos, Romam profectus, coram Pontifice ac toto Cardinalium consessu, longa oratione habita sese purgauit: obiit postea anno Domini 1407. Sepelitur Lunenburgi apud S. Michaelem. Non admodum laudatur à Crantzio Saxone: qui gulae & ventri deditum fuisse scribit.

XLVII.

Henricus comes de Hoya ex Decano Episcopus Verdensis factus est anno Domini 1407. Canonice electus à

Senatu Canoniorum: contra illum misit Gregorius XII. Pont. Max. Vdalricum Albacensem Canonici Juris Doctorem Ruperto Rom. Regi charum. His duobus de Episcopatus possessione digladiantibus per integrum annum sententiam tandem tulit Alexander V. Pont. Max. iubens Vlricum cedere, Henricum verò Apostolica autoritate confirmans. Is Henricus præsuit post adeptam confirmationem annis octodecim, sed non admodum multa cum laudè: de quo qui plura scire cupit, Crantzium videat. Renunciavit tandem Episcopatum anno 1426.

XLVIII.

Joannes de Afel Hildesianus, Decretorum Doctor constituitur Verdensis Ecclesiæ Antistes à Martino V. Pont. Max. anno Domini 1427. Præsuit prudentissime ac vtilissime annis quadraginta tribus. Muniuit & illustravit arcem Rodenburgensem: fuit pacis maxime studiosus, sed cui pace tamen admodum diuturna frui non licuit, cetera lege in Metropoli. Resignavit Episcopatum, Metropolitani rerum studiis præcipuè delectatus anno 1470. ætatis suæ nonagesimo.

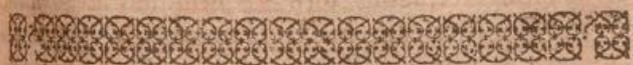
XLIX.

Bertholdus insignis Baro de Landsberg, vir mitis, placidus & humanus erga quosuis. ex Decano summæ Collegii Canoniorum Verdensium in Episcopum eorundem eligitur anno Domini 1470. Illustravit noua edificia iisdemque splendidissimis summam & Cathedralis Ecclesiæ Verdensis, per annos septendecim integros, huic vni rei operam summam impendens: eam dedicauit anno Domini 1490. Erat Licentiatus Decretorum autoritate antecessoris sui designatus. Collegit magnam Bibliothecam in templo Mauriciano. Erat omnium doctorum hominum apiculus ac fautor summus. Pæcis studiosissimus. Muniuit Rotenbergensè oppidum fossis profundioribus & mœnibus firmitioribus, includens etiam Suburbium. Designatur anno Domini 1481. Episcopatus

scopus etiam Hildesianus. Præfuit utriusque Ecclesiæ annis viginti duobus, obiit in arce Rotenburgensi in Vigilia Ascensionis anno Domini 1503. Sepelitur in summa Verdensis vrbis Basilica, cum Epitaphio, cuius author fuit Albertus Crantzius.

L.

Christophorus Dux Brunsvicensis Henrici iunioris, Ducis Brunsvicensis Germanus frater, Bremensis Archiepiscopalis Ecclesiæ coadiutor: assumitur anno ætatis suæ decimo septimo in Administratorem Verdensis Episcopatus vnanimi consensu totius summi Canoniorum Senatus, anno Domini 1503. Præest adhuc & Bremensi Archiepiscopatu & Verdensi Episcopatu hoc currente anno Domini 1549. Eximie procera corporis statuta præditus: De quo Deo dante in Bremensis Archiepiscopatus descriptione habebis Lector studiose plurima.

CAPVT DECIMVM QVINTVM DE EPISCOPATV BA-

BERBERGENSI NOBILISSIMO AC OMNI-
bus eius Gubernatoribus ac Præ-
sulis.

Babenbergensis Episcopatus longe amœnissimus ac nobilissimus, ad Pegnesum & Mænum, non incelebres amnes, in Francia orientali situs: fundatus & institutus est anno incarnati verbi 1007. ab Imperatore Henrico secundo, Bauarorum & Saxonie Duce, quem propter summam vitæ integritatem Sancti cognomento Ecclesia honoravit: ab eius item honestissima coniuge, Diua Chunigunde Rheni Palatinissa Sigefridi filia laudatissima Imperatrice: quæ æternam cum marito pudicitiam & castitatem legitur conseruasse. Ab his ipsis Diuis, fundatore Henrico, & fundatrice Chunigande,

inchoatum est etiam ac liberalissimè donatum Magnificum Montis monachorum cœnobium ordinis ac professionis Diui Benedicti in vicino ac longè amœnissimo colle situm: Sancti item Stephani Canonicorum amplissimum collegium. Subdidit huic Episcopatu Diuus Henricus Imperator multa præclara & amplissima monasteria; multos item amplissimos comitatus, quorum gubernatores feuda sua à Babenbergensi Episcopo petere solentur. Fecit item immunem ab omni iugo archiepiscopali: ita ut in omnibus causis ac processibus non aliter quàm Archiepiscopus aliquis in sua Diœcesi procedere solet. Antistes Babenbergius. Donauit eandem suam Ecclesiam plurimis Sanctorum reliquiis: & mortuorum diuorum integris corporibus, imprimis verò vexillo fortissimi equitis S. Georgii, quod semper summa veneratione in maximis Imperii bellis ab Imperatoribus, Regibus ac Principibus Germaniæ cultum, & in summo precio est habitum. Constituit amplius D. Henricus Imperator, vniculares quatuor sacri Romani Imperii Electores, feuda Electoratus ab huius Ecclesiæ Pontifice, ut *Vasalli* à suo Directo Domino petere & accipere necesse habeant. Quod insigne & longè amplissimum priuilegium vulgò Sericarum Diuæ Chunigundis filium appellant, quo laudatissima Imperatrix, vera Ecclesiæ nutrix, Babenbergensem suam Diœcesin & Ecclesiam voluit esse, quasi fortissimo muro, & inexpugnabili propugnaculo communitam. Super hæc omnia beneficia etiam hoc adiecerunt: Dederunt Ecclesiæ Babenbergensi insignem prouinciam ac ditonem in Charinthia sitam, arces videlicet, oppida & pagos. Eius prouinciæ feudis & regalibus à Romano Imperatore inuestiri solet. Huius amplissimi Episcopatus gubernatores, Præsules ac summi Antistes fuerunt ad hoc nostrum vsque sæculum: quos hic breuiter subiunximus.

I.
Eberhardus pius & religiosus vir, eligitur primus Episcopus

scopus Babenbergensis Ecclesie anno Domini 1007. à S. Henrico II. Imperatore Aug. eiusq; coniuge Dina Kunigunde. Præfuit is fideliter ac laudatissimè annis triginta quinque. Decessit ex hac lachrymarum valle, anno Christi 1042. decimatertia Augusti. Sub huius gubernatione construitur & fundatur anno Domini 1009. ab iis gem Sanctis fundatoribus Ecclesie Bambergensis Benedictinum Monasterium Montis Monachorum, cui Imperator præfecit primum Abbatem Rapathonem, anno domini 1016. Sub eiusdem gubernatione, habita sunt anno Domini 1020. amplissima comitia Babenbergæ ab Imperatore Henrico secundo; in quibus consecrati fecit Imperator constructam & suis sumptibus exædificatam magnificentissimam summam vrbis Basilicam à Pontifice Maximo Benedicto octauo: quod factum est præsentibus omnibus totius Imperii statibus. In ea Basilica Cathedrali, postea magnifico Maulolæo depositus est post facta, Imperator Henricus cum S. Kunigundethori consortē. Id sepulchrum Augustissimum & ferreis cancellis pulcherrimè communitum in media ferè Ecclesia, hodie adhuc summa omnium hominum reuerentia inuisitur.

II.

Suidegerus aliis Suiggerus, & iterum aliis Sindegetus, Saxo S. Henrici Imperatoris Cancellarius, vir eximia doctrina, sapientia & virtute præditus: constituitur secundus Episcopus Ecclesie Bambergensis, anno Domini 1042. Præfuit summa cum laude annis quatuor. Et cum eodem tempore grauissimum esset Schisma in Ecclesia Romana, cui simul præerant tres Pontifices capitalibus odiis inter sese dissidentes & concertantes: exauctoratis istis tribus, & è Roma eiectis omnibus, Hic Suidegerus Episcopus Babenbergensis, ab Imperatore Henrico Nigro, summo Pontificatui & Ecclesie Romanæ præficatur, anno incarnati Verbi 1047. Sedit is Romæ mensibus nouem tantum, non iam amplius Suidegerus, sed

Clemens secundus appellatus, obiit anno 1048. non sine suspitione porrecti veneni. Reuehitur honorifica pompa funebri Babenbergam, & ibi in summæ Basilicæ principali choro, honorificentissimè sepelitur. Dedit Ecclesiæ suæ Babenbergensi magnificum Priuilegium, quod magno Operi nostro inferetur.

III.

Hardouidus alibi Hezelinus & Hazechinus dictus: ex Imperatoris Henrici III. Cancellario, tertius Antistes Ecclesiæ Bambergensi præficitur à Domino suo Imperatore, anno Domini 1047. præfuit annis septem, obiit anno 1054. Annalium Scriptores vulgo infamem eum vocant, causam tamen ubiq; prætereunt.

IV.

Adalbero Comes Pogenfis, Bauarus, Conradi secundi Imperatoris è sorore nepos. Eligitur in Episcopum Babenbergensem Oetingi in Bauaris, in ipso Natali Domini: anno 1054. Præfuit prudenter & fideliter sex annis & aliquot mensibus, obiit anno 1060. Sepeliuntur omnes Babenbergæ in summa Basilica.

V.

Guntherus vir eloquentissimus ac multarum linguarum cognitione illustris: eligitur anno gratiæ 1060. Præfuit 6. annis vtilissimè. Profectus est anno Domini 1064. cum Sigefrido Archiepiscopo Moguntino & multis aliis Germaniæ Ecclesiasticis & secularibus principibus ad terram sanctam, vbi contra grassatores quosdam fortiter ac magnanimitè dimicauit. Inde domum rediturus, cum in Charinthiam venisset, ibi morbo correptus aliquandiu decubuit, & tandem etiam occubuit anno 1066. Reuehitur Babenbergam & honorificè ibi depositus terræ parenti redditur.

VI.

Hermannus aliis Ricimannus, Sigefridi Archiepiscopi Mo-

pi Moguntini prius Vicetanaens, consequitur Episcopatum Bambergensem anno Domini 1066. præsuit annis ferè decem. Exauthoratur anno Domini 1075. & excommunicatur à Gregorio VII. propterea quod non intrasset in omne hoc Dominicum per ostium legitimæ vocationis, sed per clandestinos cuniculos Simoniacæ prauitatis. Etenim is ac liberalissime donauit S. Jacobi Ecclesiam collegiatam in suburbio sitâ. Ingressus est monasterium Schvartzenachianum Franciæ orientalis, in quo cum naturæ tandem habitum exoluisset, honorificè sepultus, ac terrâ parenti traditus est, in Sacello D. Benedicti.

VII.

Rupertus vel Robertus, Præpositus Goslariensis in Senonibus, & Henrici Regis intimus Consiliarius, designatur Episcopus anno 1076. Præsuit fideliter & optime annis viginti sex. Obiit vndecima Julii, anno Christi 1101. Sub huius gubernatione conflagrauit prima Cathedralis Basilica Babenbergensis in ipsa Vigilia Dominice Resurrectionis, anno à nato Christo, millesimo octagesimo secundo: quæ à sequentibus Episcopis magnificentius est & pulchrius erecta quàm vaquam fuisset antea.

VIII.

S. Otho Bauarus, Bertholdi Comitis Andecensis ac Dominæ Sophiæ Ducissæ in Amberana valle filius, natus anno Domini 1069. Henrici quarti Cancellarius, Henrici V. Sacellanus: eligitur & confirmatur in octauum antistitem Babenbergensem, anno gratiæ 1102. anno ætatis suæ tricesimo tertio. Consecratur à Paschali secundo P. M. Anagninæ in festo Pentecostes, ad quem legatus cum aliis Germaniæ Archiepiscopis & Episcopis missus erat ab Imperatore Henrico IV. pro impetranda Henrici V. coronatione. Præsuit piè, prudenter & vtilissime annis triginta septem: appellabatur propter singularem modestiæ ac humanitatis laudem cognomento humilis. Con-

merit vt verus Episcopus fideliter concionando & docendo ad Christi notitiam ac professionem Pomeranos anno Domini 1124. Inde hodie adhuc Pomeranorum Apostolus dici solet. Rediit ex Pomerania Babenbergam, anno Domini 1125. in Vigilia Resurrectionis Dominice. Fundator ac instaurator multorum cœnobiorum, Prifeningensis supra Ratisbonam ad Navi ac Danubii confluentes siti, quod condidit anno Domini 1109. Michelfeldensis quod construxit anno Domini 1119. prope Auerbacense oppidum, sex ab vrbe milliariibus. Fontium item salutarium cœnobii amplissimi anno Domini 1132. Bantensis ad Mœnum inter oppida Lichtenfessum & Staphelsteinium siti, quod collapsum anno Domini 1127. denovo instaurauit. Montis item Monachorum quod in honorem S. Michaelis olim ab Imperatore S. Henrico inchoatum & liberalissimè donatum, iam verò monachorum negligentia & incuria ruinosum non solum reedificauit, firmavit, ac magnificentissimè illustrauit, anno domini 1117. sed & in eo habitauit. Obiit anno ætatis suæ septingentesimo; anno verò à Natali Domini 1139. Sepelitur in monte Monachorum ante aram maximam chori honorificè. Intestina in sacello D. Virginis, sub ara S. Catharinae tercia sunt reddita. Leuatus est de tumba & in honorificum Mausolaum depositus, in Diuorumq; numerum relatus, cum Clementis Pont. Maxi. consensu, anno 1189.

IX.

Egilbertus successit Episcopo Othoni anno 1140. Præfuit sex annis, Sub eo canonizatus est S. Henricus, fundator Babenbergensis, anno Domini 1145. Decellit Episcopus anno sequente.

Eberhardus Dux Bauariæ eligitur anno 1145. Sedit ad Episcopatus clauum annis 26. Obiit decima septima Julii anno 1172.

Her-

XI.

Hermannus Marchio Misnensis, Conradi filius, eligitur anno 1172. Præfuit quinque annis, obiit 12. Junii, anno Domini 1177. Sepelitur in monialium cœnobio ad S. Theodoram à domina Gertrude Palatinissa huius Episcopulore fundato, ac liberalissimè dotato. Hunc Episcopum alii Marquardum vocant, & Abbatem Fuldensem prius fuisse scribunt.

XII.

Potho aliis Poppo, cognomento largus Dux Meroniæ & comes de Andechs, eligitur anno 1177. Præfuit annis 15. obiit anno Domini 1192. secunda Maii. Sub eius gubernatione Otho Episcopus octavus Canonisatus, & in Sanctorum numerum relatus est, anno Domini 1179.

XIII.

Thimo successit Popponi anno gratiæ 1192. præfuit decem annis, obiit decimasexta Octobrium anni à nato Christo 1202. cum præcedente anno canonisata esset S. Chunigundis à Papa Innocentio.

XIV.

Conradus eligitur in Episcopum, anno Domini 1202. obiit statim sequenti die post electionem.

XV.

Eckenbertus aliis Erymbertus, Stephani Hungarorum Regis frater: filius Bertholdi Meroniæ Ducis, & domini Agnetis, quæ filia fuit Dedonis comitis in Rochlitz, & Marchionis Misniæ: eligitur in Antistitem Bambergensem anno Salutis 1203. Præfuit laudabiliter annis triginta duobus. Gessit bellum anno Domini 1232. contra Bernardum Charintiæ Ducem: cuius cum ditionem ferro & igne hostiliter & miserrimè devastaret, captus à Ducis ministerialibus per totum tempus quadragesimale detentus, & postea certis pacis conditionibus, iterum dimissus est. Obit anno Domini 1235. quinta Junii. Sub

huius Episcopi gubernatione, trucidatus est Aldenburgi in Episcopali castro Babenbergensi ab Othone de Wittelsbach nouo Bauarorum Duce, optimus Imperator Philippus Friderici Barbarossæ filius, anno Domini 1208. De qua crudelitate extat tale Distichon:

Anni mileni, bis quatuor atq, duceni

Extant, quando pius Rex occidit ense Philippum.

Rationem huius cædis allegant hanc, Deditse Philippum fidem filia Orthonis Wittelsbacensis, sed eam postea fregisse, alia matrimonii legibus sibi coniuncta.

XVI.

Poppo Meronia Dux eligitur anno gratiæ 1235. præfuit annis septem. Exauthoratur anno 1242. ab Imp. Friderico II. Siciliae & Hierosolymarum Rege.

XVII.

Henricus de Catalonia Imperatorius Notarius, constituitur à Romano Pontifice Bambergensis Ecclesiæ Antistes anno Domini 1242. Præfuit quindecim annis. Obiit decimasextima Decembrium anni à nato Christo 1257. in Charintia, sepelitur ibi in Wvolsbergo Franciscanorum celebri cænobio.

XVIII.

Leopoldus Comes à Leyningen eligitur anno Domini 1257. Sedit 28. annis. Obiit decimasextima Maii, anno Christi 1285.

XIX.

Arnoldus Comes à Solms, eligitur anno Christi 1285. præfidet annis decem, obiit decimanona Julii, anni à nato Christo 1295.

XX.

Leopoldus Comes à Grundlach, eligitur anno 1295. præfuit nouem annis. Desiit esse inter mortales vicesima secunda Augusti, anno Domini 1304.

XXI.

Vvulfingus constituitur in Episcopum anno Domini 1305. nobilis Baro à Stubenberg, monachus Dominica-ster. Præfuit quatuordecim annis. Sub eius gubernatione cæpit monialium cœnobium Babenbergense ad Dominicum sepulchrum ordinis D. Dominici. Valedixit huic mortali vitæ & hominum in terris ambulantium consuetudini, anno 1319. Martii 14.

XXII.

Joannes eligitur Canonice in successorem Vvulfingi, præfuit duobus saltem annis, euocatur ex hac ad aliam meliorem vitam, anno Domini 1321.

XXIII.

Henricus eligitur anno 1322. ex Dominicaastro Monacho & Decretorum eximio Doctore in Episcopum Bambergensem. Præfuit octo annis, obiit anno 1329. decima quarta Aprilis.

XXIV.

Vverntho pincerna à Richenegk, eligitur anno Domini 1329. Præfuit annis quatuor, obiit in ipsis Calendis Aprilibus, anni à nato Christo 1333.

XXV.

Leopoldus nobilis Heros ab Egloffstein, designatur Episcopus Babenbergensis, anno domini 1333. Præfuit annis septem, obiit 20. Julii, anno 1341. Sub hoc Antistite inchoatum & fundatum est, Bambergæ anno Domini 1348. Cœnobium monialium ad S. Claram ab honestissima innocentissimaq; vitæ puella Catharina à Zollern: eius gentis quam à Ticione vulgo vocant. Hæc prima eius loci Abbatulâ, sancta habetur.

XXVI.

Fridericus Comes de Alta flamma, vulgo Hohenlohe eligitur anno domini 1342. præfuit 3. annis & aliquot mē-

sibus. Obiit vicesima prima Decembrium, anno à nato Saluatore 1351. Habuit germanum fratrem Albertum eodem tempore Episcopum Herbipolensem.

XXVII.

Ludouicus nobilis Regulus à Bebenburg Doctor pontificiarum legum, eligitur in Episcopum Babenbergensem anno Domini 1352. Præfuit 10. annis, obiit anno 1363.

XXVIII.

Fridericus Baro à Truchedingen, eligitur anno 1363. præfuit tribus tantum annis. Decessit 19. Maii, anno redempti orbis 1366.

XXIX.

Ludouicus Marchio Misnensis & Landgravius Thuringiæ, Friderici Seueri Landgrauii filius ex Domina Mechtilde Imperatoris Ludouici Bavari filii natus: Canonice & legitime eligitur vnanimi totius summi Canonorum senatus consensu, anno Domini 1366. Præfuit fideliter & laudabiliter annis septem. Constituitur anno Christi 1374. à Pontifice Maximo Gregorio vndecimo, non solum sine consensu, sed etiam contra voluntatem & suffragia summi Canonorum senatus Moguntini, Archiepiscopus Moguntinus aduersus Canonice electum, Adolphum Anaxouianum. Sed non consequutus est gubernaculum, & possessione tantæ dignitatis ac prouinciæ, etsi auxiliis Imperatoris Caroli IV. nihil non tentarit. Interim ad Archiepiscopatus Magdenburgensis, & Ecclesiæ Halberstatensis gubernationem postularus, à Rom. Pont. confirmatur. Præfuit vtrique Ecclesiæ per annum saltem vnum. Obiit anno Domini 1376. in Kalensis oppido Archiepiscopatus Magdenburgensis ad confluentes Salsæ & Albis maximorum annuum sito. Varia verò narrantur de ipsius obitu: quidam nuptiis interfuisse dicunt, & in Curia saltantem decidisse cum puella de loco sublimi per gradus, & eo casu post pauculos dies e vitæ migrasse. Alii incendio periisse affirmant. Sepelitur in Archiepiscopatu

chiepiscopalis Palatii sacello, quod S. Gangolpho dedica-
tum, Intestinatorum sacellum vulgo vocant, eo quod ibi
plurimque Archiepiscoporum intestina sepeliri & condi-
scent.

XXX.

Lambertus nobilis à Borne, Allata: Wilhelmi equitis
aurati filius, eximie doctus. Factus est ex Monacho Neo-
wileriano Abbas Gengenbacensis, ex Abbate Cancellar-
tus aulae Imperialis Carolinae: consequurus est auxiliis
Caroli III. cui longe erat charissimus, quicquid voluit.
Primum impetrauit Episcopatum Brixientem, cui cum
paucis annis praefuisset, & Ecclesiae Spirensis Episcopus
Gerardus anno 1363. humanis rebus exemptus esset, im-
petrauit ei Carolus III. Imp. à P. M. Urbano V. Spi-
rentisiam Episcopatus gubernaculum, contra Spirensis
cleri suffragia. Praefuit Spira 9. annis laudabiliter, cuius
Ecclesiae omnium privilegiorum confirmationem ob-
tinet apud Imp. Carolum III. Accidit postea ut anno
1371. vacaret Argentinensis Episcopatus resignante eam
gubernationem Episcopo Ioanne comite Lutzelburgio:
non & hunc Episcopatum consequutus est per Carolum
III. Renunciata itaque Spirensis gubernationem,
Argentinam concessit anno 1372. Sed nec ibi diu man-
sit, cum eius loci clero se non adeo gratum esse intelli-
geret: nam animaduertens anno 1374. euacuatam esse Ba-
bergenensis etiam Cathedrae sedem per resignationem
Episcopi Ludouici eam quoque ambiuit, & cum Carolo
III. cum pontificis patrocinio adiutus facillime obtinuit.
Valedicens igitur & Argentinensi Ecclesiae, Bambergam
se contulit, ubi cum laudabiliter & summa fide & virtute
praefuisset annis 23. resignata Bambergeni etiam sede, an-
no Domini 1398. in Gengenbacense cœnobium Allatae
remigrauit: ubi reliquum vitae absoluit, & naturae debi-
tum persoluens honorifica sepultura donatus est. Iuuit
Gerhardum Herbipolensem antistitem, & comitem

Schwartzenburgensem Winsheymium obsidione circumgentem.

XXXI.

Albertus comes à Wertheim, Ostrofrancus: eligitur anno Domini 1399. præfuit viginti duobus annis. Obiit in Charintia anno Domini 1421.

XXXII.

Fridericus nobilis heros ab Auffless, Ostrofrancus: eligitur in Episcopum Bambergensem, anno Domini 1421. præfuit prudenter ac vtilissime annis nouendecim. Decedit ex hac lachrymarum valle in Charintia, decima quinta Februarii, anno Christi 1440. Habuit sororem Gertrudam de Auffless eodem tempore Abbatissam monasterii ad S. Theodoram: quæ obiit anno Domini 1459.

XXXIII.

Antonius nobilis de Rotenhan, successit Friderico legitime electus anno 1440. Præfuit annis nouendecim. Emigravit ex hac mortali vita anno Domini Incarnationis 1459.

XXXIV.

Georgius comes à Schaumburg, designatur Episcopus toto senatu Capitularium vnanimiter consentiente anno Domini 1459. Præfuit annis sedecim. Obiit quarta Februarii, anno Domini Incarnationis 1475.

XXXV.

Philippus illustris ac generosus comes ab Hennenberg, eligitur in Episcopum Babenbergensem anno Christianæ salutis 1475. Præfuit summa cum laude & virtute annis duodecim, obiit vicesima sexta Februarii, anno Domini 1487. sepelitur in Cathedrali Basilica Bambergensi cum tali Epitaphio:

*Præsulis eximii lapis hic tegit ossa Philippi,
Quem Bambergæ suo luxit ut orba patre:*

Pms.

*Prudens & iustus: constans fuit atq; seuerus
Hennbergæ ex comitum stirpe creatus erat.
Conspicuas struxit radiantes montibus arcus
Iudeos turpes expulit vrbe procul.
Qui coluit viuus semper te virgo Maria
Hunc tua suscipiant numina sancta precori*

XXXVI.

Henricus Gros à Drogkaw, nobilis Regulus in Ostrofranciis, eligitur in Episcopum Babenbergensem anno domini 1487. Præfuit quatuordecim annis, obiit vicesima septima Martii, Anno Incarnationis dominicæ 1501.

XXXVII.

Vitus Dapifer à Pommersfelden, designatur Episcopus & gubernator Ecclesiæ Bambergensis anno domini 1501. præfuit duobus annis. Valedixit huic vitæ septima Septembris, anni 1503.

XXXVIII.

Georgius Marsallus ab Ebmut, eligitur anno domini 1503. Sedit ad clauum Episcopatus duobus saltem annis, obiit anno domini 1505. vltima Ianuarii.

XXXIX.

Georgius pincerna à Lymburg semper liber: successit Georgio Marsallo legitime electus anno domini Millelesimo quingentesimo quinto. Præfuit annis septendecim. Interfuit Anno Incarnati filii Dei, 1518. Comitibus Augulaniis à Divo Maximiliano habitis: obiit vltima Maii, anni à nato Christo Dei filio 1522.

XL.

Wigandus nobilis heros à Redowitz, in Ostrofranciis, qui in ipso iuuenilium suorum annorum flore Religionis ergo, ad terram sanctam peregrinatus:

Multorum mores, multorum vidit & vrbes:

Eligitur vnanimi consensu totius summi Caucōnicorum

senatus, in antistitem ac gubernatorem Bambergensium
anno domini 1522. Obsidetur anno domini 1525. inini-
comparabili illa Rusticorum Germania seditione à suis
Sed Dei opt. max. beneficio ac Sueuici federis robore
fortitudine magnanimiter defenditur ac liberatur. Est
princeps mitis, clemens, benignus, ac pacis studiosissimus
suis omnibus charus. Interfuit omnibus fere comitiis
Diuo Carolo V. Imperatore ac Ferdinando Rege, hinc
de per Germanias celebratis. Congregauit Diocesanam
synodum anno 1548. reformandi sui cleri ergo. Preest
adhuc fideliter ac faeliciter hoc anno
domini 1549.

CATA.